Az Európai Unió
Hivatalos Lapja

C 479

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

65. évfolyam

2022. december 16.

Tartalom

EURÓPAI PARLAMENT

ÜLÉSSZAK: 2022–2023

2022. május 18–19-i ülések

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

I *Állásfoglalások, ajánlások és vélemények*

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Európai Parlament

2022. május 19., csütörtök

2022/C 479/01 Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az EU és a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás végrehajtásáról (2021/2237(INI)) . . . 2

2022/C 479/02 Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása a Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentéséről (2021/2180(INI)) . . . 18

2022/C 479/03 Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása a Bizottság Észak-Macedóniáról szóló, 2021. évi jelentéséről (2021/2248(INI)) . . . 33

2022/C 479/04 Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása a Bizottság Albániáról szóló 2021. évi jelentéséről (2021/2244(INI)) . . . 45

2022/C 479/05 Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az ellenzék üldözéséről és szakszervezeti vezetők fogva tartásáról Belaruszban (2022/2664(RSP)) . . . 57

2022/C 479/06 Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az európai oktatási térség 2025-ig történő létrehozásáról – mikrotanúsítványok, egyéni tanulmányi nyilvántartás és tanulás a fenntartható környezetért (2022/2568(RSP)) . . . 65

HU

2022/C 479/07 Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az Ukrajnában elkövetett háborús bűncselekmények büntetlensége elleni küzdelemről (2022/2655(RSP)) 68

2022/C 479/08 Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az Ukrajnában zajló orosz háború Unióra gyakorolt társadalmi és gazdasági következményeiről – az Unió reagálási képességének megerősítéséről (2022/2653(RSP)) 75

III *Előkészítő jogi aktusok*

Európai Parlament

2022. május 19., csütörtök

2022/C 479/09 P9_TA(2022)0208

Az EU és Ukrajna közötti társulási megállapodás értelmében az ukrán termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelmi liberalizáció ***I

Az Európai Parlament 2022. május 19-i jogalkotási állásfoglalása az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodás értelmében az ukrán termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelmi liberalizációról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0195 – C9-0159/2022 – 2022/0138(COD))

P9_TC1-COD(2022)0138

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. május 19-én került elfogadásra az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodás értelmében az ukrán termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelemliberalizációs intézkedésekről szóló (EU) 2022/… európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel 86

2022/C 479/10 P9_TA(2022)0209

A népirtással, az emberiesség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok Eurojustnál történő megőrzése, elemzése és tárolása ***I

Az Európai Parlament 2022. május 19-i jogalkotási állásfoglalása az (EU) 2018/1727 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a népirtással, az emberiesség elleni bűncselekményekkel és a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos bizonyítékok Eurojustnál történő gyűjtése, megőrzése és elemzése tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0187 – C9-0155/2022 – 2022/0130(COD))

P9_TC1-COD(2022)0130

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. május 19-én került elfogadásra az (EU) 2018/1727 rendeletnek a népirtással, az emberiesség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok Eurojustnál történő megőrzése, elemzése és tárolása tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2022/… európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel 87

2022/C 479/11 P9_TA(2022)0210

Az (EU) 2016/1628 rendelet: a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskörének kiterjesztése ***I

Az Európai Parlament 2022. május 19-i jogalkotási állásfoglalása az (EU) 2016/1628 rendeletnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskörének kiterjesztése tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0113 – C9-0119/2022 – 2022/0080(COD))

P9_TC1-COD(2022)0080

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. május 19-én került elfogadásra az (EU) 2016/1628 rendeletnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskörének kiterjesztése tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2022/… európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel 88

2022/C 479/12 Az Európai Parlament 2022. május 19-i jogalkotási állásfoglalása a multinacionális csoportokra az Unióban alkalmazandó globális minimum-adómértékről szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról (COM(2021)0823 – C9-0040/2022 – 2021/0433(CNS)) 89

Jelmagyarázat

*	Konzultációs eljárás
***	Egyetértési eljárás
***I	Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat
***II	Rendes jogalkotási eljárás: második olvasat
***III	Rendes jogalkotási eljárás: harmadik olvasat

(Az eljárás típusát a tervezet által javasolt jogalap határozza meg.)

A Parlament módosításai:

Az új szövegrészeket ***félkövér és dőlt*** betűtípus mutatja. A törléseket a ▌jel vagy áthúzás jelöli. A módosított szövegrészeknél az új szöveget ***félkövér és dőlt*** betűtípus, a törléseket pedig törlés vagy áthúzás jelöli.

EURÓPAI PARLAMENT

ÜLÉSSZAK: 2022–2023

2022. május 18–19-i ülések

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

2022. május 19., csütörtök

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0211

Uniós társulási megállapodás a Moldovai Köztársasággal

Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az EU és a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás végrehajtásáról (2021/2237(INI))

(2022/C 479/01)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 8. cikkére és V. címére, különösen a 21., a 22., a 36. és a 37. cikkére, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) ötödik részére,

— tekintettel az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság (a továbbiakban: Moldova) közötti társulási megállapodásra, amely magában foglal egy mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térséget is, és amely 2016. július 1-jén lépett hatályba,

— tekintettel arra, hogy az 539/2001/EK tanácsi rendelet [1] európai parlamenti és tanácsi módosításai nyomán, 2014 márciusában vízummentes rendszert vezettek be Moldova állampolgárai számára,

— tekintettel a 2020. júniusi csúcstalálkozó előkészítéseként a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez / az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a keleti partnerségre vonatkozó ajánlására,

— tekintettel a Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) a társulási menetrend Moldovai Köztársaság általi végrehajtásáról szóló, 2021. október 13-i közös szolgálati munkadokumentumára, (SWD(2021)0295),

— tekintettel az EU–Moldova Társulási Tanács 2021. október 28-i hatodik ülésének eredményére,

— tekintettel a keleti partnerség csúcstalálkozóin elfogadott együttes nyilatkozatokra, legutóbb a 2021. december 15-én Brüsszelben elfogadott nyilatkozatra,

— tekintettel a Bizottság és az EKSZ 2021. július 2-i közös szolgálati munkadokumentumára, amelynek címe „Helyreállítás, reziliencia és reform: a keleti partnerség 2020 utáni időszakra vonatkozó prioritásai” (SWD(2021)0186),

[1] A Tanács 539/2001/EK rendelete (2001. március 15.) a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról (HL L 81., 2001.3.21., 1. o.).

— tekintettel a Grúzia Külügyminisztériuma, a Moldovai Köztársaság Külügyi és Európai Integrációs Minisztériuma és Ukrajna Külügyminisztériuma között 2021. május 17-én aláírt, az európai integrációval kapcsolatos megerősített együttműködés – a „Társult Trió” – létrehozásáról szóló egyetértési megállapodásra,

— tekintettel a Társult Trió – Grúzia, Moldovai Köztársaság és Ukrajna – állam- és kormányfői által a keleti partnerség 2021. december 15-i hatodik csúcstalálkozóját követően kiadott együttes nyilatkozatra,

— tekintettel Moldovának az Európai Unióhoz való csatlakozásra irányuló, 2022. március 3-án benyújtott kérelmére,

— tekintettel Moldova miniszterelnökének az Európai Parlament elnökéhez intézett, 2022. március 16-án kézhez vett levelére, amelyben a Moldovának nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás növelését kéri,

— tekintettel a Külügyek Tanácsának a Moldovai Köztársaságról szóló, 2018. február 26-i következtetéseire,

— tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének „A lengyelországi és a moldovai bíráknak függetlennek kell maradniuk” című, 2021. január 26-i állásfoglalására ([2]),

— tekintettel az az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának (EBESZ/ODIHR) és az Európa Tanács Velencei Bizottságának véleményére és ajánlásaira, különösen a moldovai választási reformról szóló, 2018. március 15-i, az alkotmányos helyzetről, különösen a parlament feloszlatásának lehetőségéről szóló, 2019. június 24-i, a Legfelsőbb Bíróság és az ügyészség reformjáról szóló törvénytervezetről szóló, 2019. október 14-i, valamint az ügyészségről szóló törvény 2021. augusztus 24-i módosításairól szóló, 2021. december 13-i véleményére és ajánlásaira,

— tekintettel a Moldovai Köztársaság audiovizuális médiaszolgáltatási törvénykönyve módosításáról szóló törvényének az EBESZ médiaszabadsággal foglalkozó képviselője által 2022. január 14-én bemutatott jogi elemzésére,

— tekintettel az EU és Moldova közötti emberi jogi párbeszéd 2021. szeptember 13-án videokonferencia formájában megtartott 12. fordulójának eredményére,

— tekintettel az EU–Moldova Parlamenti Társulási Bizottság, az Euronest Parlamenti Közgyűlés, a keleti partnerség civil társadalmi fóruma, az EU–Moldova civil társadalmi platform és a moldovai civil társadalom más képviselőinek ajánlásaira és tevékenységeire,

— tekintettel a Moldova kormánya által 2022–2028-ra vonatkozóan elfogadott nemzeti regionális fejlesztési stratégiára,

— tekintettel a 2020–2023-as időszakra vonatkozó új kormányzati cselekvési tervre,

— tekintettel az Európai Parlamentnek az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala (ODIHR) által vezetett nemzetközi választási megfigyelő misszióban részt vevő , 2021. július 11-i moldovai előrehozott parlamenti választást megfigyelő missziójának következtetéseire,

— tekintettel Josep Borrell főképviselő és Várhelyi Olivér európai biztos 2021. július 12-i, a parlamenti választásokról szóló nyilatkozatára,

([2]) 2359 (2021) számú határozat.

2022. május 19., csütörtök

— tekintettel a Moldovához fűződő korábbi állásfoglalásaira, különösen az EU és Moldova közötti társulási megállapodás végrehajtásáról szóló, 2020. október 20-i ([3]), a Chișinăuban tartott polgármester-választás eredményének érvénytelenítését követően kialakult politikai válságról szóló, 2018. július 5-i ([4]), a Moldovai Köztársaságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról szóló, 2017. július 4-i ([5]), valamint a Grúziával, Moldovával és Ukrajnával kötött társulási megállapodásokról/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségekről szóló, 2016. január 21-i ([6]) állásfoglalásaira,

— tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére, valamint az Elnökök Értekezlete 2002. december 12-i ülésén hozott, a saját kezdeményezésű jelentések engedélyezésére vonatkozó eljárásról szóló határozatának 1. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 3. mellékletére,

— tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság véleményére,

— tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0143/2022),

A. mivel az Ukrajna ellen 2022. február 24-én kirobbantott, kiprovokálatlan, indokolatlan és jogellenes orosz háború aránytalanul nagy mértékben érintette a szomszédos Moldovát, amely két hét alatt több mint 360 000 menekültet fogadott be Ukrajnából, akik közül több mint 100 000 ember az országban maradt, és ez hatalmas terhet ró az ország erőforrásaira;

B. mivel Oroszország Ukrajna elleni háborújának kezdete óta aggodalmak merültek fel a Moldovában végrehajtott esetleges hamis zászlós műveletekkel kapcsolatban;

C. mivel 2022. április 22-én Rusztam Minnekajev vezérőrnagy, Oroszország központi katonai körzetének parancsnokhelyettese kijelentette, hogy az Ukrajna elleni, folyamatban lévő orosz invázió egyik célja, hogy szárazföldi folyosót hozzanak létre a Dnyeszter-melléki régió területéhez; mivel Minnekajev vezérőrnagy emellett hamisan azt állította, hogy a Dnyeszteren túli területen az orosz ajkú lakosság elnyomását célzó cselekményeket figyelték meg;

D. mivel a keleti partnerség csúcstalálkozója elismerte az érintett partnerek európai törekvéseit és európai választását, és ösztönözte a társulási megállapodások és az azokhoz kapcsolódó mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségek teljes körű végrehajtását;

E. mivel egy politikailag instabil, demokratikus visszacsúszást eredményező időszakot követően 2020. november 15-én Maia Sandu a szavazatok 57,75 %-ával megnyerte az elnökválasztást, majd a 2021. július 11-i előrehozott parlamenti választáson a „Cselekvés és Szolidaritás” párt (PAS) a szavazatok 52,8 %-ával 63 mandátumot szerzett a moldovai parlament 101 mandátumából, ezáltal bizonyítva a moldovai nép szilárd elkötelezettségét a demokrácia, a jogállamiság és országuk európai jövője iránt, és erőteljes felhatalmazást adva a PAS ambiciózus, reformokat ígérő programjának;

F. mivel a társulási megállapodás/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás azokon a közös értékeken alapul, amelyeken az EU nyugszik – a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása, valamint a jogállamiság –, és ezek az értékek a társulási megállapodás/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás által előirányzott politikai társulásnak és gazdasági integrációnak is központi elemei;

G. mivel a friss közvélemény-kutatások szerint Moldova polgárainak 71,6 %-a támogatja hazája európai integrációját;

H. mivel az EU–Moldova Parlamenti Társulási Bizottság 2022. április 6–7-én tartott 11. ülésének résztvevői tudomásul vették Moldova elnökének, kormányának és parlamenti többségének arra irányuló elköteleződését, hogy alaposan végrehajtsák az EU–Moldova társulási menetrendet, és ezáltal kézzelfogható javulást érjenek el a moldovai polgárok életében;

([3]) HL C 404., 2021.10.6., 136. o.
([4]) HL C 118., 2020.4.8., 109. o.
([5]) HL C 334., 2018.9.19., 199. o.
([6]) HL C 11., 2018.1.12., 82. o.

I. mivel a 2021. október 28-án megrendezett hatodik EU–Moldova Társulási Tanács konkrét eredményei új lendületet adtak a szorosabb, megerősített együttműködésnek a kulcsfontosságú területeken;

J. mivel a Moldovára vonatkozó gazdaságélénkítési tervet a keleti partnerség országai számára a helyreállítás, az ellenálló képesség és a reformok megújított menetrendjének részeként javasolták, amelyet egy gazdaságélénkítési és beruházási terv támaszt alá a Covid19 utáni társadalmi-gazdasági helyreállítás és a hosszú távú ellenálló képesség érdekében, „építsük újra, de jobban" mottóval; mivel a gazdaságélénkítési és beruházási terv kiemelt kezdeményezései Moldova esetében előirányoznak energiahatékonysági, infrastrukturális és összeköttetésre irányuló beruházásokat, nem terjednek azonban ki a tiszta energetikai átalakulásra;

K. mivel a Moldovának a Covid19-járvány kapcsán nyújtott jelenlegi veszélyhelyzeti uniós makroszintű pénzügyi támogatási program befejeződött, amelynek első 50 millió EUR összegű részletét 2020 novemberében, a második 50 millió EUR összegű részletét pedig 2021. október 7-én folyósították, miután jelentős előrelépés történt az egyetértési megállapodás politikai feltételeinek teljesítése terén;

L. mivel Moldova 180 ország közül a 105. helyen áll a 2021. évi korrupcióérzékelési index rangsorában (javítva pozícióját a 2020-as 115. helyhez képest), és annak ellenére, hogy komoly aggodalomra ad okot, hogy a kormányváltás ellenére nem történt komoly előrelépés a korrupció elleni harcban, továbbra is állandó kihívásokkal küzd ezen a területen, hiszen a korrupció évek óta komoly hatással van az államapparátusra, hátráltatja a gazdasági növekedést és a modernizációt, továbbá aláássa a demokráciát;

M. mivel az új kormánynak még nem sikerült orvosolnia az igazságügyi ágazat és a jogállamiság terén fennálló kritikus hiányosságokat, amelyek továbbra is akadályozzák a demokratikus kormányzást Moldovában;

N. mivel Moldova 180 ország közül a 89. helyen áll a 2021. évi sajtószabadság-index rangsorában (két helyet javítva az előző évhez képest), és továbbra is aggodalomra ad okot az országban a médiatulajdon koncentrációja, a reklámpiac monopolizációja, a szerkesztői függetlenség hiánya, valamint a gazdasági és politikai csoportok médiaintézmények felett gyakorolt ellenőrzése;

O. mivel a civil társadalmi szervezetek továbbra is szükségesnek tartják a parlamenti és más állami hatóságok általi döntéshozatal átláthatóságának növelését, és újra és újra megismétlik az információkhoz való hozzáférésről szóló jogi keret kapcsán 2016-ban és 2017-ben megfogalmazott javaslataikat;

P. mivel az állami hatóságok és a civil társadalom közötti együttműködés eseti jellegű maradt, és túlnyomórészt nem intézményesített keretek között valósul meg;

Q. mivel a Bizottság legutóbbi végrehajtási jelentésében alapvető problémákat azonosított az egészségügyi ellátáshoz és a közérdekű információkhoz való hozzáféréshez való jog, továbbá a munkához és a méltó élethez, a szabad mozgáshoz és a véleménynyilvánítás szabadságához való jog terén;

R. mivel a nőket továbbra is sújtja a nemek közötti egyenlőtlenség, és a nemi sztereotípiák és normák miatt a nők csak korlátozottan vesznek részt a döntéshozatalban;

S. mivel annak ellenére, hogy a jogi keret már nem tiltja a nők számára bizonyos szakmák gyakorlását, a keret végrehajtása lassan halad, és a nők helyzetét továbbra is olyan akadályok nehezítik, mint a megfizethető gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya;

T. mivel továbbra is aggodalomra ad okot a gyűlöletbeszéd, amelynek elsődleges célpontjai a nők és az LMBTI-személyek;

U. mivel a Bizottság végrehajtási jelentésében komoly problémákra mutat rá a csecsemőhalandóság és a gyermekmunka terén – amellyel összefüggésben az emberkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás is felmerül –, továbbá kifejezetten a roma gyermekek és a szüleik által elhagyott gyermekek helyzetével, az intézményi gondozási létesítményekben nevelt, fogyatékkal élő csecsemők és gyermekek számának stagnálásával és a kiszolgáltatott helyzetben lévő családokat támogató szociális szolgáltatások elégtelen minőségével kapcsolatban;

V. mivel Moldova energiaellátásának körülbelül 80 %-a importból származik, a szél- és napenergia, illetve a kisléptékű vízenergia pedig körülbelül csak 1 %-át teszi ki Moldova energiamixének;

2022. május 19., csütörtök

W. mivel a biomassza Moldova egyetlen jelentős hazai energiaforrása, amely a teljes energiaellátás 19 %-át teszi ki;

X. mivel Moldova a Párizsi Megállapodás értelmében vállalta, hogy 2030-ra 70 %-kal csökkenti a kibocsátását az 1990-es szinthez képest;

Közös értékek és általános elvek

1. üdvözli a 2020-as elnökválasztás és a 2021-es parlamenti választások történelmi eredményeit, amelyek megmutatták, hogy Moldova népének túlnyomó többsége azokat a reform- és Európa-párti politikai erőket támogatta, amelyek most már teljes mértékben felelősek az államért; ösztönzi az uniós intézményeket és Moldova politikai vezetését, hogy ragadja meg ezt az egyedülálló lehetőséget az együttműködésre a régóta esedékes reformok végrehajtása és Moldova európai integrációjának a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása, valamint a jogállamiság kölcsönösen elismert értékein alapuló előmozdítása érdekében;

2. üdvözli, hogy Moldova 2022. március 3-án benyújtotta az EU-hoz való csatlakozás iránti kérelmét, megerősítve ezzel az általa választott európai utat; megjegyzi, hogy ez a lépés tovább hangsúlyozza a moldovai hatóságokkal folytatott intenzívebb, magas szintű politikai párbeszéd szükségességét annak érdekében, hogy kézzelfogható és fenntartható előrelépés történjen a kulcsfontosságú reformok végrehajtása terén; felhívja az uniós intézményeket, hogy az EUSZ 49. cikkével összhangban és érdemei alapján biztosítsák, hogy Moldova Ukrajna és Grúzia mellett uniós tagjelölti státuszt kapjon, és addig is folytassák a Moldova uniós egységes piacba való integrálására irányuló munkát; felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy továbbra is fokozza a moldovai partnerekkel való együttműködését, és maximalizálja a Moldovának nyújtott politikai, technikai és pénzügyi támogatást ebben a kritikus időszakban, hogy további lendületet adjon a fejlődésnek, és biztosítsa az uniós támogatás iránti megfelelő felvevőképességet; hangsúlyozza, hogy e tekintetben keresni kell a moldovai közintézmények kapacitása megszilárdításának és kibővítésének módjait, beleértve egy közös EU–Moldova-projektet, amely a moldovai közigazgatás humánerőforrásainak képzése érdekében egy felsőoktatási intézetet hozna létre, biztosítva a kiválasztási és előléptetési eljárás teljes átjárhatóságát, és uniós támogatást nyújtva a moldovai kormány európai integrációs reformok kulcsfontosságú területein dolgozó köztisztviselőinek szükséges fizetésemeléséhez;

3. rámutat arra, hogy az Európai Uniónak jobban szem előtt kell tartania a stratégiai szempontot az ország támogatásakor, és felszólít egy bizottsági szintű, Moldovai Köztársaságot támogató csoport létrehozására az Ukrajnát támogató csoport (SGUA) mintájára, ahogyan azt a SGUA eredeti megbízatása is előirányozta; hangsúlyozza, hogy egy ilyen csoport meghatározó szerepet tölthetne be az uniós pénzügyi és technikai támogatás észszerűsítésében, valamint abban, hogy sokrétű segítséget nyújtson a moldovai hatóságoknak a reformok előmozdításában olyan kulcsfontosságú területeken, mint az igazságszolgáltatás, a korrupció elleni harc és a közigazgatás, a keleti partnerség országaira vonatkozó európai innovációs partnerségek és a moldovai gazdaságélénkítési terv végrehajtásában, valamint Moldova támogatásában a jövőbeli csatlakozási tárgyalások előkészítésében;

4. felhívja a Bizottságot, hogy segítse Moldovát az uniós tagságra vonatkozó hiteles előcsatlakozási stratégia kidolgozásában; ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy rendszeresen fogadjon el éves átfogó jelentéseket, amelyek egyértelmű referenciaértékek alapján és ugyanazt a módszertant használva értékelik a reformok végrehajtását, amelyet a nyugat-balkáni országok esetében használ;

5. hangsúlyozza, hogy Ukrajna, Moldova és Grúzia uniós tagság iránti kérelme új fejezetet nyitott európai integrációjukban, amelyet a vonatkozó társulási megállapodások/kereskedelmi és szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtására irányuló megerősített erőfeszítéseknek és az ezen országok támogatására irányuló, erősebb stratégiai jelleggel bíró uniós megközelítésnek kell jellemeznie;

6. üdvözli a keleti partnerség 2021. december 15-én tartott hatodik csúcstalálkozójának eredményeit, amely megerősítette az ebben a formában folytatott együttműködés jelentős eredményeit, és ambiciózus irányt jelölt ki a közös értékeken alapuló, a fellendülésre, az ellenálló képességre és a reformokra összpontosító jövőbeli együttműködésre;

7. üdvözli, hogy a csúcstalálkozó elismerte Moldova, Grúzia és Ukrajna arra irányuló kezdeményezését, hogy az EU három társult partnereként („Társult Trió”) fokozzák együttműködésüket, valamint európai törekvéseiket és európai választásukat; arra ösztönzi a három országot, hogy a reformmenetrend továbbfejlesztése és a jó kormányzás, valamint a társulási megállapodások és a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtása terén a bevált gyakorlatok cseréje révén közösen dolgozzanak az uniós tagságra irányuló kinyilvánított céljuk elérése érdekében, ami az érdemeken alapuló jövőbeli

uniós csatlakozás alapját képezi; felhívja a Bizottságot, hogy értékelje Moldova uniós csatlakozási kérelmét, és addig is reagáljon a társult országok arra irányuló érdeklődésére, hogy elmélyítsék az EU-val folytatott ágazati együttműködést a kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken, fenntartva ugyanakkor az inkluzivitás elvét;

8. üdvözli Moldova konstruktív hozzájárulását a keleti partnerségen belül különösen a társult országok körében megvalósuló együttműködéshez, és reméli, hogy a közlekedésre, az energiaügyre és az egyéb területekre irányuló ambiciózus ütemtervről és ágazati integrációról tett nyilatkozatok konkrét döntések és intézkedések formájában fognak megvalósulni, mind a moldovai hatóságok, mind az EU részéről;

9. kéri az uniós intézményeket azon lehetőség megfontolására, hogy Moldova megfigyelőként részt vehessen az EUMSZ 291. cikke és a 182/2011/EU rendelet ([7]) alapján létrehozott bizottságok munkájában, valamint az Európai Tanács munkacsoportjainak és bizottságainak ülésein, annak érdekében, hogy az EU demonstrálhassa további integrációra vonatkozó kötelezettségvállalását, valamint hogy megerősítsék az országok reformorientáltságát és adminisztratív know-how-ját;

10. elismeri, hogy az ukrajnai háború aránytalanul nagy hatással volt Moldova gazdaságára az elvesztett import- és exportlehetőségek, a magasabb szállítási költségek, a gyorsan emelkedő energiaárak és az Ukrajnából érkező menekültek nagy száma miatt kialakult kritikus humanitárius helyzet miatt; méltatja a moldovai nép és az állami intézmények rendkívüli elkötelezettségét az Ukrajnából az országba érkező menekültek nagy számának kezelésében, ami azt eredményezte, hogy Moldovában a legmagasabb az Ukrajnából érkező menekültek egy főre jutó száma; hangsúlyozza, hogy ez azt jelenti, hogy Moldova szükségletei drámaian megnőttek a gazdasági támogatás, többek között a makroszintű pénzügyi támogatás tekintetében is; felszólítja az EU-t és Moldova más nemzetközi partnereit, hogy sürgősen vizsgálják felül politikáikat, és növeljék az országnak nyújtott támogatásukat annak érdekében, hogy stabilizálják az ország társadalmi-gazdasági helyzetét és biztosítsák további fejlődését;

11. üdvözli, hogy az EU és tagállamai az „Európa együtt” részeként határozottan fellépnek annak érdekében, hogy vakcinaadományok és pénzügyi támogatás révén enyhítsék a Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági hatásait; felhívja az EKSZ-t, hogy a keleti stratégiai kommunikációval foglalkozó munkacsoporton és az Európai Unió moldovai köztársasági küldöttségén keresztül segítse a moldovai hatóságokat a Covid19-oltóanyagokkal kapcsolatos félretájékoztatás elleni küzdelemben és a szociális párbeszéd előmozdításában a lakosság 70 %-os átoltottságára irányuló minimális célkitűzés elérése érdekében;

12. hangsúlyozza, hogy a Moldovára vonatkozó gazdaságélénkítési terv, amelynek értéke eléri a 600 millió EUR-t, Moldova fellendülésének kulcsfontosságú eleme, amely egyedülálló lehetőséget kínál a strukturális reformok felgyorsítására, a gazdaság szerkezetátalakítására, a társadalmi egyenlőtlenségek elleni küzdelemre, a zöld és digitális átállás fellendítésére és az ország jövőbeli kihívásokra való felkészülésére; üdvözli, hogy a gazdaságélénkítési csomag részeként első ízben 36,4 millió EUR összegű támogatást folyósítottak Moldovának, hogy továbbra is támogassák a rendőrségi reformot és az ország Covid19 elleni küzdelmét;

13. üdvözli Moldova új gazdasági reformprogramját, amelyet a Nemzetközi Valutaalap 2021 decemberében hagyott jóvá, és amely megnyitja az utat a Bizottság új, legfeljebb 150 millió EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatási csomagra vonatkozó javaslata előtt; üdvözli, hogy a Parlament és a Tanács gyorsan elfogadta az új makroszintű pénzügyi támogatást; hangsúlyozza a szigorú feltételrendszer döntő fontosságát, amely elsősorban a demokratikus reformokhoz, nem pedig gazdasági tényezőkhöz kapcsolódik, és amely a partnereinek nyújtott összes többi uniós finanszírozásra is vonatkozik; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a moldovai hatóságok számára technikai segítségnyújtás álljon rendelkezésre a makroszintű pénzügyi támogatás keretében elfogadott reformok megfelelő végrehajtásához;

Reformok és intézményi keret

14. üdvözli Natalia Gavriliţa kormányának példátlanul ambiciózus reformprogramját és a megvalósításában már elért kezdeti eredményeket, különösen a korrupció elleni küzdelem, a közigazgatás terén a növekvő átláthatóság, a jogállamiság és a digitalizáció terén a reformok előrehaladása, a veszélyeztetett lakossági csoportok életszínvonalának javítása és az ország üzleti klímájának javítása terén; megismétli, hogy az elfogadott reformok végrehajtásában elért megfelelő előrehaladás a további uniós pénzügyi támogatás és a „többért többet” elv alkalmazásának kulcsfontosságú feltétele;

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

2022. május 19., csütörtök

15. határozottan ösztönzi a moldovai kormányt, hogy folytassa az országnak az Európai Unióhoz való visszafordíthatatlan közeledésére irányuló munkáját; sürgeti mind a hatóságokat, mind az ellenzéket, hogy konstruktívan működjenek együtt országuk egy olyan működőképes állammá alakítása érdekében, amely képes lehetőségeket kínálni polgárainak és fejlődést elérni a felelősségi körébe tartozó valamennyi területen, mivel ez pozitív hatással lesz a moldovai életszínvonalra, valamint arra, hogy meggyőzze a külföldön élő moldovaiakat, hogy visszatérjenek hazájukba;

16. hangsúlyozza, hogy eleget kell tenni a moldovaiak komoly elvárásainak, amihez kézzelfogható javulást kell elérni az életszínvonalukban, helyre kell állítani az állami intézményekbe vetett bizalmukat és harcolni kell a korrupció és az oligarchikus struktúrák ellen;

17. megállapítja, hogy bár az elnökválasztás és az előrehozott parlamenti választások szervezése jól sikerült, a választási kampány megosztó volt és negatív körülmények között, továbbá intoleráns retorikával és személyes támadásokkal zajlott; hangsúlyozza, hogy a fennmaradó hiányosságokat az Európa Tanács Velencei Bizottsága és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet/Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala által kiadott ajánlások végrehajtásával kell orvosolni, ideértve a választási jogi keretnek az EBESZ kötelezettségvállalásaival és más nemzetközi normákkal összhangban történő megerősítését, a szavazatvásárlásra és a szavazók illegális ösztönzésére vonatkozó hiteles állítások gyors és alapos kivizsgálását, a kampányfinanszírozás átláthatóságának és elszámoltathatóságának fokozását, az audiovizuális médiaszolgáltatási kódexnek a kampányok során történő pártatlan tudósításra vonatkozó hatályos rendelkezéseinek szigorúbb betartatását, jobb garanciák nyújtását annak biztosítására, hogy a bíróságok mentesüljenek a politikai nyomás alól, és teljes mértékben pártatlanok maradjanak a választásokkal kapcsolatos ügyek kezelése során; sürgeti a moldovai kormányt, hogy hozza meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a Moldován kívül élő moldovai polgárok inkluzív, átlátható és tisztességes módon, külföldi beavatkozástól mentesen részt vehessenek a választásokon;

Energiabiztonság és energetikai reziliencia

18. üdvözli a Bizottság azon döntését, hogy egy új költségvetés-támogatási program keretében 60 millió EUR-t biztosít Moldovának a Gazprom által mesterségesen előidézett földgázellátási válság kezelésére és az emelkedő áraknak a legkiszolgáltatottabb emberekre gyakorolt hatásának enyhítésére; üdvözli a többek között a Lengyelország, Románia és Ukrajna által az alternatív gázellátás gyors biztosítása érdekében tett erőfeszítéseket; rámutat arra, hogy az energia az orosz költségvetés, katonai és szociális programok legfontosabb forrása, és hogy a Gazpromot eszközként használják a Kreml külföldi gazdasági és geopolitikai érdekeinek előmozdításában; üdvözli, hogy az EU által az energiaválsággal összefüggésben eddig nyújtott segítség kiegészítéseként az EU chișinăui küldöttsége 5 millió EUR-t mozgósított az energiaárak emelkedése által leginkább érintett kiszolgáltatott csoportok támogatására; elismeri azonban, hogy a folyamatosan emelkedő energiaárak miatt jelentősebb támogatásra van szükség;

19. megjegyzi, hogy Oroszország Ukrajna elleni háborúja és az energiaforrások fegyverként való felhasználása még inkább fokozza az energiaágazati reformok geostratégiai jelentőségét, amelyek megszüntetnék az orosz gáztól való függőséget és fokoznák az energiaellátás és -útvonalak diverzifikálását, a megújuló energiaforrásokra való átállás révén hosszú távú rezilienciát teremtenének, és beruháznának a meglévő infrastruktúra fejlesztésébe és új infrastruktúra létrehozásába és az energiahatékonyságba, többek között az energiatermelési, a közlekedési és a háztartási ágazatban, ezáltal javítva az összeköttetéseket a környezeti fenntarthatóság biztosítása mellett; megjegyzi, hogy ez segítheti a rezilienciaépítést is a harmadik felek azon esetleges törekvéseivel szemben, hogy az energiát geopolitikai eszközként használják;

20. hangsúlyozza, hogy elfogadhatatlan az Oroszországból történő gázellátás fegyverként való felhasználása, hogy politikai nyomást gyakoroljanak Moldova kormányára annak érdekében, hogy változtasson geopolitikai irányultságán, és ne tegyen eleget a moldovai választók jogos kívánalmainak; sürgeti a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy Moldovát is vonják be az energiaellátás Oroszországtól való függetlenségére irányuló uniós tervekbe, és növeljék a Moldovának nyújtott pénzügyi és technikai támogatást, amely ahhoz szükséges, hogy az ország továbbra is ellenálló legyen az ilyen külső beavatkozásokkal szemben, és csökkentse az orosz energiától való súlyos függőségét; kéri az EU-t, hogy a társulási megállapodással összhangban mutasson nagyobb energiaszolidaritást Moldovával az EU és a régió országai közötti energetikai infrastruktúra-összeköttetések fokozása révén; hangsúlyozza, hogy haladéktalanul végre kell hajtani az összes szükséges beruházást és az európai energiainfrastruktúra karbantartását annak érdekében, hogy az uniós tagállamok tárolói és rendszerösszekötői megfelelő léptékű gázszállítást tegyenek lehetővé az EU-ból a partnerországokba; felszólítja a moldovai hatóságokat, hogy az Energiaközösség tagjaként hosszú távon tartsák fenn az ország elkötelezettségét az EU harmadik energiacsomagjának végrehajtása, különösen a földgáz- és a villamosenergia-átvitel, illetve elosztás szétválasztása iránt;

21. hangsúlyozza, hogy növelni kell az energiatermelési kapacitást Moldovában, amely jelenleg 80 %-ban a Dnyeszter-melléki régióban termelt villamos energiára támaszkodik; üdvözli, hogy 2022. március 16-án sikeresen lezajlott Moldova és Ukrajna villamosenergia-hálózatának szinkronizálása a kontinentális európai hálózattal, ami segíteni fogja stabilitásuk és ellátásbiztonságuk megőrzését; elismerését fejezi ki a villamosenergia-piaci és a földgázpiaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózatának (ENTSO-E) a rendkívüli körülmények között elért mérföldkőhöz vezető munkájáért; kéri, hogy a Bizottság továbbra is támogassa Moldova és Ukrajna integrációját az európai kontinentális villamosenergia-hálózatba, és sürgősen hozzon létre egy erre a célra létrehozott struktúrát a saját közigazgatásán belül; üdvözli a moldovai villamosenergia-rendszer Románián keresztül történő összekapcsolása érdekében tett lépéseket; felszólítja a hatóságokat, hogy teljesítsék azt a célkitűzést, hogy Moldovát az EU támogatásával 2024-ig össze kell kötni Románia villamosenergia-hálózatával; felhívja a Bizottságot, hogy Moldovát is vonja be a belső energiapiac tekintetében elvégzett stressztesztekbe; megjegyzi, hogy az EU és a keleti partnerség társult országaival folytatott megerősített együttműködésének támogatása és előmozdítása ezekben az ágazatokban gazdasági növekedést is eredményez, és megerősíti a régió energetikai rezilienciáját;

22. üdvözli az EU és Moldova közötti magas szintű energiaügyi párbeszéd elindítását a moldovai gázágazatban kialakult szükséghelyzettel összefüggésben; arra ösztönzi a Bizottságot, hogy fontolja meg hasonló magas szintű párbeszédek indítását az EU-val az együttműködés megerősítése érdekében más területeken, például az igazságügy vagy az éghajlatvédelem/a zöld megállapodás terén, ami hozzájárulna a társulási megállapodásban/az átfogó szabadkereskedelmi megállapodásban foglalt célkitűzések eléréséhez;

23. felszólítja Moldovát és az EU-t, hogy javítsák Moldova összeköttetését a Fekete-tenger medencéjében és a Kárpátok térségében, valamint mozdítsák elő a keleti partnerség országaira kiterjesztett transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) moldovai szakaszain folyó munkát, támogassák a vasúti ágazat reformját, és a tagállamokkal és a nemzetközi pénzügyi intézményekkel együtt vizsgálják meg az EU–Moldova közötti vasúti összeköttetés korszerűsítésének lehetőségeit, a környezeti fenntarthatóság biztosítása mellett; arra ösztönzi Moldovát, hogy tegyen előrelépést a vonatkozó közösségi vívmányok végrehajtása terén, és fokozott együttműködésre, valamint Moldova fokozatos integrálására szólít fel az EU közlekedési piacába és a Közlekedési Közösségbe;

24. felkéri az EU-t, hogy biztosítson beruházástervezési platformot Moldova számára, hogy az nagy léptékű infrastruktúra-összeköttetési tervet hajthasson végre, különösen Moldova támogatásfelvevő képességének növelése, valamint a szükséges technikai segítségnyújtás biztosítása által, ahogyan az a Bizottság által irányított kapacitásépítési segítségnyújtási platformon, a nyugat-balkáni beruházási kereten (WBIF) belül a nyugat-balkáni országok esetében történik;

25. üdvözli és támogatja Moldova azon érdekét, hogy a digitalizáció és a távközlés területén előmozdítsa az Unióval folytatott együttműködést, sürgeti az EU-t és Moldovát, hogy kölcsönösen szüntessék meg a Moldova és az EU közötti barangolási díjakat;

26. üdvözli a moldovai hatóságok által a biztonsági felügyeleti rendszerük további javítása és a nemzetközi repülésbiztonsági szabványok végrehajtása érdekében tett erőfeszítéseket és a folyamatos előrelépést, amelynek eredményeképpen a Moldovában engedélyezett valamennyi légi fuvarozót törölték az EU repülésbiztonsági listájáról, és felszólítja a moldovai hatóságokat, hogy biztosítsák az EU és a Moldova közötti közös légtérről szóló megállapodás végrehajtását;

Együttműködés a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) terén és a Dnyeszter-melléki konfliktus megoldása terén elért eredmények

27. üdvözli az EU és Moldova közötti magas szintű politikai és biztonsági párbeszéd elindításáról szóló megállapodást, valamint a biztonsággal és a KKBP-vel kapcsolatos, személyzeti szintű kétoldalú politikai konzultációk útján megvalósuló megújított kötelezettségvállalást; arra ösztönzi az EKSZ-t és Moldovát, hogy teljes mértékben használják ki ezeket a platformokat az együttműködés előmozdítása érdekében olyan ügyekben, mint amilyen például a hibrid fenyegetések elleni küzdelem, a reziliencia fokozása, a kiberbiztonság erősítése, a kritikus infrastruktúrák védelme és a stratégiai kommunikáció javítása; felkéri Moldovát, hogy igazítsa álláspontjait a KKBP álláspontjaihoz, és továbbra is járuljon hozzá a közös biztonság- és védelempolitikához (KBVP) és annak misszióihoz; arra ösztönzi az EU-t és Moldovát, hogy keressék meg az együttműködés kiterjesztésének lehetőségeit, különös tekintettel a keleti szomszédságban uralkodó bizonytalan biztonsági helyzetre;

28. komoly aggodalmának ad hangot a Dnyeszter-melléki régió területén a közelmúltban bekövetkezett fejlemények miatt, és elítéli azokat, mivel a rendkívül ingatag biztonsági helyzetben elkövetett veszélyes provokációnak tartja őket; nyugalomra szólít fel a Dnyeszter folyó mindkét oldalán és a szomszédos országokban élő emberek biztonságának és jóllétének megőrzése érdekében; e tekintetben üdvözli, hogy a hatóságok nyugodt és visszafogott reakciót tanúsítottak Chişinăuban;

2022. május 19., csütörtök

29. elutasítja és aggodalmát fejezi ki a moldovai megszállt Dnyeszter-melléki régió hatóságainak 2022. március 3-i nyilatkozata miatt, amelyben bejelentik a konfliktusrendezési folyamat befejezését, és ismételten felszólítanak a Dnyeszter-melléki régió úgynevezett függetlenségének elismerésére; ismételten hangsúlyozza, hogy támogatja a Dnyeszter-melléki konfliktus átfogó és békés rendezését, amely a Moldovai Köztársaság – nemzetközileg elismert határain belüli – szuverenitásán és területi integritásán alapuló 5+2 tárgyalási folyamat révén érhető el, a Dnyeszter-melléki régiónak az életképes moldovai államon belül különleges státuszt biztosítva; hangsúlyozza, hogy a Dnyeszter-mellék kérdésére adott bármilyen megoldásnak tiszteletben kell tartania Moldova azon szuverén jogát, hogy megválassza saját védelmi és külpolitikai irányultságát; támogatja a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás és a vízummentesség előnyeinek a Dnyeszter-melléki régióra való kiterjesztésére irányuló erőfeszítéseket, amelyek lehetővé teszik a mobilitás és a régióval folytatott kereskedelem jelentős bővülését;

30. megjegyzi, hogy a moldovai-ukrán határellenőrzést segítő európai uniós misszió nagyon fontos szerepet játszik a határigazgatásnak és a vámrendszernek az Unióéval való harmonizálásában, a szervezett bűnözés és a csempészet elleni küzdelem tekintetében is, valamint bizalomépítő intézkedésekkel és a moldovai-ukrán határ Dnyeszter-melléki szakaszán való megfigyelői jelenléttel hozzájárul a Dnyeszter-mellék kérdésének békés rendezéséhez; ösztönzi a moldovai kormányt, hogy továbbra is támogassa a konfliktusok rendezéséhez kedvező környezet kialakítását, valamint a konfliktus által szétszakított közösségek közötti bizalmat és személyes emberi kapcsolatokat javító tevékenységek támogatását; úgy véli, hogy a Dnyeszter-mellék kérdésének konstruktív lezárása stabilitást és jólétet teremt nemcsak Moldovában, hanem a tágabb térségben is,

31. felszólítja Moldovát, az Oroszországi Föderációt, az EU tagállamait és más nemzetközi partnereket, hogy működjenek együtt a cobasnai lőszerraktárban tárolt mintegy 20 000 tonnányi régi, a szovjet időkből visszamaradt lőszer teljes eltávolítása és megsemmisítése érdekében – mivel már jócskán lejárt a szavatossági idejük –, amely súlyos veszélyt jelent a Dnyeszter folyó mindkét partján élő emberek biztonságára és a környezetre nézve; aggodalmát fejezi ki az orosz katonai erők által a Dnyeszter-melléken tartott számos hadgyakorlat miatt, és felszólítja az Oroszországi Föderációt, hogy a moldovai hatóságok ismételt kérésének megfelelően, valamint Moldova szuverenitásának és területi integritásának tiszteletben tartásával, teljes mértékben és feltételek nélkül, rendezett módon vonja ki katonai erőit és fegyverzetét a Dnyeszter-melléki területről;

32. mély aggodalmát fejezi ki a Dnyeszter-melléki területen a romló emberi jogi helyzet miatt, nevezetesen a de facto közigazgatását bíráló személyek üldözése és az orosz hadsereg bevetése, valamint a nyilvános gyülekezés és a helyi nem kormányzati szervezetek tevékenységének korlátozása miatt; emlékezteti az Oroszországi Föderációt a Dnyeszter-melléki régióban az emberi jogok tiszteletben tartásával kapcsolatos felelősségére, amit az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) több ítélete is megerősített; felszólítja az orosz hatóságokat, hogy hajtsák végre az EJEB által az emberi jogok, valamint a szabadsághoz és biztonsághoz való jog Dnyeszter-melléki régióban elkövetett megsértésével kapcsolatban hozott valamennyi ítéletet;

33. megdicséri a moldovai hatóságokat a Dnyeszter-melléki régiónak a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben nyújtott támogatásért, amely többek között abban állt, hogy oltóanyagkészletének 10 %-át odaadományozta, képzést nyújtott az egészségügyi személyzetnek, és a Covid19-teszteket dolgozott fel;

34. üdvözli a Tanács azon határozatát, hogy az Európai Békekeret keretében 7 millió EUR összegű támogatást nyújt Moldova fegyveres erőinek orvosi és robbanótest-mentesítési felszerelések beszerzésére; arra ösztönzi az EKSZ-t és a Tanácsot, hogy a Moldovával való együttműködés területeit tovább bővítse, és az ezen eszköz keretében hozott támogatási intézkedések révén továbbra is támogassa a védelmi ágazat kapacitásának megerősítését;

35. arra bátorítja a moldovai hatóságokat, hogy a következő éves programok során is használják ki az Európai Békekeret lehetséges támogatását annak érdekében, hogy megszilárdítsák a kiber- és hibrid fenyegetések leküzdésére irányuló kapacitásaikat; felszólítja az uniós intézményeket, hogy Moldovát vonják be a kiberbiztonsággal, a hibrid fenyegetésekkel és a kiberbűnözés kivizsgálásával kapcsolatos együttműködés új formáiba, többek között az új Európai Kiberbiztonsági Ipari, Technológiai és Kutatási Kompetenciaközpont bevonásával ezekbe az erőfeszítésekbe;

Jogállamiság és jó kormányzás

36. ismételten hangsúlyozza az igazságügyi reform – különösen az igazságszolgáltatás függetlenségének és hatásköreinek megerősítése – és a korrupció elleni küzdelem alapvető fontosságát; elismeri a hatóságok előtt álló kihívás mértékét, és arra ösztönzi őket, hogy a meghatározott prioritásokra összpontosítsanak; tudomásul veszi Maia Sandu elnök és Natalia Gavriliţa kormányának elkötelezettségét, hogy politikájukat a moldovai alkotmánybíróság ítéleteire alapozzák; felszólít a folyamatban lévő igazságügyi reform felgyorsítására, beleértve az alkotmány igazságszolgáltatásra vonatkozó rendelkezéseinek a moldovai parlament által 2021. szeptember 23-án megszavazott módosításainak, valamint az igazságügyi ágazat függetlenségének és integritásának biztosítására irányuló, a 2021–2025-ös időszakra szóló stratégia végrehajtását;

37. hangsúlyozza, hogy az EU-nak több támogatást kell nyújtania Moldova igazságszolgáltatási rendszerének komplex reformjához, beleértve a pénzügyi juttatások növelését is; elismeri, hogy az igazságszolgáltatási rendszerben mélyreható reformokra van szükség, amelyek célja az igazságszolgáltatás hatékonyságának, teljes és valódi függetlenségének elérése, az igazságszolgáltatásba és a közigazgatásba vetett közbizalom visszaszerzése, valamint a posztkommunista informális hálózatokhoz és oligarchákhoz fűződő kapcsolatok felszámolása és a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelem a legmagasabb politikai és üzleti szinteken is; határozottan támogatja azt a célt, hogy megtisztítsák az igazságszolgáltatási rendszert a feddhetetlenségi problémákkal küzdő személyektől, és olyan átfogó változásokat vezessenek be, amelyek erős alapokat teremtenek a jogállamiság számára az országban;

38. hangsúlyozza az érdemeken alapuló és átlátható kiválasztási eljárás biztosításának fontosságát a bírói kinevezések során; felhívja a moldovai hatóságokat, hogy folytassák az együttműködést az Európa Tanáccsal és az Európai Unióval az igazságügyi reform terén, beleértve a bírák és ügyészek rendkívüli értékelésével (átvilágítás) és a Legfelsőbb Bírói Tanács és a Legfelsőbb Ügyészi Tanács tagságára pályázók feddhetetlenségének értékelésével (előzetes átvilágítás) kapcsolatos kezdeményezéseket; emlékeztet annak fontosságára, hogy az igazságügyi reformfolyamat keretében tanulmányozzák és végrehajtsák a Velencei Bizottság ajánlásait;

39. meggyőződése, hogy a nagymértékű korrupció az egyik fő probléma, amely akadályozza Moldova fejlődését; felszólítja a moldovai kormányt, hogy növelje a korrupcióellenes jogi és intézményi infrastruktúra hatékonyságát; üdvözli a Korrupcióellenes Független Konzultatív Bizottság létrehozását, amely az ország pénzügyi és banki szektorában, valamint az állami intézményeken belül fogja vizsgálni a korrupciót;

40. felszólítja a moldovai kormányt, hogy növelje az átláthatóságot, a demokratikus felügyeletet és az elszámoltathatóságot a döntéshozatali folyamatokban, és szorosan működjön együtt a civil társadalommal annak érdekében, hogy lehetővé tegye a nyilvánosság általi megfelelő ellenőrzést és a nyilvánosság e folyamatokba való bevonását; megismétli annak fontosságát, hogy biztosítani kell a civil társadalom fenntartható finanszírozását, különösen a világjárvány idején bekövetkezett jelentős költségvetési megszorítások miatt; hangsúlyozza annak általános fontosságát, hogy a kormány aktív és nyílt párbeszédet folytasson a civil társadalmi szervezetekkel, a szakszervezetekkel, a vállalkozói szövetségekkel, valamint a parlamenti és parlamenten kívüli ellenzékkel az inkluzív és részvételen alapuló döntéshozatali folyamat biztosítása érdekében;

41. tudomásul veszi a hatóságok által tett lépéseket, és sürgeti őket, hogy folytassák erőfeszítéseiket a megalapozatlan menedékkérelmek problémájának megoldására, és Moldova vízumpolitikájának a vízumköteles nem uniós országok uniós listájához való igazítására;

42. felszólítja a moldovai kormányt, hogy folytassa a bűnüldöző szervek és a korrupcióellenes állami intézmények átpolitizálódásának megszüntetésére, továbbá a polgárok és a bűnüldöző szervek közötti bizalom növelésére irányuló erőfeszítéseit;

43. a rendőrségi reform határozott végrehajtására szólít fel; üdvözli, hogy a nők száma növekedett a rendőri erők körében; fokozott együttműködésre szólít fel Moldova és a tagállamok igazságügyi hatóságai és bűnüldöző szervei között a határokon átnyúló bűnözés, különösen az illegális kábítószer- és emberkereskedelem visszaszorítása érdekében, mivel Moldova sajnos továbbra is a moldovai és nemzetközi bűnszövetkezetek által elkövetett, szexuális kizsákmányolás és munka céljából folytatott emberkereskedelem egyik forrása; üdvözli az EU és Moldova közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) által Moldovában végzett műveleti tevékenységekről szóló megállapodás aláírását, valamint a Frontex személyzetének a moldovai hatóságok határigazgatási tevékenységeinek támogatására történő kiküldését; szorgalmazza az Europollal, az Interpollal, a vámügyi szervezetekkel, például a Vámigazgatások Világszervezetével és a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet korrupcióellenes hálózataival folytatott együttműködés fokozását;

44. felszólítja a Bizottságot és a moldovai hatóságokat, hogy működjenek együtt, hangolják össze és hozzanak sürgős intézkedéseket az Ukrajnából érkező és Moldovában befogadott vagy Moldován átutazó menekültek, különösen a nők és gyermekek védelme érdekében, akiket az emberkereskedelem veszélye fenyeget, és akik az Ukrajnából érkező menekültek többségét teszik ki;

45. sürgeti a hatóságokat, hogy garantálják a tisztességes eljáráshoz való jogot és az emberi jogok tiszteletben tartását a fogva tartási intézményekben, többek között a nem megfelelő egészségügyi előírások kezelésével, valamint kerüljék a szelektív és a politikai indíttatású igazságszolgáltatást; hangsúlyozza a kínzás és a rossz bánásmód felszámolásának, valamint a rendőrség és más bűnüldöző szervek tagjai által állítólagosan elkövetett kínzások és más emberi jogi jogsértések kivizsgálásának szükségességét;

2022. május 19., csütörtök

46. hangsúlyozza a pénzügyi csalás, a pénzmosás és a szervezett bűnözés elleni küzdelem fontosságát, amelyet átfogó jogszabályokon és hatékony végrehajtáson keresztül kell megvalósítani; üdvözli a moldovai parlamentben tervezett, a jogi keret javítását célzó jogi változtatásokat, amelyek lehetővé teszik a korrupció révén felhalmozott vagyon kiterjesztett elkobzási mechanizmusának végrehajtását;

47. egyértelmű és hatékony politikára szólít fel az elsikkasztott pénzeszközök és csalárd vagyoni eszközök visszaszerzése terén a nemzetközi együttműködés kialakítása révén, az Europollal és az Eurojusttal való jobb kapcsolattartásra összpontosítva; arra ösztönzi a moldovai hatóságokat, hogy a csalások és a korrupcióellenes nyomozások jobb kezelése érdekében alakítsanak ki keretet az Európai Ügyészséggel való stratégiai együttműködésre;

48. ösztönzi a chișinăui főügyészség és az Eurojust iroda közötti folyamatos és szoros együttműködést, beleértve a moldovai képviselők rendszeres kirendelését az Eurojust irodába, ami előkészítő lépés az elsikkasztott pénzeszközök és csalárd vagyoni eszközök visszaszerzésével foglalkozó munkacsoport létrehozásához;

49. hangsúlyozza, hogy sürgősen fel kell gyorsítani a 2014-ben feltárt banki csalás kivizsgálását, amely még mindig nem hozott jelentős eredményeket a felelősök bíróság elé állítása és az elveszett vagyon visszaszerzése tekintetében; hangsúlyozza, hogy ez az elmaradás komoly negatív hatással van Moldova nemzetközi hírnevére és különösen az igazságszolgáltatási rendszer hitelességére nemcsak Moldova polgárai, hanem az ország nemzetközi partnerei szemében is; kéri, hogy fokozzák az erőfeszítéseket az „orosz pénzmosodában” és banki csalásban érintett személyek elleni büntetőeljárások lezárása érdekében; e tekintetben megerősített együttműködést szorgalmaz az uniós tagállamok és a moldovai hatóságok között a banki csalások kivizsgálásában, hogy az ellopott vagyontárgyakat időben visszaszerezzék;

50. megismétli felhívását az EU globális emberi jogi szankciórendszerének oly módon történő kiterjesztésére, hogy a korrupció is szankcionált bűncselekmény legyen, ami lehetővé tenné a 2014-es bankcsalás felelőseinek szankcionálását és a hasonló korrupciós bűncselekményektől való elrettentést;

Emberi jogok és alapvető szabadságok

51. üdvözli, hogy a moldovai parlament 2021. október 14-én ratifikálta az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményét (Isztambuli Egyezmény); tudomásul veszi, hogy a Velencei Bizottság a moldovai alkotmánybíróság kérésére 2021. december 10–11-én jogi tájékoztatót adott ki az Isztambuli Egyezmény ratifikálásának alkotmányos következményeiről; kéri, hogy a nők és lányok helyzetének javítása érdekében minden szinten biztosítsák az Isztambuli Egyezmény hatékony végrehajtását, és tegyenek további erőfeszítéseket a nemek közötti egyenlőség megvalósítása érdekében, különösen a nők munkaerőpiachoz való hozzáférésének javítása, a nemek közötti bérszakadék, az életkoron alapuló megkülönböztetés felszámolása, valamint a politikai és társadalmi élet minden szintjén a nők képviselete és a velük szembeni egyenlő bánásmód terén;

52. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy tovább erősítsék az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség jogi keretét, különösen a meglévő jogalkotási hiányosságok megszüntetése révén, a foglalkoztatásban tapasztalható megkülönböztetés kezelése, a gyűlölet-bűncselekmények és a gyűlöletbeszéd elleni hatékony fellépés, valamint a kisebbségek, köztük a romák, az LMBTI-személyek és a bevándorlók jogainak további védelme érdekében felszólítja Moldovát, hogy törölje el az azonos neműek házasságának 1994-ben bevezetett alkotmányos tilalmát, és hozzon az LMBTI-személyek hátrányos megkülönböztetését tiltó intézkedéseket;

53. kéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját a Moldovával kapcsolatos valamennyi szakpolitikájában, programjában és tevékenységében érvényesítse; felszólítja a moldovai kormányt, hogy gyorsítsa fel az emberi jogokra és a megkülönböztetés elleni küzdelemre vonatkozó, az uniós normákhoz igazodó jogszabályok elfogadását és végrehajtását, és megfelelően működő és független bíróságok révén tegye lehetővé e jogok érvényesítését;

54. felszólítja a moldovai kormányt, hogy a Covid19-világjárványra adott válaszlépései során helyezzen különös hangsúlyt a nemek közötti egyenlőtlenséggel, a nemi alapú erőszakkal és a marginalizált csoportokkal szembeni, a világjárvány által súlyosbított megkülönböztetés elleni küzdelemre; sürgeti a hatóságokat, hogy foglalkozzanak a gyermekek elleni erőszak és a gyermekszegénység növekedésével, amely a Covid19-világjárvány és az annak megfékezését célzó intézkedések következménye;

Kereskedelmi és gazdasági együttműködés

55. ismételten hangsúlyozza a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség előnyeinek teljes körű kihasználásához, az EU belső piacával való további gazdasági integráció előrehaladásához és a moldovai gazdaság – különösen a hozzáadott értéket képviselő áruk – diverzifikációjának és versenyképességének növeléséhez szükséges reformok hatékony végrehajtásának fontosságát; felszólítja Moldovát, hogy maradéktalanul hajtsa végre a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezetét, és tartsa tiszteletben nemzetközi kötelezettségvállalásait, különösen a Párizsi Megállapodást és a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) szabályait; felszólít mindazon hazai kereskedelmi jogszabályok kiigazítására, amelyek ellentétesek a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás és a WTO rendelkezései szerinti moldovai kötelezettségvállalásokkal;

56. kiemeli az EU és Moldova közötti mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás pozitív hatását a két fél közötti kereskedelemre, amelynek eredményeképpen 2015 és 2020 között a teljes kereskedelmi forgalom több mint 33 %-kal nőtt, a moldovai export több mint 61 %-a az uniós piacra irányult és az exporttevékenységet folytató moldovai vállalatok több mint 70 %-a exportált az uniós piacra; megjegyzi, hogy az Oroszország Ukrajna elleni háborúja által okozott kereskedelmi fennakadások miatt az uniós piac várhatóan még fontosabbá válik Moldova számára; üdvözli, hogy az Unió az ország legnagyobb beruházója; további előrehaladást szorgalmaz olyan területeken, mint például a vámkódex, a szellemitulajdon-jogok védelme, az egészségügyi és növényegészségügyi előírások javítása, a piaci feltételek javítása az energia területén, a közbeszerzés, valamint a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférése;

57. hangsúlyozza, hogy Moldova exportja a termelés bővítése, az exportprioritások újbóli meghatározása és a minőségi előírások kiigazítása révén növekedhet; megismétli, hogy az exportra szánt áruk fő kategóriái továbbra is az állati és növényi termékek, amelyek a legkevésbé jövedelmező olyan termékek, amelyeket Moldova a tagállamoknak kínálhat; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa Moldovát az EU-ba irányuló kivitelének diverzifikálásában, többek között a nagy profitot termelő termékekre vonatkozó vámkontingenseinek jobb teljesítése révén;

58. felszólítja a Bizottságot, hogy indítsa el a keleti partnerországok európai belső piacba való integrációjának folyamatát azáltal, hogy első lépésként jogi, gazdasági és műszaki szempontból elemzi igazodásukat, és kidolgozza az ahhoz szükséges szabályokat és szabványokat, hogy a partnerországokat fel lehessen készíteni a közös piacba való gazdasági integrációra;

59. megjegyzi, hogy Kína fokozottan érdeklődik a moldovai gazdaságba, többek között az energiaipari, távközlési és gyógyszeripari ágazatokba történő beruházás iránt; emlékeztet Kína azon szándékára, hogy az „Egy övezet, egy út” elnevezésű, szélesebb hatókörű kezdeményezése részeként jelentős közlekedési infrastruktúrát építsen ki Moldovában; megismétli, hogy az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés Kína külpolitikájának középpontjában áll, és jellegét tekintve geopolitikai projekt;

60. üdvözli a Moldova kormánya által már végrehajtott demokráciapárti reformokat; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a „többért többet” elv alapján eszközöljenek és ösztönözzenek fokozott uniós beruházásokat Moldovában, és Moldovát is bátorítsák arra, hogy tegyen kezdeményező lépéseket az EU és az európai pénzügyi intézmények felé;

61. kéri a valódi digitális piacgazdaság kiépítésére irányuló erőfeszítések folytatását, ideértve a nyílt adatok terén való előrelépést, a digitális televíziózásban és a virtuális hálózati szolgáltatásoknál alkalmazott feltételes hozzáférési rendszerekhez való hozzáférés kiszélesítését, valamint a polgároknak nyújtott elektronikus távközlési szolgáltatások és a nyilvános nyilvántartások számának növelését; támogatja a gazdasági folyamatok digitalizálásának folyamatát és az informatikai vállalkozásokra vonatkozó külön mechanizmusok kidolgozását, különös tekintettel azokra az innovatív és induló vállalkozásokra, amelyek nehezen találnak finanszírozási forrásokat, ezért nem tudják támogatni saját átállási és növekedési folyamataikat; kiemeli, hogy további munkára van szükség az internetet használó moldovai polgárok jogainak és igényeinek védelme, valamint a digitális egységes piac előírásainak maradéktalan végrehajtása érdekében;

62. üdvözli, hogy a társulási megállapodás, valamint a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás alapján 681 uniós vívmányból már 499-et (ebből 152-t részben) közelítettek a moldovai nemzeti jogszabályokhoz, és hangsúlyozza a közigazgatás és a bankrendszer folyamatos reformjának, valamint az igazságszolgáltatás függetlenségének fontosságát; felhívja Moldovát, hogy folytassa szabályozásának az uniós vívmányokhoz való közelítését; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a moldovai intézményeket és közigazgatást a szükséges szakértelemmel, valamint technikai és pénzügyi segítséggel; felszólítja a moldovai hatóságokat, hogy gyorsítsák fel a társulási megállapodáshoz, valamint a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodáshoz való közelítést;

2022. május 19., csütörtök

63. ösztönzi a nemzeti minőségi előírásoknak az EU előírásaival való összehangolását; hangsúlyozza, hogy a moldovai vállalkozók és vállalkozások hátrányos helyzetbe kerültek a tagállamokba irányuló exportra vonatkozó nagyszámú különböző előírás miatt, és hangsúlyozza, hogy olyan szakpolitikára van szükség, amely kizárja azokat az előírásokat, amelyek nincsenek összhangban vagy közvetlenül ütköznek az európai előírásokkal;

64. véleménye szerint azáltal, hogy garantálta a Dnyeszter nyugati partján nyilvántartásba vett és a moldovai hatóságok által vámellenőrzésnek alávetett Dnyeszter-melléki vállalkozások számára az uniós piacokhoz való vámmentes hozzáférést, a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás azt eredményezte, hogy a kereskedelem az Eurázsiai Gazdasági Unió helyett jelentős mértékben az EU felé vette az irányt; ösztönzi a moldovai hatóságokat, hogy a piachoz való hozzáférés, az átláthatóság és a bevált üzleti gyakorlatok javítása, valamint az oligarcháknak a piac manipulálására és monopolizálására való képességének csökkentése érdekében tegyenek további lépéseket az uniós piacokkal való kereskedelem és kapcsolat érdekében;

65. üdvözli az EU által a mikro-, kis- és középvállalkozások (mkkv-k) gazdasági helyreállításához nyújtott támogatást; felszólítja a felelős uniós és moldovai intézményeket annak biztosítására, hogy ez a technikai és pénzügyi támogatás igazodjon a moldovai mkkv-k igényeihez, országos szintű legyen – a Dnyeszteren túli területet is beleértve – és erősítse mind az mkkv-k kapacitásait, mind az EU belső piacán való részvételüket;

66. üdvözli a közbeszerzésre vonatkozó új szabályozást, de hangsúlyozza a közbeszerzési folyamatok nyilvános ellenőrzésének szükségességét, valamint a nyilvánosságnak szóló világosabb és állandó jelentések fontosságát; ösztönzi azoknak a mechanizmusoknak az egyszerűsítését, amelyek révén a civil társadalom képviselői részt vehetnek a közbeszerzési eljárásokban, és hangsúlyozza, hogy a bürokratikus folyamatokat átlátható folyamatokkal kell felváltani, amelyek megszüntetik az akadályokat és helyreállítják a közpénzek elosztásába és felhasználásába vetett bizalmat;

67. elismeri Moldova elkötelezettségét az EU mezőgazdasági jogszabályaihoz való közelítés iránt annak érdekében, hogy növelje az EU-ba irányuló exportját, és új kereskedelmi lehetőségeket nyisson a helyi közösségek számára; felszólítja a moldovai hatóságokat, hogy az állategészségügy és az élelmiszer-biztonság tekintetében gyorsítsák fel a társulási megállapodáshoz, valamint a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodáshoz való közelítést;

68. kiemeli, hogy fontos korszerűsíteni az egészségügyi és növényegészségügyi követelményekért felelős nemzeti laboratóriumokat, lehetővé tenni az állati eredetű termékek exportját és orvosolni a szakképzett laboratóriumi személyzet hiányát;

69. hangsúlyozza, hogy nagyobb átláthatóságra van szükség a Bizottság Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatósága ellenőrzéseinek eredményeit illetően, és hangsúlyozza, hogy bővíteni kell és meg kell erősíteni az egészségügyi és növényegészségügyi elemzésekkel foglalkozó laboratóriumok hálózatát, ugyanakkor intenzívebbé kell tenni az ezekben a laboratóriumokban dolgozó ellenőrök és szakemberek képzését a növény-egészségügyi és élelmiszer-biztonsági előírások megfelelőbb végrehajtása érdekében;

70. ösztönzi Moldovát, hogy használja ki teljes mértékben az EU-ba irányuló preferenciális exportlehetőségeket a mezőgazdasági földterületek hatékonyabb és fenntarthatóbb művelése, valamint a földhasználathoz való demokratikusabb hozzáférés biztosítása által, hogy olyan mezőgazdasági termékeket állíthasson elő, amelyek felerősítik Moldova viszonylagos mezőgazdasági előnyeit;

71. sürgeti Moldovát, hogy fokozza az EU-val és a régió országaival folytatott infrastrukturális együttműködését, és hajtson végre mélyreható strukturális reformokat az energiaágazatban, többek között az energiaellátás diverzifikálása, az energiahatékonyság növelése, a megújuló energiákba való beruházás odavonzása és az összeköttetések javítása révén, gondoskodva a környezeti fenntarthatóságról; felszólítja Moldovát, hogy teljes mértékben hajtsa végre az Energiaközösségről szóló szerződésben vállalt kötelezettségeit;

72. felhívja az uniós intézményeket, hogy nyújtsanak konkrét támogatást Moldovának, hogy teljesíthesse az egységes eurófizetési térséghez való csatlakozáshoz szükséges valamennyi követelményt;

73. felszólítja a moldovai kormányt, hogy a kereskedelem és a fenntartható fejlődés társadalmi vetületére is összpontosítson azáltal, hogy tiszteletben tartja és betartatja a munkaügyi normákat, ratifikálja és maradéktalanul végrehajtja a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyezményeit, és megszünteti a munkaügyi ellenőrzési rendszer még meglévő hiányosságait;

74. tudomásul veszi, hogy Moldova biomasszát és vízenergiát alkalmaz diverzifikációs erőfeszítései során, de emlékeztet arra, hogy biztosítani kell ezek fenntarthatóságát, hatékonyságát és a vonatkozó környezeti követelmények betartását; hangsúlyozza, hogy a megújuló energiaforrások fejlesztése a tiszta energiára való átállás és az energiafüggetlenség érdekében tett erőfeszítések szempontjából egyaránt létfontosságú, egyúttal pedig a helyi munkahelyteremtéshez, a levegőminőséghez és a polgárok egészségéhez is hozzájárul;

75. hangsúlyozza a regionális együttműködés fontos szerepét az ország modernizálásában, valamint a társulási megállapodás végrehajtását célzó erőfeszítések során a kapacitások növelésében; szorgalmazza a regionális együttműködés fokozását, mind Moldova különböző régiói között, mind pedig a moldovai régiók és az EU régiói között; felszólítja a Bizottságot és a megfelelő uniós ügynökségeket, hogy a moldovai kormánnyal szoros együttműködésben segítsék elő ezt a folyamatot;

76. üdvözli a 2022–2028 közötti időszakra szóló nemzeti regionális fejlesztési stratégia jóváhagyását, és olyan közigazgatási-területi reformot szorgalmaz, amely a versenyképesség növelésére és a fenntartható fejlődésre összpontosít; hangsúlyozza, hogy Moldova valamennyi régiójában kiegyensúlyozott társadalmi és gazdasági növekedésre, valamint a nemzeti regionális fejlesztési politikák hatékony végrehajtására van szükség;

77. felszólítja a moldovai hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben a helyi demokrácia és a helyi autonómia elveit a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájával összhangban, megfelelő hatásköröket és elegendő finanszírozást biztosítva a helyi önkormányzatok számára, valamint biztosítva hatékony működésüket, többek között a jogállamiság további javítása és a felelősségteljes kormányzás elveinek minden szinten történő végrehajtása révén;

78. felszólítja a moldovai hatóságokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a társulási megállapodás, valamint a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás által nyújtott lehetőségek, valamint az uniós segítségnyújtás és programok eljussanak a helyi szintre, többek között az ország távoli részeire is, különös tekintettel a vidéki területekre, hogy ezáltal a lakosok pozitív változásokat vihessenek véghez a közösségeikben; fokozottabb és jobban kommunikált uniós támogatást kér a Gagauzia Autonóm Területi Egységben megvalósuló fejlesztési projektek számára;

Ágazati együttműködés

79. örömmel veszi, hogy Moldova társult a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó Horizont Európa uniós kutatási és innovációs programhoz, amely új lehetőségeket nyit az ország tudományos és innovációs közössége számára, hogy partnerségeket alakítson ki uniós partnereivel, továbbá örömmel veszi Moldova részvételét a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programban;

80. jobb együttműködést szorgalmaz valamennyi uniós intézmény, a tagállamok és a moldovai hatóságok között Moldova állampolgárainak a társulási megállapodás, valamint a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás és az uniós támogatás előnyeiről való tájékoztatása során; hangsúlyozza, hogy fontos rendelkezni egy intézményi kerettel és a közpolitikák következetes rendszerével a dezinformáció, ezen belül az EU-ellenes dezinformáció, az információmanipuláció, az álhírek és a propaganda, valamint bármiféle rosszindulatú külföldi beavatkozás elleni küzdelem érdekében, aminek eszközei különösen a stratégiai kommunikáció, valamint a reziliencia a hazai és külföldi szereplők általi online és offline dezinformációval és információmanipulációval szemben; kéri a moldovai hatóságokat és a Bizottságot, hogy működjenek együtt a média- és információs műveltséget előmozdító programok és reformok terén a jelenlegi digitális korral összefüggésben, továbbá mélyítsék el az ágazati együttműködést a digitális gazdaságban;

81. megismétli, hogy az Uniónak és Moldovának egyaránt prioritásként kell kezelnie a médiapluralizmus és a média függetlenségének megerősítését; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson nagyobb támogatást a független média számára – a fővároson kívül is –, valamint azon erőfeszítésekhez, amelyek célja a moldovai állampolgárok hiteles információkkal való ellátása az ország valamennyi részében; felszólítja a Demokráciáért Európai Alapítványt, hogy támogassa továbbra is ezeket az erőfeszítéseket;

82. sürgeti Moldovát, hogy a médiatulajdon koncentrációja, a reklámpiac monopolizálása, a szerkesztői függetlenség hiánya, a médiaintézmények gazdasági és politikai csoportok általi ellenőrzése, az információhoz való hozzáférés akadályai és az újságírókkal szembeni támadások és azok megfélemlítése elleni küzdelem érdekében továbbra is támogassa a szabad és független médiát egy nemzeti médiafejlesztési program kidolgozása révén a jogi keret felülvizsgálata céljából;

2022. május 19., csütörtök

83. felhívja a Bizottságot, hogy kövesse szorosan nyomon a moldovai médiaágazatot; reméli, hogy az újjáalakult rádió- és televíziótanács hatékonyan fogja ellátni független médiafelügyeleti feladatait, és kezelni fogja a médiavilág régóta fennálló hiányosságait, ideértve a közszolgálati műsorszolgáltató társaság politikai függetlenségének kérdését is; ismételten hangsúlyozza az audiovizuális kódex teljes körű végrehajtásának fontosságát;

Intézményi rendelkezések

84. üdvözli az Európai Parlament és a moldovai parlament közötti, a parlamenti demokrácia támogatásának közös keretéről szóló egyetértési megállapodás 2021. november 29-i aláírását, amely lehetőségeket teremt Moldova intézményi kapacitásának és ezáltal parlamenti demokráciájának megerősítésére a szorosabb kétoldalú intézményi kapcsolatok révén;

85. felkéri a moldovai parlamentet, hogy egy kölcsönösen elfogadott ütemterv alapján hajtsa végre a rendelkezésére álló demokráciatámogatási tevékenységek teljes körét, beleértve a Jean Monnet párbeszédet a békéért és a demokráciáért, valamint a Simone Veil programot;

86. rámutat, hogy az EU–Moldova Parlamenti Társulási Bizottság és az Euronest Parlamenti Közgyűlés fontos szerepet töltenek be az EU-val folytatott kétoldalú és regionális együttműködés erősítésében és a moldovai parlamenti képviselőkkel folytatott tapasztalatcsere és a bevált gyakorlatok megosztásának előmozdításában; kéri az európai parlamenti képviselők és a moldovai parlamenti képviselők közötti strukturális együttműködés elmélyítését a reformok támogatása és végrehajtásuk nyomon követése érdekében;

87. megismétli, hogy támogatja a civil társadalom, többek között a szakszervezetek bevonását a döntéshozatali folyamatokba a reformok nyilvános ellenőrzésének javítása, valamint átláthatóságuk és társadalmi elfogadottságuk előmozdítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a különböző szervezetek hozzáadott értéket képviselnek Moldovában a fontos közérdekű kérdésekben; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a hatóságok és a civil társadalom között viszonylag gyenge az együttműködés annak ellenére, hogy létezik egy, a civil társadalom fejlesztését célzó stratégia és cselekvési terv; aggasztónak tartja azt is, hogy a civil szervezetek számára nyújtott vissza nem térítendő támogatások mintegy 17 %-kal csökkentek;

88. felhívja az EU-t és Moldovát, hogy dolgozzanak tovább az emberek közötti kapcsolatok és eszmecsere javításán annak érdekében, hogy a lakosságaik körében kölcsönösen pozitív kép alakuljon ki egymásról a civil társadalom szintjén kidolgozott közös projektek révén, és többek között nyújtsanak támogatást a fiatal diákoknak és szakembereknek az olyan uniós oktatási és képzési programokban való részvételhez, mint az Erasmus+; kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy egyes uniós programokat Moldova és a keleti partnerség más országainak állampolgáraira is kiterjesszenek; hangsúlyozza, hogy a „DiscoverEU”-hoz hasonló programok Moldovára történő kiterjesztése tovább erősítheti az Európa-barát érzelmeket az országban;

Szociális jogok

89. megjegyzi, hogy Moldovában továbbra is magas az alulfoglalkoztatottság és a bizonytalan foglalkoztatás, és hogy a munkaképes korú népesség kiszolgáltatott a gazdasági megrázkódtatásokkal szemben; kéri egy olyan helyreállítási stratégia elfogadását, amely figyelembe veszi a lakosság igényeit, és kiterjed a zöld átállásra és a fenntartható fejlődésre is;

90. aggodalmát fejezi ki a moldovai állampolgárok tömeges kivándorlása miatt, amely felerősíti a negatív demográfiai tendenciákat, és komoly fenyegetést jelent Moldova jövőjére nézve; arra bátorítja a moldovai kormányt, hogy további intézkedések bevezetésével előzze meg és akadályozza meg ezt a jelenséget, különösen azáltal, hogy lehetőségeket teremt, valamint jobb feltételeket és jobb béreket biztosít a fiatal munkavállalók számára;

91. arra kéri a kormányt, hogy fordítson kiemelt figyelmet a moldovai ombudsman felhívásaira, amelyekben előrelépést kér az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, a munkavállaláshoz való jog, valamint a mozgás és a véleménynyilvánítás szabadsága terén;

92. felszólítja a moldovai kormányt, hogy erősítse meg az egészségügyi rendszert, kezelje a rendszert gyengítő munkaerőhiány problémáját, és javítson a higiéniai előírásokon, különösen a kórházakban; sürgeti a Bizottságot, a tagállamokat és Moldovát, hogy fokozzák a közegészségügy rezilienciájával kapcsolatos együttműködést, osszák meg a bevált gyakorlatokat és működjenek együtt a civil társadalommal olyan járványügyi stratégiák kidolgozása érdekében, amelyek a társadalom legkiszolgáltatottabb helyzetű csoportjaira összpontosítanak;

93. támogatja a Moldova és az EU közötti, a Covid19-világjárvány és következményeinek kezelésével, valamint a közegészségügy terén folytatott hosszú távú együttműködés növelésével kapcsolatos hosszú távú együttműködést; sürgeti a moldovai hatóságokat, hogy ragadják meg a lehetőséget arra, hogy a Covid19 utáni helyreállításra szánt alapokat a kórházak korszerűsítésére, valamint az egészségügyi szolgáltatások minőségének és hozzáférhetőségének javítására használják fel, különösen a régiókban;

94. üdvözli, hogy a Bizottság elfogadta a Moldova által kiadott Covid19-igazolványoknak az uniós digitális Covid-igazolványokkal való egyenértékűségéről szóló határozatot, és arra ösztönzi a tagállamokat, hogy továbbra is biztosítsák annak alkalmazását;

95. megjegyzi, hogy a munkajog területén fennálló hiányosságok visszaélésszerű gyakorlatokhoz vezetnek, ilyenek főként az olykor túlságosan hosszú napi munkaidő, az alacsony bérezés és a csak részlegesen dokumentált munkaviszony; aggályosnak találja, hogy az e gyakorlatok megelőzését szolgáló szabályokat csak részben alkalmazzák;

96. megállapítja, hogy az utóbbi években gyengült a szociális párbeszéd, a Covid19-világjárvány alatt pedig teljesen fel is függesztették azt; kéri a kormányt, hogy biztosítsa egy olyan igazi szociális párbeszéd létrejöttét, amelynek folytán az összes szociális partner részt vesz a világjárvány utáni helyreállítási folyamatban;

97. üdvözli a Moldova által a gyermekgondozási rendszerben az intézményi kitagolás terén elért eredményeket, valamint az új gyermekvédelmi program és a 2022–2026-as időszakra szóló cselekvési terv kidolgozására tett lépéseket;

98. üdvözli Moldova környezetvédelemmel és éghajlatváltozással kapcsolatos kötelezettségvállalásait; felszólítja Moldovát arra, hogy erősítse meg az éghajlatváltozás elleni küzdelemben történő szerepvállalását, a Bizottságot pedig arra, hogy segítse elő Moldova részvételét az európai zöld megállapodásban, és biztosítsa, hogy a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás ne legyen ellentétes az abban foglalt környezetvédelmi célkitűzésekkel és kezdeményezésekkel;

99. támogatja a környezetvédelmi politikák különféle gazdasági ágazatokba való beépítésének jobb politikáját és a polgárok szélesebb körű részvételét a környezetvédelmi politikák kidolgozási folyamatában; intenzívebb megközelítésre szólít fel a civil társadalommal kialakított partnerségek terén a hulladékgyűjtési és -újrahasznosítási tevékenység megfelelőbb működése érdekében, valamint fokozott odafigyelést kér az erdősítésre, a talajromlás mérséklésére és a vízminőség javítására;

o

o o

100. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, valamint a Moldovai Köztársaság elnökének, kormányának és parlamentjének.

2022. május 19., csütörtök

P9_TA(2022)0212

A Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentése

Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása a Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentéséről (2021/2180(INI))

(2022/C 479/02)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 2. cikkére, 3. cikkének (1) bekezdésére, 3. cikke (3) bekezdésének második albekezdésére, 4. cikkének (3) bekezdésére, valamint 5., 6., 7., 11., 19. és 49. cikkére,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ), és különösen annak a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok Unión belüli tiszteletben tartásával, védelmével és előmozdításával kapcsolatos cikkeire, többek között a 70., 258., 259., 260., 263., 265. és 267. cikkre,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: a Charta),

— tekintettel az Európai Unió Bíróságának (EUB) ítélkezési gyakorlatára, különösen a C-156/21. sz., Magyarország kontra Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa ügyben [1], valamint a C-157/21. sz., Lengyelország kontra Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa ügyben [2] az uniós költségvetés védelmét szolgáló intézkedésekről hozott határozatokra,

— tekintettel a Bizottság „2021. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban" című, 2021. július 20-i közleményére (COM(2021)0700),

— tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv visszavonásáról szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendeletre (általános adatvédelmi rendelet) [3],

— tekintettel a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvnek (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) a változó piaci körülményekre tekintettel való módosításáról szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1808 európai parlamenti és tanácsi irányelvre [4],

— tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [5] (a továbbiakban: a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet),

— tekintettel a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program létrehozásáról, valamint az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 390/2014/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/692 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [6],

— tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,

— tekintettel az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelmét szolgáló ENSZ-egyezményekre, az ENSZ egyetemes időszakos felülvizsgálatának ajánlásaira és jelentéseire, valamint az ENSZ-egyezmények végrehajtását felügyelő testületek ítélkezési gyakorlatára és az Emberi Jogi Tanács különleges eljárásaira,

---

[1] 2022. február 16-i Magyarország kontra Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa ítélet, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97.
[2] 2022. február 16-i Lengyelország kontra Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa ítélet, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98.
[3] HL L 119., 2016.5.4., 1. o.
[4] HL L 303., 2018.11.28., 69. o.
[5] HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.
[6] HL L 156., 2021.5.5., 1. o.

— tekintettel a Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala, a nemzeti kisebbségi főbiztos, a médiaszabadsággal foglalkozó képviselő és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) más szerveinek ajánlásaira és jelentéseire,

— tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményre és az Európai Szociális Chartára, az Emberi Jogok Európai Bíróságának és a Szociális Jogok Európai Bizottságának ítélkezési gyakorlatára, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének, Miniszteri Bizottságának, emberi jogi biztosának, Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottságának, megkülönböztetésmentességgel, sokféleséggel és befogadással foglalkozó irányító bizottságának, Velencei Bizottságának és más szerveinek egyezményeire, ajánlásaira, határozataira, véleményeire és jelentéseire,

— tekintettel az Európa Tanács és az Európai Unió közötti, 2007. május 23-i egyetértési megállapodásra és az EU-nak az Európa Tanáccsal folytatott együttműködésre vonatkozó prioritásairól (2020–2022) szóló, 2020. július 8-i tanácsi következtetésekre,

— tekintettel a Bizottságnak a jogállamiság Lengyel Köztársaság általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló, az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdésével összhangban előterjesztett, indokolással ellátott, 2017. december 20-i javaslatára (COM(2017)0835),

— tekintettel a 2020. szeptember 18-án indított, a 2020–2025-ös időszakra vonatkozó, „Egyenlőségközpontú Unió” című, rasszizmus elleni uniós cselekvési tervre (COM(2020)0565),

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének „Antisemitism: Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union 2010-2020” (Antiszemitizmus: Az Európai Unióban 2010 és 2020 között észlelt antiszemita incidensek áttekintése) című, 2021. november 9-i jelentésére,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének „Protecting civic space in the EU” (A civil társadalmi tér védelme az EU-ban) című, 2021. szeptember 22-i jelentésére, valamint más jelentéseire, adataira és eszközeire, különösen az Európai Unió alapjogi információs rendszerére (EFRIS),

— tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2016. október 25-i állásfoglalására ([7]),

— tekintettel a lengyelországi helyzetre vonatkozóan az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének alkalmazásáról szóló bizottsági határozatról szóló, 2018. március 1-i állásfoglalására ([8]),

— tekintettel „Az Európai Értékek Eszköze létrehozásának szükségességéről az olyan civil társadalmi szervezetek támogatására, amelyek az Európai Unióban helyi és nemzeti szinten előmozdítják az alapvető értékeket” című, 2018. április 19-i állásfoglalására ([9]),

— tekintettel az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Tanácsot az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapítására felszólító javaslatról szóló, 2018. szeptember 12-i állásfoglalására ([10]),

— tekintettel a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok védelmét szolgáló átfogó uniós mechanizmus szükségességéről szóló, 2018. november 14-i állásfoglalására ([11]),

([7]) HL C 215., 2018.6.19., 162. o.
([8]) HL C 129., 2019.4.5., 13. o.
([9]) HL C 390., 2019.11.18., 117. o.
([10]) HL C 433., 2019.12.23., 66. o.
([11]) HL C 363., 2020.10.28., 45. o.

2022. május 19., csütörtök

— tekintettel az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése alapján Lengyelországgal és Magyarországgal kapcsolatban folyamatban lévő meghallgatásokról szóló, 2020. január 16-i állásfoglalására ([12]),

— tekintettel „A jogállamiság és az alapvető jogok Bulgáriában” című, 2020. október 8-i állásfoglalására ([13]),

— tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, 2020. október 7-i állásfoglalására ([14]),

— tekintettel a Covid19 kapcsán bevezetett intézkedések demokráciára, jogállamiságra és alapvető jogokra gyakorolt hatásáról szóló, 2020. november 13-i állásfoglalására ([15]),

— tekintettel „Az alapvető jogok helyzetéről az Európai Unióban – A 2018–2019 közötti időszakra vonatkozó éves jelentés” című, 2020. november 26-i állásfoglalására ([16]),

— tekintettel a Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalására ([17]),

— tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszer alkalmazására vonatkozó iránymutatások létrehozásáról szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására ([18]),

— tekintettel az uniós jog és az LMBTIQ-személyek jogainak a magyar Országgyűlés által elfogadott jogszabályváltozások következtében Magyarországon történő megsértéséről szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására ([19]),

— tekintettel az LMBTIQ-személyek Unión belüli jogairól szóló, 2021. szeptember 14-i állásfoglalására ([20]),

— tekintettel a Lengyelországban a tömegtájékoztatás szabadságáról és a jogállamiság helyzetének további romlásáról szóló, 2021. szeptember 16-i állásfoglalására ([21]),

— tekintettel „Az európai média a digitális évtizedben: a helyreállítást és átalakulást támogató cselekvési terv” című, 2021. október 20-i állásfoglalására ([22]),

— tekintettel a lengyelországi jogállamisági válságról és az uniós jog elsőbbségéről szóló, 2021. október 21-i állásfoglalására ([23]),

— tekintettel „A demokráciának, valamint a tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének az Unióban való megerősítéséről: polgári és büntetőjogi eljárások indokolatlan alkalmazása újságírók, nem kormányzati szervezetek és a civil társadalom elhallgattatására” című, 2021. november 11-i állásfoglalására ([24]),

— tekintettel a Lengyelországban bevezetett tényleges abortusztilalom első évfordulójáról szóló, 2021. november 11-i állásfoglalására ([25]),

---

([12]) HL C 270., 2021.7.7., 91. o.
([13]) HL C 395., 2021.9.29., 63. o.
([14]) HL C 395., 2021.9.29., 2. o.
([15]) HL C 415., 2021.10.13., 36. o.
([16]) HL C 425., 2021.10.20., 107. o.
([17]) HL C 81., 2022.2.18., 27. o.
([18]) HL C 99., 2022.3.1., 146. o.
([19]) HL C 99., 2022.3.1., 218. o.
([20]) HL C 99., 2022.3.1., 218. o.
([21]) HL C 117., 2022.3.11., 151. o.
([22]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0428.
([23]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0439.
([24]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0451.
([25]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0455.

— tekintettel a sürgősségi alapok és a válsággal kapcsolatos kiadási területek esetében a korrupció, a szabálytalan kiadások, valamint az uniós és nemzeti forrásokkal való visszaélés elkerülését célzó megelőző intézkedések értékeléséről szóló, 2021. december 15-i állásfoglalására ([26]),

— tekintettel az „Alapvető jogok és jogállamiság Szlovéniában, különös tekintettel az EPPO ügyészeinek késedelmes kinevezésére" című, 2021. december 16-i állásfoglalására ([27]),

— tekintettel „Az Európai Unió valamennyi demokratikus folyamatába történő külföldi beavatkozásról, beleértve a félretájékoztatást is" című, 2022. március 9-i állásfoglalására ([28]),

— tekintettel az Európai Számvevőszék 9/2021. sz. „Az Uniót érintő dezinformáció: korlátozottan, de továbbra is árt" című, 2021. június 3-i különjelentésére,

— tekintettel az Európai Számvevőszék 1/2022 sz., „A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás: a törekvések ellenére nem szűntek meg egyes alapvető problémák" című, 2022. január 10-i különjelentésére,

— tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság, a Jogi Bizottság, a Költségvetési Bizottság, az Alkotmányügyi Bizottság és a Petíciós Bizottság véleményére,

— tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A9-0139/2022),

A. mivel az Európai Unió az EUSZ 2. cikkében rögzített értékeken, vagyis az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogai – tiszteletben tartásának értékein alapul, amelyek a tagállamok közös értékei, és amelyeket az uniós tagjelölt országoknak a koppenhágai kritériumok részeként be kell tartaniuk, ha csatlakozni kívánnak az EU-hoz, továbbá amelyeket nem lehet a csatlakozás után figyelmen kívül hagyni vagy újraértelmezni; mivel a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok egymást kölcsönösen erősítő értékek, amelyek sérelme rendszerszintű fenyegetést jelenthet az Unióra, valamint a polgárok jogaira és szabadságára nézve; mivel a jogállamiság tiszteletben tartása az Unió egészét és a tagállamokat is köti minden kormányzati szinten, a nemzeti szint alatti szerveket is ideértve;

B. mivel az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elve arra kötelezi az Uniót és a tagállamokat, hogy kölcsönösen tiszteletben tartsák és segítsék egymást a Szerződésekből eredő kötelezettségek végrehajtásában, valamint hogy a tagállamok a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében tegyenek meg minden megfelelő általános vagy különös intézkedést;

C. mivel a jogállamisággal kapcsolatos éves felülvizsgálati ciklus üdvözlendő kiegészítése az EUSZ 2. cikke szerinti értékek megőrzésére szolgáló eszköztárnak azáltal, hogy a jogállamiság tiszteletben tartásával közvetlenül összefüggő négy pillér alapján vizsgálja a jogállamiság helyzetét az összes uniós tagállamban;

D. mivel konkrét ajánlások és hatékony nyomon követés nélkül előfordulhat, hogy a jogállamisági jelentés nem előzi meg, nem tárja fel, illetve nem orvosolja ténylegesen és időszerűen a rendszerszintű kihívásokat és a jogállamiság terén tapasztalható visszalépéseket, amint az az elmúlt években több uniós tagállamban is megfigyelhető volt;

E. mivel a tagállamok veszélyhelyzeti intézkedéseket hoztak a Covid19-világjárvány kezelésére; mivel ezeknek ahhoz, hogy jogszerűek legyenek, az alapvető jogok vagy alapvető szabadságok korlátozása esetén tiszteletben kell tartaniuk a szükségesség és az arányosság elvét; mivel néhány tagállamban a jogállamiságot érintő kedvezőtlen tendencia tapasztalható, mivel a kormányok rendkívüli intézkedéseket ürügyként használtak fel a demokratikus fékek és ellensúlyok gyengítésére;

([26]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0502.
([27]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0512.
([28]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0064.

2022. május 19., csütörtök

F. mivel meg kell erősíteni és egyszerűsíteni kell a meglévő mechanizmusokat, és ki kell dolgozni egy egységes, átfogó uniós mechanizmust a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok hatékony védelme, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az egész Unióban és a tagjelölt országokban is – bár ez utóbbiakra eltérő ellenőrzési rendszereket alkalmazva – tiszteletben tartsák az EUSZ 2. cikke szerinti értékeket, hogy a tagállamok ne dolgozhassanak ki olyan nemzeti jogszabályokat, amelyek ellentétesek az EUSZ 2. cikke által nyújtott védelemmel;

G. mivel a véleménynyilvánítás szabadságához, a tájékoztatáshoz és a közéleti részvételhez fűződő jogok a demokrácia sarokkövei;

H. mivel az Európa Tanács gyűlöletbeszéd elleni küzdelemmel foglalkozó szakértői bizottsága elkészítette a Miniszteri Bizottság gyűlöletbeszédről szóló ajánlástervezetét, amely nem kötelező érvényű iránymutatást nyújt a jelenség kezeléséhez, és amely jelenleg arra vár, hogy 2022-ben elfogadják ([29]); mivel a gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelemmel foglalkozó, újonnan létrehozott szakértői bizottság feladata, hogy 2023 végéig elkészítse a Miniszteri Bizottság gyűlölet-bűncselekményekről szóló ajánlástervezetét;

I. mivel a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program lehetővé teszi a civil társadalmi szereplők közvetlen, rugalmas támogatását az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek helyi, nemzeti és európai szintű előmozdítása és védelme érdekében;

A 2021. évi jogállamisági jelentés: általános megfontolások

1. üdvözli a Bizottság második éves jogállamisági jelentését; megjegyzi, hogy az egyes tagállamok jogállamisági helyzetének megvitatása során a Parlament rendszeresen felhasználja az ebben az éves jelentésben szereplő információkat és véleményeket; sajnálja, hogy a Bizottság nem foglalkozott teljeskörűen a Parlament által a Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalásában megfogalmazott ajánlásokkal, különösen a jelentéstétel hatályának az EUSZ 2. cikkében rögzített valamennyi értékre való kiterjesztésével, a rendszerszintű és az egyedi jogsértések megkülönböztetésével, valamint a mélyrehatóbb és átláthatóbb értékeléssel, ezen belül a jogsértések nyomán hozott válaszintézkedésekkel; úgy véli, hogy ezek az ajánlások továbbra is érvényesek, és megismétli azokat;

2. üdvözli, hogy az igazságszolgáltatási rendszerek működése, a korrupcióellenes keret, a tömegtájékoztatás sokszínűsége és a fékekkel és ellensúlyokkal kapcsolatos bizonyos intézményi kérdések, ideértve bizonyos mértékig a civil társadalom mozgásterét is, mind részét képezik a Bizottság jelentésének; sajnálja azonban, hogy a 2021. évi jelentés nem foglalkozik sem kellő részletességgel, sem kellően átfogóan minden jogállamisági problémával; javasolja, hogy a Bizottság az egyes pilléreken belül felmerült jogállamisági kérdéseket az EUSZ 2. cikkében rögzített valamennyi érték és a Chartában ismertetett alapvető jogok szempontjából elemezze; kéri, hogy az éves jelentés terjedjen ki a Velencei Bizottság 2016. évi jogállamisági ellenőrzőlistájának egyéb fontos elemeire, így például a hatalommal való visszaélés megelőzésére, a törvény előtti egyenlőségre és a megkülönböztetésmentességre, valamint az igazságszolgáltatáshoz való jogra és azon belül a tisztességes eljáráshoz való jog szempontjaira is; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy a jövőbeli jelentésekben térjen ki a börtönkörülmények értékelésére;

3. megelégedéssel állapítja meg, hogy a jelentés országspecifikus fejezeteket tartalmaz; üdvözli a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy együttműködjön a nemzeti kormányokkal, a nemzeti parlamentekkel és az Európai Parlamenttel, valamint a civil társadalommal és egyéb nemzeti szereplőkkel; felhívja a tagállamokat, hogy proaktív módon működjenek együtt a Bizottsággal, és hozzák nyilvánosságra írásbeli észrevételeiket annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a független szakértők és a civil társadalmi csoportok számára a tényellenőrzést és a reagálást, valamint hogy biztosítsák a teljes átláthatóságot; bátorítja a Bizottságot, hogy még inkább mélyítése el az elemzését, és felkéri a Bizottságot, hogy biztosítson ehhez megfelelő erőforrásokat – az emberi erőforrásokat is beleértve – annak érdekében, hogy a különféle érdekelt felek széles körét elérje; úgy véli, hogy több időt kell fordítani a Bizottság országlátogatásaira, illetve nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani e látogatásoknak, különösen a helyszíni látogatásokat illetően; kéri a Bizottságot, hogy irányítsa rá jobban a nyilvánosság figyelmét ezekre az országlátogatásokra, hogy nemzeti szinten elősegítse a jogállamiság kultúrájának kialakulását; üdvözli, hogy a Bizottság a jelentés megállapításainak ismertetése céljából látogatásokat tett nemzeti parlamentekben;

([29]) A Miniszteri Bizottság gyűlöletbeszéd elleni küzdelemről szóló ajánlástervezete; elérhető a következő címen: https://rm.coe.int/draft-recommendation-on-combating-hate-speech-public-consultation-v-18/native/1680a2ef25; A hír bejelentése itt olvasható: https://www.coe.int/en/web/committee-antidiscrimination-diversity-inclusion/-/the-cdadi-finalised-important-deliverables-at-its-fourth-plenary-meeting.

Módszertan

4. hangsúlyozza, hogy minden tagállamot ugyanazon mutatók alapján és ugyanazon módszertan szerint, a tagállamok irányában tanúsított mindennemű megkülönböztetés nélkül kell vizsgálni; kéri a Bizottságot, hogy részletesen ismertesse a tagállamok jogállamisággal kapcsolatos helyzetének értékeléséhez használt mutatóit; felhívja a Bizottságot, hogy hozza létre az európai értékek hetét, amelyre minden év szeptemberében kerüljön sor, és ennek keretében terjessze a jelentést az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek elé, azonos időben és szorosabb összefüggésben az igazságügyi eredménytáblával, az EU alapjogi Ügynökségének alapvető jogokról szóló jelentésével és a Médiapluralizmus Monitorral; úgy véli, hogy jelenleg a jogállamisági jelentés a tagállamokban fennálló helyzetet ismertető dokumentációként szolgál, de a jogsértések megelőzésére és enyhítésére vonatkozó céljainak elérése érdekében elemző és előíró jellegű eszköznek kellene lennie; hangsúlyozza, hogy a tagállamokon belüli aktuális helyzet alapos elemzéséhez átfogóan kell elemezni és értékelni a jogállamiságot a tagállamokban; hangsúlyozza, hogy a különböző természetű vagy súlyosságú hiányosságok vagy jogsértések bemutatása azzal a kockázattal jár, hogy a jogállamiságot érintő legsúlyosabb jogsértéseket elbagatellizálják; sürgeti a Bizottságot, hogy jelentésében világosabb és érthetőbb módon tegyen különbséget a jogállamiságot érintő rendszerszintű és szándékos jogsértések és az elszigetelt esetek között;

5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a jelentés nem ismeri el egyértelműen a jogállamiság terén bekövetkezett szándékos visszalépést az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti, folyamatban lévő eljárások hatálya alatt álló országokban, nevezetesen Lengyelországban és Magyarországon, és számos tagállamban nem tárta fel a jogállamiság terén fennálló hiányosságokat; felhívja a Bizottságot annak egyértelművé tételére, hogy az EUSZ 2. cikke szerinti értékek adott időn keresztüli szisztematikus, szándékos, súlyos és tartós megsértése esetén előfordulhat, hogy a tagállamok nem felelnek meg a demokrácia meghatározó kritériumainak, és autoriter rendszerekké válnak;

6. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az összefoglaló jelentésben a Bizottságnak több tagállamot, különösen Magyarországot és Lengyelországot több alkalommal is meg kellett említenie aggodalomra okot adó tagállamként anélkül, hogy a jelentés közzététele kézzelfogható javulást eredményezett volna; emlékeztet arra, hogy 2021 júniusa óta a Parlament is foglalkozott a plenáris ülésen elfogadott állásfoglalásaiban a jogállamiság magyarországi, lengyelországi és szlovéniai helyzetével; emlékeztet továbbá arra, hogy a Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságának a demokrácia, jogállamiság és alapvető jogok nyomon követésével foglalkozó csoportja és a Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottsága is foglalkozott problémákkal több uniós tagállamban; hangsúlyozza, hogy miután több eseti küldöttség is járt e tagállamok némelyikében, világossá vált, hogy a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok helyzete ezekben a tagállamokban sokkal rosszabb, mint ahogyan azt a Bizottság jelentésében leírta; úgy véli, hogy a visszaesést mutató országok jobb azonosítása érdekében a Bizottságnak az összes országfejezetben ugyanazokat az elemeket kell átfogóbban értékelnie;

7. felhívja a Bizottságot, hogy az egyes országokra vonatkozó fejezeteket a tagállamoknak a jelentés egyes pilléreivel kapcsolatos teljesítményének értékelésével zárja le, jelezve, hogy milyen mértékben teljesültek a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendeletben foglalt feltételek; felhívja ezért a Bizottságot, hogy a kvalitatív értékelés mellett dolgozzon ki egy objektív, hozzáférhető, átlátható, olvasható és megkülönböztetésmentes, megjelenítésre és független szakértők által elvégzendő összehasonlító elemzésre szolgáló rendszeren alapuló jogállamisági mutatót a különböző pillérekre vonatkozóan, amely jelezhetné a jogállamiság tiszteletben tartásának szintjét a tagállamokban;

8. úgy véli, hogy az éves jelentésnek fel kell tárnia az uniós szinten jelentkező, általános tendenciákat, beleértve az esetleges rendszerszintű sérülékenységeket; kéri a Bizottságot, hogy azonosítsa azokat az eseteket, amikor az egyik tagállam jogállamiságot veszélyeztető intézkedései vagy gyakorlatai más tagállamok számára mintává válnak, vagy fennáll ennek kockázata; kiemeli, hogy néhány tagállamban szándékosan célba vették a kisebbségi csoportok jogait, ami máshol is lendületet kapott, amint azt a nők, az LMBTIQ-személyek és más kisebbségi csoportok jogai terén bekövetkezett visszalépés is bizonyítja; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy hangsúlyozza a jogállamiság megsértése által az Unió egészére gyakorolt lehetséges negatív hatást;

9. úgy véli, hogy a jelentésnek túl kell mutatnia az éves pillanatfelvételeken, és folyamatosan alakuló, dinamikus képet kell adnia a jogállamiság tiszteletben tartásáról vagy visszaeséséről valamennyi tagállam igazságszolgáltatási rendszerében; elismerését fejezi ki a 2021. évi jelentés arra irányuló erőfeszítéseiért, hogy összehasonlítsa a helyzetet a 2020. évi jelentéssel; úgy véli, hogy egyértelműen meg kell határozni a jogállamiság helyzetével kapcsolatos pozitív és negatív tendenciákat, és elemezni kell ezek mögöttes okait;

10. úgy véli, hogy kívánatos lenne létrehozni az Unió intézményeiről szóló különálló új fejezetet, amely a hatalmi ágak szétválasztásával, az elszámoltathatósággal, valamint a fékekkel és ellensúlyokkal kapcsolatos helyzetet értékelné;

2022. május 19., csütörtök

Értékelés és ajánlások

11. úgy véli, hogy a 2021. évi jelentés tartalmazhatott volna világosabb értékeléseket, amelyek megállapítják, hogy vannak-e hiányosságok és fennáll-e az EUSZ 2. cikke szerinti értékek megsértésének kockázata vagy tényleges megsértése az egyes országfejezetekben elemzett pillérek tekintetében; felkéri a Bizottságot, hogy ebbe az előző évben végrehajtott valamennyi jogállamisági intézkedés értékelését is foglalja bele, kiegészítve azt az említett intézkedések hatékonyságának elemzésével és tökéletesítésük lehetséges módjaival; kéri, hogy végezzenek integráltabb elemzést a négy pillér közötti kölcsönös összefüggésekről és arról, hogy a hiányosságok összességükben hogyan válhatnak az EUSZ 2. cikke szerinti értékek megsértésévé vagy vethetik fel ezek megsértésének kockázatát; emlékeztet a közvetlen és egyértelmű nyelvezet használatának, valamint a szóban forgó kérdés egyértelmű kifejtésének fontosságára, Bizottság álláspontjával összhangban;

12. üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy az országspecifikus ajánlásokat belefoglalja a 2022. évi jelentésbe; felhívja a Bizottságot, hogy ezekhez az ajánlásokhoz rendeljen hozzá végrehajtási határidőket, célokat és konkrét meghozandó intézkedéseket; kéri a Bizottságot, hogy a későbbi jelentésekben adjon információt az ajánlásai végrehajtásáról, továbbá emellett tegye ezt a Parlamenttel az egész év során folytatott strukturált párbeszéd részévé; felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a jelentései az európai szemeszter keretében tett esetlegesen releváns országspecifikus ajánlásokra is összpontosítsanak, különösen azokra, amelyek a bírák és az ügyészek függetlenségéhez, a korrupció elleni küzdelemhez, valamint az átláthatóság és feddhetetlenség biztosításához kapcsolódnak;

13. javasolja, hogy a Bizottság minden egyes ajánlása mellett jelölje meg azon eszközök nem kimerítő listáját, amelyek alkalmazása az uniós intézmények részéről helyénvaló abban az esetben, ha a hiányosságokat nem orvosolják; felhívja Bizottságot, hogy ne habozzon alkalmazni ezeket az eszközöket, különösen akkor, ha nem bízik az ajánlások gyors végrehajtásában, vagy fennáll a helyzet további romlásának veszélye, és ne várjon a következő éves jelentéstételi ciklusra;

Hatály

14. sajnálatosnak tartja, hogy sem a 2020. évi, sem a 20201. évi jelentés nem tér ki teljeskörűen a demokrácia és az alapvető jogok EUSZ 2. cikke szerinti értékeire, amelyekre azonnal kihat, ha egy országban visszalépések történnek a jogállamiság terén; ismét hangsúlyozza a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok közötti szerves kapcsolatot;

Igazságszolgáltatási rendszerek

15. hangsúlyozza, hogy a bírák elszámoltathatósága, az ügyészi és a bírói függetlenség, valamint az ítéletek végrehajtása a jogállamiság kulcsfontosságú elemei; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamokban súlyos és strukturális problémák merülnek fel az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatban; hangsúlyozza a jogi szakmák alapvető szerepét az alapvető jogok védelmének biztosításában és a jogállamiság megerősítésében; felhívja a tagállamokat, hogy védjék meg a bírákat és az ügyészeket a munkájuk veszélyeztetésére irányuló politikai támadásokkal és nyomásgyakorlással szemben, és kitart amellett, hogy a tagállamoknak teljeskörűen meg kell felelniük az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos uniós és nemzetközi jognak; felhívja a Bizottságot, hogy 2022. évi jelentésébe foglaljon bele konkrét ajánlásokat annak érdekében, hogy valamennyi tagállamban biztosítsa az igazságszolgáltatás függetlenségét, és az éves jelentésben térjen ki az ügyvédek és ügyvédi kamarák függetlenségére is, mivel ezek alapvető fontosságúak az igazságszolgáltatási rendszerek függetlensége szempontjából;

16. emlékeztet, hogy az uniós jog elsőbbséget élvez a nemzeti joggal szemben, függetlenül a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerek megszervezésének módjától; kéri a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon a nemzeti bíróságoknak az uniós jog nemzeti jogszabályokkal szembeni elsőbbségével, és különösen a Szerződések egyes cikkeinek a nemzeti alkotmányokkal való összeegyeztethetetlenségével kapcsolatos döntéseit, sürgeti a Bizottságot, hogy gondoskodjon konkrét, azonnali és megfelelő válaszlépésekről az Európai Unió Bírósága által hozott ítéletek végrehajtásának és tiszteletben tartásának megtagadása esetén, és tegyen jelentést a Parlamentnek az ezzel kapcsolatban hozott intézkedésekről;

17. hangsúlyozza, hogy az igazságszolgáltatási tanácsok fontos szerepet töltenek be az igazságszolgáltatás függetlenségének megőrzésében; rámutat, hogy számos tagállam régóta fennálló problémákkal küzd igazságszolgáltatási tanácsaik összetételével és a bírák kinevezésével kapcsolatban, mivel néha sérülékenyek lehetnek az illetéktelen politikai beavatkozással szemben; ösztönzi a tagállamokat, hogy rendszeresen kérjék ki a Velencei Bizottság véleményét, amennyiben az e testületek összetételét és működését kívánja kiigazítani, és kövessék nyomon ezeket az ajánlásokat; szükségesnek tartja, hogy a Bizottság az éves jelentésben értékelje az ilyen nyomon követést;

18. rámutat, hogy az ügyészség a bűnözés, a korrupció és a hatalommal való visszaélés elleni küzdelem kulcsfontosságú része; hangsúlyozza, hogy biztosítékokat kell bevezetni az ügyészség és az egyes ügyészek függetlenségének megőrzése érdekében, hogy mentesek legyenek az indokolatlan politikai nyomásgyakorlástól, különösen a kormány részéről, és egyúttal megfeleljenek a visszaélések vagy a gondatlanság elkerülése érdekében szükséges elszámoltathatósági követelményeknek; teljes szolidaritását és támogatását fejezi ki a bűncselekmények valamennyi áldozata felé;

19. rámutat, hogy a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek amellett, hogy jelentős mértékben akadályozzák a perek áldozatainak igazságszolgáltatáshoz való hozzáférését, és így a jogállamiság érvényesülését, a tagállamok igazságszolgáltatási rendszereivel és jogi kereteivel való visszaélésnek is minősülnek, különösen azáltal, hogy megnehezítik a tagállamok számára, hogy sikeresen kezeljék a meglévő kihívásokat, például az eljárások hosszával, az igazságszolgáltatási rendszerek minőségével, valamint az ügyteherrel és az ügyhátralékkal összefüggésben;

Korrupcióellenes keret

20. ismét hangot ad annak a véleményének, hogy a korrupció komoly veszélyt jelent a demokráciára, az európai forrásokra és a jogállamiságra nézve; mélységes aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy bizonyos tagállamokban egyre nagyobb mértékű korrupció és folyamatos romlás figyelhető meg, továbbra is magas szintű tisztviselőket és politikusokat érintő korrupciós ügyekre derül fény, és a szervezett bűnözés beszivárog a gazdaságba és a közszférába; üdvözli a 2021. évi jogállamisági jelentésben foglalt információkat erről kérdésről, és kéri, hogy a jövőbeli jelentésekben pontosítsák jobban, hogy azok uniós forrásokat érintettek-e;

21. sürgeti a Bizottságot, hogy frissítse és erősítse meg az Unió korrupcióellenes politikáját és eszközeit, többek között a korrupció bűncselekményének egységes fogalommeghatározása, közös normák és referenciamutatók létrehozása, valamint ezek megfelelő végrehajtásának és érvényesítésének biztosítása révén; emlékeztet annak fontosságára, hogy a tagállamok elkötelezzék magukat az Európai Ügyészség mellett, és aktívan támogassák azt feladatai ellátásában; felhívja azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy csatlakozzanak az Európai Ügyészséghez; üdvözli, hogy a Bizottság felszólító levelet küldött szinte valamennyi tagállamnak a visszaélést bejelentő személyek védelméről szóló irányelv átültetésének elmulasztása miatt ([30]);

A véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadsága, a tömegtájékoztatás szabadsága és sokszínűsége

22. emlékeztet arra, hogy a tömegtájékoztatás szabadsága és sokszínűsége – beleértve a magas színvonalú, fenntarthatóan és átláthatóan finanszírozott, mind a hagyományos, mind a digitális és független hírmédiát, a független újságírókat, a tényellenőrzőket és a kutatókat –, valamint az erős közszolgálati médiumok alapvető fontosságúak a demokráciához, garanciát jelentenek a hatalommal való visszaéléssel szemben, és a dezinformáció legjobb ellenszerét képezik; aggodalmát fejezi ki a média politikai függetlenségének helyzete miatt egyes tagállamokban, mivel a szerkesztői irányvonalak a politikai színtér erős polarizálódását tükrözik;

23. riasztónak tartja az egyre ellenségesebb környezetet, amelyben az újságírók és a médiaszereplők számos tagállamban tevékenykednek, különösen, ha munkájuk középpontjában a hatalommal való visszaélés, a korrupció, az alapvető jogok megsértése és a bűncselekmények állnak; emlékeztet arra, hogy egyes tagállamokban az újságírók és a médiaorgánumok egyre gyakrabban szembesülnek megfélemlítéssel, fenyegetésekkel (többek között a közösségi médiában), büntetőjogi vádakkal, fizikai támadásokkal, erőszakos incidensekkel és gyilkosságokkal; elítéli az egyes tagállamok kormányai által alkalmazott elnyomó stratégiákat, például a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek és lejáró kampányok alkalmazását, valamint a közszolgálati média, a civil társadalom és a tudományos intézmények feletti állami ellenőrzés fokozását, ami öncenzúrához, továbbá a média és a tudományos élet szabadságának fokozódó hanyatlásához vezet; emlékeztet arra, hogy meggyilkolása idején Daphne Caruana Galizia oknyomozó újságíróval szemben 47 polgári és büntetőjogi rágalmazási per volt folyamatban, és ezek közül sokat családtagjainak is folytatniuk kell; figyelmeztet arra, hogy ezek az elfogadhatatlan fejlemények visszavethetik a szólásszabadságot és a sajtószabadságot, és nem engedhető meg, hogy precedenst teremtsenek az Unión belül vagy az uniós tagjelölt és potenciális tagjelölt országok számára;

24. sajnálja, hogy a 2021. évi jelentés nem tükrözi e tendenciák súlyosságát, különösen a bizonyos tagállamokban megfigyelhető állami ellenőrzéssel, stratégiai perekkel és lejáró kampányokkal kapcsolatban; sürgeti a Bizottságot, hogy javítsa a médiával kapcsolatos fejezeteket azáltal, hogy értékeli a média szabadságának, sokszínűségének, és a médiabeli tulajdonviszonyok átláthatóságának védelmére szolgáló nemzeti keretek hatékonyságát és eredményességét, és vezessen be a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek alkalmazása elleni minimumszabályokat megállapító uniós normákat,

([30]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelve (2019. október 23.) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről (HL L 305., 2019.11.26., 17. o.).

továbbá a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló, küszöbön álló jogszabályban terjesszen elő ambiciózus jogi keretet a média egyes tagállamokban tapasztalható növekvő mértékű átpolitizálódása ellen; hangsúlyozza, hogy a jelentésnek az audiovizuális médiaszolgáltatásokat szabályozó tagállami hatóságok függetlenségének alapos értékelésére is ki kell terjednie, amely hatóságoknak az uniós jog értelmében függetlennek kell lenniük a kormányuktól; kéri a Bizottságot, hogy biztosítsa a független, oknyomozó újságírás további és rugalmasabb finanszírozását az Unióban;

25. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy szerkesztőileg független közszolgálati média nyújtson minőségi, pártatlan és szabad tájékoztatást a közügyekről, különösen választások idején; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsanak több évre szóló stabil, nyílt, átlátható, fenntartható és megfelelő finanszírozást a közszolgálati média számára, hogy garantálják annak színvonalát és a kormányzati, politikai és egyéb nyomástól való függetlenségét; sajnálja, hogy a közszolgálati média kimaradt az éves jelentésből; felhívja a Bizottságot, hogy jövőbeli jelentéseiben vonja alapos vizsgálat alá a közszolgálati médiát;

26. megállapítja, hogy az uniós polgárokat célzó álhírek és az ezekből eredő félretájékoztatás fenyegetést jelentenek a demokráciára és a jogállamiságra az Unióban, mivel a dezinformáció terjedése polarizálja és meggyengíti demokráciánkat; üdvözli, hogy a Bizottság éves jelentése ismerteti a médiára nehezedő politikai nyomást és befolyást, és felhívja a Bizottságot, hogy mutassa be egyértelműbben a közvélemény állami intézményekbe és a független médiába vetett bizalmának csökkentését célzó szisztematikus dezinformációs és külföldi beavatkozási kampányokat; elismeri, hogy a globális online platformok rendkívül diszruptív hatást gyakorolhatnak a médiaágazatra; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a jelenlegi jogszabályok nem biztosítják teljes mértékben a tisztességes környezetet az online ökoszisztémában, például a dezinformáció elleni küzdelem és az algoritmikus elszámoltathatóság terén; úgy véli, hogy a vonatkozó jogszabályok – nevezetesen a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály és a digitális piacokról szóló jogszabály – elfogadása helyes irányba tett lépés volt, de az európai médiajogszabály keretében még többet kell tenni annak érdekében, hogy a médiaágazat digitális átalakulása és az online platformok elterjedése fényében igazságos viszonyok alakuljanak ki;

27. hangsúlyozza, hogy a médiaszabadság szorosan összefügg a művészi szabadsággal és a tudományos élet szabadságával; sajnálja, hogy egyes tagállamokban jelentősen csorbították és korlátozták a véleménynyilvánítás szabadságát, a művészet szabadságát és a gyülekezés szabadságát; hangsúlyozza, hogy az oktatási rendszerek függetlensége veszélyben van, ha nem garantált az intézmények autonóm szervezeti felépítése; felhívja a Bizottságot, hogy jogállamisági jelentésében vegye figyelembe a véleménynyilvánítás szabadságának valamennyi aspektusát;

Demokrácia, valamint fékek és ellensúlyok

28. támogatja azt az álláspontot, hogy a hatalmi ágak szétválasztásának elve alapvető fontosságú az igazságszolgáltatási rendszerek hatékony, független, pártatlan és eredményes működéséhez Unió-szerte, és megköveteli az intézményektől, hogy tartózkodjanak a bírákra és ügyészekre – különösen a politikai és gazdasági körökből – való nyomásgyakorlástól;

29. hangsúlyozza, hogy a tisztességes és szabad választások a működő demokrácia abszolút minimumkövetelményei közé tartoznak, és az Unióban minden választási folyamatnak mentesnek kell lennie az indokolatlan befolyásolástól és a szabálytalanságoktól; hangsúlyozza, hogy amennyiben az EBESZ megfigyelői szerint a választások nem tisztességes és szabad módon zajlottak, konkrét intézkedéseket kell hozni, többek között az EUMSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárás alapján; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak meg minden szükséges intézkedést, amint felmerül annak kockázata, hogy állami, külföldi vagy magánszereplők manipulálják a választásokat valamely uniós tagállamban;

30. emlékeztet arra, hogy az alapvető szabadságjogok, többek között a nyilvános bírálathoz való jog gyakorlása a szabad és demokratikus társadalom egyik központi eleme; aggodalmának ad hangot a civil társadalmi tér zsugorodása miatt különböző tagállamokban, ami a média és az újságírók, az emberijog-védők, civil társadalmi szereplők és aktivisták, valamint a politikai ellenfelek elleni, közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekben és az említett szereplők megfigyelésében nyilvánul meg; üdvözli, hogy a Bizottság kötelezettséget vállalt egy, az újságírókat és jogvédőket célba vevő visszaélésszerű peres eljárások elleni irányelvre irányuló javaslat előterjesztésére, és kiemeli, hogy az irányelv hatályának elég átfogónak kell lennie ahhoz, hogy az minden jogvédőre, köztük az egyéni aktivistákra is kiterjedjen;

31. hangsúlyozza, hogy a Pegasus és a hasonló kémprogramok tagállamok általi, újságírókkal, ügyvédekkel, ellenzéki politikusokkal és más személyekkel szembeni törvénytelen használata közvetlen fenyegetést jelent a demokráciára, a jogállamiságra és az emberi jogokra; felhívja a Bizottságot, hogy mérje fel a megfigyelési eszközökkel való visszaéléseket és annak Unión belüli demokratikus folyamatokra gyakorolt hatását, valamint az EUSZ 2. cikke szerinti értékek és a Charta esetleges megsértését;

32. úgy véli, hogy a civil társadalmi tér tagállamokbeli helyzete megérdemli, hogy külön fejezetet kapjon a jelentésben, és létrejöjjön egy „európai civil társadalmi térre vonatkozó mutató", miután a civil társadalom központi szerepet játszik az emberi jogok tiszteletben tartásán alapuló, teljes mértékben demokratikus és befogadó társadalom fenntartásában, és figyelembe véve a civil társadalom előtt álló kihívásokat – többek között jogalkotási és közigazgatási intézkedéseket, a finanszírozáshoz való korlátozott hozzáférést és lejáratő kampányokat – a különböző tagállamokban;

33. javasolja, hogy a Bizottság az éves jelentés negyedik pillérét – „a fékekkel és ellensúlyokkal kapcsolatos egyéb intézményi kérdések" – alakítsa át egy demokráciával, valamint a fékekkel és ellensúlyokkal foglalkozó pillérré, amely olyan elemeket vizsgál, mint az Unió és a tagállamok demokratikus folyamatait fenyegető potenciális veszélyek, többek között a választások manipulálása;

A Covid19 kapcsán bevezetett intézkedések hatása a demokráciára, a jogállamiságra és az alapvető jogokra

34. emlékeztet a Covid19-világjárvánnyal kapcsolatos intézkedések – többek között a szükséghelyzeti rendszerek és a rendeleti kormányzás – demokráciára, jogállamiságra és alapvető jogokra gyakorolt erőteljes hatására az Unión belül, különösen az igazságszolgáltatás, a médiaszabadság és a korrupció elleni küzdelem területén;

35. sajnálatosnak tartja a szükséghelyzeti intézkedések túlzott alkalmazását a Covid19-világjárvány során, amely ezen intézkedések nemzeti parlamentek általi utólagos ellenőrzésének hiányával – sőt, több tagállamban a parlamentek bezárásával – párosult, ami fokozta a kormányzatok hatalmát, és a végrehajtó hatalom elszámoltathatóságának és átláthatóságának hiányát eredményezte;

36. emlékeztet arra, hogy a Covid19-világjárvány, – többek között a nemzeti bíróságok részleges bezárása – negatív hatást gyakorolt az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésre és a nemzeti bíróságok hatékonyságára egyaránt; kiemeli, hogy a világjárvány által előidézett rendkívüli helyzet megmutatta, hogy sürgősen korszerűsíteni kell az igazságszolgáltatási eljárásokat, és digitális elemeket kell bevezetni az igazságszolgáltatási rendszerek hatékonyságának növelése, valamint a költségmentességhez és információkhoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében;

37. üdvözli, hogy a jelentés tartalmaz egy azzal foglalkozó szakaszt, hogy a Covid19-járvány miként hatott a jogállamiságra; hangsúlyozza, hogy ezen intézkedések alkalmazásának és arányosságának ellenőrzését mindaddig folytatni kell, amíg kivétel nélkül az összes intézkedést fel nem oldják; ezzel kapcsolatban rámutat az uniós Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó pénzeszközökkel való visszaélés kockázatára; megismétli, hogy e pénzeszközöket csak akkor lehet kiosztani, ha maradéktalanul orvosolták ezeket az aggályokat; arra ösztönzi a Bizottságot, hogy idővel értékelje, hogy a tagállamok által hozott intézkedések valóban időben korlátozottak, szükségesek és arányosak voltak-e, és tiszteletben tartották-e a fékek és ellensúlyok rendszerét; felkéri a Bizottságot, hogy fogalmazzon meg ajánlásokat annak érdekében, hogy segítse a tagállamokat a világjárvány negatív hatásainak enyhítésében az igazságügy, a korrupció elleni küzdelem és a tömegtájékoztatás szabadsága területén;

Alapvető jogok és egyenlőség

38. aggodalommal hangsúlyozza, hogy a nők és a kiszolgáltatott helyzetben lévő emberek, köztük a fogyatékossággal élő személyek, a gyermekek, a vallási kisebbségek – különösen az egyre növekvő antiszemitizmus, cigányellenesség és muszlimellenes gyűlölködés idején Európában –, a romák, az afrikai és ázsiai származású emberek és az etnikai és nyelvi kisebbségekhez tartozó más személyek, a migránsok, a menedékkérők, a menekültek, az LMBTIQ-személyek és az idősek, különösen a marginalizált településeken élők továbbra is úgy látják, hogy jogaikat Unió-szerte nem tartják teljes mértékben tiszteletben, és továbbra is diszkriminatív gyakorlatokat kell elszenvedniük; hangsúlyozza, hogy nyilvánvaló kapcsolat áll fenn a romló jogállamisági normák, valamint az alapvető jogok és a kisebbségi jogok megsértése, például a bűnüldöző hatóságok által a tüntetések során és az Unió határain alkalmazott túlzott erőszak között; emlékeztet arra, hogy bizonyos körülmények között a tagállamok szándékosan folyamodnak olyan intézkedésekhez, amelyek a jogállamiság szempontjából megkérdőjelezhetők, ideértve a nyilvános konzultáció nélkül, gyorsított eljárásban elfogadott jogszabályokat, sőt, kivételes esetekben akár olyan diszkriminatív politikákat legitimáló alkotmánymódosításokat is, amelyeket más módon nem lehetne törvénybe iktatni, például olyan rendelkezéseket, amelyek kifejezetten az LMBTIQ-személyeket veszik célba vagy bevezetik az abortusz szinte teljes tilalmát; emlékeztet arra, hogy a tagállamok felelősséggel tartoznak a kiszolgáltatott helyzetbe került személyekért, és biztonságot és a megkülönböztetéssel szembeni védelmet kell nyújtaniuk számukra; határozottan megismétli a Bizottsághoz intézett felhívását, hogy a jövőbeli jelentések keretében részletesen értékelje az alapvető jogok

folyamatos megsértését szerte az Unióban, beleértve az egyenlőséget és a kisebbségekhez tartozó személyek jogait is; felhívja az uniós intézményeket, hogy addig is az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által kiadott, az alapvető jogokról szóló jelentések fényében olvassák a jogállamiságról szóló éves jelentéseket;

39. sajnálatosnak tartja, hogy egyes tagállamok nem ültették át teljes mértékben és megfelelően a rasszizmusról és az idegengyűlöletről szóló tanácsi kerethatározatot ([31]), és hogy a faji egyenlőségről szóló irányelv ([32]) rendelkezéseit még mindig nem hajtják végre teljes körűen valamennyi tagállamban; javasolja, hogy a Parlament által 2020-ban elfogadott George Floyd-állásfoglalás ([33]) fényében fordítsanak nagyobb figyelmet a kisebbségek ellen gyűlöletet szító politikai és médiamegszólalásokra, valamint ezeknek az olyan hátrányos megkülönböztetést alkalmazó jogszabályok vagy gyakorlatok elfogadására gyakorolt közvetlen hatására, amelyek aláássák a mindenki számára biztosítandó jogállamiságot, többek között a terrorizmus elleni és a biztonsági politikák területén;

40. különös aggodalmának ad hangot a szexuális és reproduktív egészséggel és a nők jogaival kapcsolatos helyzet egyes tagállamokban tapasztalt romlása, többek között az abortuszra vonatkozó rendkívül korlátozó jogszabályok bevezetése, valamint az LMBTIQ-személyek alapvető jogai elleni folyamatos és szisztematikus támadások miatt, amit több tagállamban a jogállamiság romlása tovább erősít; sajnálja, hogy ezek a fejlemények nem tükröződnek következetesen a Bizottság jogállamisági jelentésében; felhívja a Bizottságot, hogy foglalkozzon szisztematikusan ezekkel a kérdésekkel minden vonatkozó országjelentésben és az összefoglaló jelentésben;

41. üdvözli a Bizottság által Magyarországgal és Lengyelországgal kapcsolatban a 2021. júliusi kötelezettségszegési csomag keretében az LMBTIQ-személyek emberi jogainak tiszteletben tartásával és az uniós jog megsértésével kapcsolatban kezdeményezett kötelezettségszegési eljárásokat; megállapítja, hogy ez az első alkalom, hogy a Bizottság kifejezetten az LMBTIQ-személyek jogainak védelme érdekében indított kötelezettségszegési eljárásokat;

42. aggodalommal veszi tudomásul a migránsok és a menedékkérők alapvető jogainak az Unió egész területén, de különösen a külső határokon történő jelentős és szisztematikus megsértéséről érkező számos jelentést; sajnálja, hogy több tagállam olyan nemzeti jogszabályokat fogadott el, amelyek súlyosan korlátozzák a menedékkérők jogait, és egyes esetekben még a visszaküldés tilalmának elvét és a hatékony jogorvoslathoz való jogot is fenyegetik; sajnálja, hogy a Parlament felhívásai ellenére a Bizottság nem fejezte be számos, a menekültügy és a migráció területén hozott nemzeti jogalkotási intézkedés uniós joggal való összeegyeztethetőségének értékelését; megismétli, hogy az alapvető jogok – mint a menedékjog és a hatékony jogorvoslathoz való jog – tiszteletben tartása a megfelelően működő jogállamiság szerves része;

Források

43. felhívja a Bizottságot, hogy erősítse tovább a rendszeres, inkluzív és strukturált párbeszédet a kormányokkal, a nemzeti parlamentekkel, a nem kormányzati szervezetekkel, a nemzeti emberi jogi intézményekkel, az ombudsmanokkal és az esélyegyenlőségi szervekkel, a szakmai szervezetekkel és más érdekelt felekkel, és éves jelentéseinek összeállítása során legyen átláthatóbb az említett érdekelt felektől kapott információk kiválasztásakor alkalmazott kritériumok tekintetében; úgy véli, hogy a civil társadalmi szervezeteknek világos kritériumokon alapuló, átlátható folyamat révén szorosan részt kell venniük a felülvizsgálati ciklus minden szakaszában; kiemeli, hogy a tematikusan strukturált konzultációk fokoznák a folyamat hatékonyságát, és növelnék az értékes visszajelzések mennyiségét; üdvözli, hogy a konzultációs kérdőív immár lehetővé teszi az érdekelt felek számára, hogy a Bizottság által tervezett hatókörön kívül eső szempontokról is beszámoljanak, és arra kéri a Bizottságot, hogy szükség esetén igazítsa ki a nemzeti jelentések szerkezetét; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül és tökéletesítse az érdekelt felek észrevételeinek megtételére szolgáló online eszközöket, és legyen rugalmas a terjedelmi korlátozások tekintetében;

([31]) A Tanács 2008/913/IB kerethatározata (2008. november 28.) a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről (HL L 328., 2008.12.6., 55. o.).

([32]) A Tanács 2000/43/EK irányelve (2000. június 29.) a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról (HL L 180., 2000.7.19., 22. o.).

([33]) Az Európai Parlament 2020. június 19-i állásfoglalása a George Floyd halálát követő, rasszizmus elleni tiltakozásokról (HL C 362., 2021.9.8., 63. o.).

44. úgy véli, hogy a civil társadalommal folytatott konzultációra vonatkozó határidők a múltban túl rövidek és rosszul időzítettek voltak, és megfelelően ki kell igazítani és rugalmassá kell tenni azokat a teljes és átfogó hozzászólások lehetővé tétele érdekében; rámutat arra, hogy kapacitásaik és pénzügyi erőforrásaik korlátai miatt mindez megnehezítette az érdekelt felek számára észrevételeik és tájékoztatási tevékenységeik előkészítését és megtervezését, különösen akkor, ha a konzultáció egybeesett az éves szabadságokkal; felkéri a Bizottságot, hogy a civil társadalom számára biztosítson lehetőséget az egész éves konzultációra ahelyett, hogy elsősorban határidőhöz kötött hozzájárulási felhívásokra összpontosít; üdvözli, hogy a Bizottság az Unió valamennyi hivatalos nyelvén lehetővé teszi az észrevételek többnyelvű benyújtását; felhívja a Bizottságot, hogy előzetesen határozza meg és tegye közzé ütemtervét a készülő jelentés vonatkozásában, meghatározva a folyamat különböző lépéseivel kapcsolatos időpontokat, többek között az országlátogatások ütemezését, valamint a jelentés közzétételének időpontját is; megállapítja, hogy a konzultáció megalapozottsága tovább erősíthető, és ösztönzi a Bizottságot, hogy végezzen nyomon követő egyeztetéseket a civil társadalmi szereplőkkel az általuk adott észrevételekkel kapcsolatban;

45. ösztönzi a Bizottságot, hogy az éves jelentés keretében biztosítsa a petíciók és az egyes polgárok jogállamisági hiányosságokkal kapcsolatos egyéb aggályainak és beszámolóinak megfelelő nyomon követését; úgy véli, hogy a jogállamiság kultúrájának és az uniós intézmények polgárokkal való kapcsolatfelvételének megerősítése érdekében olyan részvételi fórumokat és struktúrákat kell létrehozni, amelyek Unió-szerte lehetővé teszik a tendenciák azonosítását, és nagyobb láthatóságot nyújtanak az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeket érintő fenyegetésekkel, hiányosságokkal és az értékek megsértésével kapcsolatban;

46. emlékeztet arra, hogy a Bizottságnak továbbra is szisztematikusan figyelembe kell vennie a megfelelő forrásokból és az elismert intézményektől származó releváns információkat; emlékeztet arra, hogy figyelembe kell venni az érintett nemzetközi testületek – például az ENSZ, az EBESZ és az Európa Tanács égisze alatt működő testületek – megállapításait; felhívja a Bizottságot, hogy vegye jobban figyelembe a vonatkozó mutatókból – például a „Globális kormányzati mutatókból" (WGI), a World Justice Project jogállamisági indexéből vagy a Varieties of Democracy (V-DEM) projektből – származó adatokat és megállapításokat;

47. előrelépésként üdvözli az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) megbízatásának módosításáról a Tanácsban létrejött megállapodást; felhívja a Bizottságot, hogy használja ki ezt a lendületet, és kérje fel az Alapjogi Ügynökséget, hogy az általa – például az EFRIS-en keresztül és a civil társadalmi térről szóló jelentései révén – jelenleg is nyújtott hozzájárulás mellett adjon módszertani tanácsokat, és végezzen összehasonlító kutatást az éves jelentésben szereplő kulcsterületek további részletekkel való kiegészítése céljából, szem előtt tartva, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog, a véleménynyilvánítás szabadsága és más alapvető jogok szervesen kapcsolódnak a jogállamisághoz;

48. úgy véli, hogy az Európa Tanáccsal és más nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködés különösen fontos a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok előmozdítása szempontjából az EU-ban; felhívja a Bizottságot, hogy szisztematikusan elemezze az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteinek be nem tartásáról szóló adatokat és az ENSZ emberi jogi egyezményeinek végrehajtását felügyelő testületek egyedi közleményekkel kapcsolatos véleményét;

A demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok védelmét szolgáló mechanizmus

49. sajnálja, hogy a Bizottság és a Tanács vonakodik attól, hogy pozitív választ adjanak a Parlament 2020. október 7-i állásfoglalásában a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó, az EUSZ 2. cikke szerinti értékek teljes körét lefedő közös uniós mechanizmus létrehozása érdekében tett felhívásra; ismételten felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy haladéktalanul kezdjenek tárgyalásokat a Parlamenttel egy intézményközi megállapodásról;

50. emlékeztet álláspontjára egy független szakértőkből álló testület bevonásával kapcsolatban, amely az Alapjogi Ügynökséggel szoros együttműködésben tanácsokkal látná el a három intézményt; kéri Elnökségét, hogy tekintettel a Bizottság és a Tanács vonakodására bonyolítson le közbeszerzési eljárást e testület – első lépésként a Parlament égisze alatt, a Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről 2021. június 24-i állásfoglalásával összhangban történő – létrehozására annak érdekében, hogy az tanácsokkal lássa el a Parlamentet az EUSZ 2. cikke szerinti értékeknek való megfeleléssel kapcsolatban a különböző tagállamokban, és példát mutasson egy ilyen testület gyakorlati működését illetően;

2022. május 19., csütörtök

51. ismét felhívja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra az Alapjogi Ügynökségről szóló rendelet ([34]) átfogóbb és ambiciózusabb felülvizsgálatát; ezért felhívja a Bizottságot, hogy az emberi jogok védelmével és előmozdításával foglalkozó nemzeti intézmények jogállására és működésére vonatkozó elvekkel (a párizsi alapelvekkel) összhangban tárja fel az Alapjogi Ügynökség fejlesztésének teljes hosszú távú potenciálját annak érdekében, hogy az ügynökség teljes mértékben független szervvé váljon, amely pártatlan és nyilvánosan hozzáférhető álláspontokkal szolgál a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok országspecifikus helyzetével kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy ennek a fejlesztésnek együtt kell járnia a rendelkezésre álló erőforrások növelésével;

Más jogállamisági eszközökkel való kiegészítő jelleg

52. megismétli, hogy az éves jelentésnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy fontos forrásként és referenciadokumentumként szolgáljon annak eldöntéséhez, hogy aktiváljanak-e egy vagy több vonatkozó eszközt, például az EUSZ 7. cikkét, a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendeletet, az EU pénzügyi jogszabályai keretében rendelkezésre álló egyéb eszközöket és az EU költségvetésének hatékony védelmét szolgáló alkalmazandó ágazatspecifikus és pénzügyi szabályokat, a jogállamisági keretet vagy a kötelezettségszegési eljárásokat – ideértve a gyorsított eljárásokat –, az EUB előtti ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket, valamint az EUB által hozott ítéletek végrehajtásának elmulasztásával kapcsolatos kereseteket; felhívja a Bizottságot, hogy ezeket az eszközöket kifejezetten a jelentésben azonosított vagy lehetséges jogállamisági problémákkal kapcsolják össze; felhívja az intézményeket, hogy haladéktalanul aktiválják ezeket az eszközöket, köztük a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszert, hogy proaktívan támogassák a jogállamiságot, és kezeljék a demokrácia visszaesését az Unióban, miután a Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentése a jogállamiság megsértésének számos és részletes olyan példáját tartalmazza, amely a feltételrendszerről szóló rendelet hatálya alá tartozik; ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy teremtsen közvetlen kapcsolatot az éves jogállamisági jelentések, a jogállamiságról szóló más források és a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszer mechanizmusa között;

53. emlékeztet arra, hogy a kötelezettségszegési eljárások az uniós jog és az EUSZ 2. cikkében rögzített közös értékek védelmének és oltalmazásának alapvető eszközei; aggodalommal állapítja meg, hogy a Bizottság által indított kötelezettségszegési eljárások száma 2004 óta jelentősen csökkent; meglepetését fejezi ki amiatt, hogy a kötelezettségszegési eljárásokat nem indítják meg szisztematikusan legalább akkor, amint az adott kötelezettségszegés dokumentálásra került az éves jelentésben; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság vonakodik attól, hogy aktívan és szisztematikusan nyomon kövesse az uniós jog végrehajtását, és kimerítse a tagállamokkal szembeni kötelezettségszegési eljárásokban rejlő lehetőségeket, mivel ez az eszköz a legalkalmasabb a problémák hatékony és késedelem nélküli megoldására; megjegyzi, hogy ez a vonakodás a tagállamok arra való felszólítását eredményezte, hogy az EUMSZ 259. cikkével összhangban kezdeményezzenek államok közötti ügyeket; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy szisztematikus és kellő időben történő alkalmazás nélkül csökken a kötelezettségszegési eljárások megelőző képessége; kéri, hogy a jelentés tartalmazzon áttekintést a Bizottság által az egyes tagállamokra vonatkozóan hozott valamennyi végrehajtási intézkedésről – köztük a folyamatban lévő kötelezettségszegési eljárásokról –, valamint az EUB és az EJEB ideiglenes intézkedéseinek és ítéleteinek végrehajtásáról, és ezt vezessék be egy átfogó, uniós igazságügyi eredménytábla alkalmazásba;

54. emlékeztet a jogállamisággal kapcsolatos előzetes döntések fontosságára; úgy véli, hogy az EUB vonatkozó ítélkezési gyakorlata hozzájárult a jogállamiság további meghatározásához, és segítheti a Bizottságot abban, hogy tovább finomítsa a tagállamokban a jogállamiság helyzetének értékeléséhez használt referenciamutatóit;

55. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamok, köztük Magyarország és Lengyelország folyamatosan elmulasztják a hazai bíróságok, az EUB és az EJEB ítéleteinek végrehajtását, ami hozzájárul a jogállamiság erodálódásához; hangsúlyozza, hogy az ítéletek végrehajtásának elmulasztása eredményeként az emberi jogok megsértése jogorvoslat nélkül maradhat; kiemeli, hogy ez olyan érzetet kelthet a közvéleményben, hogy az ítéleteket figyelmen kívül lehet hagyni, aláásva az igazságszolgáltatás függetlenségét és a tisztességes ítélkezés erejébe vetett általános bizalmat; felhívja a Bizottságot, hogy a részleges végrehajtás vagy a végrehajtás elmaradása eseteiben a vonatkozó országfejezetekben továbbra is számoljon be az ítéletek tagállamok általi végrehajtásáról; ösztönzi a Bizottságot, hogy működjön együtt a hatóságokkal annak érdekében, hogy megfelelő megoldásokat találjanak a teljes körű végrehajtásra, és éves szinten aktualizálja az információkat; emlékeztet arra, hogy az EUB Coman & Hamilton ítélete ([35]) végrehajtásának elmulasztása miatt a panaszosoknak az EJEB-hez kellett fordulniuk jogorvoslatért;

([34]) Időközi jelentés (2021. március 25.) az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének létrehozásáról szóló 168/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0225).

([35]) 2018. június 5-i ítélet, Relu Adrian Coman és társai kontra Inspectoratul General pentru Imigrări és Ministerul Afacerilor Interne ügy, C-673/16, ECLI:EU:C:2018:385.

56. emlékeztet a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet fontosságára, amennyiben a jogállamiság elveinek megsértése érinti az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy ennek kockázata komolyan fennáll; üdvözli az EUB 2022. február 16-i ítéleteit és annak megállapításait, amelyben megállapítja, hogy az Unió valóban rendelkezik hatáskörrel a tagállamok jogállamiságát illetően, és a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszer összhangban van az uniós joggal, továbbá elutasítja a Magyarország és Lengyelország által a jogállamisági feltételrendszerről szóló rendelet ellen benyújtott kereseteket; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy tegyen azonnali lépéseket a rendelet alapján, amely 2021 januárja óta hatályban van;

57. úgy véli, hogy az éves jelentés a legmegfelelőbb hely arra, hogy külön szakasz foglalkozzon a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszer szerinti vonatkozó elemzés elvégzésével; tudomásul veszi, hogy a Bizottság 2022. április 27-én írásbeli értesítéssel végre megindította a Magyarországgal szembeni, a jogállamisági feltételrendszerről szóló rendelet szerinti hivatalos eljárást; sürgeti a Bizottságot, hogy legalább Lengyelország esetében is indítsa el a rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében rögzített eljárást; emlékeztet arra, hogy a rendelet alkalmazhatósága, célja és hatálya egyértelműen meg van határozva, és ezek alátámasztásához nincs szükség további magyarázatokra; elítéli a Bizottság azon döntését, hogy továbbra is iránymutatásokat dolgoz ki még azt követően is, hogy a EUB ítélete megerősítette a rendelet jogszerűségét és érvényességét; felhívja a Bizottságot annak biztosítására – lehetőség szerint jogalkotási javaslat révén –, hogy a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet 6. cikkének alkalmazása ne érintse sem közvetlenül, sem közvetve a polgárokat, mivel a jogállamiság megsértéséért felelős személyek a kormányzat képviselői vagy államfők, és hogy a helyi közintézmények vagy magánszervezetek közvetlenül hozzájuthassanak a konszolidált uniós költségvetésben visszamaradó forrásokhoz; felhívja a Bizottságot, hogy alkalmazza szigorúbban a közös rendelkezésekről szóló rendeletet és a költségvetési rendeletet az uniós források diszkriminatív felhasználásának – különösen a politikai indíttatású felhasználás – leküzdése érdekében, és tárja fel ezen eszközökben és a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendeletben rejlő, a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok védelmét szolgáló teljes potenciált, biztosítva ezáltal, hogy az uniós forrásokat ne használják fel olyan kezdeményezésekre, amelyek nem felelnek meg az EUSZ 2. cikkében foglalt uniós értékeknek, tiszteletben tartva ugyanakkor a nem kormányzati szervek végső kedvezményezettjeinek érdekeit;

58. aggodalmát fejezi ki a Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentésének azon megállapításai miatt, amelyek szerint egyes országokban az LMBTIQ-szervezetek államilag támogatott zaklatása és megfélemlítése befolyásolja a finanszírozáshoz való hozzáférési képességüket; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg közelebbről a kérdést, és a szükséges eszközök révén gondoskodjon arról, hogy az Unióban mindenütt tiszteletben tartsák a megkülönböztetésmentesség elvét, amely irányadó az uniós forrásokhoz való hozzáférés tekintetében; úgy véli, hogy ezek a megállapítások megerősítik a Parlament régóta fennálló álláspontját, amely szerint a jogállamisági jelentés hatályát ki kell terjeszteni az EUSZ 2. cikke szerinti valamennyi értékre;

59. rendkívül sajnálatosnak tartja, hogy a Tanács nem képes érdemi előrelépést elérni az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti, folyamatban lévő eljárásokban; sürgeti a Tanácsot annak biztosítására, hogy elnökségenként legalább egyszer kerüljön sor meghallgatásokra az EUSZ 7. cikke szerinti, folyamatban lévő eljárásokban, és hogy foglalkozzon a jogállamiságot, a demokráciát és az alapvető jogokat érintő új fejleményekkel; hangsúlyozza, hogy a Tanácsban nincs szükség egyhangúságra ahhoz, hogy azonosítsák a 7. cikk (1) bekezdése szerinti uniós értékek súlyos megsértésének egyértelmű kockázatát, és ahhoz sem, hogy konkrét ajánlásokat intézzenek az érintett tagállamokhoz, és határidőket tűzzenek ki ezen ajánlások végrehajtására; ismételten felszólítja a Tanácsot e lépések megtételére, kiemelve, hogy e fellépés további késleltetése a jogállamiság elvének Tanács általi megsértését jelentené; ragaszkodik a Parlament szerepének és hatásköreinek tiszteletben tartásához;

60. tudomásul veszi az Általános Ügyek Tanácsában a Bizottság éves jogállamisági jelentései alapján, a Tanács éves jogállamisági párbeszéde keretében folytatott országspecifikus megbeszéléseket; javasolja, hogy e megbeszélések összpontosítsanak azokra a tagállamokra, ahol a legsürgetőbb jogállamisági problémák felmerültek, megőrizve ugyanakkor a betűrendben való haladás gyakorlatát; hangsúlyozza, hogy a nagyobb átláthatóság fokozná jogállamisági párbeszédet az Unióban, ezért felkéri a Tanácsot, hogy tegye nyilvánossá ezen országspecifikus megbeszéléseket, ideértve a részletes nyilvános következtetéseket is;

61. határozottan elítéli azokat a tagállami hatóságokat, amelyek elutasítják a Bizottság évenkénti jogállamisági párbeszédében való részvételt; véleménye szerint minden ilyen elutasítás elegendő indok arra, hogy a Bizottság felgyorsítsa és tovább finomítsa a jogállamiság helyzetének vizsgálatát az érintett országokban; határozott véleménye, hogy a jogállamisági ciklus csak akkor lehet eredményes, ha az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében meghatározott lojális együttműködés elvét az európai intézmények és a tagállamok egyaránt tiszteletben tartják és alkalmazzák;

2022. május 19., csütörtök

62. sürgeti a Bizottságot, hogy helyi, regionális és nemzeti szinten aktívan vegyen részt a nyilvános vitákban, és fordítson nagyobb figyelmet az EUSZ 2. cikkében rögzített uniós értékekre és az alkalmazandó eszközökre, köztük az éves jelentésre, különösen azokban az országokban, ahol komoly aggályok merülnek fel; hangsúlyozza a stratégiai kommunikáció jelentőségét a demokráciaellenes narratívák elleni fellépésben, valamint annak fontosságát, hogy e narratívákat az uniós fellépések jobb elmagyarázása révén kezeljék; ezért felhívja a Bizottságot, hogy szervezzen kommunikációs kampányokat a jogállamiság tiszteletben tartásának fontosságáról; felhívja a Bizottságot, hogy indítson külön programot, amely innovatív kezdeményezéseket támogat azzal a céllal, hogy elősegítse a jogállamiságról és a demokratikus intézményekről szóló formális oktatást, különösen a jogi szakemberek körében, valamint előmozdítsa az informális oktatást az uniós polgárok minden korosztálya körében;

63. kötelezettséget vállal arra, hogy rendszeresen konzultál a tagállamok kormányaival és parlamentjeivel az éves jelentés megállapításairól; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy képviselőik a lehető legmagasabb szinten vegyenek részt a Parlamenttel a jogállamiságról folytatott eszmecserében; mélyen sajnálatosnak tartja, hogy a lengyel Szejm elutasította a találkozást az Európai Parlament bizottságközi küldöttségével 2022 februárjában, és hogy nem válaszolt a hivatalos meghívásra, ami közvetlenül ellentétes az EU-szerződésekhez csatolt, a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről szóló (1.) jegyzőkönyv 9. cikkével;

64. hangsúlyozza, hogy a belső jogállamisági hiányosságok hátrányosan befolyásolhatják az Unió külpolitikájának hitelességét, különösen a közvetlen szomszédságával, valamint az uniós tagjelölt és potenciális tagjelölt országokkal szemben;

65. hangsúlyozza, hogy uniós szinten is el kell végezni a fékek és ellensúlyok független értékelését; e célból kötelezettséget vállal arra, hogy felkéri a Velencei Bizottságot tanulmány készítésére a demokrácia uniós kormányzásban érvényesülő alapelveiről, különösen a hatalmi ágak szétválasztásáról, az elszámoltathatóságról, valamint a fékekről és ellensúlyokról;

o

o o

66. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének, az Európa Tanácsnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

2022. május 19., csütörtök

P9_TA(2022)0213

2021. évi jelentés Észak-Macedóniáról

Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása a Bizottság Észak-Macedóniáról szóló, 2021. évi jelentéséről (2021/2248(INI))

(2022/C 479/03)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről az Észak-macedón Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodásra [1],

— tekintettel Észak-Macedónia európai uniós tagságra irányuló, 2004. március 22-i kérelmére,

— tekintettel az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról szóló, 2021. szeptember 15-i (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [2],

— tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-i következtetéseire és a Nyugat-Balkánra vonatkozó szaloniki cselekvési programra,

— tekintettel az Európai Tanács 2005. december 16-i határozatára, amelyben megadja Észak-Macedóniának az uniós tagjelölt státuszt,

— tekintettel az Európai Tanács 2018. június 28-i következtetéseire,

— tekintettel az Európai Tanács 2019. október 17–18-i következtetéseire,

— tekintettel a barátságról, a jószomszédi viszonyról és az együttműködésről szóló, a Bolgár Köztársaság és Észak-Macedónia közötti, 2017. augusztus 1-én aláírt és 2018 januárjában megerősített szerződésre,

— tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 817(1993) és 845(1993) sz. határozatában ismertetett nézeteltérések rendezéséről, az 1995. évi ideiglenes megállapodás megszüntetéséről, valamint az Észak-Macedónia és Görögország közötti stratégiai partnerség kialakításáról szóló, 2018. június 17-i záró megállapodásra, amely preszpa-tavi megállapodásként is ismert,

— tekintettel a nyugat-balkáni partnerekkel a migráció és a biztonság területén folytatott együttműködés megerősítéséről szóló, 2020. június 5-i tanácsi következtetésekre,

— tekintettel a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, 2019. június 18-i, 2020. március 25-i és 2021. december 14-i tanácsi következtetésekre,

— tekintettel „A csatlakozási folyamat előmozdítása – Hiteles uniós perspektíva a Nyugat-Balkán számára” című, 2020. február 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0057),

— tekintettel „A Covid19 leküzdése és a világjárványt követő helyreállítás során a Nyugat-Balkánnak nyújtott támogatás” című, 2020. április 29-i bizottsági közleményre (COM(2020)0315),

— tekintettel „A tűzfegyverek tiltott kereskedelmére vonatkozó 2020–2025-ös uniós cselekvési terv” című, 2020. július 24-i bizottsági közleményre (COM(2020)0608),

— tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv” című, 2020. október 6-i bizottsági közleményre (COM(2020)0641),

---

[1] HL L 84., 2004.3.20., 13. o.
[2] HL L 330., 2021.9.20., 1. o.

2022. május 19., csütörtök

— tekintettel a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló 2021–2025 közötti uniós stratégiáról szóló, 2021. április 14-i bizottsági közleményre (COM(2021)0170),

— tekintettel a „2021. évi közlemény az EU bővítési stratégiájáról" című, 2021. október 19-i bizottsági közleményre (COM(2021)0644), és az azt kísérő, „2021. évi jelentés Észak-Macedóniáról" című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0294),

— tekintettel Európa Tanács pénzmosásról, a bűncselekményekből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról, valamint a terrorizmus finanszírozásáról szóló egyezményére,

— tekintettel az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának (ODIHR) választási megfigyelő missziója által a 2020. július 15-i észak-macedóniai előrehozott parlamenti választásokról kiadott 2020. október 2-i zárójelentésére, valamint a 2021. október 17-i és 31-i helyhatósági választásokról kiadott 2022. március 25-i zárójelentésére,

— tekintettel a Velencei Bizottságnak a szükségállapotról szóló törvénytervezetről szóló, 2021. október 18-i véleményére és korábbi véleményeire,

— tekintettel a 2018-ban, 2020-ban és 2021-ben Szófiában, Zágrábban és Brdo pri Kranjuban tartott EU–Nyugat-Balkán-csúcstalálkozókra és azok nyilatkozataira,

— tekintettel a 2020. november 10-i szófiai csúcstalálkozóra, beleértve a közös regionális piacról szóló nyilatkozatot és a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrendről szóló nyilatkozatot,

— tekintettel a 2018. május 17-i EU–Nyugat-Balkán-csúcstalálkozón elfogadott szófiai nyilatkozatra és a kiemelt célkitűzések ehhez csatolt szófiai menetrendjére,

— tekintettel a berlini folyamat 2021. július 5-i 8. csúcstalálkozójára,

— tekintettel a 8. nyugat-balkáni civil társadalmi fórum 2021. október 1-jei zárónyilatkozatára,

— tekintettel az Európai Számvevőszék 01/2022. számú, „A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás: a törekvések ellenére nem szűntek meg egyes alapvető problémák" című, 2022. január 10-i különjelentésére,

— tekintettel az Észak-Macedóniával és Albániával folytatandó csatlakozási tárgyalások megkezdéséről szóló, 2019. október 24-i állásfoglalására ([3]),

— tekintettel a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a Nyugat-Balkánra vonatkozó, a 2020. évi csúcstalálkozót követően tett, 2020. június 19-i ajánlására ([4]),

— tekintettel „A médiaszabadság megerősítése, az újságírók európai védelme, a gyűlöletbeszéd, a dezinformáció és a platformok szerepe" című, 2020. november 25-i állásfoglalására ([5]),

— tekintettel a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén a Nyugat-Balkánon folytatott együttműködésről szóló, 2021. december 15-i állásfoglalására ([6]),

— tekintettel az Európai Unió valamennyi demokratikus folyamatába való külföldi beavatkozásról, beleértve a dezinformációt is, szóló, 2022. március 9-i állásfoglalására ([7]),

([3]) HL C 202., 2021.5.28., 86. o.
([4]) HL C 362., 2021.9.8., 129. o.
([5]) HL C 425., 2021.10.20., 28. o.
([6]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0506.
([7]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0064.

— tekintettel az Észak-Macedóniáról szóló korábbi állásfoglalásaira,

— tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,

— tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0133/2022),

A. mivel az uniós integráció az észak-macedón polgárok demokráciára és jólétre irányuló törekvéseit képviseli, és olyan reformok erőteljes katalizátoraként szolgál, amelyek javítják az élet minőségét, az állami intézmények működését, és hozzájárulnak a gazdasági növekedéshez és a regionális együttműködéshez; mivel Észak-Macedónia saját érdemen alapuló tagállammá válásának lehetősége az Unió politikai, biztonsági és gazdasági érdeke is;

B. mivel Észak-Macedónia megbízható partner, és folytatta következetes előrelépését az uniós tagság felé vezető úton, továbbá teljesítette és fenntartotta a csatlakozási tárgyalások megnyitásához szükséges feltételeket, ugyanakkor teljes mértékben igazodott az EU kül- és biztonságpolitikájához, többek között az Oroszország elleni szankciók tekintetében is;

C. mivel az EU-nak egyértelmű utat kell biztosítania az EU-hoz csatlakozni kívánó országok számára;

D. mivel Észak-Macedónia 2005 óta tagjelölt ország; mivel a Bizottság 2009 óta folyamatosan javasolta a csatlakozási tárgyalások megkezdését Észak-Macedóniával, és az ország határozott elkötelezettséget mutatott az Unióhoz való csatlakozás útján, és ennek eredményeként a Tanács 2020. március 26-án határozatot hozott a csatlakozási tárgyalások megnyitásáról;

E. mivel a preszpa-tavi megállapodás és a barátságról, a jószomszédi viszonyról és az együttműködésről szóló szerződés olyan mérföldkőnek számító megállapodások, amelyek a stabilitás és a megbékélés modelljét képviselik a Nyugat-Balkán egész régiójában, és javították a jószomszédi kapcsolatok és a regionális együttműködés szellemét;

F. mivel Észak-Macedónia stabil és határozott ütemben, az alapvető kérdésekre összpontosítva halad előre az uniós reformok terén, és továbbra is fenn kell tartania a reformok lendületét, és a legjobb eredményt kell felmutatnia a demokratikus átalakulás tekintetében az egész nyugat-balkáni térségben;

G. mivel a csatlakozási folyamatnak a kulturális és történelmi viták rendezésére való kihasználása veszélyes precedenst teremt a jövőbeli csatlakozási eljárások szempontjából, és veszélyezteti az Unió hitelességét, hatását és transzformatív erejét;

H. mivel a NATO-csatlakozás egyértelmű lépés a nagyobb stabilitás, átjárhatóság és az euroatlanti közösségbe való védelmi célú integráció felé;

I. mivel az EU továbbra is teljes mértékben elkötelezetten támogatja Észak-Macedónia jogállamiságon és jószomszédi kapcsolatokon alapuló európai integrációra irányuló stratégiai döntését, és továbbra is Észak-Macedónia messze legnagyobb kereskedelmi és beruházási partnere és legjelentősebb pénzügyi támogatója, különösen az IPA III, a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdasági és beruházási terv és a makroszintű pénzügyi támogatás révén, a Covid19-világjárvány kezeléséhez nyújtott jelentős támogatást is beleértve;

J. mivel az európai integráció hatékony külpolitikai eszköz, amely hozzájárul a béke előmozdításához és az EU alapvető értékei – a demokrácia, az emberi jogok, a jogállamiság és a véleménynyilvánítás szabadsága – terjesztéséhez;

K. mivel a rosszindulatú közvetlen és közvetett külföldi beavatkozás és dezinformáció célja ellentétek, erőszak és etnikumok közötti feszültségek szítása és az egész régió destabilizálása;

1. megismétli, hogy egyértelműen támogatja Észak-Macedónia demokrácia és jogállamiság iránti elkötelezettségét, amely Európa-párti stratégiai irányultságán, az európai értékek, az Unióval összefüggő reformok és az európai integrációs folyamat iránti szilárd elkötelezettségén, valamint a jószomszédi kapcsolatokon és az inkluzív regionális együttműködésen alapul;

2022. május 19., csütörtök

2. sajnálja, hogy a Tanács nem tudta megkezdeni a régóta esedékes csatlakozási tárgyalásokat Észak-Macedóniával és Albániával; hangsúlyozza teljes szolidaritását és együttérzését ezen országok polgárai iránt, és úgy véli, hogy ez a kudarc, amely aláássa a közvélemény Unióval kapcsolatos gondolkodását, komoly veszélyt jelent az EU bővítési politikájának egészére nézve, és rontja az EU mint megbízható partner és komoly geopolitikai szereplő hírnevét; ösztönzi Bulgáriát és Észak-Macedóniát, hogy az észak-macedóniai csatlakozási folyamattól függetlenül oldják meg kulturális-történelmi vitájukat, és haladéktalanul tegyék lehetővé az első kormányközi konferencia megszervezését, mivel Észak-Macedónia eleget tett az összes hivatalos kritériumnak;

3. újólag megerősíti Észak-Macedónia és az egész nyugat-balkáni régió geostratégiai jelentőségét és az EU részeként előttük álló jövőt; emlékezteti a tagállamokat, hogy a bővítési politikát objektív kritériumokra kell alapozni; megismétli, hogy az EU bővítési politikája az Unió leghatékonyabb külpolitikai eszköze, és a Nyugat-Balkán teljes körű integrációja a stabil és virágzó Unióra irányuló geostratégiai befektetésként az EU politikai, biztonsági és gazdasági érdeke; hangsúlyozza, hogy a csatlakozási tárgyalások hivatalos megkezdése befektetést jelent majd az EU hitelességébe, valamint a régió stabilitásába, jólétébe és a folyamatban lévő megbékélési folyamatokba;

4. felhívja az Uniót, hogy tegyen konkrét lépéseket a Nyugat-Balkán integrációjára a tágabb stratégiai és biztonsági környezet, többek között az Ukrajna elleni orosz agresszió biztonsági vonatkozásai, a régióra gyakorolt lehetséges orosz befolyás, valamint a nyugat-balkáni országok politikai stabilitásának és uniós integrációjának aláásására irányuló rosszindulatú tevékenységek összefüggésében; emlékeztet a felülvizsgált bővítési módszertan alapján folytatandó csatlakozási tárgyalások átalakító jellegére;

5. emlékeztet arra, hogy az EU alapja a regionális viták és a nehéz múlt meghaladása egy jobb, békés és virágzó jövőn való munkálkodás érdekében; felhívja Bulgáriát és Észak-Macedóniát, hogy mielőbb jussanak olyan megállapodásra, amely megoldja a kétoldalú problémákat a csatlakozási folyamat további késedelmeinek és akadályainak megelőzése érdekében;

6. sürgeti a Tanácsot, hogy bizonyítsa teljes körű elkötelezettségét a bővítés iránt, gyorsítsa fel az európai integráció ütemét, és erősítse meg annak hitelességét az Albániával és Észak-Macedóniával folytatott csatlakozási tárgyalások mielőbbi hivatalos megkezdése révén – különösen az Oroszországhoz való viszony és az Ukrajna elleni orosz agresszió geostratégiai kontextusában –, mivel mindkét ország teljesítette a szükséges feltételeket és tartós eredményeket ért el, többek között az alapkérdések területén;

7. elismerését fejezi ki Észak-Macedónia uniós tagság felé vezető úton elért folyamatos előrehaladásáért, a multikulturalizmus és az etnikumok közötti harmónia tekintetében az ohridi keretmegállapodásból származó kötelezettségek teljesítése iránti elkötelezettségéért, valamint folyamatos pozitív és következetes kétoldalú szerepvállalásáért a függőben lévő kérdések megoldása tekintetében; üdvözli az EU-val kapcsolatos reformok stratégiai megközelítését, többek között az „Európa a hazai helyszínen” program és a közösségi vívmányok átvételére vonatkozó nemzeti program keretében;

8. hangsúlyozza, hogy az uniós csatlakozás ütemét a demokratikus intézmények megfelelő működésének kell meghatároznia, és alapját a jogállamiság, a felelősségteljes kormányzás és az alapvető jogok képezik; elismerését fejezi ki Észak-Macedóniának a jogállamiság, az igazságszolgáltatás függetlensége és a kisebbségi jogok megerősítésére, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre, a közigazgatás reformjára és a médiaszabadság megszilárdítására irányuló folyamatos erőfeszítései miatt; ösztönzi az országot, hogy tartsa fenn és fokozza ezeket az erőfeszítéseket;

A demokratikus intézmények működése

9. üdvözli, hogy Észak-Macedónia továbbra is a legjobb demokratikus átmenetről tesz tanúbizonyságot a nyugat-balkáni régióban, jelentősen javítva az átláthatóságot, a politikai párbeszédet és a választási versenyképességet;

10. üdvözöl minden olyan erőfeszítést, amely a polarizáció csökkentésére és a konstruktív politikai párbeszéd fokozására irányul, és sürgeti a politikai feleket, hogy e tekintetben töltsenek be konstruktívabb szerepet, mivel mindez hozzájárul a demokratikus intézmények megerősítéséhez kormányzásuk, integritásuk és elszámoltathatóságuk további javítása révén;

11. megerősíti, hogy az észak-macedóniai parlament (Szobranje) törvényhozói, felügyeleti és költségvetési kapacitásainak további erősítése révén fenn kell tartani a konstruktív együttműködést a kormány és az ellenzék között, és széles körű pártközi konszenzust kell kialakítani az EU-val kapcsolatos reformokról; üdvözli Észak-Macedónia folyamatos, pártokon átívelő politikai elkötelezettségét a Jean Monnet párbeszéd folyamata iránt, amely erősíti a politikai vezetők képességét a pártok közötti valódi párbeszéd kialakítására és a demokratikus parlamenti kultúra és bizalom kiépítéséhez szükséges konszenzus megteremtésére; sürgeti a törvényhozókat, hogy mielőbb hajtsák végre a Jean Monnet párbeszéd keretében tett kötelezettségvállalásukat az eljárási szabályzat felülvizsgálatára, és fokozzák az Európai Parlamenttel és a nemzeti parlamentekkel folytatott párbeszédet;

12. üdvözli a Szobranje növekvő átláthatóságát és elszámoltathatóságát, és sürgeti, hogy többek között a kulcsfontosságú jogszabályokkal kapcsolatos megfelelő konzultációk és hatásvizsgálatok lefolytatása révén javítsa a jogalkotás minőségét, szorítsa szigorúan a minimumra a gyorsított eljárások alkalmazását, és mérsékelje a parlament polarizáltságát; üdvözli, hogy a megkülönböztetés megelőzéséről és az azzal szembeni védelemről, a nőkkel szembeni erőszak és a családon belüli erőszak megelőzéséről és az azzal szembeni védelemről szóló jogszabályok, valamint a gyermek jogairól szóló törvény módosításai pártokon átívelő támogatást kaptak;

13. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a választójogi reformok véglegesítésére időben, átlátható és inkluzív módon, az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala (ODIHR) és a Velencei Bizottság ajánlásaival összhangban kerüljön sor; üdvözli a 2021. október 17-én és 31-én szabad és tisztességes módon megtartott helyhatósági választások zökkenőmentes és versenyen alapuló lebonyolítását;

14. felkéri Észak-Macedónia politikai pártjait, hogy javítsák a pártfinanszírozás átláthatóságát, és fokozzák a párton belüli versenyképes demokráciát és integritást;

15. szorgalmazza az érdemeken alapuló, elszámoltatható, jobb szakmai függetlenség és elszámoltathatósági rend, egyszerűsített intézményi keretrendszer és a szervezeti egységek között az uniós reformokkal és a kapcsolódó reformokkal kapcsolatos észszerűsített koordináció, egyszerűsített adminisztrációs eljárások és javított helyi irányítás jellemezte közigazgatásra irányuló reform folytatását; elismeri a szolgáltatások hatékonyságának és minőségének javítása, valamint a korrupció digitalizáció révén történő felszámolása érdekében tett lépéseket;

16. üdvözli a 2021. évi népszámlálásnak a vonatkozó ENSZ-előírásokkal és az EU statisztikai jogszabályaival összhangban történő lebonyolítását, amely várhatóan a tényeken alapuló döntéshozatal javításához vezet majd; üdvözli az eredmények közzétételét, és várakozással tekint azok politikai döntéshozatalba való beemelése elé;

17. további lépésekre szólít fel a közintézmények rendszerszintű elszámoltathatóságának az érdekelt felekkel folytatott érdemi nyilvános konzultációk révén történő biztosítása érdekében, és üdvözli az e területen eddig elért eredményeket;

18. sürgeti Észak-Macedónia kormányát, hogy biztosítsa a független szervek és ügynökségek, például az ombudsman megfelelő finanszírozását, valamint határozatainak és ajánlásainak következetes végrehajtását;

19. üdvözli a hátrányos megkülönböztetés megelőzésével és az azzal szembeni védelemmel foglalkozó bizottság létrehozását és annak jelenleg is zajló munkáját; sürgeti a kormányt, hogy különítse el a szükséges forrásokat ahhoz, hogy a bizottság teljes mértékben működőképessé váljon;

Média és civil társadalom

20. emlékeztet az online és offline médiára vonatkozó jogi keret uniós vívmányokkal és az uniós normákkal összhangban, a szakmai szövetségekkel, a civil társadalommal és a szakértőkkel együttműködve, inkluzív és átlátható módon történő további harmonizációjának szükségességét, a média politikai, magán- és egyéb külső beavatkozástól való függetlenségének megerősítése érdekében, biztosítva a tulajdonlás átláthatóságát, a pénzügyi fenntarthatóságot és az önszabályozást; felhívja Észak-Macedónia kormányát, hogy fordítson elegendő forrást a közszolgálati műsorszolgáltató professzionalizálásának és függetlenségének biztosítására;

21. ismételten kéri az állami finanszírozásra és a politikai pártok médián belüli hirdetéseire vonatkozó szabályok átalakítását a közfinanszírozás versenyképes és méltányos elosztásának biztosítása, valamint a tisztességes verseny és a szerkesztői függetlenség biztosítása érdekében;

2022. május 19., csütörtök

22. gyors intézkedéseket szorgalmaz a közszolgálati műsorszolgáltatók és médiaszabályozók szerkesztői és pénzügyi függetlenségének, pártatlanságának és professzionalizmusának fokozására, és üdvözli e két szerv folyamatban lévő korszerűsítését;

23. szorgalmazza a médiaszakemberek biztonságát növelő és a megfélemlítésükre irányuló kísérleteket megakadályozó intézkedések végrehajtását; hangsúlyozza a zéró toleranción alapuló megközelítés alkalmazásának fontosságát az újságírókkal szembeni megfélemlítés, fenyegetés és erőszakos cselekmények tekintetében; rámutat arra, hogy a minőségi újságírás biztosítása érdekében nyomozást kell folytatni és vádat kell emelni minden ilyen kísérlet ügyében, és javítani kell az újságírók munkakörülményeit;

24. emlékeztet arra, hogy meg kell erősíteni a független oknyomozó újságírást, az elfogulatlan tényellenőrzést és a médiatudatosságot a gyűlöletbeszéd, a dezinformáció és a külföldi beavatkozási kampányok elleni küzdelem eszközeként, amelyek még inkább felerősödtek a Covid19-vészhelyzet és az Ukrajna elleni orosz háború idején; hangsúlyozza az intézményi együttműködés fontosságát a manipulatív dezinformáció leküzdését célzó hatékony keret létrehozása szempontjából; szorgalmazza a média pluralitásának és függetlenségének biztosítására, valamint a külső befolyásoktól mentes és az észak-macedóniai professzionális médiamagatartást elősegítő médiakörnyezet előmozdítására irányuló erőfeszítések fokozását; támogatja a kulturális és médiapluralizmus előmozdítását a kulturális tudatosság és csere előmozdítása, valamint a kölcsönös megértés javítása érdekében;

25. elismerését fejezi ki a kormány arra irányuló erőfeszítéseiért, hogy javítsa a civil társadalommal való együttműködést, és szorgalmazza egy olyan keret létrehozását, amely biztosítja a civil társadalmi szervezetek pénzügyi fenntarthatóságát, ideértve a különböző etnikai közösségek jogainak védelmét képviselő szervezeteket is; emlékeztet arra, hogy további erőfeszítésekre van szükség a civil társadalommal e tekintetben folytatandó időszerűbb, érdemibb és átláthatóbb konzultációs folyamat biztosítása érdekében; üdvözli a civil társadalom és az intézmények közötti szinergiák pozitív példáit, például az LMBTI+ jogokkal foglalkozó pártközi parlamenti csoport létrehozását;

Alapjogok

26. tudomásul veszi a nők jogainak és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő politikáknak a biztosítása terén elért javulást; üdvözli a nők elleni erőszak és a kapcsolati erőszak megelőzését célzó törvény elfogadását, és ösztönzi az országot, hogy erősítse meg az Isztambuli Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtására irányuló nemzeti cselekvési terv végrehajtását; felkéri Észak-Macedóniát, hogy folytassa a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai érdekében tett erőfeszítéseket, többek között a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítése és a civil társadalommal, különösen a női szervezetekkel való fokozott együttműködés előtérbe helyezésével;

27. felhívja Észak-Macedóniát, hogy tegyen lépéseket a nők megfelelő képviseletének biztosítására valamennyi döntéshozatali pozícióban, továbbá orvosolja a női munkavállalók jogainak érvényesítése terén tapasztalható hiányosságokat, a nemi alapú sztereotipizálást, a nemek arányának egyenlőtlen megoszlását és a nemek közötti bérszakadékot a munkaerőpiacon; rámutat a munkaerőpiaci részvétel és a munkahelyek minőségét illetően a nemek között fennálló jelentős különbségekre, a munkahelyi szexuális zaklatással szembeni elégtelen fellépésre, a szülési szabadsággal kapcsolatos jogi rendelkezésekben mutatkozó megkülönböztetésre, valamint a gyermekgondozási és az óvodai kapacitások hiányára; tudomásul veszi a gyermek jogairól szóló törvény módosításait és az intézményi kitagolás befejezését;

28. ösztönzi a közösségek közötti és a többnemzetiségű társadalom és a demokrácia működésébe vetett bizalom további kiépítésére irányuló intézkedések folytatását, ugyanakkor emlékeztet arra, hogy az összes közösség jogait tiszteletben kell tartani, és eredményesen le kell küzdeni a megkülönböztetés valamennyi formáját; ösztönzi a kormányt, hogy biztosítsa valamennyi etnikai közösség jogainak egyenlő alkotmányos védelmét, adott esetben jogszabály-módosítások révén, és az oktatáshoz és a médiához való egyenlő, inkluzív és megkülönböztetésmentes hozzáférés révén védje és mozdítsa elő kulturális örökségüket, nyelveiket és hagyományaikat;

29. felhívja a hatóságokat, hogy dolgozzanak ki új, a 2020-ban lejárt korábbi stratégia helyébe lépő stratégiát a roma közösség problémáinak kezelésére, és vizsgálják felül azt a döntést, hogy csökkentik a romák integrációjára szánt költségvetést, amelyet valójában növelni kell;

30. üdvözli a 2021-ben második alkalommal megrendezett szkopjei melegfelvonulás sikerét; felhívja Észak-Macedónia parlamentjét, hogy sürgősen fogadjon el egy, az LMBTI+ kérdésekre vonatkozó nemzeti cselekvési tervet, és biztosítson elegendő erőforrást annak végrehajtásához; sürgeti az összes politikai szereplőt, hogy módosítsák az anyakönyvi nyilvántartásról szóló törvényt, és biztosítsák a nemek önrendelkezésen alapuló, gyors és akadálytalan jogi elismerését;

31. felszólít a kisebbséghez tartozó személyek jogai, ezen belül az önazonosításhoz való jog és az inkluzív interkulturális oktatáshoz való jog érvényesítésének további javítására; hangsúlyozza az oktatási jogszabályok aktualizálásának és a diszkriminatív és megbélyegző tartalmakat eltávolító és a hátrányos megkülönböztetés elleni védelemről szóló törvénnyel összehangolt oktatási jogszabályok elfogadásának fontosságát;

32. hangsúlyozza, hogy további előrelépésre van szükség a fogyatékossággal élő személyek jogainak érvényesítése érdekében; üdvözli a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény végrehajtásának nyomon követésére az ombudsmani hivatalon belül létrehozott mechanizmust; hangsúlyozza, hogy fel kell lépni a fogyatékossággal élő személyeket az infrastruktúrával összefüggő akadályok, az információk és a szolgáltatások hiánya, a megkülönböztető hozzáállás és a társadalmi kirekesztés miatt közvetlenül és közvetve érő hátrányos megkülönböztetés ellen; sürgeti a hatóságokat, hogy mielőbb zárják le az intézményi kitagolás folyamatát; hangsúlyozza, hogy megfelelő forrásokra és infrastruktúrára van szükség a szükséges szociális védelem fenntartásához és a fogyatékossággal élők tisztességes életkörülményeinek biztosításához Észak-Macedóniában;

33. sürgeti az illetékes szerveket, hogy proaktívan előzzék meg és szisztematikusan vonják büntetőeljárás alá a gyűlöletbeszéd, a gyűlölet-bűncselekmények és a megfélemlítés valamennyi esetét, alaposan vizsgálják ki a kapcsolódó támadásokat, és biztosítsák célpontjaik, például az újságírók, a kisebbségekhez tartozó személyek és más kiszolgáltatott csoportok biztonságát és védelmét; ismét felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy a nemzetközi normákkal összhangban javítsák intézményi kapacitásaikat a gyűlöletbeszéd, a gyűlölet-bűncselekmények és mindenfajta megkülönböztetés megelőzése és leküzdése érdekében;

34. sürgeti az összes politikai szereplőt, hogy állítsák le és ítéljék el a gyűlöletbeszédet, a lejáratő kampányokat és a független civil társadalmi szervezetek zaklatását, és felhívja az illetékes hatóságokat, hogy alkalmazzanak zéró toleranciát az újságírók és az emberijog-védők megfélemlítésével, fenyegetésével és az ellenük elkövetett erőszakos cselekményekkel szemben, és gondoskodjanak az elkövetők bíróság elé állításáról;

35. aggodalmát fejezi ki az LMBTI+-személyekkel és az emberijog-védőkkel szemben a médiában és a politikai szférában tapasztalható félretájékoztatás és diszkriminatív kijelentések határozott erősödése miatt; elítéli az LMBTI+-személyekkel és az emberijog-védőkkel szembeni zaklatást, gyűlöletbeszédet, gyűlölet-bűncselekményeket és halálos fenyegetéseket, és sürgeti az ilyen ügyek teljes körű kivizsgálását és szankcionálását;

36. emlékeztet arra, hogy meg kell erősíteni a rendőrség független felügyeletét, meg kell előzni a rendőrség büntetlenségét a marginalizált közösségekkel, például a romákkal szemben, és biztosítani kell az elszámoltathatóságot e tekintetben, valamint a vonatkozó ajánlások teljes körű végrehajtása révén javítani kell a fogvatartottakkal való bánásmódot és a börtönkörülményeket;

37. üdvözli a bolgár és az észak-macedón hatóságok arra irányuló folyamatos erőfeszítéseit, hogy a kölcsönös bizalmon, a közeledésen és az emberek közötti szorosabb kapcsolatokon alapuló, tiszteletteljes viszonyt építsenek ki; határozottan elítéli az uszító retorikát, és sürgeti a nemzeti vagy etnikai származáson alapuló gyűlöletbeszéd és gyűlölet-bűncselekmények valamennyi előfordulásának megelőzésére és bíróság elé állítására irányuló kölcsönös erőfeszítések megerősítését;

38. üdvözli, hogy Észak-Macedónia tagja a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetségnek;

39. emlékeztet arra, hogy meg kell nyitni a jugoszláv titkosszolgálat (UDBA) és a jugoszláv néphadsereg titkosszolgálata (KOS) archívumait az egész régióban a kommunista korszakban elkövetett bűncselekmények és bűnszervezetek alapos vizsgálata és kutatása érdekében; úgy véli, hogy az önkényuralmi rendszer bűncselekményeivel kapcsolatos átláthatóság, ezen belül a fent említett archívumok megnyitása egy újabb lépés a további demokratizálódás, az elszámoltathatóság és egy erősebb intézményrendszer felé;

40. felhívja az EU-t, hogy az alapvető jogok teljes körű tiszteletben tartása mellett fokozza a humanitárius segítségnyújtáshoz és a határigazgatáshoz nyújtott támogatását a régióban; elismerését fejezi ki Észak-Macedónia menekültek befogadására irányuló erőfeszítéseiért és az ország által az irreguláris migráció kezelésében játszott folytatódó konstruktív szerepért; ismételten felszólítja az országot, hogy javítsa a menedékjoghoz való hozzáférést és a befogadási körülményeket, és vezessen be megfelelő migrációkezelési és nyilvántartási rendszert; emlékeztet arra, hogy szisztematikus megközelítést kell alkalmazni az embercsempészet elleni küzdelem és az irreguláris migráció kezelése terén, üdvözli az e tekintetben folytatott nemzetközi együttműködést, és megállapítja, hogy a függőben lévő kétoldalú kérdések miatt még nem írták alá az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel (Frontex) a jogállásról szóló megállapodást;

2022. május 19., csütörtök

Jogállamiság

41. az elért eredmények elismerése mellett hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a jogállamisági reformot, amely a demokratikus átalakulás gerincét képezi, biztosítva a jogbiztonságot, az átláthatóságot, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést és a megkülönböztetésmentességet;

42. sürgeti a Bizottságot, hogy hajtsa végre az Európai Számvevőszék 01/2022. sz. különjelentésének ajánlásait a Nyugat-Balkánon, többek között Észak-Macedóniában nyújtott pénzügyi támogatás jogállamiságra gyakorolt tényleges hatásának biztosítása érdekében;

43. üdvözli a korrupcióval és a szervezett bűnözéssel kapcsolatos bűnügyekben – a magas szinten elkövetett bűncselekményeket is beleértve – indított nyomozások, vádemelések és bírósági tárgyalások terén mutatott eredmények megszilárdítása, a független felügyeleti intézmények és az igazságszolgáltatási rendszerek megerősítése terén tett további lépéseket;

44. emlékeztet arra, hogy a büntető törvénykönyv aktualizálásának ki kell terjednie többek között a nők elleni erőszakra, a gazdasági bűnözésre, a pénzmosásra, a korrupcióra, a vagyonelkobzásra és a dezinformációk terjesztésére vonatkozó rendelkezésekre is, és fokoznia kell a szervezett bűnözés, többek között az illegális fakitermelés elleni küzdelmet;

45. hangsúlyozza, hogy tovább kell vinni az igazságügyi reformot, ezáltal megerősítve az igazságszolgáltatás intézményi függetlenségét, finanszírozását, minőségét, koordinációját és átláthatóságát és az önkormányzását biztosító szerveinek működését; sürgeti a politikai erőket, hogy az alkotmánybíróság megfelelő működésének biztosítása érdekében mielőbb állapodjanak meg az alkotmánybírák kinevezéséről;

46. üdvözli a jelentős előrelépést, és támogatja a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén az „Action21” korrupcióellenes terv keretében – többek között a korrupció megelőzéséért felelős állami bizottság és a szervezett bűnözéssel és korrupcióval foglalkozó különleges ügyész proaktív nyomozásai révén – végrehajtott intézkedéseket, amelyek prioritásnak tekintik a magas szintű ügyekben született elmarasztaló ítéleteket és a bűncselekményekből származó vagyon elkobzását; felszólítja a tagállamokat, hogy a büntetőügyek terén fokozzák a határokon átnyúló igazságügyi együttműködést a nyugat-balkáni országokkal, maradéktalanul tiszteletben tartva ugyanakkor az EU adatvédelmi vívmányait;

47. ösztönzi a biztonsági és hírszerzési ágazat reformjára irányuló intézkedések véglegesítését, biztosítva az ágazat függetlenségét és érdemi parlamenti felügyeletét; felszólít a visszaélést bejelentő személyek védelmét szolgáló mechanizmus aktualizálására, javítva a visszaélést bejelentő személyek védelméről szóló uniós irányelvhez ([8]) és az Európa Tanács visszaélést bejelentő személyekről szóló CM/Rec(2014)7 ajánlásához való igazodást és ezek végrehajtását, valamint biztosítva az újonnan módosított lobbijogszabály hatékony végrehajtását;

48. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy folytassák a jogi elszámoltathatóság megállapítását, többek között a hivatallal való visszaéléssel, a rendőri büntetlenséggel, a korrupcióval, a 2017-es észak-macedóniai parlamenti támadásokkal, az illegális lehallgatásokkal és a zsarolással kapcsolatos ügyekben;

49. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a magas szinten elkövetett korrupciós ügyekben következetes és proaktív nyomozásra, büntetőeljárásra és jogerős ítéletre kerüljön sor;

50. felszólít a pénzmosással és a pénzügyi bűnözéssel szembeni határozott fellépésre, amelyet megerősített – többek között az Europollal megvalósított – koordináció révén kell folytatni, teljes mértékben igazodva az adatokra vonatkozó uniós vívmányokhoz és tiszteletben tartva azokat; sürgeti a bűnüldöző szervek szervezett bűnözés, terrorizmus és radikalizálódás elleni küzdelemre irányuló kapacitásának megerősítését; felhívja a hatóságokat a vagyonvisszaszerzési hivatal tevékenységének szabályozásához szükséges jogszabályok elfogadására és végrehajtására és a nemzeti vagyonvisszaszerzési rendszer hatékonyságának javítására;

51. üdvözli az eddig elért folyamatos előrelépést, amelynek rendszerszintű javulást kell eredményeznie az ember-, kábítószer-, tűzfegyver- és árukereskedelem, valamint a kiberbűnözés és a megfigyelés, az erőszakos bűncselekmények, a szélsőségesség és a terrorfenyegetések elleni küzdelem terén; elismerését fejezi ki a nemzetközi bűnözői hálózatok felszámolásával kapcsolatos vizsgálatokért és a folyamatban lévő kétoldalú és nemzetközi, többek között nemzetközi és uniós bel- és igazságügyi ügynökségekkel, például az Eurojusttal, az Europollal és a Frontexszel folytatott együttműködésért,

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelve (2019. október 23.) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről (HL L 305., 2019.11.26., 17. o.).

amelyek fokozták az ember-, kábítószer- és illegális fegyverkereskedelemmel és a radikalizálódás veszélyével szembeni fellépést; megállapítja, hogy Észak-Macedónia politikai, operatív és logisztikai támogatást nyújt a Frontexnek, valamint a tagállamok határ- és parti őrségeinek; sürgeti Észak-Macedóniát, hogy erősítse meg ellenálló képességét a hibrid fenyegetésekkel, a dezinformációval és az álhírekkel szemben; elítéli az ország intézményei ellen elkövetett kibertámadásokat;

Társadalmi-gazdasági reformok

52. tudomásul veszi a Covid19-válság súlyos gazdasági és társadalmi hatását, és támogatását fejezi ki mindazon intézkedések iránt, amelyeket a hatóságok a közegészség védelme és a válság társadalmi-gazdasági hatásainak enyhítése érdekében hoztak, beleértve az EU által pénzügyi segítségnyújtás, orvosi felszerelések és oltóanyagok formájában nyújtott jelentős támogatás megfelelő felhasználását; üdvözli Észak-Macedónia vártnál gyorsabb 2021-es fellendülését és a fokozott gazdasági növekedést;

53. javasolja, hogy Észak-Macedónia folytassa az üzleti környezet és az infrastruktúra – a növekedés gyorsítására irányuló finanszírozási terv keretében történő – javítására, az adókijátszás elleni küzdelemre, az oktatás korszerűsítésére, a társadalombiztosítási lefedettség bővítésére és a digitális átállás előmozdítására, az energia- és a közlekedési piac reformjára irányuló lépéseket a világjárvány hatásai és a növekvő energia- és élelmiszerárak mérséklésére irányuló rövid távú intézkedések mellett;

54. üdvözli a progresszív kulcsokon alapuló közvetlen személyi adózás rendszerének létrehozása érdekében tett lépéseket; tudomásul veszi az átalányadó-modell ismételt bevezetését; ösztönzi a kormányt, hogy korszerűsítse az adótörvényt, nagyobb hangsúlyt fektetve a progresszív jövedelemadó-kulcsokra, a vagyon megadóztatására és a környezeti tényezőkre, hogy elegendő értéket lehessen teremteni a társadalmi reformok végrehajtásához és az egyenlőtlenség leküzdéséhez;

55. ösztönzi a hatóságokat, hogy a szociális, oktatási és egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáférés javítása révén csökkentsék a szegénységet és a társadalmi kirekesztést, különösen a hátrányos helyzetű lakosság és a kisebbségi csoportok körében;

56. ösztönzi Észak-Macedóniát, hogy haladjon előre az ifjúsággal és az oktatással kapcsolatos reformok végrehajtása terén; szorgalmazza a középfokú oktatásról szóló törvény szakértők, gyakorló szakemberek és a civil társadalom bevonásával zajló inkluzív folyamat keretében megvalósuló felülvizsgálatát, különös figyelmet fordítva a fogyatékossággal élő diákok jogaira;

57. ösztönzi Észak-Macedóniát, hogy továbbra is használja ki a digitalizációban rejlő lehetőségeket a közigazgatási, választási, igazságügyi, szociális, egészségügyi, költségvetési és gazdasági folyamatok modernizálására, az átláthatóság és az elszámoltathatóság növelésére, valamint a korrupció és az informális gazdaság kezelésére, összhangban az uniós vívmányokkal; hangsúlyozza, hogy fokozni kell a jogállamisághoz, a fenntartható zöld növekedéshez, a biológiai sokféleséghez, az innovációhoz, a versenyképességhez, a tulajdonjogokhoz, valamint az agyelszívás és a demográfiai hanyatlás visszafordításához nyújtott uniós támogatást; hangsúlyozza, hogy fokozni kell a fiatalok társadalmi szerepvállalásának növelésére irányuló és a társadalmi befogadásba, valamint az ifjúsági munkanélküliség magas szintjének csökkentésére irányuló intézkedésekbe történő beruházásokat;

58. üdvözli az ifjúsági garancia mint az ifjúsági munkanélküliség csökkentésére irányuló program végrehajtását Észak-Macedóniában, különös tekintettel a Covid19-világjárvány okozta gazdasági bizonytalanságra és a fiatalok munkalehetőségeinek csökkenésére ebben az időszakban; ismételten hangsúlyozza a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terven keresztül a kiemelt projektek, például az észak-macedóniai ifjúsági garancia rendelkezésére bocsátott források fontosságát;

59. emlékeztet arra, hogy az IPA III és a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv keretében nyújtott uniós finanszírozás – amelyet üdvözöl – szigorú feltételrendszeren alapul; hangsúlyozza, hogy az IPA III szerint az alapvető jogok – nevezetesen a jogállamiság és az alapvető jogok, többek között a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem, valamint a tömegtájékoztatás szabadsága – tekintetében a fejlődés jelentős visszaesése vagy annak folyamatos hiánya esetén az alapokat modulálni kell vagy akár fel kell függeszteni azokat; hangsúlyozza, hogy az Unió saját biztonsági érdeke és felelőssége annak garantálása, hogy az uniós alapok ne járuljanak hozzá a korrupcióhoz; ezzel összefüggésben felszólítja az EU-t és a nyugat-balkáni országokat, hogy fokozzák a határokon átnyúló igazságügyi együttműködést, és

hozzák létre az Európai Ügyészséggel való hatékony együttműködés keretét, különösen az IPA III alapok területén; hangsúlyozza, hogy javítani kell az uniós finanszírozás láthatóságát, és biztosítani kell, hogy minden beruházás összhangban legyen a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel és az Unió dekarbonizációs céljaival;

60. üdvözli a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv és zöld menetrend elfogadását, amelyek célja a régió hosszú távú gazdasági fellendülésének ösztönzése, a zöld és digitális átállás támogatása, a regionális konnektivitás és integráció és az Európai Unió felé történő konvergencia elősegítése; emlékeztet az európai együttműködésben rejlő lehetőségekre olyan területeken, mint a vízgazdálkodás, a szennyvíz- és hulladékkezelési technológiák, a megújuló energia, a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozási technológiák, az IKT, a gyógyszerek és az orvostechnikai felszerelések; hangsúlyozza a nemzetközi szervezetekkel, például az ENSZ Környezetvédelmi Programjával való fokozott koordináció fontosságát az éghajlatváltozás kezelése és a fenntartható fejlődési célok elérése terén;

Környezetvédelem, energiaügy és közlekedés

61. sürgeti a kormányt, hogy jelentősen növelje ambícióit, és fokozza a zöld átállásra vonatkozó tavalyi ajánlások végrehajtására irányuló politikai akaratát, különösen a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrend összefüggésében, kihasználva a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási tervben rejlő lehetőségeket e tekintetben;

62. üdvözli Észak-Macedónia aktualizált éghajlat-politikai vállalásait, miszerint 2030-ig nettó 82 %-kal csökkenti üvegházhatásúgáz-kibocsátását, ugyanakkor felszólít a Párizsi Megállapodás végrehajtására, többek között a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai kerettel összhangban álló átfogó éghajlat-politikai stratégia és jogszabály elfogadása révén; emlékeztet, hogy további erőfeszítések szükségesek az energiahatékonysággal, a megújuló energiával, az energiaellátás biztonságával és a kibocsátáscsökkentéssel kapcsolatos célok megvalósításához; sürgeti az EU-t, hogy a szénről való fenntartható átállás globális energiaválság miatt bekövetkező visszafordulásának elhárítása és a fosszilis energiaforrások fokozatos kivezetése érdekében fokozza támogatását; sürgeti a hatóságokat, hogy hangolják össze a környezetvédelmi és éghajlat-változási jogszabályokat az uniós vívmányokkal, és biztosítsák azok végrehajtását;

63. hangsúlyozza, hogy sürgősen javítani kell a levegőminőséget, különösen a városi területeken; határozottan sürgeti a hatóságokat, hogy fokozzák a biológiai sokféleség, a víz, a levegő és az éghajlat védelmére, az újrafeldolgozásra, valamint a regionális hulladékgazdálkodásra vonatkozó intézkedéseket, többek között átfogó hatásvizsgálatok, megfelelő nyilvános konzultációk, jobb ágazatközi koordináció, megnövelt finanszírozási források és a környezeti bűnözés szigorú büntetőeljárás alá vonása révén;

64. sürgeti a hatóságokat, hogy jelentősen javítsák stratégiai környezeti vizsgálataik minőségét, és hajtsák végre és érvényesítsék a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelvet ([9]) a negatív ökológiai hatás hatékony megelőzése, valamint az ágazatban tapasztalható korrupció felszámolása érdekében; felhívja a hatóságokat, hogy teljes mértékben vegyék figyelembe a környezetvédelmi szervezetek és független szakértők ajánlását az urbanizációról szóló jogszabály javasolt módosításairól;

65. ösztönzi a Bizottságot, hogy kínáljon teljes körű támogatást Észak-Macedóniának egy olyan cselekvési terv kidolgozásához és végrehajtásához, amelynek célja az Oroszországból importált energiaforrásoktól való függőség csökkentése a reziliencia és az energiabiztonság növelése, valamint a klímasemlegességre irányuló uniós törekvések teljesítése érdekében; elismeri, hogy az ország egyre nagyobb mértékben igazodik az EU harmadik energiacsomagjához, és sürgeti a földgázszállítási rendszer szétválasztásának véglegesítését és az energiahatékonysági jogszabályok végrehajtását;

66. sürgeti az országot, hogy fokozza a közlekedési és energetikai infrastruktúra, továbbá a regionális összeköttetések fejlesztésére irányuló erőfeszítéseit; ismételten hangsúlyozza a jelentős regionális infrastrukturális projektek mielőbbi befejezésének fontosságát, teljes mértékben tiszteletben tartva a szükséges átfogó hatásvizsgálatokra vonatkozó megfelelő eljárásokat, többek között a VIII. és X. vasúti és közúti folyosókat, a Bulgáriával, Görögországgal, Koszovóval és Szerbiával való gázösszekötőket, valamint az Albániával való villamosenergia-rendszerösszekötőt;

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 197., 2001.7.21., 30. o.).

67. üdvözli a Szkopje és Szófia közötti légi összeköttetés megnyitását, és ösztönzi az egyéb közlekedési összeköttetések javítását és új határátkelőhelyek megnyitását a szomszédos országokkal;

68. üdvözli az Észak-Macedónia és öt másik nyugat-balkáni állam között a barangolási díjak 2021. július 1-jei megszüntetését; e tekintetben sürgeti, hogy dolgozzanak ki gyorsított ütemtervet a barangolási díjak valamennyi tagállam tekintetében történő csökkentésére és megszüntetésére;

Regionális együttműködés és külpolitika

69. felszólítja az EU-t, hogy az Ukrajna elleni orosz agresszió összefüggésében végezze el az európai kontinens és a Nyugat-Balkán stabilitására és egységére gyakorolt, történelmileg fontos biztonsági következmények kritikai értékelését; sürgeti a tagállamokat, hogy tanúsítsanak európai egységet azáltal, hogy hivatalosan megkezdik a csatlakozási tárgyalásokat Észak-Macedóniával és Albániával, figyelembe véve mind a geopolitikai vonatkozásokat, mind a hivatalos kritériumok teljesítését mint a bizalomba, a stabilitásba, a jólétbe és a folyamatban lévő megbékélési folyamatba való befektetést a régióban;

70. üdvözli Észak-Macedónia elkötelezettségét a szolidaritás, a multilateralizmus és a jószomszédi kapcsolatok iránt; támogatja az uniós integráció és az emberek közötti kapcsolatok Délkelet-Európában történő előmozdítására, valamint az inkluzív regionális integráció előmozdítására irányuló újabb lépéseket, amelyek a közös regionális piac fejlesztése révén közelebb hozzák az egész régiót az EU-hoz; támogatását fejezi ki az olyan inkluzív regionális gazdasági együttműködési rendszerek iránt, amelyek a hat ország között egyenlő feltételek mellett alakítanak ki együttműködést, erősítve az uniós normákhoz és az uniós vívmányokhoz való igazodást, és hozzájárulva az uniós integrációs folyamatokhoz;

71. várakozással tekint Észak-Macedónia 2023-as EBESZ-elnöksége elé mint a NATO tagjaként és jövőbeli uniós tagállamként vállalt nemzetközi felelősségvállalás és megbízhatóság megnyilvánulását, amely hozzájárul az EBESZ alapelveinek előmozdításához a biztonság, az emberi jogok és a demokrácia területén; elismerését fejezi ki Észak-Macedónia NATO-struktúrákba való, példásan gyors integrációjáért, kiemelve stratégiai biztonsági döntéseit, ezáltal előmozdítva és biztosítva a Nyugat-Balkán stabilitását;

72. üdvözli, hogy Észak-Macedónia továbbra is elkötelezett az euroatlanti biztonsági keret mellett; elismerését fejezi ki amiatt, hogy az ország teljes mértékben igazodik az EU kül-, biztonság- és védelempolitikájához; üdvözli az uniós válságkezelési missziókhoz és a NATO vezette műveletekhez való folyamatos hozzájárulását; elismerését fejezi ki amiatt, hogy az ország gyorsan igazodik az Ukrajna területi integritásának és szuverenitásának aláásására irányuló orosz agresszióval összefüggésben kiszabott szankciókhoz, ezáltal 100 %-ra növelve külpolitikájának összehangolását;

73. megállapítja a Kínától és Oroszországtól való fokozódó gazdasági és energiafüggőség kockázatát az egész régióban; aggodalmát fejezi ki a Kína által finanszírozott beruházási hitelekből eredő sebezhetőség és függőség miatt; a „Tiszta hálózat” kezdeményezés keretében üdvözli Észak-Macedónia elkötelezettségét a határbiztonság, valamint az adatvédelem és -biztonság biztosítása mellett;

74. üdvözli a szomszédos országokkal fenntartott jószomszédi kapcsolatok megerősítésének folyamatát és a megerősített regionális együttműködést, amelyet a Görögországgal kötött preszpa-tavi megállapodás és a Bulgáriával kötött, a barátságról, a jószomszédi viszonyról és az együttműködésről szóló szerződés testesít meg; felszólítja az összes felet, hogy továbbra is folytassanak konstruktív párbeszédet annak biztosítása érdekében, hogy azokat teljes körűen, következetesen és jóhiszeműen hajtsák végre, ugyanakkor tartózkodjanak az olyan fellépésektől, amelyek aláásható az uniós integrációt és az EU külföldi beavatkozással szembeni átfogóbb érdekeit; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a párbeszéd elősegítésére irányuló erőfeszítéseit, és ezáltal tegye lehetővé egy életképes és fenntartható megállapodás létrejöttét;

75. ösztönzi Bulgáriát és Észak-Macedóniát, hogy találjanak kölcsönösen elfogadható megoldást a függőben lévő kétoldalú kérdésekre; határozottan üdvözli a mindkét fél részéről megnyilvánuló, az átfogó és konstruktív együttműködéshez szükséges politikai lendületet, amely több közös érdekű területen törekszik új közös alapra, és nem újabb, megosztást eredményező törésvonalakra irányul; ösztönzi a partnereket, hogy jóhiszeműen és a barátságról, a jószomszédi viszonyról és az együttműködésről szóló szerződéssel összhangban gyorsítsák fel ezt a szerepvállalást, és kezdjék meg a csatlakozási tárgyalásokat, ugyanakkor oldják meg a „4+ 1” intézkedésekben foglalt, függőben lévő kétoldalú

kérdéseket, amelyeket az uniós integrációs folyamat során megfelelően végre kell hajtani és kezelni kell; sürgeti a partnereket, hogy őszintén törekedjenek arra, hogy a függőben lévő kétoldalú kérdésekre a lehető leghamarabb kölcsönösen elfogadható, kiegyensúlyozott és fenntartható megoldásokat találjanak; üdvözli Bulgária és Észak-Macedónia történelmi és oktatási kérdésekkel foglalkozó közös multidiszciplináris szakértői bizottsága munkájának folytatását, amely közelebb hozza egymáshoz a társadalmakat azáltal, hogy lehetővé teszi a közös jövőt az EU-ban, miközben nem befolyásolja Észak-Macedónia csatlakozási folyamatát;

76. ismételten felszólít a meghatározott közös történelemen alapuló történelmi megbékélésre, amint azt a barátságról, a jószomszédi viszonyról és az együttműködésről szóló szerződés előírja;

77. megismétli, hogy teljes mértékben támogatja a Görögországgal kötött preszpa-tavi megállapodás következetes és felgyorsított kölcsönös végrehajtását mint a kétoldalú kapcsolatok fontos elemét, többek között a két ország között aláírt, még függőben lévő megállapodások ratifikálását is;

78. gratulál Észak-Macedóniának a Preszpa Fórum párbeszédének elindításához, amely az uniós integráció szellemében a párbeszéd, a megbékélés, a jószomszédi kapcsolatok és a regionális együttműködés ösztönzésére és előmozdítására szolgáló regionális platform;

79. ismételten felszólítja az összes regionális politikai vezetőt, hogy a RECOM Koalíció által végzett jelentős munkára építve hozzák létre a volt Jugoszláviában elkövetett háborús bűncselekményeket és az emberi jogok megsértésének más súlyos eseteit vizsgáló regionális tényfeltáró bizottságot (RECOM);

80. határozottan sürgeti a bulgáriai és az észak-macedón iskolai történelem tankönyvekkel kapcsolatos munka folytatását; hangsúlyozza, hogy a szövegeknek tükrözniük kell a két nép közös történelmének történelmi tények és adatok eredeti történelmi dokumentumokon/forrásokon alapuló értelmezését; úgy véli, hogy ez szolgálna a két ország közötti kapcsolatok alapjául, és hogy Észak-Macedónia és Bulgária jövő nemzedékei közötti kapcsolat a két ország oktatási folyamatait fogja tükrözni;

81. elítél minden olyan kísérletet, amely történelmi műemlékek és/vagy műtárgyak felváltására irányul, elítéli például az eredeti kulturális örökség lerombolását és a történelem átírására irányuló kísérleteket is; hangsúlyozza, hogy az ilyen incidensek súlyos aggályokat vetnek fel, többek között a barátságról, a jószomszédi viszonyról és az együttműködésről szóló 2017. évi szerződés végrehajtásának hiányával összefüggésben;

o

o o

82. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanács elnökének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az Észak-macedón Köztársaság elnökének, kormányának és parlamentjének.

2022. május 19., csütörtök

P9_TA(2022)0214

2021. évi jelentés Albániáról

Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása a Bizottság Albániáról szóló 2021. évi jelentéséről (2021/2244(INI))

(2022/C 479/04)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről az Albán Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodásra ([1]),

— tekintettel Albánia európai uniós tagságra irányuló, 2009. április 24-i kérelmére,

— tekintettel az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról szóló, 2021. szeptember 15-i (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([2]),

— tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-i következtetéseire és a Nyugat-Balkánra vonatkozó szaloniki cselekvési programra,

— tekintettel az Európai Tanács 2014. június 26–27-i következtetéseire, amelyek tartalmazzák az uniós tagjelölt státusz Albániának való megadásáról szóló határozatot,

— tekintettel az Európai Tanács 2018. június 28-i következtetéseire,

— tekintettel az Európai Tanács 2019. október 17–18-i következtetéseire,

— tekintettel a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, 2019. június 18-i, 2020. március 25-i és 2021. december 14-i tanácsi következtetésekre,

— tekintettel „A csatlakozási folyamat előmozdítása – Hiteles uniós perspektíva a Nyugat-Balkán számára” című, 2020. február 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0057),

— tekintettel Covid19 leküzdése és a világjárványt követő helyreállítás során a Nyugat-Balkánnak nyújtott támogatásról szóló, 2020. április 29-i bizottsági közleményre (COM(2020)0315),

— tekintettel „A tűzfegyverek tiltott kereskedelmére vonatkozó 2020–2025-ös uniós cselekvési terv” című, 2020. július 24-i bizottsági közleményre (COM(2020)0608),

— tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv” című, 2020. október 6-i bizottsági közleményre (COM(2020)0641),

— tekintettel a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló 2021–2025 közötti uniós stratégiáról szóló, 2021. április 14-i bizottsági közleményre (COM(2021)0170),

— tekintettel a „2021. évi közlemény az EU bővítési stratégiájáról” című, 2021. október 19-i bizottsági közleményre (COM(2021)0644) és az azt kísérő, „2021. évi jelentés Albániáról” című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0289),

— tekintettel az Európa Tanács pénzmosásról, a bűncselekményekből származó jövedelmek felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról, valamint a terrorizmus finanszírozásáról szóló egyezményére,

([1]) HL L 107., 2009.4.28., 166. o.
([2]) HL L 330., 2021.9.20., 1. o.

2022. május 19., csütörtök

— tekintettel az Európa Tanács „A fogalommeghatározásokon túl: felhívás a cselekvésre a gyűlöletbeszéd ellen Albániában – átfogó tanulmány” című, 2021 novemberében közzétett jelentésére,

— tekintettel az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet keretében működő Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának (EBESZ/ODIHR) a 2021. április 25-i albániai parlamenti választásokon jelen lévő részleges választási megfigyelő missziója által 2021. július 26-án közzétett, végleges jelentésre,

— tekintettel a Velencei Bizottságnak a bírák és ügyészek újraértékeléséért felelős átmeneti szervek hivatali idejének meghosszabbításáról szóló, 2021. december 14-i véleményére,

— tekintettel a Velencei Bizottság és az EBESZ/ODIHR 2020. december 11-i közös véleményére az albán alkotmány 2020. július 30-i és a választási törvény 2020. október 5-i módosításáról,

— tekintettel a Velencei Bizottság Albániáról szóló összes többi véleményére,

— tekintettel a 2020. november 10-i szófiai csúcstalálkozóra, beleértve a közös regionális piacról szóló nyilatkozatot és a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrendről szóló nyilatkozatot,

— tekintettel a 2018. május 17-i EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón tett szófiai nyilatkozatra és a kiemelt célkitűzések szófiai menetrendjére,

— tekintettel a 2020. május 6-án Zágrábban tartott EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozóra és az ezen tett nyilatkozatra,

— tekintettel a 2021. október 6-án Brdo pri Kranjuban megrendezett EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozóra és annak nyilatkozatára,

— tekintettel a berlini folyamat 2021. július 5-i 8. csúcstalálkozójára,

— tekintettel a 2021. december 1–3. között Brdo pri Kranjuban megrendezett EU–Nyugat-Balkán bel- és igazságügyi miniszteri fórumra és annak közös sajtónyilatkozatára,

— tekintettel a Nyugat-Balkán Civil Társadalom 8. Fórumának 2021. október 1-jei zárónyilatkozatára,

— tekintettel az Európai Számvevőszék 1/2022 sz., „A jogállamiság uniós támogatása a Nyugat-Balkánon: alapvető problémák az erőfeszítések ellenére” című, 2022. január 10-i különjelentésére,

— tekintettel az Észak-Macedóniával és Albániával folytatandó csatlakozási tárgyalások megkezdéséről szóló, 2019. október 24-i állásfoglalására ([3]),

— tekintettel 2020. június 19-i, a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a Nyugat-Balkánra vonatkozó ajánlására, a 2020. évi csúcstalálkozót követően ([4]),

— tekintettel a médiaszabadság megerősítéséről szóló, 2020. november 25-i állásfoglalására: Az újságírók védelme Európában, a gyűlöletbeszéd, a dezinformáció és a platformok szerepe ([5]),

— tekintettel a nyugat-balkáni szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos együttműködésről szóló, 2021. december 15-i állásfoglalására ([6]),

— tekintettel az Európai Unió valamennyi demokratikus folyamatába való külföldi beavatkozásról, beleértve a dezinformációt is, szóló. 2022. március 9-i állásfoglalására ([7]),

([3]) HL C 202., 2021.5.28., 86. o.
([4]) HL C 362., 2021.9.8., 129. o.
([5]) HL C 425., 2021.10.20., 28. o.
([6]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0506.
([7]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0064.

— tekintettel Albániáról szóló korábbi állásfoglalásaira,

— tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,

— tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0131/2022),

A. mivel a bővítés az EU egyik leghatékonyabb külpolitikai eszköze, amely hozzájárul az Unió alapvető értékei – a szabadság, a demokrácia, a jogállamiság, a béketeremtés és az emberi jogok és méltóság tiszteletben tartása – tágabb körben történő érvényesüléséhez;

B. mivel az európai integráció az albán polgárok demokráciára és jólétre irányuló törekvéseit képviseli, és olyan reformok erőteljes katalizátoraként szolgál, amelyek az állami intézmények működését és az életminőséget is növelnék;

C. mivel Albánia saját érdemen alapuló tagállammá válásának lehetősége az Unió politikai, biztonsági és gazdasági érdeke is;

D. mivel Albánia 2014 óta tagjelölt ország, amellyel a Bizottság 2018 óta javasolja a csatlakozási tárgyalások megkezdését, és 2020. július 1-jén végül benyújtotta az Albániával való tárgyalás kereteinek tervezetét;

E. mivel az EU-nak egyértelmű és megbízható utat kell biztosítania az EU-hoz csatlakozni kívánó országok számára; mivel egy ország uniós csatlakozásának menetrendjét a szükséges reformok minősége kell, hogy meghatározza; mivel Albánia fokozta erőfeszítéseit, és kézzelfogható és fenntartható eredményeket ért el az első kormányközi konferencia előtt a tárgyalási keret elfogadásához a Tanács által szükségesnek ítélt kulcsfontosságú területeken;

F. mivel Albániának továbbra is kötelessége törekedni a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok megszilárdítására, beleértve a kisebbségekhez tartozó személyek védelmét is, valamint a korrupció elleni küzdelmet, amelyek az uniós csatlakozás felé történő előrelépés értékelésének kulcsfontosságú szempontjai;

G. mivel az EU továbbra is teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy támogassa Albánia uniós integrációra vonatkozó, jószomszédi kapcsolatokon alapuló stratégiai döntését, és továbbra is Albánia messze legnagyobb kereskedelmi és beruházási partnere és pénzügyi támogatója, mivel az ország 2007 óta 1,24 milliárd EUR uniós előcsatlakozási támogatásban részesült az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA I) és az IPA II keretében;

H. mivel az EU – tanúbizonyságot téve a nyugat-balkáni országok európai perspektívája iránti elkötelezettségéről – 3,3 milliárd EUR-t mozgósított közvetlenül az egészségügyi válság kezelésére, valamint a koronavírus-világjárvány gazdasági és társadalmi következményeinek enyhítésére;

I. mivel a rosszindulatú közvetlen és közvetett külföldi beavatkozás és félretájékoztatás célja ellentétek, erőszak és etnikumok közötti feszültségek szítása és az egész régió destabilizálása;

J. mivel Albánia a regionális együttműködés és a jószomszédi kapcsolatok előmozdítására irányuló erőfeszítéseinek köszönhetően továbbra is fontos geopolitikai szövetséges és megbízható külpolitikai partner, teljes körű harmonizáció elérve a közös kül- és biztonságpolitikával;

K. mivel Albánia az ENSZ Közgyűlésében leadott szavazataival, valamint az ENSZ Biztonsági Tanácsának tagjaként eljárva – az uniós tagállamok szavazataihoz igazodva – csatlakozott az Oroszországgal szemben alkalmazott szankciók révén Ukrajna támogatására irányuló uniós erőfeszítésekhez;

L. mivel Albánia folyamatos erőfeszítéseket tett az első kormányközi konferencia napirendre tűzéséhez szükséges valamennyi feltétel teljesítése érdekében, amint azt az Albániáról szóló, 2019–2020-as bizottsági jelentésről szóló parlamenti jelentésben már meg is erősítette, és előrehalad a csatlakozási folyamatban;

M. mivel az albán állampolgárok 2010 decembere óta vízummentesen utazhatnak a schengeni térségbe, és 2015 óta részt vehetnek az Erasmus+ keretében megvalósuló hallgatói, tudományos és ifjúsági csereprogramokban;

2022. május 19., csütörtök

1. megismétli, hogy egyértelműen támogatja Albánia demokratikus átalakulását, amelyet alátámaszt az ország stratégiai irányultsága és az európai integráció iránti rendíthetetlen elkötelezettsége, valamint a jószomszédi kapcsolatok és az inkluzív regionális együttműködés; megerősíti Albánia és az egész nyugat-balkáni régió európai jövőjét;

2. sajnálja, hogy nem sikerült megkezdeni a régóta esedékes csatlakozási tárgyalásokat Albániával és Észak-Macedóniával; hangsúlyozza teljes szolidaritását és együttérzését az országok polgáraival, és úgy véli, hogy ez a kudarc, amely aláássa a közvélemény EU-val szembeni hozzáállását, komoly veszélyt jelent az EU bővítési politikájának egészére nézve, és rontja az EU mint megbízható partner és komoly geopolitikai szereplő hírnevét;

3. sürgeti a Tanácsot, hogy őrizze meg az európai integráció hitelességét az Albániával és Észak-Macedóniával folytatandó csatlakozási tárgyalások azonnali megkezdése révén, amint azt a Bizottság folyamatosan ajánlja, mivel mindkét ország teljesíti az Európai Tanács által támasztott feltételeket és továbbra is fenntartható eredményeket mutat fel alapvető területeken; felszólítja a tagállamokat, hogy a csatlakozási tárgyalások Albániával és Észak-Macedóniával való megkezdésével tegyenek tanúbizonyságot a bővítés iránti teljes politikai elkötelezettségükről, és adjanak hiteles lendületet a bővítési folyamatban részt vevő többi ország reformtörekvéseinek;

4. elismeri a felülvizsgált bővítési módszertan alapján, szélesebb geostratégiai összefüggésrendszerben folytatandó csatlakozási tárgyalások átalakító jellegét, tekintetbe véve többek között a Nyugat-Balkán mélyebb uniós integrációjának és a nyugat-balkáni országok stabilitásának aláásására törekvő rosszindulatú tevékenységeket;

5. emlékeztet arra, hogy Albánia EU-hoz történő végleges csatlakozásának az a feltétele, hogy a legfontosabb területeken – kezdve a jogállamisággal és a demokratikus intézmények működésével – tartós, mélyreható és visszafordíthatatlan reformokat hajt végre; hangsúlyozza, hogy az érdemeken alapuló EU-csatlakozás ütemét az összes intézmény megfelelő működésének előrehaladása kell, hogy meghatározza, és alapját a jogállamiság, a felelősségteljes kormányzás és az alapvető jogok kell, hogy képezzék; sürgeti Albániát, hogy tartsa fenn és fokozza az igazságszolgáltatás működésének megerősítésére, a demokrácia, a jogállamiság és a gazdaság megerősítésére, a civil társadalom bevonására, a korrupció, a szervezett bűnözés elleni küzdelemre, a médiaszabadság biztosítására és a kisebbségi jogok, köztük az LMBTI + közösség védelmének garantálására irányuló erőfeszítéseket; emlékeztet arra, hogy a tagjelölt országok a tagsági kritériumok teljesítése érdekében a csatlakozási tárgyalások során mélyreható átalakításokon mennek keresztül, amelyek addig tartanak, amíg a szükséges reformokat végre nem hajtják;

Demokratikus intézmények, média és civil társadalom

6. megerősíti, hogy Albánia politikai erői közösen felelősek a konstruktív politikai párbeszéd és együttműködés megerősítéséért, amelyek lehetővé teszik az ország demokratikus intézményeinek hatékony működését a kormányzás, az átláthatóság és a pluralizmus további javítása, valamint a civil társadalom aktívrészvételének lehetővé tétele révén; súlyos aggodalmának ad hangot a politikai légkör polarizáltsága és a pártok közötti fenntartható együttműködés hiánya miatt, ami továbbra is akadályozza a demokratikus folyamatot; emlékeztet a szükséges konszenzus kialakításának fontosságára valamennyi politikai szereplő között Albánia demokratikus parlamenti kultúrájának, konstruktív parlamenti hagyományainak, a bizalomnak és a valódi pártközi párbeszédnek a megerősítése érdekében; e tekintetben a Jean Monnet párbeszéd alkalmazását szorgalmazza;

7. üdvözli a 2021. évi általános választások előtt a polarizáció csökkentésére irányuló valamennyi erőfeszítést, amelyeknek köszönhetően az ellenzéki pártok újra bekapcsolódhattak a parlamentáris politikai folyamatba; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az általános választások előtt a kormányzó többség konszenzus nélkül módosította az alkotmányt és a választási törvényt; felkéri Albánia politikai pártjait, hogy mutassanak politikai érettséget a közérdekű ügyek kezelésében, és az országos pluralizmus és demokratikus átalakulás előfutáraként erősítsék meg pártjaikon belül a versenyképes demokráciát és integritást;

8. emlékeztet arra, hogy az EBESZ/ODIHR és a Velencei Bizottság ajánlásaival összhangban kellő időben, még a következő általános választások előtt orvosolni kell a fennmaradó választási hiányosságokat, oly módon, hogy – többek között a digitalizáció, az átláthatóság, az adatvédelem, a médiához való egyenlő hozzáférés, valamint a politikai pártok finanszírozására és működésére vonatkozó felülvizsgált jogszabályok és szabályok segítségével – tovább javítják a választások hozzáférhetőségét és integritását, valamint megelőzik a szavazatvásárlást és az adminisztratív erőforrásokkal való visszaélést; megjegyzi, hogy e hiányosságok és problémák ellenére a 2021. évi parlamenti választások általában jól

szervezettek voltak és valódi versengésen alapultak; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a magas szinten folyó szavazatvásárlási ügyekben nem született jogerős ítélet; javasolja, hogy a következő parlamenti választások előtt küldjenek uniós választásmegfigyelő missziót Albániába;

9. aggodalmát fejezi ki a folytatódó, gyújtogató hatású retorika miatt – többek között magas rangú politikusok, köztisztviselők és más állami szereplők részéről –, amely táplálja a megfélemlítés, a rágalomhadjárat, az erőszak és a zavargások kultúráját; sürgeti a politikai szereplőket, hogy jó példával járjanak elöl a társadalmi párbeszéd előmozdításában, és kéri, hogy biztosítsák az újságírók elleni támadások elkövetőinek jogerős elítélését;

10. hangsúlyozza, hogy fokozni kell az albán parlament (Kuvendi) bevonását az uniós integrációs folyamatba, tovább erősítve jogalkotási, felügyeleti és költségvetési kapacitásait; sürgeti a Kuvendit, hogy tegyen előrelépést a választási és területi reformok terén, és üdvözli az illetékes parlamenti bizottságok létrehozását;

11. ösztönzi a kormányt, hogy gyorsítsa fel a közelgő csatlakozási tárgyalások adminisztratív előkészületeit, és a lehető legjobban használja ki az uniós tagállamok által nyújtott megfelelő segítséget és know-how-t; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az uniós integrációs ügyek hatékony koordinálása érdekében koherens és hatékony kormányzati struktúrák jöjjenek létre, többek között bevonva a civil társadalmat és más érdekelt feleket, valamint átláthatóságot biztosítva a nyilvánosság számára;

12. hangsúlyozza, hogy javítani kell a hivatalok belső koordinációját, az EU-val kapcsolatos reformok értékelését és nyomon követését, elő kell mozdítani a decentralizációt, a közszolgálat országos korszerűsítését és depolitizálását, valamint ki kell alakítani a közelgő népszámlálásnak az átláthatóságra és a titoktartásra vonatkozó nemzetközi normákkal összhangban történő lebonyolításának feltételeit, hogy a megfélemlítéstől való félelem nélkül, pontosan meg lehessen számolni az összes nemzeti kisebbséget; megismétli, hogy a tágabb decentralizációs menetrend részeként tovább kell erősíteni a területi közigazgatási reformot, garantálva a helyi költségvetési autonómiát és felkészítve a településeket minőségi közszolgáltatások nyújtására;

13. emlékeztet a nemzeti és helyi hatóságok felelősségére az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a befogadás javításában az érdekelt felekkel folytatott előzetes, érdemi és rendszeres nyilvános konzultációk, valamint a Civil Társadalom Nemzeti Tanácsának azon képességének megerősítése révén, hogy hangot adjon a civil társadalmi szervezetek prioritásainak; felszólít a megfelelő nyilvános konzultációk és párbeszéd kialakítására a társadalommal – beleértve a fiatalokat és a kisebbségeket is –, többek között környezetvédelmi kérdésekről, illetve újjáépítési és urbanizációs projektekről; hangsúlyozza a részvételi demokrácia megerősítésének szükségességét, többek között egy kiegyensúlyozott népszavazási törvény elfogadása révén; sürgeti a hatóságokat, hogy biztosítsák a független szervek és ügynökségek megfelelő finanszírozását, hatékony és pártatlan működését, valamint döntéseik és ajánlásaik következetes végrehajtását;

14. megismétli, hogy elő kell mozdítani az elszámoltathatóság kultúráját, a közérdekű információkhoz való pártatlan hozzáférést és a közintézmények ellenőrzését, különösen a kedvező adóügyi és biztonsági környezet, valamint a médiával és a civil társadalommal való együttműködés révén; felszólít további kézzelfogható eredmények felmutatására a nem kormányzati és médiaágazat – köztük az online média – jogi és pénzügyi fenntarthatóságának és önszabályozásának javítása terén;

15. megjegyzi, hogy sürgősen javítani kell a véleménynyilvánítás szabadságát, a média függetlenségét és sokszínűségét, és aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ezen a területen nem történt előrelépés, mivel Albánia 2018 óta nyolc helyet esett vissza a Riporterek Határok Nélkül sajtószabadság-indexében;

16. kéri, hogy a hatóságok vezessenek be zéró toleranciát, és tegyenek határozott lépéseket a független médiaorgánumok és riporterek marginalizálódása, megfélemlítése és az ellenük irányuló erőszak ellen azáltal, hogy fellépnek a nyilvánosság részvétele elleni stratégiai perekkel, a lejáratő kampányokkal és a közvetett politikai és pénzügyi nyomással szemben, amelyek súlyosan elfojtják a média szabadságát, öncenzúrára késztetnek, és súlyosan aláássák a bűncselekmények és

a korrupció feltárására és a független tudósításra irányuló erőfeszítéseket; sürgeti a politikai szereplőket, hogy vessenek véget a verbális támadásoknak, lejáratő kampányoknak és megfélemlítéseknek, például az újságírókkal szembeni rágalmazási pereknek, amelyek célja az újságírás és a média függetlenségének aláásása vagy hiteltelenítése;

17. ismételten felszólít az újságírók munkakörülményeinek javítására az albán újságírók munkaügyi és szociális jogai védelmének megerősítése révén, valamint a médiatulajdon, a finanszírozási források és a nyilvános hirdetések átláthatóságát és nyilvánosságra hozatalát fokozó rendeletek elfogadására;

18. emlékeztet rá, hogy a médiatörvények Kuvendi általi felülvizsgálatának összhangban kell állnia a Velencei Bizottság ajánlásaival, és átlátható és inkluzív módon, a médiaszervezetekkel konzultálva kell történnie, a tömegtájékoztatás szabadságának és önszabályozásának javítása, valamint a médiakoncentráció, a visszaélések, a külső beavatkozás és az öncenzúra csökkentése céljából; ismételten súlyos aggodalmának ad hangot a korábban javasolt rágalmazás elleni csomaggal kapcsolatban, és üdvözli, hogy a Kuvendi kezdeményezte a rágalmazás elleni keretrendszerre vonatkozó jelenlegi jogszabályok felülvizsgálatát;

19. emlékeztet rá, hogy erősíteni kell az oknyomozó újságírást, a tények ellenőrzését és a médiaműveltséget, mert ezek a gyűlöletbeszéd, a dezinformáció és az álhírek elleni küzdelem eszközei; ösztönzi a média önszabályozó mechanizmusának támogatását, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az Audiovizuális Médiahatóság pártatlan működését a szabályozás terén; felszólít a közszolgálati műsorszolgáltató reformjára a szerkesztői és pénzügyi függetlenség, a pártatlanság és a professzionalizmus fokozása érdekében;

20. hangsúlyozza, hogy az újonnan létrehozott Média- és Tájékoztatási Ügynökségnek növelnie kell az átláthatóságot és a decentralizációt, és semmiképpen sem akadályozhatja az újságírók egyenlő hozzáférését a kormányzati forrásokból származó információkhoz; felhívja a kormányt, hogy hivatalos és formális csatornákon, például sajtókonferenciák és interjúk révén javítsa a nyilvánosság hozzáférését a kormány munkájával kapcsolatos jelentésekhez és ellenőrzésekhez;

21. felszólítja az Európai Külügyi Szolgálatot és a Bizottságot, hogy fokozzák az együttműködést és küzdjék le az uniós perspektíva aláaknázására irányuló félretájékoztatást és hibrid fenyegetéseket, nagyobb súlyt adva a stratégiai megközelítésben annak, hogy a nyugat-balkáni országokban élők megértsék az EU fontos pozitív szerepét a életükben;

Alapjogok

22. sürgeti az illetékes szerveket, hogy szisztematikusan és proaktívan előzzék meg, gyorsan és alaposan vizsgálják ki és vonják felelősségre az offline és online gyűlöletbeszéd, a gyűlölet-bűncselekmények, a szóbeli és fizikai támadások és megfélemlítés minden esetét, beleértve az újságírók, az emberi jogok védelmezői és a kiszolgáltatott és kisebbségi csoportokhoz tartozó személyek – például az LMBTI+ személyek vagy a romák – elleni támadásokat, hogy garantálják biztonságukat és védelmüket; ösztönzi a megkülönböztetéssel szembeni védelemért felelős biztos hivatalát, hogy legyen proaktívabb a diszkriminatív gyűlöletbeszéd elleni küzdelemben – különösen megvédve az LMBTI+ személyeket –, és dolgozzon ki bontott adatgyűjtést e témában; arra ösztönzi a kormányt, hogy fontolja meg a gyűlöletbeszéd büntető törvénykönyvben való meghatározását;

23. üdvözli az esélyegyenlőség biztosítása terén elért eredményeket, és további javításra szólít fel az oktatás, a nyelvhasználat, az önazonosítás és a kulturális örökség védelme terén a nemek közötti egyenlőség, a tulajdonjogok, az adatvédelem, a fogyatékossággal élők jogai és a kisebbségi jogok érvényesítése tekintetében; felhívja a hatóságokat, hogy biztosítsák az LMBTI+ személyekkel és a roma kisebbségekkel szembeni egyenlő bánásmódot, valamint rendszerszintű és hatékony intézményi megközelítés révén számolják fel az e csoportokat sújtó interszekcionális megkülönböztetést; üdvözli a kisebbségi oktatásról szóló szabályzat elfogadását, és felhívja a kormányt, hogy mielőbb fogadja el a nemzeti kisebbségek védelméről szóló, 2017. évi kerettörvényhez kapcsolódó fennmaradó végrehajtási jogszabályokat, többek között az önmeghatározás és a kisebbségi nyelvek használata tekintetében; sürgeti a hatóságokat, hogy biztosítsák az oktatáshoz való megkülönböztetésmentes hozzáférést, és felszólítja Albániát, hogy biztosítsa valamennyi etnikai és nemzeti kisebbség tulajdonjogainak és kulturális örökségének hatékony védelmét, valamint hogy a kisebbségi csoportok egyenlő esélyekkel és megfelelő képviselettel rendelkezzenek a politikai és kulturális életben, a közszolgálati médiában, a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban;

24. további erőfeszítésekre szólít fel valamennyi emberi jog és alapvető szabadság minden fogyatékossággal élő személy általi teljes körű gyakorlásának biztosítása és védelme érdekében, akik a Covid19- világjárvány által leginkább érintettek közé tartoztak; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a 2021. áprilisi választásokon a fogyatékossággal élő személyek számára nem volt akadálymentes a szavazás; további erőfeszítésekre szólít fel a fogyatékossággal élő személyek elleni erőszak kezelése, az általános hozzáférés javítása (többek között a szolgáltatásokhoz és a tájékoztatáshoz) és a foglalkoztatás előmozdítása érdekében; rámutat, hogy a fogyatékossággal élő gyermekek, különösen a siket gyermekek oktatásának alacsony minősége továbbra is aggodalomra ad okot; megjegyzi, hogy Albánia nem ratifikálta a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény fakultatív jegyzőkönyvét;

25. rendkívül aggasztónak tartja, hogy a beszámolók szerint a HIV-fertőzések száma tavaly óta megduplázódott; emlékeztet arra, hogy a HIV-fertőzöttekre vonatkozó nemzeti stratégia 2020-ban lejárt; felhívja a kormányt, hogy a civil társadalommal együttműködve tegyen megfelelő intézkedéseket a HIV-fertőzések terjedésének megelőzése, valamint a legkiszolgáltatottabb személyek egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésének biztosítása érdekében;

26. üdvözli az LMBTI+ személyekre vonatkozó új nemzeti cselekvési terv (2021–2027) elfogadását, és ösztönzi annak teljes körű végrehajtását és megfelelő költségvetés-tervezését, amelynek felügyeletét egy koordinációs és ellenőrző szerv biztosítja majd; ismételten leszögezi, hogy fel kell számolni az LMBTI+ személyekkel szembeni gyakori hátrányos megkülönböztetést, agressziót és gyűlöletbeszédet, és egyenlő jogokat kell biztosítani a számukra, különösen az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz, az igazságszolgáltatáshoz, a foglalkoztatáshoz és a lakhatáshoz való hozzáférés tekintetében;

27. felszólítja Albániát, hogy teljes mértékben hajtsa végre a Velencei Bizottság ajánlásait azáltal, hogy az ingatlan-y-nyilvántartás és a kártérítések átlátható konszolidációja révén előmozdítja a földágazat átfogó reformját;

28. komoly aggodalmát fejezi ki személyes adatok tömeges kiszivárgása miatt; felszólítja az albán hatóságokat, hogy fokozzák a megelőzést, biztosítsák az adatokkal való visszaélésekkel kapcsolatos elszámoltathatóságot, és gyorsítsák fel a személyes adatok védelmére vonatkozó uniós szabályokhoz való igazodást;

29. elismeri az Isztambuli Egyezmény végrehajtása terén elért eredményeket; felszólítja a hatóságokat, hogy fokozzák a nemi alapú erőszak és a nőgyilkosságok megelőzését és az azokra adott válaszlépéseket, fokozzák a túlélők pénzügyi, reintegrációs és jogi támogatását, valamint növeljék az érintett női nem kormányzati szervezeteknek nyújtott finanszírozást; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a zaklatás, a családon belüli erőszak és a gyermekek elleni erőszak eseteinek üldözését, többek között a megfelelően képzett és a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő bűnüldözési tisztviselők és bírák számának növelése révén; sürgeti a hatóságokat, hogy lépjenek fel a – különösen a gyermekek, és különösen a rendkívül kiszolgáltatott helyzetben lévő menekült és migráns gyermekek, valamint a fogyatékossággal élő gyermekek ellen elkövetett – szexuális visszaélésekkel szemben, mivel Albániában az összes szexuális visszaélés többségét lányok ellen követik el; sürgeti továbbá a hatóságokat, hogy erősítsék meg a gyermekmunka és a kizsákmányolás egyéb formái feltárására és leküzdésére szolgáló rendszert; megjegyzi, hogy tovább kell növelni a női tisztviselők arányát a közhivatalokban;

30. emlékeztet rá, hogy önkényes vagy diszkriminatív intézkedések nélkül, hatékonyan biztosítani kell a békés gyülekezés szabadságához való jogot, és megjegyzi, hogy fontos foglalkozni a rendőrség visszaéléseivel kapcsolatos állításokkal, valamint ki kell vizsgálni és büntetőeljárás alá kell vonni az aránytalan erő alkalmazását; támogatja a magas rangú rendőrtisztek független átvilágítását, és javasolja, hogy Albánia fontolja meg a rendőrök rendszeres feddhetetlenségi ellenőrzésének bevezetését; előrelépésre szólít fel a büntetésvégrehajtási reform terén a börtönkörülmények és a fogvatartottakkal való bánásmód további javítása érdekében, összhangban a Kínzás, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetések Megelőzésével Foglalkozó Bizottság ajánlásaival; emlékeztet arra, hogy foglalkozni kell a kommunista korszakban elkövetett bűncselekményekkel, ki kell vizsgálni az erőszakos eltüntetéseket, bíróság elé kell állítani a felelősöket, valamint jóvátételben kell részesíteni a túlélőket és családjaikat;

31. üdvözli, hogy Albánia régóta bizonyítja elkötelezettségét a menekültek befogadása iránt; emlékeztet a hatóságok azon kötelezettségére, hogy biztosítsák a megfelelő menekültügyi eljárást, és foglalkozzanak a menekültek, menedékkérők és migránsok szükségleteivel; felszólítja az EU-t, hogy fokozza a régióban a humanitárius segítségnyújtáshoz és a migrációkezeléshez nyújtott támogatását; üdvözli Albánia döntését, hogy ideiglenesen befogadja az országuk elhagyását követően menedéket kereső afgán és ukrán állampolgárokat;

2022. május 19., csütörtök

Jogállamiság

32. hangsúlyozza, hogy a jogállamiság és az igazságügyi reformok képezik a demokratikus átalakulás gerincét, és biztosítják a jogbiztonságot, az átláthatóságot, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést és a megkülönböztetésmentességet; sürgeti a Bizottságot, hogy hajtsa végre az Európai Számvevőszék 01/2022. sz. különjelentésének ajánlásait, biztosítva, hogy az uniós finanszírozás előmozdítsa a jogállamiságot a Nyugat-Balkánon, többek között Albániában is;

33. hangsúlyozza az albán hatóságok azon kötelezettségét, hogy folytassák a korrupció és a bűncselekmények felszámolását a közélet minden területén, beleértve a közbeszerzési eljárásokat és a politikai pártok finanszírozását is; megjegyzi, hogy Albánia 2016 óta 27 helyet veszített a Transparency International 2021. évi korrupcióérzékelési indexén; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a világjárvány alatt gyengült a közbeszerzésekre és a külföldi segélyekre fordított kiadások felügyelete és elszámoltathatósága, és sürgeti a hiányosságok gyors orvoslását;

34. elismerését fejezi ki az átfogó igazságügyi reform végrehajtása terén elért folyamatos előrelépésért, amelyet alátámaszt a megerősített jogszabályi keret és a példa nélküli átvilágítási folyamat, amelyek továbbra is kézzelfogható eredményeket hoztak; üdvözli a pártok közötti támogatást, amely lehetővé teszi a Kuvendi azon döntését, hogy 2024. december 31-ig meghosszabbítja az átvilágítási szervek megbízatását, és sürgeti valamennyi felet, hogy gyorsítsák fel az átvilágítási folyamat befejezését; hangsúlyozza, hogy meg kell tenni a szükséges intézkedéseket az átvilágítás mellékhatásainak – például a hosszadalmas eljárások, az alacsony befejezési arány és a jelentős ügyhátralék – megszüntetése érdekében; üdvözli az Alkotmánybíróság és a Legfelsőbb Bíróság működésének helyreállítását, ami javítja a polgárok igazságszolgáltatáshoz való hozzáférését és felgyorsítja a bírósági eljárásokat;

35. emlékeztet annak kiemelkedő fontosságára, hogy tovább kell fejleszteni és konszolidálni kell az igazságszolgáltatási rendszer kapacitását annak érdekében, hogy lehetővé váljon az elszámoltatható, független és működőképes igazságügyi és kormányzati intézmények felé történő visszafordíthatatlan elmozdulás; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a megfelelő pénzügyi, technikai és emberi erőforrásokat, valamint az igazságügyi és bűnüldöző intézmények pénzügyi és működési függetlenségét; üdvözli az igazságszolgáltatás indokolatlan befolyásolástól való mentességének biztosítása és a növekvő ügyhátralék megszüntetése céljával az igazságszolgáltatási rendszer szakmaiságának, függetlenségének és elszámoltathatóságának javítása terén végrehajtott javító intézkedéseket; emlékeztet arra, hogy Albánia köteles garantálni a bírói önigazgatási szervek hatékony működését;

36. üdvözli a Korrupció és Szervezett Bűnözés Elleni Szakosított Struktúra – és többek között annak bírósága – által a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemben végzett munkát; megjegyzi, hogy további erőfeszítésekre van szükség a korrupcióval kapcsolatos bűncselekményekből származó vagyon lefoglalásának és elkobzásának további növelése, valamint a magas szintű ügyekben elért eredmények javítása érdekében; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy magas rangú tisztviselőkkel szemben ritkán születik elmarasztaló ítélet, ami a büntetlenség kultúráját erősíti;

37. üdvözli az igazságügyi rendszer hatékonyságának további erősítését célzó 10 törvény elfogadását, és hangsúlyozza az olyan további intézkedések fontosságát, mint az igazságügyi térkép végrehajtása, az új integrált ügykezelési rendszer és a megerősített jogi oktatási rendszer; kiemeli, hogy a bírósági rendszer új igazságügyi térkép szerinti reformjának figyelembe kell vennie az érdekelt felek véleményét és a kiszolgáltatott csoportok társadalmi-gazdasági körülményeit, és javítania kell az igazságszolgáltatáshoz és a megfelelő jogi eljáráshoz való hozzáférést;

38. hangsúlyozza a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozáselleni határozott fellépés fontosságát a magas szintű korrupcióval kapcsolatos proaktív nyomozások, büntetőeljárások és jogerős ítéletek, valamint a bűncselekményből származó vagyon elkobzása terén elért következetes eredmények felmutatása révén; ösztönzi a Pénzügyi Akció Munkacsoport cselekvési tervének és a „pénzforgalmi ajánlásoknak” a kezelése, valamint a vonatkozó uniós szabályokkal összhangban a közelmúltban módosított jogszabályok teljes körű végrehajtása terén tapasztalható hiányosságok gyors orvoslását;

39. emlékeztet arra, hogy a digitalizáció hatalmas lehetőségeket kínál az igazságszolgáltatás számára, és a vagyoni helyzet és az érdekviszonyok feltárása és ellenőrzése révén hozzájárul a bűncselekmények és összeférhetetlenségi helyzetek felszámolásához; kéri a kormányokat a régióban, hogy ahol lehetséges, hajtsanak végre intézkedéseket az informalitás csökkentése érdekében;

40. ösztönzi Albániát, hogy tartózkodjon befektetői állampolgársági program bevezetésétől, amely súlyos biztonsági, pénzmosási, korrupciós és adókijátszási kockázatot jelenthet;

41. üdvözli az Egyesült Államok megújult, konstruktív tevékenységét a Nyugat-Balkánon, beleértve a korrupció elleni küzdelemre irányuló összpontosítását; hangsúlyozza ebben a tekintetben az Egyesült Államok elnökének azon személyek felelősségre vonására irányuló rendeletét, akik hozzájárulnak a nyugat-balkáni helyzet destabilizálásához, valamint az Egyesült Államok azon tevékenységét, amelynek során személyeket és szerveket vesz célkeresztbe jelentős korrupciós tevékenységük miatt; kéri az Uniót, hogy alaposan vizsgálja meg az ilyen tevékenységek összehangolásának lehetőségét;

42. üdvözli a folyamatban lévő erőfeszítéseket, amelyeknek rendszerszintű javulásra kell vezetniük a szervezett bűnözés, többek között az ember-, a kábítószer-, tűzfegyverkereskedelem, a kulturális és egyéb árucikkek kereskedelme, valamint a számítógépes bűnözés, az erőszakos bűncselekmények, a szélsőségesség és a terrorista fenyegetések elleni küzdelemben; kifejezi elismerését a transznacionális bűnözési hálózatok felszámolására irányuló, folyamatban lévő kétoldalú és nemzetközi együttműködésért, többek között az EU bel- és igazságügyi ügynökségeivel (amilyen pl. az Europol, az Eurojust és a Frontex), aminek köszönhetően hatékonyabban fel lehet lépni a kábítószerek és az illegális fegyverek gyártásával és szervezett kereskedelmével, valamint a szervezett embercsempészettel szemben;

43. kiemeli, hogy Albánia az egyetlen ország a régióban, amely együttműködési megállapodást írt alá az EU valamennyi bel- és igazságügyi ügynökségével, és hogy az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel (Frontex) az EU-n kívüli első teljes értékű közös műveletet 2019 májusában a görög-albán határon hajtották végre; elismerését fejezi ki amiatt, hogy Albánia lehetővé tette az uniós tagállamok bűnüldöző szolgálatai számára a kábítószerek előállításának felderítését; javasolja Albániának, hogy frissítse a kábítószer-elővegyületekre vonatkozó jogszabályait;

44. aggodalmát fejezi ki a tűzfegyverek széles körű elterjedtsége miatt Albániában; hangsúlyozza, hogy javítani kell a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének felszámolására irányuló egységes eljárásokat és mechanizmusokat, valamint fokozni kell a kereskedelmük kivizsgálását és büntetőeljárás alá vonását;

45. hangsúlyozza Albánia döntő hozzájárulását az Unió külső határainak igazgatásához és a határokon átnyúló bűnözés megelőzéséhez, amelynek továbbra is prioritást kell tulajdonítani, és e feladatokat az alkalmazandó nemzetközi és regionális jogszabályokban és elvekben rögzített alapvető jogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett kell teljesíteni;

46. megjegyzi, hogy a nyugat-balkáni országok továbbra is migrációs tranzitútvonalnak számítanak, és hogy a menekültek, menedékkérők és migránsok tömeges mozgása kihívást jelent a régió és az uniós tagállamok számára; megjegyzi, hogy Albániába továbbra is egyre több, főként átutazó irreguláris migráns érkezik; felszólít az erőfeszítések fokozására a migránscsempészet, a kiszolgáltatott helyzetben lévő migránsok védelme érdekében, többek között az embercsempészet – különösen a kísérő nélküli kiskorúakat érintő embercsempészet – kezelése révén; megjegyzi, hogy az albán állampolgárok által benyújtott megalapozatlan menedékkérelmek száma folyamatosan csökken, amely azonban még további erőfeszítéseket igényel az albán hatóságok részéről, és megállapítja, hogy teljesülnek a vízumliberalizációs kritériumok;

Társadalmi-gazdasági reformok

47. kiemeli a földrengés és a járvány utáni fenntartható helyreállítás uniós finanszírozását, és támogatja az Albánia demokratikus, zöld és digitális átalakulásáért tett erőfeszítéseket; üdvözli, hogy a 2019. novemberi pusztító földrengés miatt összehívott „Together4Albania” adományozói konferenciát követően az EU által nyújtott támogatás hozzájárult iskolák, óvodák és kulturális örökségnek minősített helyszínek újjáépítéséhez; hangsúlyozza, hogy növelni kell a jogállamiság javítása, a fenntartható zöld növekedés ösztönzése, valamint a biológiai sokféleség, az innováció, a versenyképesség, a tulajdonjogok és a demográfiai hanyatlás megfordítása érdekében nyújtott uniós támogatást és finanszírozást;

48. hangsúlyozza, hogy az adórendszer egyszerűsítése és korszerűsítése, valamint az adóbehajtás javítása az energia- és élelmiszerárak növekedését ellensúlyozva megkönnyítené a közkiadások teljesítését és a hiány kezelését;

49. hangsúlyozza, hogy a jobb kormányzás, az átláthatóság, a jogbiztonság, a befogadás és a szociális párbeszéd elengedhetetlen a közvetlen külföldi befektetések ösztönzéséhez és a szakképzett munkavállalók megtartásához; felszólít a civil társadalom és más érdekelt felek érdemi bevonására a szakpolitikai fellépésekről folytatott vitába;

50. hangsúlyozza a fiatalok szerepvállalásának fontosságát, és üdvözli, hogy Tiranát a 2022. év Európa Ifjúsági Fővárosává választották; hangsúlyozza a program jelentőségét a Nyugat-Balkánon, amely lehetőséget nyújt az európai integráció értékeinek és a jószomszédi kapcsolatoknak az egész Európából érkező fiatalok körében történő előmozdítására, a kulturális és nyelvi sokszínűség támogatása mellett;

51. ösztönzi az albán hatóságokat, hogy a szociális, oktatási és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása révén csökkentsék a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatát, különösen a hátrányos helyzetű lakosság, például roma és egyiptomi közösségek, kisebbségi csoportok, valamint fogyatékossággal élő és szegény emberek körében; sürgeti az életszínvonal-minimum meghatározását a szegénység kockázatának csökkentése érdekében; sajnálja, hogy 2021-ben az oktatásra szánt költségvetési előirányzat Albánia GDP-jének mindössze 2,7 %-át tette ki; felszólít az oktatási rendszer korszerűsítésére irányuló beruházások növelésére annak érdekében, hogy biztosítsák annak magas színvonalát és befogadó jellegét;

52. sürgeti Albániát, hogy fokozza a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai érdekében tett erőfeszítéseket, többek között a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítése és a civil társadalommal, különösen a női szervezetekkel folytatott együttműködés fokozására törekedve; kéri az albán törvényhozókat, hogy tegyenek lépéseket a nők megfelelő arányának biztosítására minden döntéshozatali pozícióban, továbbá számolják fel a női munkavállalók jogainak érvényesülése terén fennálló hiányosságokat, a nemi alapú sztereotipizálást, valamint a nemek közötti egyenlőtlenséget és bérszakadékot; üdvözli e tekintetben, hogy a jelenlegi kormány kabinetjében most először a nők vannak nagyobb arányban; rámutat a nemek közötti jelentős különbségekre a részvételben és a munka minőségében, a munkahelyi szexuális zaklatással szembeni elégtelen fellépésre, a szülési szabadsággal kapcsolatos jogi rendelkezésekben mutatkozó megkülönböztetésre, valamint a gyermekgondozás és az óvodai kapacitás hiányára;

53. elismeri az IPA III és a gazdaságélénkítési és beruházási terv jelentőségét a Nyugat-Balkán számára a reformfolyamat, a fenntartható összeköttetések, a humán tőke, a versenyképesség és az inkluzív növekedés támogatása, valamint a regionális és határokon átnyúló együttműködés megerősítése szempontjából; hangsúlyozza, hogy minden beruházásnak összhangban kell lennie a Párizsi Megállapodás és az EU dekarbonizációs célkitűzéseivel;

54. emlékeztet arra, hogy az IPA III szigorú feltételrendszerről rendelkezik, amelynek értelmében az alapvető jogok – nevezetesen a jogállamiság és az alapvető jogok, többek között a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem, valamint a tömegtájékoztatás szabadsága – tekintetében a fejlődés jelentős visszaesése vagy annak folyamatos hiánya esetén az alapokat modulálni kell vagy fel kell függeszteni azokat; hangsúlyozza, hogy az Unió saját biztonsági érdeke és felelőssége annak garantálása, hogy az uniós alapok ne járuljanak hozzá a korrupcióhoz; ezzel összefüggésben felszólítja az EU-t és a nyugat-balkáni országokat, hogy fokozzák a határokon átnyúló igazságügyi együttműködést, és hozzák létre az Európai Ügyészséggel való hatékony együttműködés keretét, különösen az IPA III alapok területén;

55. hangsúlyozza az uniós finanszírozás láthatósága és az ezzel kapcsolatos kommunikáció javításának szükségességét Albániában; e tekintetben emlékeztet arra, hogy az EU jelentős támogatást nyújtott a Nyugat-Balkánnak a Covid19-világjárvány elleni küzdelemhez és az abból eredő gazdasági következmények megfékezéséhez;

Környezetvédelem, energiaügy és közlekedés

56. határozottan sürgeti a hatóságokat, hogy erősítsék a biológiai sokféleséggel, a vízzel, a levegővel, az éghajlatvédelemmel és a regionális hulladékgazdálkodással kapcsolatos intézkedéseket, többek között átfogó hatásvizsgálatok, megfelelő nyilvános konzultációk, az ökológiai szempontból érzékeny ágazatok közötti átlátható eljárások és a környezeti bűncselekmények elkövetőinek szigorú büntetőeljárás alá vonása révén;

57. üdvözli, hogy a Vjosa folyót természetvédelmi területté nyilvánították ([8]), ugyanakkor sürgeti az albán hatóságokat, hogy a lehető legrövidebb időn belül hozzák létre a Vjosa Nemzeti Parkot ([9]), lefedve a folyó egészét, többek között a szabad folyású mellékfolyóit is;

([8]) A Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) osztályozási rendszerének IV. kategóriájába tartozik: Kezelt természetvédelmi területek (vadrezervátumok).

([9]) IUCN II. kategória: Nemzeti parkok.

58. aggodalmát fejezi ki a védett területek hálózati térképének felülvizsgálata miatt, amely nem járulhat hozzá Albánia biológiai sokféleségben gazdag part menti és vizes területeinek környezetkárosodásához;

59. felhívja a hatóságokat, hogy kezeljék prioritásként a légszennyezéssel, a zajszennyezéssel és a felszíni vizek minőségével kapcsolatos nyomon követést és éves jelentéstételt; megjegyzi, hogy rendszeresen tájékoztatni kell a lakosságot a környezeti szennyezés állapotáról;

60. kéri a 2018–2035 közötti időszakra vonatkozó nemzeti hulladékgazdálkodási stratégia felülvizsgálatát, és hogy a stratégia az EU előírásaival összhangban az újrafeldolgozás kifinomultabb módszereire összpontosítson; hangsúlyozza, hogy amíg a teljes újrafeldolgozásra vonatkozó stratégia meg nem születik, az egészségügyi és környezeti veszélyek csökkentése érdekében az égetőművekben korszerű szűrőtechnológiát kell alkalmazni;

61. További erőfeszítésekre szólít fel a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés terén, többek között a vidéki területek különböző érdekcsoportjaival folytatott konzultációk szilárd rendszerének létrehozása révén; hangsúlyozza, hogy olyan korszerű, ökológiai, klímabarát, kis- és közepes méretű gazdaságokon alapuló mezőgazdaságot kell kialakítani, amely biztosítja a mezőgazdasági termelők megélhetését, valamint Albánia természeti erőforrásainak és a biológiai sokféleségnek védelmét;

62. sürgeti az albán hatóságokat, hogy mozdítsák elő a Nyugat-Balkánra vonatkozó zöld menetrend (amely az európai zöld megállapodás prioritásait tükrözi) és a Brdói Nyilatkozat (amelyet 2021. október 6-án Brdo pri Kranjuban tartott EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón fogadtak el) végrehajtását;

63. emlékeztet rá, hogy jelentős erőfeszítésekre van szükség az energiaellátás és a közlekedés hatékonyságával, biztonságával, diverzifikációjával és környezetbarátabbá tételével kapcsolatos céloknak az európai klímarendelet ([10]) végrehajtása, a szén-dioxid-árazási eszközök kidolgozása és az energiaszegénység kezelése révén való megvalósításához; emlékeztet arra, hogy növelni kell a vízenergia környezeti fenntarthatóságát, minimalizálni kell annak negatív hatását, és meg kell állítani a védett területeken való fejlesztését;

64. üdvözli, hogy a Nyugat-Balkánra vonatkozó uniós gazdaságélénkítési és beruházási terv keretében 3,2 milliárd EUR-s beruházási csomag indult útjára, és kiemeli e beruházások komoly szerepét az átalakulásban; elégedetten veszi tudomásul, hogy a finanszírozott projektek egyike az első vízenúszó naperőmű lesz Albániában, a Vau i Dejës tározójában; megerősíti a jövőbeli Tirana-Podgorica vasúti összeköttetés, az Elbasan-Bitola villamosenergia-rendszerösszekötő és a Fier-Vlora gázvezeték szerepét a regionális és transzeurópai összeköttetések javításában; üdvözli az Észak-Macedónia és Albánia villamosenergia-átviteli rendszereinek rendszerösszekötőivel kapcsolatos munkálatok megkezdését; emlékeztet arra, hogy az infrastrukturális projekteknek – többek között a durresi kikötőben is – meg kell felelniük a stabilizációs és társulási megállapodásban foglalt, közbeszerzésre vonatkozó uniós normáknak;

65. üdvözli a hat nyugat-balkáni állam közötti barangolási díjak megszüntetését; biztatja az összes érintett felet egy olyan terv megtárgyalására, amely az Albánia és az uniós tagállamok közötti barangolási díjak esetleges eltörléséhez vezetne;

Külpolitika és biztonság

66. elismerését fejezi ki amiatt, hogy Albánia továbbra is megbízható és elkötelezett külpolitikai partner, amely teljes mértékben igazodik az EU kül-, biztonság- és védelmi politikájához, és aktívan hozzájárul az uniós válságkezelési missziókhoz és műveletekhez;

67. elismerését fejezi ki Albánia határozott reakciójáért és az EU-hoz való gyors közeledéséért, amikor szankcionálja az Oroszországi Föderációt és annak politikai vezetését az Ukrajna elleni agressziója miatt, beleértve a légterébe való belépés tilalmát is; üdvözli, hogy Albánia továbbra is teljes mértékben igazodik az uniós korlátozó intézkedésekhez;

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

2022. május 19., csütörtök

68. hangsúlyozza Albánia NATO-tagként tett kulcsfontosságú hozzájárulását az EU külső határának védelméhez, és felhívja az EU-t, hogy fokozza a régió határbiztonságának támogatását;

69. üdvözli az ország elkötelezettségét a szolidaritás és a multilateralizmus mellett, többek között az ENSZ Biztonsági Tanácsában 2022–2023-ban betöltött tagsága révén;

70. felhívja az EU-t, hogy az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben kritikusan értékelje az európai kontinens és a Nyugat-Balkán stabilitására és egységére gyakorolt történelmi jelentőségű biztonsági következményeket; sürgeti a tagállamokat, hogy tanúsítsanak európai egységet azáltal, hogy hivatalosan megkezdik a csatlakozási tárgyalásokat Észak-Macedóniával és Albániával, figyelembe véve mind a geopolitikai vonatkozásokat, mind pedig a hivatalos kritériumok teljesítését;

71. figyelmeztet arra, hogy rosszindulatú külföldi szereplők rendszeresen megpróbálnak előnyöket húzni az etnikai feszültségekből a Nyugat-Balkánon, így többek között Albániában is, és többek között az EU megingatását célzó félretájékoztatási eszközöket és hibrid hadviselési technikákat tesztelnek; javasolja, hogy az EU és Albánia folytassa a bevált gyakorlatok cseréjét, valamint hangolják össze a külföldi beavatkozással és a dezinformációval kapcsolatos intézkedéseiket; hangsúlyozza, hogy az EU-nak és az Egyesült Államoknak meg kell erősíteniük partnerségüket és koordinációjukat a Nyugat-Balkánon;

72. felhívja az albán kormányt, hogy továbbra is mozdítsa elő a jószomszédi kapcsolatokat és fokozza az inkluzív regionális integrációt, amely egyenlő együttműködést hoz létre mind a hat ország között, miközben a közös regionális piac megvalósítása és fejlesztése révén tovább erősíti az uniós normákhoz és vívmányokhoz való igazodást, ezáltal építve a regionális gazdasági térség által a regionális összeköttetések és integráció javítása terén elért eredményekre; üdvözli, hogy Albánia további jegyzőkönyveket fogadott el a Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodáshoz;

o

o o

73. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanács elnökének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az Albán Köztársaság elnökének, kormányának és parlamentjének.

2022. május 19., csütörtök

P9_TA(2022)0215

Az ellenzék üldözése és a szakszervezeti vezetők fogva tartása Belaruszban

Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az ellenzék üldözéséről és szakszervezeti vezetők fogva tartásáról Belaruszban (2022/2664(RSP))

(2022/C 479/05)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Belaruszról szóló korábbi állásfoglalásaira,

— tekintettel az Európai Tanács 2021. október 21–22-i következtetéseire,

— tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője Belaruszról szóló közelmúltbeli nyilatkozataira, és különösen az Európai Unió határán kialakult helyzetről szóló, 2021. november 10-i és az alkotmányos népszavazásról szóló, 2022. február 28-i nyilatkozatra,

— tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 2022. március 4-i jelentésére az emberi jogok helyzetéről Belaruszban a 2020-as elnökválasztást megelőzően és azt követően,

— tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, valamint az összes olyan emberi jogi egyezményre, amelynek Belarusz részes fele,

— tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) alapokmányának az egyesülési szabadság elve elismerésének szükségességéről szóló preambulumára, az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló ILO-egyezményre, valamint a szervezkedési jogról és a kollektív tárgyalási jogról szóló ILO-egyezményre,

— tekintettel a Belarusz Köztársaság alkotmányának az egyesülés szabadságáról és a szakszervezetek alapításához való jogról szóló 36. és 41. cikkére,

— tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) szóvivőjének a Belaruszban a halálbüntetés alkalmazási körét kiterjesztő új elnyomó intézkedésekről szóló, 2022. április 29-i nyilatkozatára,

— tekintettel az ENSZ belarusz emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadója által az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa számára készített, 2021. május 4-i nyilatkozatra,

— tekintettel a G7-ek 2022. május 14-i nyilatkozatára az Ukrajna elleni orosz háborúról,

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel a belarusz Lukasenka-rezsim közvetlenül elősegíti az Ukrajna elleni orosz katonai agressziót, többek között azáltal, hogy lehetővé teszi Oroszország számára, hogy Belarusz területéről ballisztikus rakéták indításával megtámadja Ukrajnát, és mivel engedi az orosz katonai személyzet állomásoztatását és mozgását, katonai felszerelések és fegyverek, többek között nehézfegyverek tárolását és szállítását, lehetővé téve orosz katonai repülőgépek számára, hogy a belarusz légtér felett Ukrajnába repüljenek, valamint töltőállomásokat biztosít;

B. mivel 2022. február 27-én, az elnyomás légkörében Belarusz az úgynevezett népszavazás révén jóváhagyott egy új alkotmányt, amely csorbítja semlegességét, lemond nem nukleáris státuszáról, és hivatalának megszűnését követően az elnök számára élethosszig tartó mentességet biztosít a büntetőeljárás alól;

2022. május 19., csütörtök

C. mivel az EU 2021. december 2-án elfogadta az ötödik szankciócsomagot Belarusszal szemben, a folytatódó emberi jogi visszaélések és a migránsok eszközként való felhasználása miatt;

D. mivel az EU 2022-ben számos intézkedést – többek között egyéni és gazdasági szankciókat – fogadott el arra válaszul, hogy Belarusz részt vesz Oroszország Ukrajna elleni, provokáció nélküli, indokolatlan és illegális agresszív háborújában;

E. mivel a szomszédos uniós tagállamok, Lengyelország, Lettország és Litvánia hibrid hadviselésnek vannak kitéve azáltal, hogy a Belarusz állam jogellenesen átlépi az EU külső határait, aminek célja az EU további megfélemlítése és destabilizálása;

F. mivel 2022. május 4-én a Köztársaság Tanácsa jóváhagyta a büntető törvénykönyv 289. cikkének módosítását, amely – szembemenve a halálbüntetés eltörlésének globális tendenciájával – bevezeti a halálbüntetést „terrorcselekmények kísérletéért”, miközben a büntető törvénykönyv ugyanezen rendelkezése alapján több mint 30 politikai foglyot vádoltak meg vagy ítéltek hosszú börtönbüntetésre, és a demokratikus ellenzék más képviselőit vagy politikai aktivistákat „terrorizmus” vádjával köröznek; mivel Belarusz az egyetlen olyan ország Európában, amely még mindig alkalmazza a halálbüntetést;

G. mivel a belarusz hatóságok legalább 275 civil társadalmi és emberi jogi szervezetet feloszlattak és számos független médiaorgánumot blokkoltak a háborús tudósítások miatt, „szélsőséges anyagok” és „hamis információk” terjesztésére hivatkozva; mivel 2022. április 5-én a belarusz főügyész bejelentette, hogy letiltották a Human Rights Watch honlapját; mivel Aljakszandr Lukasenka kiterjesztette az emberi jogi aktivisták és újságírók elleni kampányát Andrzej Poczobut prominens újságíró és lengyel kisebbségi aktivista bebörtönzésével, aki a hamis történelmi narratívákon alapuló propagandakampány áldozatává vált; mivel a média több mint 60 képviselője ellen folyik büntetőeljárás; mivel 26-an őrizetben vannak;

H. mivel 2021. július 6-án Viktar Babarika elnökjelöltet 14 év börtönbüntetésre ítélték, illetve elnöki kampányának vezetőjét és az Európai Parlament gondolatszabadságért járó 2020. évi Szaharov-díjának kitüntetettjét, Marija Kalesznyikavát és ügyvédjét, Makszim Znakot 11, illetve 10 év börtönbüntetésre ítélték;

I. mivel 2021. december 14-én a belarusz ellenzék vezető személyiségeit, Szjarhej Cihanouszkijt és Mikalaj Sztatkevicset, az Európai Parlament gondolatszabadságért járó 2020. évi Szaharov-díjának kitüntetettjeit, valamint Igar Loszikot, Artszjom Szakaut, Uladzimir Cihanovicsot és Dzmitrij Papout hosszú börtönbüntetésre ítélték puccskísérlet, illetve gyűlöletre és társadalmi zavargásra, valamint szélsőségességre való uszítás vádjával; mivel Szjarhej Cihanouszkijt – akit 2020 májusában tartóztattak le – 18 év börtönbüntetésre ítélték, miután bejelentette azon szándékát, hogy indul az elnökválasztáson a Belaruszban hosszú ideje uralkodó Aljakszandr Lukasenka ellen, és mivel azóta is fogva tartják; mivel Mikola Sztatkevicset, a Narodnaja Hramada be nem jegyzett politikai párt vezetőjét és a 2010-es elnökválasztáson részt vevő veterán politikust 14 év börtönbüntetésre ítélték, és Igar Loszikot, Artszjom Szakaut, Uladzimir Cihanovicsot és Dzmitrij Papout hasonló koholt vádak alapján 15, 16, 15, illetve 16 év börtönbüntetésre ítélték;

J. mivel a szakszervezetek alapvető szerepet játszanak a demokrácia megfelelő működésének, a polgárok és a munkavállalók képviseletének, valamint jogaik védelmének biztosításában;

K. mivel 2022. április 19-én Belarusz független szakszervezeti mozgalmának legalább 18 szakszervezeti vezetőjét és képviselőjét tartóztatták le és vádolták meg a büntető törvénykönyv 342. cikke alapján a közrendet súlyosan sértő cselekmények megszervezésével és előkészítésével vagy az ilyen cselekményekben való aktív részvétellel, ami vagy letartóztatáshoz és kettőtől öt évig terjedő szabadságvesztéshez, vagy négy évig terjedő börtönbüntetéshez vezetett; mivel a letartóztatottak között van Aljakszandr Jarasuk, a Belarusz Demokratikus Szakszervezetek Kongresszusának (BKDP) elnöke, aki egyben a Nemzetközi Szakszervezetek Szövetségének alelnöke és az ILO igazgatótanácsának tagja, Szjarhej Antusevics, a BKDP alelnöke, Aleh Padalinszki, a BKDP nemzetközi titkára, Alena Jaskova, a BKDP ügyvédje és Mikalaj Sarah, a belarusz szabadkereskedelmi unió elnöke;

L. mivel az elmúlt két hónapban fokozódtak a szakszervezeti aktivisták és vezetők elleni támadások, elsősorban amiatt, hogy közülük sokan kiálltak az Ukrajna elleni orosz agresszív háború Belarusz általi támogatása ellen, és hosszú ideje támogatták a demokráciát és a Lukasenka-rezsimmel szembeni ellenállást; mivel a független szakszervezeti mozgalom elleni legutóbbi támadásra 2022. április 19-én került sor; mivel a BKDP Minszkben és környékén található hivatalaiban és az alá tartozó belarusz Szabad Szakszervezet, a Fémmunkások Szabad Szakszervezete és a belarusz Rádió- és Elektronikusipari Dolgozók Szakszervezete (REP) irodáiban, valamint a szakszervezeti vezetők és az aktivisták lakásában házkutatást tartottak;

M. mivel a belarusz állami hatóságok 2022. május 17-én letartóztatták Makszim Paznyakout; mivel ezt megelőzően a BKDP Tanácsának képviselői 2022. május 13-án Makszim Paznyakout (a bányászok és vegyipari munkások fehéroroszországi független szakszervezetének elnökét) választották a BKDP alelnökévé, aki az alapszabály értelmében így a BKDP megbízott elnöke lett; mivel 2022. május 13-án a BKDP Tanácsa a Makszim Paznyakou által aláírt és 2022. május 16-án közzétett nyilatkozatban nyilvános nyilatkozatot fogalmazott meg, amelyben ismételten elítélte a társaik letartóztatását, és bejelentette, hogy e letartóztatások ellenére is folytatni fogja a BKDP munkáját;

N. mivel a független szakszervezetek és szakszervezeti vezetők üldözése a közelmúltban rendszerszintű volt, és jól példázza a jelenlegi szakszervezet-ellenes kampányt Belaruszban, amint azt a Parlament 2021. október 7-i állásfoglalásában is hangsúlyozta;

O. mivel számos szakszervezeti tagot, köztük a BKDP vezető független szakszervezeti szövetség elnökét és alelnökét továbbra is őrizetben tartják, és csak korlátozott jogi védelemben részesülnek, és nem léphetnek kapcsolatba ügyvédeikkel, családtagjaikkal vagy szakszervezeti kollégáikkal; mivel a fogva tartott személyek nem láthatják családjukat vagy szakszervezeti kollégáikat, és biztonságuk, egészségük és pszichológiai jólétük továbbra is komoly aggodalomra ad okot;

P. mivel Belaruszban a független szakszervezeti mozgalom évek óta súlyos támadásnak van kitéve; mivel a szakszervezet épületeit felügyelet alá helyezték, a munkajogi aktivistákat zaklatásnak, törvénytelen elbocsátásnak és letartóztatásnak vetik alá, és a szakszervezeti tagokat megfélemlítik, hogy lemondjanak; miközben a vezetők és tagok magánlakásait átkutatták, és néhány szakszervezetet a közelmúltban a KGB (Komitet Gosudarstvennoy Bezopasnosti – a belarusz állambiztonsági bizottság) „szélsőséges csoportként” nevezett meg, köztük a REP-et 2022. április 7-én;

Q. mivel a belarusz hatóságok visszavonták a Belarusz Független Szakszervezet (a BKDP tagja) a Grodno Azot, Naftan és Mozyr olajfinomítókban működő szervezeteinek jogállását, megfosztva ezzel a munkavállalókat jogaik képviseletétől és védelmétől; mivel az OJSC Naftan olajfinomítóban működő Független Szakszervezet elnökét, Olga Britikovát sorozatban ötödször ítélték el;

R. mivel a független szakszervezetek már hosszú idő óta élen járnak a demokráciáért és a párbeszédért folytatott küzdelemben Belaruszban; mivel a szakszervezeti vezetők fogva tartása hatással lesz a szakszervezeti jogok gyakorlására Belaruszban, és visszatartó hatással lesz a munkavállalókra;

S. mivel a minszki rezsim politikai alapon – többek között háborúellenes tüntetések miatt – folyamatosan büntetőeljárást indítanak a polgárokkal szemben, és mivel a békés tüntetőket továbbra is fogva tartják, és önkényesen őrizetbe vesznek személyeket a fehér-piros-fehér szimbólumok – akár magánlakásokban vagy magánterületeken való – megjelenítése miatt; mivel 2022 májusa óta a Viasna Emberi Jogi Központ szerint Belaruszban mintegy 1 200 személyt tekintenek politikai fogolynak; mivel 2020 augusztusa óta több mint 40 000 személyt tartóztattak le és több mint 5 500 büntetőjogi vádat emeltek belarusz állampolgárok ellen, miközben egyetlen ügyet sem indítottak a rendszerszintű emberi jogi jogsértésekért felelős vagy abban bűnrészes személyek ellen;

2022. május 19., csütörtök

T. mivel a büntetőeljárás alá vonás az elnyomás egyik súlyos formája, és mivel azt továbbra is megkülönböztetés nélkül és széles körben alkalmazzák Belaruszban; mivel az igazságszolgáltatás a jogok és szabadságok elnyomásának hatékony eszközévé vált Belaruszban, és mivel a bírák aktívan részt vesznek az elnyomásban; mivel a koholt bizonyítékokat nem vizsgálják tárgyilagosan, a nem demokratikus jogszabályokat megfontolás nélkül alkalmazzák, és a vádlottakat szelektív módon a lehető legszigorúbb büntetésre ítélik; mivel az emberi jogok megsértésének széles körű büntetlensége állandósítja a belarusz nép kétségbeejtő helyzetét;

U. mivel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala által végzett vizsgálat megállapította, hogy egyes egyéneket célba vettek, őket következetesen szükségtelen vagy aránytalan erőszaknak, letartóztatásoknak, fogva tartásnak – akár teljes elkülönítésben való fogva tartásnak –, kínzásnak vagy bántalmazásnak, nemi erőszaknak, illetve szexuális és nemi alapú erőszaknak tették ki, továbbá szisztematikusan megtagadták tőlük a tisztességes eljáráshoz és a pártatlan elbíráláshoz való jogot; mivel több ezer belarusz kényszerült vagy kényszerítették arra, hogy elhagyja hazáját, és külföldön keressen biztonságot;

V. mivel 2022. május 6-án egy belarusz bíróság társadalmi gyűlöletre való uszításért hat év börtönbüntetésre ítélte az orosz állampolgárságú Szófia Szapegát, az Európai Bölcsészettudományi Egyetem hallgatóját, akit azután vettek őrizetbe, hogy a két uniós főváros között közlekedő járatot, amelyen utazott leszállásra kényszerítették tavaly;

W. mivel Belarusz anélkül kezdte meg az Asztravecben található belarusz atomerőmű (NPP) kereskedelmi célú üzemeltetését, hogy a 2018. évi uniós stressztesztről szóló jelentésben foglalt valamennyi biztonsági ajánlást figyelembe vette volna; mivel a belarusz fél nem átlátható, és nem nyújt megbízható tájékoztatást az atomerőmű telephelyén történt eseményekről, megerősítve, hogy a belarusz atomerőmű nem biztonságos, és komoly nukleáris biztonsági fenyegetést jelent Belarusz népe, a szomszédos országok és Európa egésze számára;

1. ismételten szolidaritását fejezi ki a belarusz nép iránt, aki továbbra is kiáll a szuverén, szabad és demokratikus Belarusz mellett, szabadságukat és egyre gyakrabban életüket veszélyeztetve, és követeli valamennyi politikai fogoly és politikai indíttatásból önkényesen őrizetbe vett, letartóztatott vagy elítélt személy azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátását, az ellenük felhozott valamennyi vád ejtését, valamint teljes körű rehabilitációjukat és a jogellenes fogva tartásuk miatt elszenvedett károkért nyújtott pénzügyi kártérítésüket; követeli, hogy vessenek véget az állami erőszaknak;

2. elítéli a Lukasenka-rezsim polgári lakossággal szemben kifejtett szisztematikus elnyomását, amely a 2020. augusztus 9-i elcsalt választások óta belaruszok ezreit kényszerítette az ország elhagyására; megismétli, hogy a folyamatban lévő, szisztematikus elnyomási kampány és a polgári lakosság lakhelyelhagyásra kényszerítése az emberi jogok súlyos megsértésének minősül;

3. felszólít új szabad és tisztességes választások szervezésére az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala nemzetközi megfigyelése keretében; emlékeztet, hogy az Európai Unió és tagállamai a tömeges hamisítás és koholmányok miatt nem ismerték el a 2020. évi elnökválasztás eredményeit, és nem ismerték el Aljakszandr Lukasenkát Belarusz elnökének;

4. emlékezteti Belaruszt a nemzetközi emberi jogi jogszabályok szerinti kötelezettségeire, és kitart amellett, hogy biztosítani kell az alapvető szabadságokat és az emberi jogokat, a jogállamiságot és a független, jól működő igazságszolgáltatást Belaruszban; sürgeti a belarusz hatóságokat, hogy teljes mértékben működjenek együtt az érintett nemzetközi szervekkel, például az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatalával, az EBESZ-szel és az ILO-val, többek között biztosítsanak akadálytalan hozzáférést és hajtsák végre az ajánlásokat, és tartsák be a nemzeti és nemzetközi jog szerinti kötelezettségeiket; kitart amellett, hogy véget kell vetni az elnyomásnak, az üldöztetésnek, a rossz bánásmódnak, a szexuális és nemi alapú erőszaknak, az erőszakos eltüntetéseknek és a kínzásnak; felszólít a nőkkel és a kiszolgáltatott csoportokkal, köztük a fogyatékossággal élőkkel és az LMBTQI személyekkel szembeni megkülönböztetés megszüntetésére;

5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a politikai indíttatású tárgyalások zárt ajtók mögött és megfelelő jogi eljárás nélkül, az ország nemzetközi kötelezettségeinek és vállalásainak megsértésével zajlanak, ami az ellenzéki vezetők, és különösen Szjarhej Cihanouszki, Mikalaj Sztatkevics, Viktar Babaryka, Maryia Kalesnyikava, Makszim Znak, Igar Loszik, Artszjom Szakau, Uladzimir Cihanovics és Dzmitrij Papou elleni szigorú és indokolatlan ítéletekhez vezetett; rámutat a belarusz börtönökben uralkodó embertelen körülményekre, többek között a fizikai és pszichológiai bántalmazásra, valamint a túlzsúfoltságra és a cellák higiéniás hiányosságaira;

6. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy – többek között azáltal, hogy szükség esetén sürgősségi vízumokat adnak ki Belarusz elhagyására – nyújtsanak támogatást és védelmet az emberijog-védőknek és a civil társadalomnak Belaruszban, mivel ők súlyos retorziókkal szembesülnek majd;

7. felszólítja a belarusz hatóságokat, hogy haladéktalanul és feltétel nélkül bocsássák szabadon az összes letartóztatott szakszervezeti vezetőt és képviselőt, és ejtsék az összes ellenük felhozott vádat; követeli, hogy vessenek véget a független szakszervezetek vezetői és aktivistái megfélemlítésének, valamint a független belarusz szakszervezetek működése megzavarásának; kitart amellett, hogy a belarusz hatóságoknak fel kell számolniuk minden jogi és gyakorlati jellegű akadályt a független szakszervezetek szervezése és az azokban való részvétel előtt; felhívja a belarusz hatóságokat, hogy hozzák összhangba az ország jogszabályait a munkajogra vonatkozó nemzetközi kötelezettségvállalásaival, az ILO egyezmények alkalmazásával foglalkozó szakértői bizottságának és az ILO egyesülési szabadsággal foglalkozó bizottságának vonatkozó következtetéseivel, és teljes körűen és késedelem nélkül működjenek együtt az ILO-val a vizsgálóbizottság ajánlásainak végrehajtásában;

8. elítéli a szakszervezeti vezetőknek és képviselőknek a belarusz hatóságok általi közelmúltbeli letartóztatását és fogva tartását, valamint az emberi jogok és a nemzetközi egyezményekben rögzített alapvető jogok elleni támadást, beleértve az ILO-nak a munkavállalók önszerveződéshez és nyilvános fellépésben való részvételhez való jogával kapcsolatos egyezményeit;

9. felhívja a belarusz hatóságokat, hogy nyújtsanak egyértelmű tájékoztatást a politikai okokból letartóztatott fogvatartottak hollétéről és egészségügyi helyzetéről, haladéktalanul bocsássák szabadon őket, és biztosítsák számukra a független igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést;

10. ismételten hangsúlyozza, hogy a tüntetéshez és a sztrájkhoz való jog alapvető jog, és felszólítja Belaruszt, hogy szüntesse meg az e szabadságokat akadályozó valamennyi jogi és gyakorlati korlátozást, és haladéktalanul állítsa vissza azon független szakszervezetek jogállását, amelyeket a közelmúltban számos vállalatban – többek között a Grodno Azot, Naftan és Mozyr olajfinomítókban – megfosztottak ettől a jogállástól, és vonja vissza a REP szélsőséges szervezetként való besorolását;

11. ösztönzi a tagállamok szakszervezeteit, hogy erősítsék tovább kapcsolataikat belarusz kollégáikkal, cseréljenek információt a szakszervezeti aktivisták helyzetének alakulásáról és az őket sújtó elnyomásról Belaruszban, segítsék elő az együttműködést, és biztosítsanak számukra anyagi és pszichológiai támogatást;

12. felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a belarusz független szakszervezeteknek, a szabad médiának, a civil társadalomnak és a demokráciapárti aktivistáknak nyújtott kapacitásépítési támogatást Belaruszban és száműzetésben egyaránt;

13. kiemeli, hogy a belarusz hatóságok független szakszervezetekkel szembeni intézkedései sértik az ország nemzeti jogszabályait és nemzetközi kötelezettségeit; felhívja az ILO-t, hogy függessze fel a belarusz kormánypárti szakszervezetek tagságát, mivel azok nem képviselik a munkavállalók független hangját, és nem védik jogaikat;

14. hangsúlyozza, hogy a belarusz Demokratikus Szakszervezetek Kongresszusa fontos koordináló szerepet tölt be a független belarusz szakszervezetek tagjainak a nemzeti és nemzetközi intézményekben való képviseletében, és felhívja a belarusz hatóságokat, hogy vessenek véget az elnyomásnak, és alakítsanak ki munkakapcsolatot a demokratikus és független szakszervezetekkel társadalmi párbeszéd alapján, a hatóságok, az állami intézmények, a munkáltatók és a munkavállalók, valamint általában a civil társadalom közötti párbeszéd kiépítésének egyik módjaként;

2022. május 19., csütörtök

15. mély aggodalmát fejezi ki a Belarusz által jelentett kockázatok miatt, amelyek semlegességének feladásával, az orosz fegyveres erők fogadásával és a közös katonai gyakorlatok lefolytatásával függnek össze; megjegyzi, hogy Oroszország egyre nagyobb szerepet tölt be Belaruszban, ideértve pénzügyi befolyását is, ami komoly kétségeket ébreszt azzal kapcsolatban, hogy Belarusz képes-e szuverén döntéseket hozni;

16. megdöbbenését fejezi ki az ukrajnai háborúban Oroszországnak a Lukasenka-rezsim által nyújtott támogatás miatt, többek között az úgynevezett népszavazás révén, amely visszaállítja az ország nukleáris státuszát, de azáltal is, hogy lehetővé teszi a csapatok és fegyverek mozgását, az ország légterének használatát, az üzemanyag-feltöltést és a katonai lőszerek tárolását;

17. határozottan elítéli a belarusz terület orosz katonaság általi használatát; elítéli, hogy Belarusz és a belarusz fegyveres erők és titkosszolgálatok támogatják az Ukrajna elleni jogtalan, indokolatlan és provokálatlan katonai agresszió elindítását; úgy véli, hogy Belaruszt közös felelősség terheli a támadásért, és viselnie kell a nemzetközi jogból eredő valamennyi jogi következményt;

18. hangsúlyozza, hogy a 2022. február 27-i alkotmányos népszavazás, amelyet az illegitim belarusz hatóságok szerveztek az emberi jogok széles körű megsértésével, brutális elnyomással és a dezinformáció szándékos alkalmazásával összefüggésben, nem tekinthető sem a belarusz nép akarata legitim demokratikus kifejezésének, sem Aljakszandr Lukasenka folytatódó illegális elnöksége legitimizálásának; felhívja a belarusz hatóságokat, hogy hajtsák végre a moszkvai mechanizmus keretében működő független szakértői misszió ajánlásait;

19. elítéli a dezinformációs kampányokat és a Kreml háborús propagandájának Belaruszban való terjesztését;

20. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy gondoskodjanak a megfelelő intézkedésekről a Lukasenka-rezsim általi esetleges külföldi beavatkozás valamennyi formájával szembeni ellenálló képesség megerősítéséhez, beleértve – de nem kizárólagosan – a kibertámadásokat és a dezinformációt az Ukrajna elleni jelenlegi orosz agresszióval összefüggésben;

21. aggodalommal állapítja meg az Oroszország és Belarusz között számos területen folytatódó integrációt, nem utolsósorban Belarusz és a tágabb régió fokozatos militarizálódását, amely kihívást jelent az európai kontinens biztonságára és stabilitására, és különösen az EU keleti szomszédságában lévő országok számára, amelyekkel Oroszország már most is konfliktusban áll;

22. elismerését és támogatását fejezi ki azon belarusz állampolgárok iránt, akik saját biztonságuk veszélyeztetésével az utcákra vonultak, hogy tiltakozzanak az Oroszországi Föderáció nevében és Belarusz illegitim diktátorának támogatásával indított háború ellen, továbbá azok iránt, akik szabotázsakciókat hajtottak végre a Belarusz területén zajló orosz katonai logisztikai műveletek akadályozása és zavarása érdekében;

23. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Belarusz jelenleg az egyetlen olyan ország Európában, amely még mindig alkalmazza a halálbüntetést, és kiterjesztette annak alkalmazási körét; elítéli a belarusz büntető törvénykönyv módosítását, amely a „terrorcselekmények kísérletéért” halálbüntetést vezet be; úgy véli, hogy a rezsim könnyen visszaélhet ezzel politikai ellenfeleinek kiiktatása céljából; emlékeztet arra, hogy a belarusz büntető törvénykönyv terrorizmusra vonatkozó rendelkezései alapján számos politikai fogoly ellen vádat emeltek vagy már hosszú börtönbüntetésre ítélték őket; felhívja a belarusz hatóságokat, hogy haladéktalanul töröljék el a halálbüntetést állandó jelleggel;

24. hangsúlyozza, hogy foglalkozni kell az Asztravecben található belarusz atomerőmű jelentette nukleáris biztonsági fenyegetésekkel; ragaszkodik ahhoz, hogy Belarusz teljes átláthatóság mellett vállaljon felelősséget a belarusz atomerőmű nukleáris biztonságáért, és kötelezze el magát az Európai Nukleáris Biztonsági Szabályozó Hatóságok Csoportja által az erőműről készített szakértői értékelés során tett ajánlások teljes körű végrehajtása mellett; támogatja, hogy amíg ez nem történik meg, tiltsák be a belarusz atomerőműből származó energia uniós piacra történő behozatalát, és ezen álláspontot tükrözze az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó uniós mechanizmus; felszólít hatékony biztosítékok bevezetésére az asztraveci atomerőműben termelt belarusz villamos energia uniós piacokon történő közvetlen vagy közvetett értékesítése ellen, valamint az uniós tagállamok belaruszi energetikai infrastrukturális projektekbe történő beruházásainak leállítására;

25. üdvözli az Oroszországgal és Belarusszal szembeni hatodik szankciócsomagra irányuló bizottsági javaslatot, és felhívja a Tanácsot, hogy biztosítsa annak átfogó és gyors végrehajtását; felszólít arra, hogy az Oroszországgal szemben kiszabott valamennyi szankciót szigorúan alkalmazzák Belarusszal szemben is, és azokat megfelelően hajtsák végre, beleértve a szankciók minden jövőbeli fordulóját is;

26. hangsúlyozza a Lukasenka-rezsim által a belarusz nép ellen elkövetett bűncselekmények átfogó kivizsgálásának szükségességét; felhívja a tagállamokat, hogy aktívan alkalmazzák az egyetemes joghatóság elvét, és készítsenek elő bírósági eljárásokat az erőszakért és elnyomásért felelős vagy abban bűnrészes belarusz tisztviselőkkel, köztük Aljakszandr Lukasenkával szemben;

27. felhívja a Bizottságot, a tagállamokat és az EKSZ-t, hogy működjenek együtt a nemzetközi partnerekkel, így az EBESZ moszkvai mechanizmusával, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsával, valamint a helyszíni emberijog-védőkkel és civil társadalommal, biztosítandó az emberi jogok megsértésének ellenőrzését, dokumentálását és bejelentését, valamint az ezt követő elszámoltathatóságot és az áldozatoknak nyújtott igazságszolgáltatást;

28. felhívja az uniós intézményeket, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést a nemzetközi intézményekben és eljárásokban, valamint a Nemzetközi Büntetőbíróságon vagy más megfelelő nemzetközi törvényszékeken vagy bíróságokon annak érdekében, hogy segítsék a nyomozást és a felelősségre vonást az Ukrajna elleni orosz agresszív háború, a politikai szempontból felelős belaruszi személyek cselekedetei, és különösen Aljakszandr Lukasenka fellépései kapcsán, amelyek háborús bűncselekménynek és emberiesség elleni bűncselekménynek számítanak;

29. nagyra becsüli a belarusz demokratikus erők – különösen az ellenzék vezetője, Szvjatlana Cihanuszkaja, a Koordinációs Tanács és a Nemzeti Válságkezelési Központ – által az országban és a száműzetésben végzett módszeres és következetes munkát; megismétli, hogy fenn kell tartani és sürgősen ki kell bővíteni a kapcsolatokat és az együttműködést ezekkel az erőkkel; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy támogassák a belarusz demokratikus politikai ellenzéket azáltal, hogy biztosítják a kapacitásuk megerősítéséhez szükséges segítséget;

30. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a tagállamok nem egységesen és összehangoltan jártak el akkor, amikor visszahívták Belaruszból diplomáciai képviseleteiket;

31. felszólítja a Bizottságot, az EKSZ-t és az uniós tagállamokat, hogy növeljék a belarusz ellenzéknek, civil társadalomnak, emberijog-védőknek, szakszervezeti képviselőknek és független médiaszervezeteknek nyújtott közvetlen támogatást Belaruszon belül és kívül; hangsúlyozza az ezen személyekkel való kapcsolatok fenntartásának fontosságát, valamint a politikai foglyok helyzetének és tárgyalásainak helyszíni nyomon követésének, a vízumkötelezettség enyhítésének, a menekültügyi eljárások javításának, valamint a Belaruszból érkező menedékkérők számára az uniós tagállamokban ideiglenes menedék biztosításának jelentőségét; elkötelezi magát saját demokráciatámogatási tevékenységeinek fokozása mellett; ismételten szorgalmaz egy célzott uniós segítségnyújtási programot a civil társadalom, a független média, a tudományos élet és a száműzetésben élő belarusz ellenzék, valamint a politikai elnyomás és a rendőri erőszak áldozatainak és az elnyomó rendszer elől menekülők megsegítésére, többek között azáltal, hogy folyamatos támogatást nyújtanak az Európai Bölcsészettudományi Egyetemnek mint a száműzetésben élő belarusz diákok oktatási bázisának;

32. támogatja az előkészületeket egy EU által vezetett nemzetközi donorkonferenciára, amely a belarusz demokratikus erőket hivatott támogatni; felhívja az EU-t, hogy operatív szinten működjön együtt a belarusz demokratikus erők képviselőivel annak érdekében, hogy befejezhessék a munkát azon ütemterv elfogadása érdekében, amelynek célja egy 3 milliárd EUR összegű gazdasági és beruházási csomag végrehajtása, amely csomagot a Bizottság már előirányzott a belarusz nép demokratikus törekvéseinek valóra váltása érdekében; politikai párbeszédre szólít fel az EU és a belarusz demokratikus erők között annak érdekében, hogy közös jövőképet alakítsanak ki az említett támogatási tervvel kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy érdemi nyilvános vitára van szükség annak érdekében, hogy a közvélemény támogassa a jelentős uniós szerepvállalást;

33. ismételten kiemeli a belarusz népet képviselő nagykövetségek világszerte történő létrehozásának jelentőségét, és sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy nyújtsanak további támogatást a külföldön élő belarusz állampolgárok jogainak és érdekeinek, valamint egy demokratikus Belarusz érdekeinek védelméhez, például a belarusz népet képviselő nagykövetségek finanszírozási módjainak feltárásával;

34. felhívja a tagállamokat, hogy javítsák együttműködésüket a határigazgatás, az emberkereskedelem és a belarusz rezsim által előidézett vagy súlyosbított egyéb biztonsági kihívások elleni küzdelem terén;

35. sürgeti a Bizottságot, a Tanácsot, az alelnököt/főképviselőt és a tagállamokat, hogy továbbra is vessék fel a belarusz helyzetet valamennyi érintett európai és nemzetközi szervezetben, különösen az EBESZ-ben, az ENSZ-ben és szakosodott szerveiben, valamint az ILO-ban az emberi jogi jogsértések nemzetközi kivizsgálásának fokozása, a belarusz helyzettel kapcsolatos nemzetközi fellépés fokozása, valamint az Oroszország és más országok által e fellépések elé gördített akadályok leküzdése érdekében;

2022. május 19., csütörtök

36. felhívja az uniós intézményeket és tagállamokat, hogy rendszeresen szervezzenek csúcstalálkozókat a belarusz demokratikus erők magas rangú képviselőivel; úgy véli, hogy ez elősegítené az EU és a demokratikus Belarusz közötti kapcsolatok jövőjére vonatkozó közös politikai iránymutatások elfogadását;

37. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európa Tanácsnak, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek, a Belarusz Köztársaság hatóságainak és a demokratikus belarusz ellenzék képviselőinek.

2022. május 19., csütörtök

P9_TA(2022)0217

Az európai oktatási térség kiépítése 2025-re – mikrotanúsítványok, egyéni tanulmányi nyilvántartás és a fenntartható környezetet célzó tanulás

Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az európai oktatási térség 2025-ig történő létrehozásáról – mikrotanúsítványok, egyéni tanulmányi nyilvántartás és tanulás a fenntartható környezetért (2022/2568(RSP))

(2022/C 479/06)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 165. és 166. cikkére,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (3) bekezdésére, valamint a Szerződések szubszidiaritás és arányosság elvéről szóló 2. jegyzőkönyvére,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 14. cikkére,

— tekintettel a szociális jogok európai pillérének intézményközi kihirdetéséről [1],

— tekintettel „A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program” című, 2020. július 1-jei bizottsági közleményre (COM(2020)0274),

— tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019)0640),

— tekintettel a digitális oktatási cselekvési tervről szóló, 2018. január 17-i bizottsági közleményre (COM(2018)0022),

— tekintettel a Bizottság „A mikrotanúsítványokra vonatkozó európai megközelítés. A mikrotanúsítványokkal foglalkozó felsőoktatási konzultációs munkacsoport eredményei” című, 2020. decemberi zárójelentésére,

— tekintettel „Az európai oktatási térség: közös, holisztikus megközelítés” című, 2021. november 11-i állásfoglalására [2],

— tekintettel „Az európai oktatási térség 2025-ig történő létrehozásáról – mikrotanúsítványok, egyéni tanulmányi nyilvántartás és tanulás a fenntartható környezetért” címmel a Bizottsághoz és a Tanácshoz intézett kérdésekre (O-000011/2022 – B9-0013/2022 és O-000012/2022 – B9-0014/2022),

— tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (2) bekezdésére,

— tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság állásfoglalási indítványára,

A. mivel a szociális jogok európai pillérével összhangban a minőségi és inkluzív oktatáshoz és az egész életen át tartó tanuláshoz való hozzáférés mindenki számára alapvető emberi jog, amely elengedhetetlen a készségek elsajátításához és megtartásához, a társadalomban való teljes körű és aktív részvételhez, valamint a változó munkaerőpiachoz való tényleges hozzáférés biztosításához;

B. mivel a Bizottság célja, hogy 2025-ig létrehozza az európai oktatási térséget;

C. mivel a munkaerőpiaci változások következtében a készségek gyorsan elavulnak, és egyre nagyobb igény mutatkozik a rugalmas tanulási lehetőségek iránt; mivel a motiváció, az idő és a finanszírozás a továbbképzés és az átképzés kulcsfontosságú tényezői;

---

[1] HL C 428., 2017.12.13., 10. o.
[2] Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0452.

2022. május 19., csütörtök

1. üdvözli a Bizottság arra irányuló javaslatait, hogy az európai oktatási térség részeként 2025-ig dolgozzanak ki európai megközelítést a mikrotanúsítványokra, az egyéni tanulmányi nyilvántartásra és a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tanulásra vonatkozóan, ami elősegítené a tanulási lehetőségek rugalmasabbá tételét, a tanulási lehetőségek bővítését, a kölcsönös elismerés elmélyítését, a digitális és zöld átmenethez való kapcsolódást, valamint a felsőoktatási és szakképzési intézmények szerepének megerősítését az egész életen át tartó tanulásban;

2. kiemeli, hogy a mikrotanúsítványok és az egyéni tanulmányi nyilvántartás fontos lehet azok számára, akik továbbképzéshez, átképzéshez és hivatalosan elismert képesítéshez szeretnének jutni, hogy lépést tudjanak tartani a gyors társadalmi változásokkal és az egyre inkább digitalizált munkaerőpiaccal, valamint a személyes fejlődés vagy a felfelé irányuló társadalmi mobilitás érdekében utat akarnak váltani;

3. felhívja a Tanácsot, hogy az európai oktatási térségre nézve fogadjon el közös meghatározást a mikrotanúsítványokra és a közös szabványokra vonatkozóan, amelyek a minőségbiztosítás, az elismerés, az átláthatóság és a hordozhatóság alapját képeznék;

4. felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre egy olyan hatékony eszközt, amely a tagállamokat a mikrotanúsítványok bevezetésére ösztönzi, amelyeknek önkéntesnek kell maradniuk; megjegyzi, hogy ez jelenleg hiányzik a tanácsi ajánlásra irányuló javaslatból, és e tekintetben kiemeli az „Európai Egyetemek” kezdeményezés mint modell sikeres kísérleti bevezetését;

5. hangsúlyozza a felhasználóbarát és rendszeresen frissített nemzeti nyilvántartások biztosításának fontosságát, amelyeknek egy uniós portálon keresztül láthatónak és könnyen hozzáférhetőnek kell lenniük a mikrotanúsítványok minőségének garantálása és a mikrotanúsítványok digitális formátumban való elérhetővé tétele céljából, a tovább- és átképzés és az új kompetenciák elsajátításának támogatása, az átláthatóság növelése, valamint a határokon átnyúló és nemzetközi mobilitás, csere és együttműködés javítása érdekében;

6. kiemeli, hogy az európai mikrotanúsítványok különösen szükségesek a rövidebb tanulmányi időszakok ágazatközi és határokon átnyúló elismeréséhez, ami alapvető fontosságú az Európán belüli nagyobb mobilitás ösztönzéséhez; kéri a Bizottságot, hogy értékelje a mikrotanúsítványok felhasználását az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület programjai keretében az európai tanulási célú mobilitás és a polgári szerepvállalás révén megszerzett készségek és kompetenciák elismerése során, és készítsen erről jelentést;

7. hangsúlyozza, hogy a mikrotanúsítványoknak támogató szerepet kell játszaniuk az informális és nem formális tanulás és a formális oktatás összekapcsolásában; sürgeti egy közös keretrendszer kidolgozását és végrehajtását az informális és nem formális tanulás során szerzett készségek, kompetenciák és módszerek elismerésére;

8. sürgeti a Bizottságot, hogy az Egészségügyi Világszervezet és az UNESCO által elfogadott meghatározásokkal összhangban javasoljon közös megközelítést a pszichoszociális és humán készségekre vonatkozóan; hangsúlyozza, hogy ennek a megközelítésnek az uniós programok keretében finanszírozott jelenlegi kezdeményezésekből és projektekből, valamint a Bizottság Közös Kutatóközpontjának az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciákról szóló szakpolitikai jelentéséből ([3]) kell merítenie, és azt a tagállamokkal, az oktatási intézményekkel, a tanárokkal és a munkaerőpiac szereplőivel konzultálva kell kidolgozni, többek között a végrehajtás gyakorlati szempontjainak kezelése érdekében;

9. rámutat, hogy a mikrotanúsítványok európai oktatási térségen belüli automatikus, kölcsönös elismerése előrelépést jelenthet a képesítések automatikus elismerésének általánosabb megkönnyítése felé; úgy véli, hogy egy koherens európai mikrotanúsítvány-rendszer létrehozása az érdekelt felek bevonásával előrelépést jelentene Európa oktatási erejének és globális versenyképességének megerősítése felé;

10. emlékezteti a hatóságokat arra, hogy alapvető szerepük van a felnőtteknek kínált készségfejlesztés kiegyensúlyozottságának biztosításában, és rámutat különösen arra, hogy az alapvető, transzverzális, pszichoszociális és humán készségek ugyanolyan fontosak a zöld és digitális átállás szempontjából, mint a technikai készségek;

([3]) A Közös Kutatóközpont, tudományos és szakpolitikai jelentése: *LifeComp*: *a személyes és társas készségeket, valamint a tanulás tanulását középpontba állító európai keretrendszer*, Luxembourg: az Európai Unió Kiadóhivatala, 2020.

11. felhívja a felsőoktatási intézményeket, hogy dolgozzanak ki mikrotanúsítványokat, hogy társadalmilag elkötelezett, magas színvonalú és inkluzív tapasztalatokat – beleértve az önkéntességet, a mentorálást és az ifjúsági munkát – kínáljanak a tanulóknak tanulmányaik során;

12. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy forrásokat biztosítsanak a pályaorientációs és tanácsadási szolgáltatásoknak, hogy segítsék a felnőtteket és a fiatalokat az informális tanulás során már megszerzett készségek és kompetenciák azonosításában és tanúsításában, és a készségeik továbbfejlesztésére irányuló lehetőségek felé irányítsák őket, hogy a mikrotanúsítványok a befogadás eszközeivé váljanak, és ne a továbbképzéshez és átképzéshez való hozzáférés terén meglévő egyenlőtlenségeket állandósítsák vagy erősítsék meg; ragaszkodik a mikrotanúsítványok használatához az alapképzés szintjén annak biztosítása érdekében, hogy az elsődleges kedvezményezettek ne az oktatás és a szakmai státusz tekintetében már előnyt élvező csoportokból származó tanulók legyenek;

13. üdvözli, hogy az egyéni tanulmányi nyilvántartást a mikrotanúsítványokkal együtt úgy alakították ki, hogy inkluzívabbá, hozzáférhetőbbé és megfizethetőbbé tegyék az egész életen át tartó tanulást; emlékeztet arra, hogy ezeket a kezdeményezéseket életkortól, nemtől, foglalkoztatási státusztól, jövedelemtől vagy képzettségi szinttől függetlenül mindenki számára biztosítani kell; hangsúlyozza, hogy a fiatalok körében elő kell mozdítani az egész életen át tartó tanulás szemléletét;

14. ragaszkodik ahhoz, hogy az egyéni tanulmányi nyilvántartáson keresztül rendelkezésre álló választási lehetőségek ne korlátozódjanak túlzottan a munkaerőpiac igényeire, hanem a polgárok szerepvállalását szolgálják azáltal, hogy lehetővé teszik számukra egyéni döntések meghozatalát, és lehetőségeket teremtenek az önfoglalkoztatás és a vállalkozói szellem számára;

15. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az egyéni tanulmányi nyilvántartás keretében az alacsonyabb képzettségű felnőttek, a fogyatékossággal élők, a hátrányos helyzetű tanulók, a kiszolgáltatott vagy marginalizált csoportokhoz tartozó személyek, a menekültek és a távoli vagy vidéki területeken élők számára biztosítsanak prioritást a képzési jogosultságok tekintetében, és határozzanak meg egyértelmű kritériumokat az elosztásukra vonatkozóan;

16. figyelmeztet arra, hogy a mikrotanúsítványok és az egyéni tanulmányi nyilvántartás végrehajtása nem teremthet nem szándékos akadályokat azon felnőtt tanulók számára, akiknek fedezniük kell a hosszabb távú és/vagy formális oktatási programok költségeit;

17. úgy véli, hogy a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tanulást az egész EU-ban az egész életen át tartó tanulás távlatában kell az tantervekben általánosan érvényesíteni, többek között az európai és globális állampolgári ismeretek oktatásán keresztül, hogy a tanulók képessé váljanak arra, hogy a befogadóbb és fenntarthatóbb társadalmak aktív támogatóivá váljanak;

18. kiemeli mindhárom kezdeményezés számos potenciális előnyét, mivel a felnőttképzési programokban való fokozott részvétel együtt jár a környezeti műveltség javulásával, a nagyobb polgári szerepvállalással, a környezettel való jobb kapcsolattal, a jólét érzésével és az élettel való elégedettséggel;

19. hangsúlyozza, hogy fontos a kulturális és kreatív ágazatokat a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos szemlélet előmozdításába bevonni a gazdasági realitások megújulása során, amint azt Európa egyes kulturális fővárosai és az új európai Bauhaus által kínált új lehetőségek is példázzák;

20. Kitart amellett, hogy ezeknek a kezdeményezéseknek nemzeti, regionális és helyi szinten kiváló láthatóságot kell biztosítani, beleértve európai dimenziójukat és hozzáadott értéküket, hogy az európai polgárok egyértelműen felismerhessék a lehetséges hasznukat, és megismerhessék az európai oktatási térség előnyeit;

21. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Tanácsnak, valamint a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak.

2022. május 19., csütörtök

P9_TA(2022)0218

Az ukrajnai háborús bűncselekmények büntetlensége elleni küzdelem

Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az Ukrajnában elkövetett háborús bűncselekmények büntetlensége elleni küzdelemről (2022/2655(RSP))

(2022/C 479/07)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Ukrajnáról és Oroszországról szóló korábbi állásfoglalásaira és jelentéseire,

— tekintettel az Egyesült Nemzetek Alapokmányára,

— tekintettel az 1949. évi genfi egyezményekre és azok kiegészítő jegyzőkönyveire,

— tekintettel az 1899. és 1907. évi hágai egyezményekre,

— tekintettel a népirtás bűntettének megelőzéséről és büntetéséről szóló, 1948. december 9-i ENSZ-egyezményre és az ahhoz csatolt kiegészítő jegyzőkönyvekre,

— tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság 1998. július 17-i Római Statútumára és az agresszió bűntettéről szóló, 2010. évi kampalai módosításokra,

— tekintettel a Nürnbergi Bíróság Alapokmányában és ítéletében elismert, az ENSZ Nemzetközi Jogi Bizottsága által kidolgozott nemzetközi jogi elvekre (nürnbergi elvek), amelyek meghatározzák, hogy mi minősül háborús bűncselekménynek,

— tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a szexuális erőszak háborús fegyverként való alkalmazásáról szóló 1820. (2008) számú határozatára és a konfliktusok során elkövetett szexuális erőszakkal foglalkozó különleges képviselő kinevezéséről szóló 1888. (2009) számú határozatára,

— tekintettel a Ruandával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék és a Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék által 1998-ban megállapított, a háborús időkben történő „nemi erőszak” fogalommeghatározására,

— tekintettel az ENSZ Közgyűlésének az Ukrajna elleni agresszióról szóló, 2022. március 2-i, és az Ukrajna elleni agresszió humanitárius következményeiről szóló, 2022. március 24-i határozatára,

— tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa által 2022. március 4-én elfogadott, az orosz agresszió következtében Ukrajnában kialakult emberi jogi helyzetről szóló határozatra, amelyben a tanács úgy határozott, hogy független nemzetközi vizsgálóbizottságot hoz létre,

— tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének „Az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni agressziója: az elszámoltathatóság biztosítása a nemzetközi humanitárius jog súlyos megsértése és más nemzetközi bűncselekmények esetén” címmel, 2022. április 28-án kiadott határozatára,

— tekintettel a 2022. március 11-i versailles-i nyilatkozatra,

— tekintettel Metsola elnök 2022. április 1-jei ukrajnai látogatására és az Ukrajnában elkövetett nemzetközi háborús bűncselekményekről szóló nyilatkozatára,

— tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a Bucsában és más ukrán városokban Oroszország által elkövetett atrocitásokról 2022. április 4-én, az Európai Unió nevében tett nyilatkozatára,

— tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság ügyésze, Karim A.A. Khan QC „Az ukrajnai helyzet: 39 részes állam megkeresésének kézhezvétele és vizsgálat megindítása” címmel, 2022. március 2-án kiadott nyilatkozatára,

— tekintettel az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) 2022. április 13-i jelentésére az Ukrajnában 2022. február 24. óta elkövetett nemzetközi humanitárius és emberi jogi jogsértésekről, háborús bűncselekményekről és emberiesség elleni bűncselekményekről,

— tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság és az Európai Unió között 2006-ban létrejött együttműködési és segítségnyújtási megállapodásra,

— tekintettel az Európai Unió ukrajnai polgári biztonsági ágazati reformra vonatkozó tanácsadó missziójáról (EUAM Ukrajna) szóló 2014/486/KKBP határozat módosításáról szóló, 2022. április 13-i (KKBP) 2022/638 tanácsi határozatra ([1]), amely módosította az EUAM Ukrajna megbízatását, hogy támogatást nyújtson az ukrán hatóságoknak, és megkönnyítse az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben elkövetett nemzetközi bűncselekmények kivizsgálását és az elkövetők büntetőeljárás alá vonását,

— tekintettel az (EU) 2018/1727 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a népirtással, az emberiesség elleni bűncselekményekkel és a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos bizonyítékok Eurojustnál történő gyűjtése, megőrzése és elemzése tekintetében történő módosítására irányuló bizottsági javaslatra (COM(2022)0187),

— tekintettel a Human Rights Watch Ukrajnáról szóló, 2022. április 3-i és április 21-i jelentéseire, valamint az Amnesty International 2022. május 6-i jelentésére,

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel 2022. február 24. óta, amikor megkezdődött Oroszország Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított, indokolatlan és illegális agresszív háborújának új szakasza, az orosz katonai erők és megbízottjaik válogatás nélküli támadásokat hajtanak végre polgári személyek ellen Ukrajna újonnan megszállt és korábban elfoglalt területein egyaránt, melyek többek között emberrablásokat, bírósági eljárás nélküli kivégzéseket és kínzást is magukban foglalnak;

B. mivel emberek ezrei vesztették életüket vagy sebesültek meg, körülbelül 7,7 millió ukrán polgár vált belső menekültté, és csaknem 6 millióan menekültek el a szomszédos országokba; mivel az ukrán parlament emberi jogi biztosa szerint 2022. február 24. óta 400 000 ukrán civilt – köztük több mint 200 000 gyermeket – deportáltak erőszakkal Ukrajnából az Oroszországi Föderációba; mivel az orosz erők és megbízottjaik több alkalommal megakadályozták a humanitárius folyosók létrehozását, és ezáltal megakadályozták vagy hátráltatták a polgári lakosság evakuálását az ostrom alatt álló területekről;

C. mivel az orosz csapatok és megbízottjaik által elkövetett kegyetlen erőszaktettek szörnyűsége ismét beigazolódott, amikor az ukrán hadsereg ellenőrzése alól csaknem egy hónapra kikerült Bucsa városának utcáin 2022. április 3-án polgári lakosok holttesteire bukkantak; mivel számos korábban megszállt ukrán városban, köztük Bucsában, Irpinyben, Hosztomelben és Ivankivban, valamint más, az ukrán fegyveres erők által azóta felszabadított településeken találtak halottak százait rejtő tömegsírokat, valamint az utcákon fekvő halottakat, köztük nőket, gyermekeket és időseket is, akik közül egyeseknek hátra volt kötve a kezük; mivel a fent említett esetekhez hasonló atrocitások nagy valószínűséggel rendszeresek az Oroszország és megbízottjaik által megszállt és jelenleg is ellenőrzésük alatt álló ukrán városokban és falvakban, és a háborús bűncselekmények valós mértéke valószínűleg jóval meghaladja az eddig dokumentáltakat;

D. mivel számos, fotókkal és videókkal kiegészített jelentés dokumentálja a falvak és városok orosz megszállása során a civilek azonnali kivégzését, a civilek megfelelő eljárás nélküli letartóztatását és kínzásnak minősülő bántalmazását, a civilek, köztük gyermekek orosz fegyveres erők és megbízottjaik általi megerőszakolását, valamint irányítatlan tüzérségi fegyverek, kazettás lőszerek és gyalogsági aknák használatát a lakott területeken végrehajtott orosz támadások során; mivel az orosz megszálló erők háborús fegyverként alkalmazzák a szexuális erőszakot az ukránok ellenállásának megtörése céljából, valamint a kínzás egyik formájaként annak érdekében, hogy a gyermekek, nők és férfiak, illetve hozzátartozóik ellen nemi erőszak, kényszerített lemeztelenítés és szexuális erőszakkal való fenyegetés révén vallomásokat kényszerítsenek ki; mivel a háborús bűncselekményként elkövetett nemi erőszakot a legnehezebb úgy

([1]) HL L 117., 2022.4.19., 38. o.

dokumentálni, hogy bíróság elé lehessen vinni és bíróság előtt bizonyítani lehessen az ügyet; mivel a szexuális háborús bűncselekmények áldozatai a fizikai sérülések mellett a megkülönböztetés és a megbélyegzés kockázatával is szembesülhetnek; mivel az idő döntő fontosságú a bizonyítékok és tanúvallomások összegyűjtése, valamint a szexuális erőszak áldozatainak nyújtott orvosi és pszichológiai segítségnyújtás szempontjából;

E. mivel az orosz katonai erők és megbízottjaik őrizetbe vettek, elraboltak, célba vettek és meggyilkoltak újságírókat, polgármestereket és emberijog-védőket; mivel az újságírókat és a médiamunkásokat a nemzetközi humanitárius jog alapján védi a genfi egyezmények I. kiegészítő jegyzőkönyvének 79. cikke; mivel az Európa Tanácsnak az újságírás védelmével és az újságírók biztonságával foglalkozó platformja szerint legalább 10 ukrán és külföldi médiamunkás vesztette életét, és sokan mások megsebesültek;

F. mivel az orosz fegyveres erők és megbízottjaik részt vettek fosztogatásokban, melyek során polgári tulajdont – többek között élelmiszert, ruházatot, háztartási készülékeket, tűzifát és nagy mennyiségű gabonát – tulajdonítottak el, valamint polgári infrastruktúrák, többek között a kiszolgáltatott társadalmi csoportok szükségleteinek kielégítésére szolgáló infrastruktúrák, lakóépületek, iskolák, bölcsődék és kórházak tönkretételében; mivel az Oroszországi Föderáció fegyveres erői és megbízottjai rendszeresen eltávolítottak műalkotásokat, műtárgyakat és más, magas kulturális értéket képviselő tárgyakat; mivel Ukrajna több százezer tonna gabona ellopásával vádolja Oroszországot, és az ENSZ megerősítette, hogy valóban egyre több bizonyíték támasztja alá, hogy az orosz csapatok ukrán gabonakészleteket raboltak el és gabonatároló létesítményeket semmisítettek meg, ami súlyosbította a globális élelmiszerválságot és Ukrajnában éhínséghez vezethet; mivel a logisztikai infrastruktúra Oroszország általi tönkretétele és a tengeri blokád miatt közel 25 millió tonna gabona rekedt Ukrajnában; mivel a háború környezeti és egészségügyi hatásai szintén pusztítók és hosszú távúak lesznek;

G. mivel a négy genfi egyezmény és az I. kiegészítő jegyzőkönyv, amelynek Ukrajna és az Oroszországi Föderáció is részes fele, megállapítja, hogy a nemzetközi humanitárius jog súlyos megsértése a súlyos jogsértésekkel együtt háborús bűncselekménynek minősül; mivel az, aki ilyen cselekményekre parancsot ad vagy felbujt, illetve ilyen tetteket elkövet vagy azokhoz segédkezik, ilyen bűncselekmény elkövetőjének minősül;

H. mivel 2016 novemberében Oroszország visszavonta aláírását a Római Statútumról; mivel Ukrajna nem részes állama a Római Statútumnak, de kétszer gyakorolta azt az előjogát, hogy a Statútum 12. cikkének (3) bekezdése szerint elfogadja a Nemzetközi Büntetőbíróság joghatóságát a területén feltételezhetően elkövetett, a Római Statútum hatálya alá tartozó bűntettek tekintetében;

I. mivel 2022. március 2-án a Nemzetközi Büntetőbíróság ügyésze bejelentette, hogy a részes államoktól érkezett előterjesztések alapján vizsgálatot indított az ukrajnai helyzettel kapcsolatban ([2]);

J. mivel 2022. március 3-án Ukrajna 45 résztvevő állam támogatásával az EBESZ moszkvai mechanizmusához folyamodott az emberi jogok megsértése és az ukrajnai orosz invázió humanitárius hatásainak kezelése érdekében;

K. mivel a háború első három hónapjában az ukrán főügyész legalább 9 300 vizsgálatot indított, és több száz, Oroszországból származó gyanúsítottat azonosított állítólagos háborús bűncselekmények, köztük fosztogatás, gyilkosság, kínzás és nemi erőszak miatt;

([2]) Hivatalához 2022. március 1-jén a Litván Köztársaságtól mint részes államtól érkezett előterjesztés. 2022. március 2-án a részes államok következő csoportja nyújtott be közös előterjesztést: az Albán Köztársaság, az Ausztrál Államszövetség, az Osztrák Köztársaság, a Belga Királyság, a Bolgár Köztársaság, Kanada, a Kolumbiai Köztársaság, Costa Rica Köztársaság, a Horvát Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Cseh Köztársaság, a Dán Királyság, az Észt Köztársaság, a Finn Köztársaság, a Francia Köztársaság, Grúzia, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, Magyarország, Izland, Írország, az Olasz Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Liechtensteini Hercegség, a Luxemburgi Nagyhercegség, a Máltai Köztársaság, Új-Zéland, a Norvég Királyság, a Holland Királyság, a Lengyel Köztársaság, a Portugál Köztársaság, Románia, a Szlovák Köztársaság, a Szlovén Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Svéd Királyság, a Svájci Államszövetség, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága.

L. mivel a kormányzati és nemzetközi igazságügyi szervek számos erőfeszítést tettek az elszámoltathatóság érdekében, beleértve a Nemzetközi Büntetőbíróság által indított hivatalos vizsgálatot, valamint Franciaország, Németország, Litvánia és Svédország által az egyetemes joghatóság elve alapján folytatott bűnügyi nyomozást;

M. mivel 2022. március 4-én az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa megszavazta az Ukrajnával foglalkozó nemzetközi vizsgálóbizottság létrehozását, amelynek feladata az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog állítólagos megsértésének kivizsgálása Ukrajna 2022. évi orosz megszállásával összefüggésben; mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsa tehetetlen az ukrajnai helyzettel kapcsolatban, mivel Oroszország megvétózhatja az érdemi fellépést;

N. mivel 2022. március 25-én Lengyelország, Litvánia és Ukrajna bejelentette, hogy közös nyomozócsoportot hoz létre a bizonyítékok összegyűjtésére és a háborús és emberiesség elleni bűncselekmények kivizsgálására, az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust) támogatásával és a Nemzetközi Büntetőbíróság ügyészi hivatalának 2022. április 25-én bejelentett részvételével; mivel a gyors igazságszolgáltatáshoz elengedhetetlen a Nemzetközi Büntetőbíróság és e kormányzati szervek, illetve egyéb mechanizmusok vizsgálatai közötti koordináció;

O. mivel a Nemzetközi Büntetőbíróság ebben a helyzetben nem rendelkezik joghatósággal az agresszió bűntette tekintetében, mivel sem Ukrajna, sem az Oroszországi Föderáció nem ratifikálta a Római Statútumot és annak az agresszió bűntettével kapcsolatos módosításait; mivel ezt a hiányosságot egy különleges nemzetközi törvényszék felállításával kell orvosolni, amelynek feladata az lenne, hogy kivizsgálja az Oroszország és szövetségesei politikai vezetői és katonai parancsnokai által Ukrajna ellen elkövetett feltételezett agressziós bűntetteit, és lefolytassa a büntetőeljárást;

1. ismételten a lehető leghatározottabban elítéli az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított, illegális és indokolatlan agresszív háborúját és Ukrajna orosz erők általi megszállását, és követeli, hogy Oroszország haladéktalanul szüntesse meg az Ukrajnában folytatott valamennyi katonai tevékenységet, és feltétel nélkül vonjon ki Ukrajna teljes, nemzetközileg elismert területéről minden haderőt és katonai felszerelést, ahogy a Nemzetközi Bíróság 2022. március 16-án elrendelte;

2. rendkívül felháborodásának és felindultságának ad hangot a beszámolókból megismert atrocitások miatt, ideértve a városok és települések válogatás nélküli bombázását, az erőszakos kitelepítéseket, a tiltott lőszerek használatát, a konfliktusövezetekből az előzetesen elfogadott humanitárius folyosókon keresztül menekülni próbáló polgári személyek elleni támadásokat, a civilek kivégzését, a szexuális erőszakot, az emberek lakóhelyük elhagyására kényszerítését, valamint a lakóövezetek és a polgári infrastruktúra – például kórházak, egészségügyi létesítmények, iskolák, menedékhelyek és mentőautók – szándékos fosztogatását és célba vételét, mely cselekmények mindegyike súlyosan sérti a nemzetközi humanitárius jogot, és az Oroszországi Föderáció és annak megbízottjai által Ukrajnában elkövetett háborús bűncselekménynek minősülhet, amelyek ügyében mind mostanáig nem indult büntetőeljárás és amelyek elkövetői mindeddig büntetlenséget élveztek;

3. határozottan elítéli a szexuális és nemi alapú erőszaknak az orosz fegyveres erők és megbízottjaik által háborús fegyverként történő szörnyűséges és rendszeres alkalmazását, és – emlékeztetve a szexuális erőszakról mint háborús fegyverről szóló 1820 (2008) ENSZ-határozatra – megerősíti, hogy a nemi erőszak és a szexuális erőszak egyéb formái háborús bűncselekménynek, emberiesség elleni bűncselekménynek vagy népirtás bűntettét megvalósító cselekménynek minősülhetnek, és ezért azok elkövetőit a nemzetközi jog és a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútuma rendelkezéseivel, különösen annak 7. és 8. cikkével összhangban büntetőeljárás alá kell vonni; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróságon belül korlátozott előrelépés történt a szexuális és nemi alapú bűncselekmények elkövetőinek tényleges büntetőeljárás alá vonása terén; úgy véli, hogy Ukrajna illegális megszállása során elkövetett ilyen cselekmények precedenst teremthetnek e tekintetben; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy minden folyamatban lévő és jövőbeli vizsgálat során támogassák a nemek közötti egyenlőség érvényesítését;

4. kifejezi teljes támogatását a Nemzetközi Büntetőbíróság ügyésze által az Ukrajnában elkövetett állítólagos háborús és emberiesség elleni bűncselekmények, valamint népirtás bűntette alapján indított vizsgálat, az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala (OHCHR) vizsgálóbizottságának munkája, valamint a független civil társadalmi szervezetek erőfeszítései iránt, amelyek azon dolgoznak, hogy a háborús bűncselekmények bizonyítékait összegyűjtsék és megőrizzék; hangsúlyozza a gyors munka és előrehaladás fontosságát annak érdekében, hogy biztosítsák a szükséges bizonyítékokat a nyomozáshoz és mindazok felelősségre vonásához, akik a háborús bűnök, valamint az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog egyéb megsértésének engedélyezéséért, elkövetéséért és eltitkolásáért felelősek; hangsúlyozza annak súlyos kockázatát, hogy a háborús bűnökkel kapcsolatos bizonyítékokat megsemmisítik, és a folyamatban lévő ellenségeskedések

miatt azokat nem lehet összegyűjteni és biztonságosan eltárolni az ukrajnai háborús bűncselekmények kivizsgálása céljából; úgy véli, hogy a gyors fellépés alapvető fontosságú ahhoz, hogy minden szükséges intézkedést megtegyenek annak biztosítása érdekében, hogy felelősségre vonják azokat, akik emberi jogi jogsértéseket és háborús bűncselekményeket követtek el Ukrajnában;

5. kéri, hogy nyújtsanak támogatást a Nemzetközi Büntetőbíróság ügyészének a háborús bűncselekmények, az emberiesség elleni bűncselekmények és adott esetben a népirtás feltételezett elkövetőivel szembeni nyomozáshoz, illetve ezek büntetőeljárás alá vonásához, oly módon, hogy politikai támogatást biztosít, rendelkezésre bocsátja a birtokában lévő bizonyítékokat, beleértve a nyílt forrásból származó értékelt felderítési információkat, egyéb információkat és adatokat, műholdas felvételeket és lehallgatott kommunikációt, valamint megfelelő emberi és pénzügyi erőforrásokat biztosít a Nemzetközi Büntetőbíróság általános költségvetése számára annak érdekében, hogy teljes mértékben megvédje annak függetlenségét és pártatlanságát;

6. üdvözli és teljes mértékben támogatja az ukrán ügyészek és nyomozók arra irányuló erőfeszítéseit, hogy bíróság elé állítsák a háborús bűncselekményekért és az emberiesség elleni bűncselekményekért felelős személyeket, és felszólítja az uniós tagállamokat, a nemzetközi közösséget és az érintett intézményeket, hogy teljes mértékben támogassák az ukrán hatóságokat ebben a folyamatban;

7. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy adjanak meg minden szükséges segítséget Ukrajna igazságszolgáltatási kapacitásának és forrásainak megerősítéséhez a háborús bűncselekmények tényleges nyomozása és bíróság elé vitele érdekében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy nyújtsanak támogatást az ukrán hatóságoknak ahhoz, hogy a súlyos nemzetközi bűncselekmények – többek között a háborús bűncselekmények és az emberiesség elleni bűncselekmények – büntetlensége elleni nemzeti szintű küzdelem terén teljesíteni tudják a kulcsfontosságú kritériumokat;

8. felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést a nemzetközi intézményekben és eljárásokban, valamint a Nemzetközi Büntetőbíróságon vagy más megfelelő nemzetközi törvényszékeken vagy bíróságokon annak érdekében, hogy támogassák az orosz és belarusz rezsim háborús bűnök, emberiesség elleni bűncselekmények, népirtás és agresszió bűncselekményei miatt történő felelősségre vonását; kéri továbbá, hogy ezeket a vizsgálatokat és az azokat követő büntetőeljárásokat az orosz fegyveres erők háborús bűnökben részt vevő teljes személyzetére és a háborús bűnökben részt vevő kormányalkalmazottakra is terjesszék ki; üdvözli ezért, hogy több tagállam vizsgálatokat és nyomozásokat indított az egyetemes joghatóság elve alapján és a Nemzetközi Büntetőbíróság által végzett munka támogatásaként; hasonlóképpen üdvözli az EUAM Ukrajna módosított megbízatását, amely lehetővé teszi számára, hogy támogassa az ukrán hatóságokat az Ukrajna orosz megszállásával összefüggésben elkövetett nemzetközi bűncselekmények kivizsgálásában és az elkövetők büntetőeljárás alá vonásában;

9. felhívja az orosz hatóságokat, hogy haladéktalanul hagyjanak fel azzal a gyakorlattal, hogy az ukrán állampolgárokat lakóhelyük elhagyására kényszerítik, és tegyék lehetővé az Oroszországi Föderáció területére erőszakkal áttelepített ukrán állampolgárok számára, hogy biztonságosan visszatérjenek Ukrajnába;

10. felhívja a tagállamokat, hogy gyűjtsenek bizonyítékokat és támogassák a Nemzetközi Büntetőbíróság ügyésze által végzett vizsgálatot annak megállapítása érdekében, hogy az orosz erők és megbízottjaik által Ukrajnában elkövetett háborús bűncselekmények és emberiesség elleni bűncselekmények népirtásnak minősülnek-e;

11. ragaszkodik ahhoz, hogy fokozni kell az ukrajnai háborús bűnökkel kapcsolatos büntetlenség elleni küzdelemre létrehozott különböző mechanizmusok koordinációját, többek között egy nemzetközi találkozó révén, amelynek célja a bizonyítékok összegyűjtésének összehangolása és ezáltal az elszámoltatási folyamatok hatékonyságának javítása; felszólítja az uniós intézményeket, hogy támogassák ezeket a koordinációs erőfeszítéseket;

12. felhívja az uniós intézményeket, különösen a Bizottságot, hogy támogassák egy olyan megfelelő jogalap haladéktalan létrehozását, amely a meglévő többoldalú fórumok – például az ENSZ és az Európa Tanács – támogatásával lehetővé teszi egy különleges nemzetközi törvényszék felállítását az Oroszország és szövetségesei politikai vezetői és katonai parancsnokai által Ukrajna ellen elkövetett agresszió bűncselekményének megbüntetésére; felhívja az uniós intézményeket, különösen a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb bocsássanak rendelkezésre minden szükséges emberi és költségvetési erőforrást, valamint adminisztratív, vizsgálati és logisztikai támogatást e törvényszék létrehozásához;

13. felhívja az uniós intézményeket, különösen a Bizottságot, hogy kérjenek politikai támogatást a hasonló gondolkodású nemzetközi partnerektől és szervezetektől, különösen az ENSZ Közgyűlésétől e törvényszék létrehozásához;

14. üdvözli, hogy Litvánia, Lengyelország és Ukrajna közös nyomozócsoportot hozott létre, amelyet az Eurojust koordinál, és amelynek első résztvevője a Nemzetközi Büntetőbíróság ügyészsége lesz, amelynek célja a részt vevő államokban folytatott nyomozások és büntetőeljárások megkönnyítése, valamint azon nyomozásoké és büntetőeljárásoké, amelyek a Nemzetközi Büntetőbíróság előtt folytathatók le; ösztönzi a tagállamokat, hogy csatlakozzanak a közös nyomozócsoporthoz;

15. üdvözli a Bizottság 2022. április 25-i javaslatát, amelynek célja az Eurojust megbízatásának és operatív funkcióinak kiterjesztése a bizonyítékok elemzése, megőrzése és megosztása tekintetében az alapvető nemzetközi bűncselekményekkel, különösen a népirtással, az emberiesség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozások és büntetőeljárások támogatása céljából ([3]); felhívja az Eurojustot, hogy használja fel ezeket az új hatásköröket arra, hogy támogatja a tagállamok illetékes hatóságait a bizonyítékok elemzésében annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen bizonyítékok ezt követően elfogadhatók legyenek a nemzeti vagy nemzetközi bíróságokon vagy ezzel egyenértékű mechanizmusokban; hangsúlyozza, hogy a megbízatás meghosszabbításának együtt kell járnia az Eurojust finanszírozásának megfelelő növelésével;

16. hangsúlyozza, hogy az EU-nak és tagállamainak teljes mértékben ki kell használniuk képességeiket és a rendelkezésre álló jogszerű lehetőségeket a háborús bűncselekmények elkövetőinek felelősségre vonására; e tekintetben üdvözli, hogy az Europol kész támogatni egy közös nyomozócsoportot, és felhívja az ügynökséget, hogy kérés esetén szorosan működjön együtt az Eurojusttal;

17. emlékeztet arra, hogy az egyetemes joghatóság elvének célja a háborús bűnösök büntetlenségének elkerülése azáltal, hogy lehetővé teszi valamennyi állam számára, hogy eleget tegyen az elkövetők büntetőeljárás alá vonására és megbüntetésére vonatkozó kötelezettségének; fontosnak tartja, hogy a tagállamok bűnüldöző és igazságügyi hatóságai megfelelő eszközökkel rendelkezzenek ahhoz, hogy hatékonyan összegyűjthessék a háborús bűnösök elítéléséhez szükséges bizonyítékokat; ösztönzi a tagállamokat, hogy hatékonyan alkalmazzák az egyetemes joghatóság elvét az ukrajnai háborús bűncselekmények kivizsgálása és az elkövetők büntetőeljárás alá vonása során, és a Bizottság koordinációja és támogatása mellett fokozzák az egymás közötti együttműködést;

18. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő a büntetlenségre vonatkozó uniós cselekvési tervet, és kéri, hogy szenteljenek külön fejezetet Ukrajnának;

19. felhívja a Bizottságot, hogy felülvizsgált megbízatása keretében szorosan működjön együtt a Nemzetközi Büntetőbírósággal és az Eurojusttal az Ukrajnában a háború idején elkövetett nemi erőszak, bántalmazás és a szexuális erőszak egyéb formáinak dokumentálása terén, többek között a megfelelő szakértőktől származó statisztikai vagy mintákkal kapcsolatos bizonyítékok, valamint orvosi és gyógyszerészeti nyilvántartások gyűjtése, valamint az ukrajnai háború alatt elkövetett nemi erőszakkal kapcsolatos, a sajtóban és a közösségi médiában online megjelenő olyan beszámolók keresése és dokumentálása révén, amelyek a nyomozókat elvezethetik a nemi és szexuális erőszak áldozataihoz; kéri, hogy ezt a munkát egészítsék ki hasonló erőfeszítésekkel a menekülttáborokban és lehetőség szerint a helyszínen, Ukrajnában; felhívja az EU-t, valamint a fogadó és a tranzitországokat, hogy garantálják a szexuális és reproduktív egészséggel és jogokkal kapcsolatos szolgáltatásokhoz, különösen a sürgősségi fogamzásgátláshoz, a posztexpozíciós profilaxishoz és az abortuszhoz való hozzáférést, többek között a nemi erőszak túlélői számára is;

20. felhívja a nemzetközi közösséget, hogy komolyan vizsgálja ki és büntesse a környezeti bűncselekményeket is, különösen a súlyos környezetszennyezést, beleértve a határokon átnyúló környezeti károkat is, mivel Oroszország továbbra is támadja az ipari és üzemanyag-létesítményeket, az áram- és vízellátó, valamint szennyvízelvezető infrastruktúrát és egyéb létesítményeket, széles körű szennyezést okozva és tönkretéve vizes élőhelyeket, erdőket, nemzeti parkokat, védett területeket, beleértve a Csernobil körüli 30 kilométer sugarú tilalmi övezetet, valamint veszélyeztetett és fenyegetett fajok élőhelyeit, aminek súlyos hosszú távú következményei lesznek;

21. sürgeti az élelmiszer-tároló létesítmények orosz erők és megbízottjaik általi lerombolása és az általuk elkövetett állítólagos fosztogatások kivizsgálását, valamint e cselekmények globális – különösen az élelmiszer-importra szoruló fejlődő országokra gyakorolt – hatásának érdemi értékelését;

([3]) A Bizottság javaslata az (EU) 2018/1727 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a népirtással, az emberiesség elleni bűncselekményekkel és a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos bizonyítékok Eurojustnál történő gyűjtése, megőrzése és elemzése tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (COM(2022)0187).

2022. május 19., csütörtök

22. hangsúlyozza a nagyméretű uniós informatikai rendszerek fontosságát annak biztosításában, hogy a háborús bűnösök ne tudjanak elmenekülni és észrevétlenül belépni az EU területére; meggyőződése, hogy a bűnüldöző hatóságok közötti információcserére vonatkozó uniós jogi keret folyamatban lévő reformja fel fogja gyorsítani a háborús bűnösökre vonatkozó releváns információk összegyűjtését a különböző tagállamok rendőrségi adatbázisaiban;

23. sajnálja, hogy az Interpol alapszabálya nem rendelkezik a tagság felfüggesztésének lehetőségéről, és felhívja az Interpolt, hogy legalább függessze fel Oroszország Nemzeti Központi Irodájának hozzáférését az Interpol adatbázisaihoz;

24. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az emberijog-védők, valamint a bírák és ügyészek digitális bizonyítékokkal és az emberi jogi jogsértések digitális rögzítésével kapcsolatos képzését és tudatosságát elősegítő tevékenységeket annak érdekében, hogy egyértelműbbé váljanak azok elfogadhatósági kritériumai a nemzeti és nemzetközi bíróságokon;

25. üdvözli, hogy a Verhovna Rada elfogadta a 7304. számú törvénytervezetet, amely lehetővé teszi, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróság Ukrajnán belül dolgozzon, és felszólítja az ukrán hatóságokat, hogy támogassák a súlyos nemzetközi bűncselekményekért való elszámoltatásra irányuló erőfeszítéseket azáltal, hogy sürgősen megerősítik a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumát, és hivatalosan a bíróság tagjává válnak; felhívja az ukrán hatóságokat, hogy hangolják össze Ukrajna nemzeti jogszabályait és eljárásait a nemzetközi joggal – megerősítve ezzel a bűncselekmények büntetlenségének megakadályozását célzó nemzeti jogi mechanizmusokat –, harmonizálják a nemzeti jogszabályokat – különösen a büntető törvénykönyvet – a nemzetközi büntetőjoggal és a nemzetközi humanitárius joggal, továbbá fogadjanak el egyértelmű és gyakorlati keretet a Nemzetközi Büntetőbírósággal és az Ukrajnában elkövetett bűncselekményeket vizsgáló más szervekkel való együttműködéshez; emlékeztet arra, hogy a konfliktusban érintett valamennyi félnek szigorúan tiszteletben kell tartania a nemzetközi humanitárius jogot;

26. felszólítja a Bizottságot, a tagállamokat és a nemzetközi közösséget, hogy biztosítsanak nagyobb pénzügyi forrásokat és technikai segítséget a nemzetközi humanitárius jog, a háborús bűncselekmények és az emberiesség elleni bűncselekmények megsértésére vonatkozó bizonyítékok hatalmas mennyiségének összegyűjtéséhez és tárolásához Ukrajnában; e tekintetben arra kéri az EU-t, hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközből (Globális Európa) származó források növelésével támogassa ezt a folyamatot;

27. üdvözli az Oroszországgal szembeni szankciócsomagokat, és hangsúlyozza, hogy most prioritásként kell kezelni azoknak az egész EU-ban történő és az EU nemzetközi szövetségesei általi teljeskörű és hatékony végrehajtását; felszólít a hatodik szankciócsomag gyors elfogadására; felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen hozzon létre olyan jogi eszközt, amely lehetővé teszi a befagyasztott orosz vagyon és pénzeszközök elkobzását annak érdekében, hogy azokat jóvátételre és Ukrajna újjáépítésére lehessen felhasználni;

28. mélységes elismerését és tiszteletét fejezi ki az ukrán civil társadalom munkája és elkötelezettsége iránt, beleértve az Ukrajnában folyamatban lévő jogsértések dokumentálására irányuló munkáját, valamint a büntetlenség elleni küzdelmet támogató fellépését Ukrajnában; megjegyzi, hogy Ukrajna területén számos nem kormányzati szervezet tesz erőfeszítéseket a háborús bűncselekmények, többek között a háború idején elkövetett tömeges nemi erőszak dokumentálására, és hogy erőfeszítéseiket támogatni kell és meg kell szilárdítani; felhívja az elszámoltatásban érintett összes nemzetközi és nemzeti szereplőt, hogy szorosan működjenek együtt a civil társadalommal a bírósági eljárások támogatása érdekében, többek között az információkhoz való hozzáférés javítása és az áldozatok és az érintett közösségek megszólítása révén, biztosítva az eljárás nyilvánosságát és átláthatóságát, valamint teret adva a civil társadalomnak a szerepvállalásra az Oroszországi Föderáció által elkövetett atrocitásokra válaszul;

29. sürgeti a tagállamokat – többek között az ENSZ Közgyűlésének ötödik bizottságában való részvételük révén –, és az ENSZ-t, hogy biztosítsák, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának vizsgálóbizottsága elegendő pénzügyi forrással rendelkezzen megbízatása valamennyi aspektusának független módon történő végrehajtásához;

30. mélységes sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EBESZ lezárta ukrajnai különleges megfigyelő missziójá, miután Állandó Tanácsában 2022. március 31-én nem alakult ki konszenzus a misszió megbízatásának meghosszabbításáról, és sürgeti a tagállamokat, hogy tárjanak fel minden lehetőséget a különleges megfigyelő misszió megbízatásának visszaállítására;

31. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ-nek, az Európa Tanácsnak, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek, Ukrajna elnökének, kormányának és parlamentjének, az Oroszországi Föderáció elnökének, kormányának és parlamentjének, valamint a Nemzetközi Büntetőbíróság főügyészének.

2022. május 19., csütörtök

P9_TA(2022)0219

Az Ukrajnában zajló orosz háború társadalmi és gazdasági következményei az Unióra – az Unió reagálási képességének megerősítése

Az Európai Parlament 2022. május 19-i állásfoglalása az Ukrajnában zajló orosz háború Unióra gyakorolt társadalmi és gazdasági következményeiről – az Unió reagálási képességének megerősítéséről (2022/2653(RSP))

(2022/C 479/08)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Tanács 2022. március 24–25-i ülésének következtetéseiről, többek között az Ukrajna elleni háború legújabb fejleményeiről és az Oroszországgal szembeni uniós szankciókról és azok végrehajtásáról szóló, 2022. április 7-i állásfoglalására ([1]),

— tekintettel az Európai Tanács 2022. március 25-i következtetéseire,

— tekintettel a „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért" című, 2022. március 8-i bizottsági közleményre (COM(2022)0108),

— tekintettel az Európa helyreállítási szükségleteinek azonosításáról szóló, 2020. május 27-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2020)0098),

— tekintettel a Nemzetközi Valutaalap (IMF) 2022. április 22-i, „Európa: A háború visszaveti az európai fellendülést" című regionális gazdasági előretekintő jelentésére,

— tekintettel az ukrajnai orosz invázió fényében az EU-n belüli és kívüli élelmezésbiztonság biztosítását szolgáló sürgős uniós cselekvési terv szükségességéről szóló, 2022. március 24-i állásfoglalására ([2]),

— tekintettel az Ukrajna elleni háború nőkre gyakorolt hatásáról szóló, 2022. május 5-i állásfoglalására ([3]),

— tekintettel az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és a Bizottság között a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodásra ([4]),

— tekintettel „A makrogazdasági jogalkotási keret felülvizsgálatáról az európai reálgazdaságra gyakorolt hatás fokozása, valamint a döntéshozatal és a demokratikus ellenőrzés átláthatóbbá tétele érdekében" című, 2021. július 8-i állásfoglalására ([5]),

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel Oroszország 2022. február 24. óta illegális, kiprovokálatlan és indokolatlan agressziós háborút folytat Ukrajna ellen;

([1]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0121.
([2]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0099.
([3]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0206.
([4]) HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o.
([5]) HL C 99., 2022.3.1., 191. o.

2022. május 19., csütörtök

B. mivel Ukrajna orosz megszállása miatt milliókat érintő jelentős humanitárius válság alakult ki, amely elkerülhetetlenül bizonytalan időtartamú és nagyságrendű súlyos gazdasági megrázkódtatást fog okozni az EU-ban;

C. mivel az ukrajnai háború legfontosabb következménye az áldozatok, valamint az ostrom alatt álló településeken élő és a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő emberek nagy számával összefüggő humanitárius válság; mivel az ENSZ menekültügyi főbiztosának adatai szerint 2022. május 5-ig több mint 5,7 millió ember menekült el Ukrajnából, és több mint 85 %-uk jelenleg uniós országban tartózkodik; mivel a humanitárius válsággal kapcsolatos terheket nagymértékben az Ukrajnával határos tagállamok viselik;

D. mivel a bombázások, az olaj- és gázszivárgások és a vegyipari üzemekben és atomerőművekben történt incidensek következtében a konfliktus által okozott környezeti hatások Ukrajna és az EU lakossága számára egyaránt komoly aggodalomra adnak okot; mivel az EU-nak hozzá kell járulnia a háború által okozott környezeti károk elleni védelemhez és azok helyreállításához, valamint a környezeti bűncselekmények szankcionálásához, mivel azok elkerülhetetlenül hosszú távú következményekkel fognak járni;

E. mivel Oroszország egyoldalúan úgy döntött, hogy megszakítja Bulgária és Lengyelország gázellátását; mivel egyre több uniós tagállam fejezte ki támogatását az Oroszországgal szembeni teljes energiaembargó végrehajtása iránt annak érdekében, hogy Oroszország ne tudja zsarolni őket;

F. mivel a szankciók súlyos hatást gyakorolnak az orosz gazdaságra (az IMF szerint 2022-ben GDP-je 8,5 %-kal csökken és 21,3 %-os lesz az infláció); mivel a fosszilis tüzelőanyagok európai országok által Oroszországból történő vásárlása – azáltal, hogy naponta 800 millió EUR-t fizetnek Oroszországnak a szállításért – még mindig olyan eszközöket biztosít a rezsim számára, amelyek hozzájárulnak a háború finanszírozásához; mivel a Bizottság nagyratörő tervet terjesztett elő az orosz olaj behozatalának hat hónapon belüli és a finomított termékek behozatalának az év végéig történő betiltására;

G. mivel a gazdasági környezet a szükséges szankciók következményeivel együtt súlyos hatással lesz a szociális és gazdasági helyzetre, többek között az EU munkaerőpiacaira és az életkörülményekre; mivel a háború miatti válság negatívan hathat a növekedésre és a foglalkoztatásra, többek között a pénzügyi piacokra gyakorolt hatások, az energiahiány és az energiaárak további növekedése, az ellátási láncok tartós szűk keresztmetszetei és a bizalom elvesztése révén;

H. mivel az EU-ban a fogyasztói árak inflációja sok országban az 1970-es évek óta nem tapasztalt szintet ért el, 2022 áprilisában 7,5 %-os volt, ami a közös valuta bevezetése óta a legmagasabb szint, főként a fosszilis energia árának ugrásszerű emelkedése miatt; mivel ez a mezőgazdasági árak emelkedéséhez vezetett; mivel az EKB euróövezetre vonatkozó legutóbbi előrejelzése szerint az inflációs ráta (a harmonizált fogyasztói árindex alapján) várhatóan csökkeni fog a 2022. évi átlagosan 5,1 %-ról 2023-ban 2,1 %-ra, 2024-ben pedig 1,9 %-ra;

I. mivel az infláció növekedése és különösen az élelmiszer- és energiaárak gyors emelkedése az EU-ban hatással van a legkiszolgáltatottabb népességcsoportokra, tovább növeli az egyenlőtlenséget, és súlyosbítja a szegénységet és az energiaszegénységet; mivel a bérek az előrejelzések szerint nem fognak olyan gyorsan növekedni, mint az infláció, és ezért a munkavállalók veszítenek vásárlóerejükből és életkörülményeik romlását tapasztalhatják az elkövetkező hónapokban; mivel ez nagy nyomás alá helyezi majd a szociálpolitikai kapacitásokat és az olyan automatikus stabilizációs eszközöket is, mint a nemzeti munkanélküliségi rendszerek; mivel a Bizottság által elfogadott, szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó eszköz (SURE) elnevezésű európai eszköz sikeres volt;

J. mivel a Nemzetközi Valutaalap (IMF) 2022. áprilisi világgazdasági kitekintője szerint a globális növekedés a becslések szerint a 2021. évi 6,1 %-ról 2022-ben és 2023-ban 3,6 %-ra lassul, ami 2022-ben és 2023-ban 0,8, illetve 0,2 százalékponttal alacsonyabb a januárban előre jelzettnél; mivel az előrejelzések szerint az euróövezetben a növekedés üteme a 2021. évi becsült 5,3 %-ról 2022-ben 2,8 %-ra, 2023-ban pedig 2,3 %-ra csökken;

K. mivel a Bizottság 2022. évi együttes foglalkoztatási jelentésre irányuló javaslata szerint a munkahelymegtartási programok világjárvány alatti széles körű alkalmazása hozzájárult ahhoz, hogy 2021-ben viszonylag korlátozott mértékben nőtt a munkanélküliség, a 2020. évi 6 %-os növekedés helyett 2021-ben mindössze 0,4 %-kal ([6]);

L. mivel a kis- és középvállalkozások (kkv-k) nehezebben jutnak finanszírozáshoz, mint a nagyvállalatok; mivel az adminisztratív eljárások különösen megnehezítik a kkv-k számára a közpénzekhez való hozzáférést; mivel ezért a kkv-k pénzügyi támogatáshoz való hozzáférésére vonatkozó minden feltételnek figyelembe kell vennie az eljárások szükséges egyszerűsítését;

M. mivel Európának olyan új kihívásokkal kell szembenéznie, mint például a generációk közötti növekvő egyenlőtlenségek, a korlátozottabb társadalmi, egészségügyi, gazdasági és környezeti lehetőségek és erőforrások, a területi különbségek és az alapvető szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz, munkahelyekhez és az üzleti lehetőségekhez, valamint a szociális infrastruktúrához való egyenlőtlen hozzáférés; mivel 2020-ban az EU-ban 96,5 millió embert fenyegetett a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés veszélye, ami az EU népességének 21,9 %-át teszi ki; mivel az elmúlt évtizedben csökkent a szegénység és a társadalmi kirekesztés; mivel további csökkenésre van szükség; mivel az egyenlőtlenségek csökkentése az EU és a tagállamok közös felelőssége; mivel foglalkoznunk kell a hosszú távú gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek kiváltó okaival;

N. mivel egy 2019-es uniós szintű felmérésben mintegy 34 millió európai számolt be arról, hogy 2018-ban nem tudta otthonát megfelelően melegen tartani, és az Unió lakosságának 6,9 %-a nyilatkozott úgy, hogy nem engedheti meg magának, hogy elégséges mértékben fűtse otthonát;

O. mivel válság idején a szilárd szociális védelmi rendszerek elengedhetetlenek a szociális rezilienciához; mivel Európában a fő társadalmi következmény a megélhetési költségek növekedése, valamint az áruk és szolgáltatások megfizethetőségének hiánya, ami veszélyezteti az emberi jogokat, például az élelemhez, a lakhatáshoz, a ruházkodáshoz és az oktatáshoz való hozzáférést, a kedvező munkafeltételeket és a munkanélküliség elleni védelmet, valamint az orvosi ellátáshoz való hozzáférést;

P. mivel a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési terv célul tűzte ki az EU számára, hogy legalább 15 millióval csökkentse a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett személyek számát, és számos javaslatot tartalmaz e cél 2030-ig történő elérése érdekében; mivel a jelenlegi helyzetben a cél elérése egyre nagyobb kihívást jelent, tekintettel a szegénység és a munkanélküliség várható növekedésére az elkövetkező hónapokban; mivel a szociális védelmi rendszerek számára nagy kihívást jelent, hogy enyhítsék a válság társadalmi hatásait, támogatást nyújtsanak a menekültek számára, valamint mindenki számára biztosítsák a méltó életkörülményeket és a minőségi alapvető szolgáltatásokhoz, például az egészségügyhöz, az oktatáshoz és a lakhatáshoz való hozzáférést;

Q. mivel a Nemzetközi Energiaügynökség becslése szerint a többletnyereség 2022-ben 200 milliárd EUR-t tesz ki ([7]); mivel azt is megállapította, hogy a váratlan nyereségre vonatkozó ideiglenes költségvetési intézkedéseket lehet bevezetni az állami bevételekre, ami részben ellensúlyozhatja a magasabb energiaszámlákat; mivel a Bizottság 2022 márciusában iránymutatást javasolt a váratlan nyereségre vonatkozó ideiglenes adóintézkedések bevezetéséről ([8]);

R. mivel az ukrajnai orosz háború megmutatta az EU eltökéltségét, egységét és erejét a demokratikus értékek védelmében; mivel azt is megmutatta, hogy az EU-ban gazdasági, társadalmi és intézményi reformokra van szükség ahhoz, hogy kezelni lehessen Oroszország katonai agressziójának globális következményeit; mivel feltétlenül fenn kell tartani az Unió eddig tanúsított, imponáló egységét és szolidaritását az Ukrajna elleni orosz agresszió megszüntetése érdekében a rendelkezésre álló összes nem katonai eszköz felhasználása mellett, az EU-n belüli azonnali hatások kezelésére szolgáló kollektív eszközök mellett, valamint az Unió társadalmi, gazdasági és környezeti ellenálló képességének javítását célzó, folyamatban lévő jogalkotási menetrend fenntartása mellett, annak ellenére, hogy Putyin arra törekszik, hogy megosszon bennünket, és kisiklassa ezeket az erőfeszítéseket;

([6]) A Bizottság 2022. évi együttes foglalkoztatási jelentésre irányuló, 2021. november 24-i javaslata (COM(2021)0743).
([7]) https://www.iea.org/reports/a-10-point-plan-to-reduce-the-european-unions-reliance-on-russian-natural-gas
([8]) A Bizottság 2022. március 8-i, „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért” című közleménye (COM(2022)0108).

2022. május 19., csütörtök

S. mivel válság idején is biztosítani kell a szociális piacgazdaság és az egységes piac működését, hogy teljes mértékben kiaknázzuk a benne rejlő lehetőségeket az európai fogyasztók javára, és hozzájáruljon az európai vállalkozások termelékenységének és versenyképességének fellendítéséhez és minőségi munkahelyek létrehozásához;

T. mivel a Bizottság konkrét intézkedéseket terjesztett elő a REPowerEU megvalósítása érdekében;

U. mivel az EU-nak valódi hatalommá kell válnia a világban, amely képes cselekedni és dönteni, különösen a védelem, az energia, a mezőgazdaság, az akvakultúra és az ipar tekintetében;

V. mivel a szexuális és reproduktív egészséghez és jogokhoz való hozzáférés is egyre nehezebbé válik az EU-ba érkező menekültek számára; emlékeztet arra, hogy az Unió elkötelezett azon, minden személyt és minden nőt és lányt megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukciós jogai felett teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá azzal kapcsolatban szabad és felelősségteljes döntéseket hozhasson, hátrányos megkülönböztetéstől, kényszertől és nemi alapú erőszaktól mentesen;

Általános megfontolások

1. szolidaritást vállal az ukrán néppel, és elismeri, hogy az EU közvetlen határain zajló háború súlyos társadalmi és gazdasági következményekkel jár Európára nézve; teljes mértékben tudatában van annak, hogy a demokrácia és a szabadság nem fejezhető ki pénzbeli egyenértékben vagy szociális komfortban; megismétli, hogy a lehető leghatározottabban elítéli az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni jogellenes, ki nem provokált és indokolatlan katonai agresszióját és inváziót, valamint Belarusz ebben való részvételét;

2. kiemeli, hogy az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió és az EU Oroszországgal és Belarusszal szembeni indokolt szankciói hatással vannak az EU világjárványt követő gazdasági helyreállítására, és komoly fenyegetést jelentenek az EU helyreállítási és rezilienciaépítési stratégiájára, valamint az egységes piac integritására nézve;

3. hangsúlyozza, hogy az Ukrajna elleni jelenlegi háború tovább súlyosbította a már amúgy is komoly energiaár-válságot szerte Európában, ami közvetlen negatív hatást gyakorol valamennyi uniós polgár vásárlóerejére és a kkv-kra; emlékeztet arra, hogy a jelenlegi magas gáz- és villamosenergia-árak – bár különböző mértékben és időpontokban – a legtöbb tagállamot érintik, és hogy a jelenlegi áremelkedés gyors beavatkozást igényel annak érdekében, hogy összehangolt gazdaság- és szociálpolitikai válaszlépések révén azonosíthatók, elkerülhetők és megelőzhetők legyenek a társadalmi-gazdasági következmények;

4. hangsúlyozza az energetikai szuverenitás és az orosz energiaellátástól való függetlenség és nagyobb stratégiai autonómia és energiabiztonság biztosításának jelentőségét az EU energiainfrastruktúrájába – többek között az energiahálózatok összekapcsolásába és a határokon átnyúló infrastruktúrába, a megújulóenergia-termelésbe és az energiahatékonyságba – történő jelentős beruházások fejlesztése és biztosítása révén;

5. meggyőződése, hogy válság idején tovább kell erősíteni az Unió szolidaritási kapacitásait; felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy amennyiben a válság kedvezőtlen hatásait nem lehet megfelelően kezelni a meglévő programokkal, álljanak készen, és eltökélten, egységesen, gyorsan, valamint az e súlyos, új válság által leginkább érintettekkel szolidárisan reagáljanak, hogy segítsék a háztartásokat és a vállalkozásokat, különösen a kkv-kat; hangsúlyozza, hogy határozott, összehangolt és szolidaritáson alapuló európai válaszra van szükség a válság továbbgyűrűzésének mérsékléséhez a gazdasági és társadalmi hatások azonosítása, megelőzése és enyhítése révén, hogy az európai polgárok továbbra is támogassák az Oroszországgal szembeni fellépéseket és az ukránok védelme érdekében szükséges egyéb tevékenységeket; felhívja az uniós intézményeket, hogy az Európai Unióról szóló szerződés 49. cikkével összhangban és érdemei alapján adjanak uniós tagjelölti státuszt Ukrajnának;

6. hangsúlyozza, hogy teljes mértékben támogatja Ukrajnát és az ukrán népet; kiemeli annak fontosságát, hogy az Európai Tanács jóváhagyta az Oroszországgal szembeni öt szankciócsomagot, és felszólít azok gyors és hatékony végrehajtására; felhívja a tagállamokat, hogy sürgősen fogadják el a Bizottság által javasolt hatodik szankciócsomagot, beleértve az orosz olaj behozatalának tilalmát is; ismételten felszólít az orosz olaj-, szén-, nukleáris üzemanyag- és gázimport azonnali és teljes embargójára, valamint az Északi Áramlat 1 és 2 teljes leállítására; felszólít a szankciókkal kapcsolatos kárelhárítási intézkedések sürgős elfogadására annak érdekében, hogy ne a munkavállalók és a háztartások viseljék e politikai döntések terhét;

7. támogatja az Ukrajna megsegítésére irányuló globális erőfeszítéseket, különösen a G7-ek révén, és felszólít Ukrajna adósságának enyhítésére; kéri, hogy a Bizottság és a tagállamok irányítsák az Ukrajnát segítő szolidaritási vagyonkezelői alappal és az Ukrajna háború utáni újjáépítésére irányuló stratégiával kapcsolatos munkát; emlékeztet régóta hangoztatott álláspontjára, miszerint a Parlamentet teljes mértékben be kell vonni az uniós vagyonkezelői alapok létrehozásába és felügyeletébe, valamint a kapcsolódó operatív döntéshozatalba;

8. felhívja a Tanácsot, hogy bővítse ki az uniós szankciók által közvetlenül érintett személyek – köztük az orosz oligarchák – jegyzékét, figyelembe véve a Navalnij alapítványa által ismertetett, 6 000 személyt tartalmazó listát; kéri, hogy az uniós szankciókat terjesszék ki az EU-ban működő, Oroszországhoz kapcsolódó médiaszervezetekre, különösen a GRU-hoz köthető InfoRos „hírügynökségre”;

9. megjegyzi, hogy az olyan korábbi politikusok, mint Esko Aho, Francois Fillon és Wolfgang Schüssel a közelmúltban lemondtak orosz cégeknél betöltött pozícióikról, és határozottan követeli, hogy mások, például Karin Kneissl és Gerhard Schröder is ugyanezt tegyék; felhívja továbbá a Tanácsot, hogy terjessze ki az uniós szankciókkal sújtott személyek listáját a nagy orosz vállalkozások igazgatótanácsának európai tagjaira és azokra a politikusokra, akik továbbra is pénzt kapnak Oroszországból;

A gazdasági és szociális válság összehangolt kezelése

10. meggyőződése, hogy rövid távon hatékony választ jelent a háztartások és a vállalkozások számára a magas energiaárak enyhítéséhez való hozzájárulás, valamint a vásárlóerő, a minőségi foglalkoztatás és a közszolgáltatások fenntartása, az európai zöld megállapodás és a igazságos, digitális és zöld átállás végrehajtásának folytatása, továbbá a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési terv megerősítése; felszólít a belső energiapiac megerősítésére a függőségek megszüntetése érdekében, új függőségek létrehozása nélkül;

11. ismételten hangsúlyozza az energiaforrások, a technológiák és az ellátási útvonalak diverzifikációjának fontosságát, elkerülve ugyanakkor a bezártsági hatásokat, olyan nagyszabású köz- és magánberuházási terv kidolgozása mellett, amely az energiahatékonyságba, a megújuló energiába, valamint az éghajlatváltozás és az energiaellátás problémájának kezelését célzó fenntartható, hosszú távú közberuházásokra irányul; felhívja ezért a Bizottságot, hogy tegye összehangoltabbá az energiahatékonyság, a megújuló energia és különösen a zöld hidrogén tervezését és finanszírozását; felszólít a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának gyors megszüntetésére;

12. ismét hangsúlyozza, hogy a Bizottság becslése szerint a digitális átalakulás, a zöld átállás és az igazságos átállás, valamint a gazdasági és társadalmi helyreállítás kihívásainak és lehetőségeinek kezelése érdekében évente további, többszáz milliárdos nagyságrendű közberuházásra van szükség ([9]); hangsúlyozza emiatt, hogy az elkövetkező években az EU-ban stabilizálni kell a beruházások megnövekedett szintjét, és fokozni kell a felfelé irányuló konvergenciát;

13. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a közberuházásokat és a pénzügyi támogatást – beleértve az állami támogatásokra vonatkozó szabályok rugalmassá tétele keretében a vállalkozásoknak nyújtott állami pénzügyi támogatást is – kössék a közpolitikai célkitűzésekhez kapcsolódó releváns követelményekhez, különösen szociális, környezetvédelmi és pénzügyi követelményekhez, amelyeket a kedvezményezetteknek mindaddig teljesíteniük kell, amíg állami támogatásban részesülnek, biztosítva ugyanakkor a tisztességes és nyílt versenyt, a vállalkozásaink közötti egyenlő versenyfeltételeket, valamint az egységes piac alapját képező alapelvek tiszteletben tartását;

14. tudatában van annak, hogy az energiaárak emelkedése által a kiszolgáltatott háztartásokra gyakorolt hatás enyhítése döntő fontosságú lesz a szegénységi arányok visszafogásához; felszólítja a tagállamokat, hogy legyenek hatékonyak és célzottak megnövekedett szociális kiadásaik tekintetében – beleértve a jövedelemtámogatást is – az emelkedő energiaárak hatásának enyhítése érdekében, különösen az alacsony jövedelmű háztartások esetében, és finanszírozzanak az energiahatékonyság növelésére és a megújuló energiaforrások elterjesztésére irányuló közpolitikákat; hangsúlyozza, hogy a háztartások vásárlóerejének fenntartása érdekében a bérnövekedésnek figyelembe kell vennie a hosszú távú inflációt és a termelékenység növekedését;

([9]) Bizottsági szolgálati munkadokumentum 2020. május 27-i Európa helyreállítási szükségleteinek azonosításáról (SWD(2020) 0098),16ff.

2022. május 19., csütörtök

15. megismétli a Tanács Bizottsághoz intézett felhívását, hogy nyújtson be olyan javaslatokat, amelyek hatékonyan kezelik a túlzott villamosenergia-árak problémáját, az egységes piac integritásának megőrzése mellett; emlékeztet a Bizottság által előterjesztett jelenlegi rövid távú lehetőségekre (a fogyasztók közvetlen támogatása utalványok, adókedvezmények vagy az „aggregátori modell/egyvásárlós modell" révén, állami támogatás, adózás, árplafonok és szabályozási intézkedések, például különbözeti ügyletek) annak érdekében, hogy csökkentsék a rendkívül magas árak polgárokra és vállalkozásokra gyakorolt hatását, ugyanakkor kezeljék a villamosenergia-piacokra gyakorolt továbbgyűrűző hatást; aggodalmát fejezi ki az esetleges piaci visszaélések miatt; felhívja a Bizottságot, hogy értékelje a gázárak villamosenergia-piac működésére gyakorolt hatását, különös tekintettel a gázárnak a végső árban betöltött meghatározó szerepére;

16. rendkívül aggasztónak tartja az Ukrajna elleni orosz háború által az EU élelmezésbiztonságára gyakorolt hatásokat; hangsúlyozza, hogy sürgősen fokozni kell az élelmezésbiztonsággal kapcsolatos uniós megközelítést, és szükség esetén növelni kell a fenntartható termelési kapacitást az uniós élelmiszerrendszer általános függőségének csökkentése és az élelmiszer-ellátási lánc ellenálló képességének növelése érdekében; rámutat az agrár-élelmiszeripari ágazatra gyakorolt jelentős hatásokra a termelési költségek súlyos növekedése miatt, amint azt a Parlament 2022. március 24-i állásfoglalása is felvázolja, amely szerint az ukrajnai orosz invázió fényében sürgős uniós cselekvési tervre van szükség az EU-n belüli és kívüli élelmezésbiztonság biztosítása érdekében, arra figyelmeztet, hogy a számos ország által bejelentett export-korlátozások áremelkedésekhez vezethetnek, destabilizálhatják a piacokat, hozzájárulhatnak az éhínséghez és spekulatív gyakorlatokhoz vezethetnek;

Az Ukrajnából ideiglenesen lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek integrációja

17. hangsúlyozza, hogy az ukrajnai háború és a megélhetési költségek azt követő növekedése és a munkanélküliség kockázata tovább súlyosbíthatja a szegénység és a társadalmi integráció által fenyegetett családok, menekültek, nők és gyermekek, illetve a minőségi ellátáshoz való hozzáférésre szorulók helyzetét, ha nem kerül sor megfelelő kiegészítő védelmi intézkedések végrehajtására; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy összpontosítsák erőfeszítéseiket az európai gyermekgarancia végrehajtására azáltal, hogy az Ukrajnából menekülő gyermekek számára a fogadó országokban élő uniós társaikkal egyenlő feltételek mellett biztosítják a minőségi szolgáltatásokhoz való ingyenes hozzáférést, és megfelelő költségvetéssel sürgősen növeljék az európai gyermekgarancia finanszírozását;

18. úgy véli, hogy valamennyi tagállamban garantálni kell a teljes körű egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki – különösen a háborús bűncselekmények áldozatául esett, az Unióban menekült státusszal bíró nők – számára; felszólítja a tagállamokat, hogy segítsenek az ideiglenesen lakóhelyüket elhagyni kényszerült ukrán nőknek, hogy biztosítsák a minőségi, hátrányos megkülönböztetéstől, kényszerítéstől és visszaéléstől mentes szexuális és reprodukciós egészséggondozáshoz való egyetemes hozzáférést, rendezzék a jogorvoslati lehetőségek kérdését, továbbá előzzék meg az őket érintő emberi jogi jogsértéseket; üdvözli a Bizottság bejelentését, amely szerint 1,5 millió EUR-t különített el egy célzott projektre, amely az ENSZ Népesedési Alapját támogatja az ukrajnai nők és lányok szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatások nyújtása terén;

19. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak különös figyelmet a kísérő nélküli kiskorúak, a hozzátartozóiktól elszakított és az ukrajnai intézményekben elhelyezett helyzetére annak biztosítása érdekében, hogy kielégítsék azonnali szükségleteiket, megfelelően azonosítsák és nyomon kövessék őket, és hogy az adatokat megosszák a tagállamok között azzal a céllal, hogy újraegyesülhessenek családjukkal, vagy később újraintegrálódhassanak az ukrán társadalomba, ugyanakkor garantálják a bántalmazással vagy emberkereskedelemmel szembeni védelmüket, különösen a fiatal nők és lányok esetében;

20. felhívja a figyelmet arra, hogy a Covid19-válság megmutatta a migráns munkavállalók döntő szerepét az európai gazdaságok támogatásában; figyelmeztet azonban arra, hogy a migráns munkavállalók nagyon gyakran szembesülnek rossz munka- és életkörülményekkel, a szociális védelem hiányával, az egyesülési szabadság és a munkavállalói jogok megtagadásával, hátrányos megkülönböztetéssel és idegengyűlölettel, és aggodalmát fejezi az Ukrajnából érkezők munkaerő-kizsákmányolásának bejelentett esetei miatt; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy foglalkozzanak ezekkel az esetekkel, és biztosítsák az ukrán munkavállalók jogainak védelmét, valamint azt, hogy integrációjuk a törvények, az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség teljes tiszteletben tartásával történjen; úgy véli, hogy Unió-szerte támogatni kell a szakszervezeteket és a civil társadalmi szervezeteket, akkor is, amikor a menekültek alapvető munkaügyi és szociális jogainak védelmével, a menekült munkavállalók szervezésével és szakszervezeti bevonásával, valamint szerepvállalásuk növelésével kapcsolatos fellépésekkel foglalkoznak;

21. felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson pénzügyi támogatást a jogállamiságot tiszteletben tartó tagállamoknak a menekültek fogadásához és szociális és munkaerő-piaci integrációjához, többek között a gondozási szolgáltatásokhoz, a lakhatáshoz, az élelmiszerhez, az anyagi segélyekhez, a képzési programokhoz és az állami foglalkoztatási szolgálatokhoz; hangsúlyozza, hogy speciális védelmet és ellátást kell nyújtani az Ukrajnából érkező fogyatékossággal élő személyek számára; felhívja a tagállamokat, hogy támogassák a nemzeti hatóságokat, a fogadó-, oktatási és foglalkoztatási központokat, a nem kormányzati szervezeteket és a jótékonysági szervezeteket harmadik országbeli állampolgárok készségprofil-készítő uniós eszközének használatában;

22. rámutat arra, hogy Európa mentális egészségügyi rendszereit jobban kell finanszírozni, és hogy az ellátáshoz való hozzáférés a lakosság számára kihívást jelenthet, ezért az javítani kellene; hangsúlyozza, hogy ez még nagyobb kihívást jelent a menekültek és más migránsok számára; úgy véli, hogy a menekültek traumával való megküzdésének támogatása érdekében mindenképpen jelentős mértékben növelni kell egyrészt a klinikai mentálegészségügyi szolgáltatások finanszírozását, másrészt – az iskolákkal, közösségi és egyéb szervezetekkel partnerségben – a nem klinikai megközelítéseket;

Új rezilienciacsomag Európa számára

Az emberek társadalmi rezilienciájára vonatkozó csomag

23. hangsúlyozza, hogy az EU gazdasági és szociális helyzete várhatóan tovább romlik az elkövetkező hónapokban, és a még magasabb energiaárak és ezáltal a fűtési kiadások, valamint az egyéb áruk és szolgáltatások inflációjának növekedése miatt tovább fokozódik; megismétli, hogy az egészségügyi kockázatokat továbbra is nyomon kell követni; úgy véli, hogy fontos lenne, hogy az EU elébe menjen ennek, és 2022 nyaráig olyan politikai keretet és konkrét kezdeményezéseket hozzon létre a tagállamok számára, amelyek a lakosság legkiszolgáltatottabb rétegeinek támogatására irányulnak; megismétli a Tanácsnak a tagállamokhoz és a Bizottsághoz intézett felhívását, hogy a következő téli szezonra tekintettel sürgősen hozzák létre a szükséges szolidaritási és kompenzációs mechanizmusokat, és dolgozzanak együtt a közös intézkedéseken;

24. felszólít egy ideiglenes európai szociális rezilienciára vonatkozó csomag kidolgozására, amely összehangolja az uniós szociális jóléti és szociális védelmi rendszerek megerősítését célzó intézkedéseket és eszközöket, beleértve a SURE folytatását és refinanszírozását mindaddig, amíg a háború társadalmi-gazdasági következményei negatív hatást gyakorolnak a munkaerőpiacra, valamint egy olyan szociális mentőalapot, amely fokozott állami támogatást nyújt a társadalmunk legszegényebbjeit célzó meglévő eszközöknek; emellett a Szociális Klímaalap gyors elfogadására szólít fel; kéri a szociális éghajlatvédelmi intézkedésekbe történő beruházások megerősítését; felszólítja a tagállamokat, hogy adott esetben fontolják meg a nemzeti bérletidíj-indexálási rendszerek ideiglenes felfüggesztését;

25. felhívja a Bizottságot, hogy a portói szociális csúcstalálkozót követően szervezzen nyomon követést az uniós intézmények és a szociális partnerek részvételével annak érdekében, hogy megvitassák a növekvő infláció miatt fennálló rendkívüli helyzettel és annak társadalmi következményeivel járó kihívásokat, különösen az életkörülmények, a javak különböző társadalmi csoportok közötti méltányos újraelosztása és a tisztességes bérek tekintetében, és hogy dolgozzon a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési terv aktualizálásán annak biztosítása érdekében, hogy a kitűzött célokat további javaslatok és/vagy pénzügyi eszközök elfogadásával teljesítsék;

26. kiemeli, hogy a Bizottság ajánlást fog előterjeszteni a Tanács elé a minimumjövedelem-rendszerek keretének létrehozásáról, amelynek célja a méltó élethez való jog védelme, a szegénység felszámolása, valamint a megfelelőség és a hatókör kérdésének kezelése, beleértve egy csökkentést kizáró záradékot, erre ugyanis sürgős szükség van; emlékeztet arra, hogy a Bizottság az országspecifikus ajánlásokban minimumjövedelem-rendszereket javasolt, és kijelentette, hogy nem minden tagállam határozta meg a minimáljövedelmet a szegénységi küszöb felett; szorgalmazza továbbá olyan, képesítések megszerzését célzó juttatási rendszerek elfogadását, amely – oktatási költségeik és alapvető szükségleteik fedezése érdekében – minden olyan rászoruló személy számára elérhető, aki szakképzésre vagy felsőfokú oktatásra kíván beiratkozni;

27. emlékeztet arra, hogy a Covid19-válság különösen súlyosan érintette a fiatalokat a foglalkoztatás, az oktatás, a képzés és a mentális jóllét tekintetében; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az ukrajnai orosz agresszióból eredő jelenlegi válság gazdasági következményei azzal a kockázattal járnak, hogy még több európai fiatal marad munkanélküli, ami hosszú távú társadalmi-gazdasági következményekkel jár;

2022. május 19., csütörtök

28. emlékeztet arra, hogy a megfelelő életszínvonalhoz való jog, beleértve a lakhatást is, szerepel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában; figyelmeztet arra, hogy az európai lakáspiacra még nagyobb nyomás nehezedik majd, és ezért felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a nemzeti reformprogramokban szereplő, megfizethető lakhatásra vonatkozó nemzeti tervek révén törekedjenek arra, hogy mindenki számára biztosítsák a tisztességes és megfizethető lakhatáshoz való hozzáférést; ezzel összefüggésben üdvözli a hajléktalanság elleni küzdelem európai platformját;

29. figyelmeztet a folyamatban lévő háború globális élelmiszer-ellátási láncokra és élelmiszerárakra gyakorolt hatására, valamint a vásárlóerőre gyakorolt következményekre; az élelmiszerárak emelkedésének fényében kiemeli az új ESZA+ keretében a társadalmi befogadást célzó intézkedésekre elkülönített minimális források növelését, valamint a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap keretében hozott intézkedésekre szánt összegen felüli 3 %-ot, és ösztönzi a tagállamokat, hogy az ESZA±szal összhangban előírt minimális összegeknél többet különítsenek el;

Gazdasági válságenyhítő intézkedéscsomag a vállalkozások számára

30. megismétli Oroszország Ukrajna elleni háborúja és a kiszabott szankciók gazdasági és társadalmi következményeinek kezelésére irányuló, összehangolt uniós fellépést szorgalmazó felhívását; javasolja egy gazdasági válságenyhítő intézkedéscsomag létrehozását a vállalkozások számára, beleértve gazdasági, költségvetési és jogalkotási elemeket is, a kkv-k és a közberuházások számára, az EU 2030-ra és 2050-re vonatkozó éghajlat-politikai céljainak veszélyeztetése nélkül; úgy véli, hogy egy ilyen csomagnak legalább a következőket magában kell foglalnia:

a) a Bizottság a minőségi jogalkotás célkitűzéseivel összhangban készítsen elemzést, amelybe meghatározza, hogy melyek a magasabb energia- és nyersanyagárak halmozott hatásai és a háború hatása által leginkább érintett ágazatok;

b) az ezekben az ágazatokban működő vállalkozásoknak nyújtott támogatás növelését az állami támogatási szabályok rugalmas alkalmazásának biztosítása révén, a tisztességes verseny biztosítása mellett, a vállalkozások üzleti modelljeibe beépített, releváns kötelező fenntarthatósági követelmények – például a csoportos létszámcsökkentés tilalma, az energiahatékonyság növelése, a megújuló energia fokozott használata és a primer anyagok csökkentésére vonatkozó célkitűzések – figyelembevételével;

c) diverzifikációs stratégia elfogadását az alapanyagokkal és kritikus fontosságú nyersanyagokkal, például a ritkaföldfémekkel való megbízható ellátás biztosítása érdekében, továbbá a fenntartható ellátási láncok biztosítását a Párizsi Megállapodással összhangban;

d) az orosz energiaellátástól való függetlenség és több stratégiai autonómia biztosítását az EU energiainfrastruktúrájába – többek között az energiahálózatok összekapcsolásába és a határokon átnyúló infrastruktúrába, a megújulóenergia-termelésbe és az energiahatékonyságba – történő jelentős beruházások fejlesztése és biztosítása révén;

e) az uniós garancia szintjének növelését az InvestEU programban az európai kkv-k támogatására irányuló beruházások fellendítése érdekében, többek között tőketámogatás céljából, valamint egy új finanszírozású külön keret létrehozását a háború következményei által érintett vállalatok és az energiafüggetlenséggel kapcsolatos, az energia- és éghajlat-politikai célokat támogató projektek számára ebben a programban;

31. hangsúlyozza a Tanács közelmúltbeli következtetéseit, amelyekben felkéri a tagállamokat és a Bizottságot, hogy továbbra is a lehető legjobban használják ki az állami támogatási eszköztárat, beleértve az új, állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes válságkeret; hangsúlyozza e tekintetben, hogy a Bizottság által bemutatott állami támogatási keret nem tartalmaz fenntarthatósági és szociális feltételeket; ragaszkodik ahhoz, hogy az uniós intézmények és a tagállamok biztosítsák, hogy a vállalkozásoknak a háború és a világjárvány gazdasági hatásai elleni küzdelem érdekében nyújtott állami pénzügyi támogatást ahhoz a feltételhez kössék, hogy a finanszírozást a munkavállalók javára használják fel, és hogy mindaddig, amíg ilyen támogatásban részesülnek, a kedvezményezett vállalkozások tartózkodjanak a vezetőségnek történő jutalomfizetéstől, az adókijátszástól, az osztalékfizetéstől és attól, hogy részvény-visszavásárlási programokat kínáljanak;

32. üdvözli, hogy a Bizottság hamarosan elfogadja az egységes piaci szükséghelyzeti eszközt; sürgeti a Bizottságot, hogy e jogalkotási keretbe építsen be olyan rendelkezéseket, amelyek a pénzügyi intézmények stressztesztjeihez hasonlóan olyan rugalmassági stressztesztet vezetnek be a vállalkozások számára, amelyek feltérképeznék és értékelnék ellátási láncuk kockázatait, és lehetséges válaszokat adnának ezekre, beleértve az externáliákat, valamint a társadalmi, környezeti és politikai kockázatokat is;

33. emlékeztet a jól működő egységes piac – az uniós gazdaság gerince – fontosságára; hangsúlyozza, hogy az ukrajnai orosz invázió számos olyan kihívást vetett fel az EU keresleti és kínálati rezilienciájával kapcsolatban, amelyek hatással vannak az EU iparára és széttördelik az egységes piacot; kéri a Bizottságot, hogy terjesszen elő új javaslatokat a magánszereplők arra való ösztönzésére, hogy ruházzanak be az EU-ban, továbbá a szolgáltatások egységes piacának megerősítésére, a tőkepiaci unió és a bankunió terén való előrelépésre, valamint a köz- és magánszféra közötti partnerségek olyan új formáinak alkalmazására, amelyekben az állam korlátozott finanszírozási kockázatot vállal több magánszektorbeli beruházási tevékenység becsatornázása érdekében, hasonlóan a kkv-kat célzó Covid19-cel kapcsolatos támogatási rendszerekhez;

Az EU cselekvőképességének megerősítése

34. kiemeli, hogy a Covid19-válságra adott európai válaszintézkedések nyomán az európai polgárok úgy érezték, hogy az Unió megvédi őket, és lehetőségeket nyit meg számukra, különösen a SURE program és a Next Generation EU (NGEU) létrehozása révén; hangsúlyozza, hogy sem az NGEU alap, annak „Helyreállítási és Rezilienciaépítési Alap” összetevője, sem pedig a jelenlegi, 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben biztosított rugalmasság nem elegendő az ukrajnai háború miatt jelentkező pénzügyi szükségletek fedezésére; emlékeztet arra, hogy ezeket az eszközöket nem arra tervezték, valamint méretükben sem úgy alakították ki, hogy velük kezeljék az orosz agresszióból és invázióból eredő új kihívásokat, és ezzel egyidejűleg fenntartsák az uniós programokba és szakpolitikákba irányuló beruházásokat, ideértve az olyan fontos prioritásokat is, mint az igazságos átmenet és a zöld és digitális átállás;

35. hangsúlyozza, hogy optimálisan ki kell használni a meglévő finanszírozási lehetőségeket, a rugalmasságot és a többéves pénzügyi keretről szóló rendeletben és a költségvetési rendeletben meghatározott egyéb rendelkezéseket; meggyőződése azonban, hogy az EU költségvetésében további rugalmasságot kell biztosítani – beleértve a visszavont kötelezettségvállalások teljes körű felhasználását – az előre nem látható és sürgős igények kielégítése érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy végezze el a jelenlegi többéves pénzügyi keret működésének mélyreható felülvizsgálatát, és a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2023 első negyedévében terjesszen elő jogalkotási javaslatot a többéves pénzügyi keret átfogó felülvizsgálatára; elvárja, hogy e felülvizsgálat figyelembe vegye az ukrajnai háború hosszú távú következményeit és a sürgősségi intézkedéseket;

36. emlékeztet arra, hogy készen áll minden rendelkezésre álló uniós költségvetési eszközt igénybe venni annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb pénzügyi támogatás legyen nyújtható az ukrajnai háború elől menekülő embereknek, és figyelmeztet, hogy az említett eszközök igénybevétele nem történhet a meglévő programok és fellépések kárára; felhívja a Bizottságot, hogy azonosítsa az Ukrajna támogatására és a háború következményeinek kezelésére igénybe vehető további, még ki nem osztott forrásokat, különösen a korábbi programozási gyakorlatokból;

37. üdvözli a Bizottság által az új REPowerEU program keretében felvázolt tervet, amely szerint Európa jóval 2030 előtt függetlenné válik az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól, először is a földgáztól, tekintettel Ukrajna Oroszország általi megszállására; felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogyan lehetne ezt a programot a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekkel együtt felhasználni az energetikai átállásba történő beruházások előmozdítására, beleértve az energiabiztonság területén megvalósuló, több országra kiterjedő projektek finanszírozását is;

38. felhív a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek gyors végrehajtására, különösen az energia területén, tagállami és európai szinten egyaránt; határozottan úgy véli, hogy ez erősíteni fogja az EU stratégiai autonómiáját;

39. emlékeztet arra, hogy több mint 200 milliárd EUR összegű kölcsönt nem kötöttek le; ezért kéri a tagállamokat, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelettel összhangban használják fel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó, nem igényelt hiteleket a háború miatt jelentkező negatív gazdasági és társadalmi költségek fedezésére;

40. tudomásul veszi az IMF következtetéseit, amelyek szerint a költségvetési politika a monetáris politikánál alkalmasabb az új sokkhatások kezelésére, és hogy lehetővé kell tenni az automatikus fiskális stabilizátorok szabad működését, miközben további kiadásokat kell elkülöníteni többek között a menekültek humanitárius támogatására és az alacsony jövedelmű háztartások számára biztosított átcsoportosításokra, valamint a kiszolgáltatott, de életképes vállalkozások célzott támogatására;

2022. május 19., csütörtök

41. tudomásul veszi a Bizottság 2023. évi költségvetés-politikai iránymutatásról szóló közleményét ([10]) és az arra irányuló felhívást, hogy fenn kell tartani a támogató jellegű költségvetési irányvonalat, készenállva ugyanakkor a gazdasági és szociális helyzet változására való reagálásra; elvárja, hogy a Bizottság terjesszen elő adópolitikai intézkedéseket a gazdasági megrázkódtatásokra és a szegénység növekedésére való reagálás érdekében; ebben a tekintetben továbbra is elvárja, hogy az általános mentesítési rendelkezés mindaddig érvényben maradjon, amíg a mögöttes indokok fennállnak; úgy véli, hogy a költségvetési szabályokhoz való visszatérés a jelenlegi körülmények között nem szándékolt hatásokkal járhatna az EU gazdaságára és a tagállamok azon képességére, hogy szembenézzenek a jelenlegi válsággal;

42. megragadja az alkalmat, hogy a jelenlegi globális geopolitikai kihívások – mint például a Covid19-világjárvány és az Ukrajna elleni orosz invázió – közepette újragondolja az Unió gazdasági kormányzását, hogy növelje a sokkokkal és válságokkal szembeni rezilienciáját, valamint megerősítse szociális és energiapolitikai dimenzióját; felkéri a Bizottságot, hogy alakítsa át a jelenlegi válságra adott átfogó gazdaságpolitikai választ annak érdekében, hogy a hatalmas beruházási szükségletek kontextusában hatékonyan kezelje a gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségeket;

43. felhívja a Bizottságot, hogy indítsa el az uniós költségvetési szabályok felülvizsgálatát; megjegyzi, hogy a gazdaságirányítási keret felülvizsgálata során figyelembe kell venni a világjárvány következményeit, a háborút és az energetikai átállásra gyakorolt hatásokat;

44. szorgalmazza egy új, célzott európai alap (stratégiai autonómia alap Európa számára) létrehozását – a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés elkerülése céljából – a határokon átnyúló energetikai infrastruktúra, a megújulóenergia-termelés és az energiahatékonyság finanszírozására, megerősítve az európai zöld megállapodás felé vezető utat, a kiberbiztonságot, az ipari versenyképességet, a körforgásos gazdaságot, az élelmezésbiztonságot és a fenntartható fejlődést, ezáltal biztosítva Európa autonómiáját és védve a színvonalas közszolgáltatásokat az elkövetkező évtizedekben; ismételten hangsúlyozza, hogy minden ilyen új alapot rendes jogalkotási eljárással kell létrehozni, és a Parlament teljes körű felügyelete mellett és a Bizottság közvetlen irányítása alatt kell működtetni; hangsúlyozza, hogy az alap teljes összegét a költségek és a beruházási hiányok egyértelmű értékelése alapján kell megállapítani; kéri, hogy mindez az NGEU-ból levont tanulságokon alapuljon;

45. hangsúlyozza, hogy ezzel párhuzamosan további új uniós saját forrásokra van szükség legalább az NGEU visszafizetési költségeinek (tőke és kamat) fedezésére és az uniós költségvetés hosszú távú, fenntartható finanszírozásának biztosítására annak elkerülése érdekében, hogy az új uniós prioritásokat a meglévő uniós programok és politikák kárára finanszírozzák; eltökélt szándéka, hogy szorosan nyomon követi az új saját források bevezetésére irányuló, elfogadott és jogilag kötelező erejű, 2020. decemberi ütemterv végrehajtását; sürgeti a Tanácsot, hogy – annak érdekében, hogy még a 2023. évi költségvetési eljárás lezárása előtt megállapodás szülessen – gyorsítsa fel az uniós saját források első kosaráról szóló tárgyalásokat, amely kosár magában foglalja az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusból és a kibocsátáskereskedelmi rendszerből származó bevételeket, valamint a legnagyobb és legjövedelmezőbb multinacionális vállalatok nyereségének egy részét; ismételten kéri, hogy további késedelem nélkül vezessék be az új saját források második kosarát, beleértve a pénzügyi tranzakciós adót is, és sürgeti a Bizottságot, hogy 2023 decembere előtt terjesszen elő javaslatot; hangsúlyozza, hogy további lépéseket kell tenni, ha a javasolt új saját forrásokat nem fogadják el, vagy azok nem elegendőek az uniós költségvetési bevételek elvárt szintjének eléréséhez; e tekintetben rámutat a saját forrásokról szóló rendszeres párbeszéd fontosságára a három intézmény között;

46. kiemeli, hogy – amint azt az Európai Tanács hangsúlyozta – a rendkívüli bevételek ideiglenes megadóztatása vagy az ezekre irányuló szabályozási beavatkozások a tagállami közfinanszírozás forrásai lehetnek; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a kialakítás során hangolják össze a rendkívüli bevételek megadóztatásának rendszereit vagy az egyéb szabályozási intézkedéseket annak érdekében, hogy azokat az ukrajnai háború EU-ra gyakorolt társadalmi és gazdasági következményeinek enyhítésére használják fel;

47. hangsúlyozza, hogy sürgősen végre kell hajtani a minimális tényleges adómértékről szóló, az OECD 2. pilléréhez tartozó megállapodást, az 1. pillér végrehajtása mellett, amely a nyereségek és az adóztatási jogok országok közötti igazságosabb elosztására összpontosít a legnagyobb multinacionális vállalkozások, köztük a digitális ágazatban működők tekintetében ([11]);

([10]) A Bizottság 2022. március 2-i közleménye a 2023. évi költségvetés-politikai iránymutatásról (COM(2022)0085).

([11]) Lásd Gentiloni biztosnak az OECD-megállapodást követő tagállami és uniós adóbevételekről szóló E-005563/2021. számú írásbeli választ igénylő kérdésre adott 2022. február 15-i válaszát.

48. megismétli, hogy sürgősen fel kell venni a harcot az adókijátszás, az adókikerülés és az agresszív adótervezés ellen, további reformok, többek között a magatartási kódexszel foglalkozó csoport (társasági adózás) révén, a Parlament ajánlásaival összhangban; felhívja a Tanácsot, hogy a Parlament véleménye nyomán jusson megállapodásra az energiaadó-irányelv felülvizsgálatára ([12]) és a fedőszervezetek adózási célú, visszaélésszerű felhasználásának megelőzésére irányuló szabályok megállapításáról szóló irányelvre ([13]) irányuló bizottsági javaslatokról;

49. üdvözli a Bizottság által a Parlament külön kérése nyomán az uniós eszköznyilvántartással kapcsolatban rendelt megvalósíthatósági tanulmányt; megállapítja, hogy egy ilyen mechanizmus az állami hatóságok számára kellő idejű hozzáférést biztosíthat a nagy értékű eszközök és áruk tulajdonjogára vonatkozó információkhoz az egész Unióban, és ezáltal hatékonyan visszaszorítja a célzott pénzügyi szankciók megkerülésére irányuló erőfeszítéseket, valamint lehetővé teszi a pénzmosás, az adókijátszás és az adókikerülés elleni küzdelmet; úgy véli továbbá, hogy a Bizottságnak kérnie kell, hogy az EU-n kívüli joghatóságok fedjék fel a szankcionált személyek és szervezetek saját joghatóságukon belüli eszközeinek tulajdonjogára vonatkozó információkat;

50. megismétli arra irányuló felhívását, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemről szóló jogalkotási csomagról folytatott tárgyalások keretét használják fel a tényleges tulajdonosi struktúrák leplezését lehetővé tevő, létező joghézagok megszüntetésére, valamint annak biztosítására, hogy a jegyzékbe vett orosz oligarchák által az EU-ban birtokolt valamennyi releváns eszközt az uniós jogi kerettel összhangban kobozzák el; elismeri a Bizottság „Freeze and Seize” (az eszközök befagyasztásával és lefoglalásával foglalkozó) munkacsoportjának ezzel kapcsolatos munkáját;

o

o o

51. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

([12]) A Bizottság 2021. július 14-i javaslata az energiatermékek és a villamos energia uniós adóztatási keretének átszervezéséről szóló tanácsi irányelvre (COM(2021)0563).

([13]) A Bizottság 2021. december 22-i javaslata a fedőszervezetek adózási célú, visszaélésszerű felhasználásának megelőzésére irányuló szabályok megállapításáról szóló tanácsi irányelvre (COM(2021)0565).

2022. május 19., csütörtök

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0208

Az EU és Ukrajna közötti társulási megállapodás értelmében az ukrán termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelmi liberalizáció ***I

Az Európai Parlament 2022. május 19-i jogalkotási állásfoglalása az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodás értelmében az ukrán termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelmi liberalizációról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0195 – C9-0159/2022 – 2022/0138(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2022/C 479/09)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0195),

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 207. cikkének (2) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0159/2022),

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,

— tekintettel a Tanács képviselőjének 2022. május 13-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,

— tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,

— tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság jelentésére (A9-0146/2022),

1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;

2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;

3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0138

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. május 19-én került elfogadásra az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodás értelmében az ukrán termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelemliberalizációs intézkedésekről szóló (EU) 2022/… európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/870 rendelettel.)

2022. május 19., csütörtök

P9_TA(2022)0209

A népirtással, az emberiesség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok Eurojustnál történő megőrzése, elemzése és tárolása ***I

Az Európai Parlament 2022. május 19-i jogalkotási állásfoglalása az (EU) 2018/1727 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a népirtással, az emberiesség elleni bűncselekményekkel és a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos bizonyítékok Eurojustnál történő gyűjtése, megőrzése és elemzése tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0187 – C9-0155/2022 – 2022/0130(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2022/C 479/10)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0187),

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére, és 85. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0155/2022),

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,

— tekintettel a Tanács képviselőjének 2022. május 18-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,

— tekintettel eljárási szabályzata 59. és 163. cikkére,

1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;

2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;

3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0130

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. május 19-én került elfogadásra az (EU) 2018/1727 rendeletnek a népirtással, az emberiesség elleni bűncselekményekkel, a háborús bűncselekményekkel és a kapcsolódó bűncselekményekkel összefüggő bizonyítékok Eurojustnál történő megőrzése, elemzése és tárolása tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2022/… európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/838 rendelettel.)

2022. május 19., csütörtök

P9_TA(2022)0210

Az (EU) 2016/1628 rendelet: a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskörének kiterjesztése ***I

Az Európai Parlament 2022. május 19-i jogalkotási állásfoglalása az (EU) 2016/1628 rendeletnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskörének kiterjesztése tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0113 – C9-0119/2022 – 2022/0080(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2022/C 479/11)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0113),

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 114. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0119/2022),

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,

— tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2022. május 18-i véleményére [1],

— tekintettel a Tanács képviselőjének 2022. május 11-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,

— tekintettel eljárási szabályzata 59. és 163. cikkére,

1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;

2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;

3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0080

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. május 19-én került elfogadásra az (EU) 2016/1628 rendeletnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskörének kiterjesztése tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2022/… európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/992 rendelettel.)

---

[1] A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

2022. május 19., csütörtök

P9_TA(2022)0216

A multinacionális csoportokra alkalmazandó minimum-adómérték *

Az Európai Parlament 2022. május 19-i jogalkotási állásfoglalása a multinacionális csoportokra az Unióban alkalmazandó globális minimum-adómértékről szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról (COM(2021)0823 – C9-0040/2022 – 2021/0433(CNS))

(Különleges jogalkotási eljárás – konzultáció)

(2022/C 479/12)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Bizottság Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2021)0823),

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 115. cikkére, amelynek megfelelően a Tanács konzultált a Parlamenttel (C9-0040/2022),

— tekintettel eljárási szabályzata 82. cikkére,

— tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A9-0140/2022),

1. jóváhagyja a Bizottság javaslatát annak módosított formájában;

2. felkéri a Bizottságot, hogy ennek megfelelően módosítsa javaslatát, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 293. cikke (2) bekezdésének megfelelően;

3. felhívja a Tanácsot, hogy tájékoztassa a Parlamentet arról, ha a Parlament által jóváhagyott szövegtől el kíván térni;

4. felkéri a Tanácsot a Parlamenttel való újbóli konzultációra, ha lényegesen módosítani kívánja a Bizottság javaslatát;

5. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 1

Irányelvre irányuló javaslat

6 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(6) A tagállamok által elfogadott GloBE-modellszabályokat úgy kell végrehajtani, hogy az a lehető legszorosabban igazodjon a globális megállapodáshoz. Ez az irányelv ***szorosan*** követi a GloBE-modellszabályok tartalmát és szerkezetét. Az elsődleges uniós joggal, pontosabban a letelepedés szabadságával való összeegyeztethetőség biztosítása érdekében ezen irányelv szabályait alkalmazni kell a valamely tagállamban illetőséggel rendelkező szervezetekre, valamint az adott tagállamban található anyavállalat ott illetőséggel nem rendelkező szervezeteire. Az irányelvet alkalmazni kell továbbá a nagyon nagy árbevételű, kizárólag belföldi tevékenységet folytató vállalatcsoportokra is. Ennélfogva a jogi keret kialakítása révén elkerülhető lenne a határokon átnyúló és a belföldi helyzetek közötti hátrányos megkülönböztetés kockázata. Minden olyan szervezet – beleértve a jövedelem-hozzászámítási szabályt alkalmazó anyavállalatot is –, amely alacsony adómértéket alkalmazó tagállamban található, a kiegészítő adó hatálya alá tartozna. Hasonlóképpen kiegészítő adó terhelné ugyanazon anyavállalatnak más alacsony adómértéket alkalmazó tagállamban található csoporttagjait is.	(6) A tagállamok által elfogadott GloBE-modellszabályokat úgy kell végrehajtani, hogy az a lehető legszorosabban igazodjon a globális megállapodáshoz. ***A megállapodás sikere teljes mértékben az Unión belüli és globális, átlátható és következetes végrehajtástól függ majd.*** Ez az irányelv ***általánosságban*** követi a GloBE-modellszabályok tartalmát és szerkezetét***, de azoktól bizonyos vonatkozásokban, többek között egyes szabályok Unión belüli alkalmazása tekintetében eltér***. Az elsődleges uniós joggal, pontosabban a letelepedés szabadságával való összeegyeztethetőség biztosítása érdekében ezen irányelv szabályait alkalmazni kell a valamely tagállamban illetőséggel rendelkező szervezetekre, valamint az adott tagállamban található anyavállalat ott illetőséggel nem rendelkező szervezeteire. Az irányelvet alkalmazni kell továbbá a nagyon nagy árbevételű, kizárólag belföldi tevékenységet folytató vállalatcsoportokra is. Ennélfogva a jogi keret kialakítása révén elkerülhető lenne a határokon átnyúló és a belföldi helyzetek közötti hátrányos megkülönböztetés kockázata. Minden olyan szervezet – beleértve a jövedelem-hozzászámítási szabályt alkalmazó anyavállalatot is –, amely alacsony adómértéket alkalmazó tagállamban található, a kiegészítő adó hatálya alá tartozna. Hasonlóképpen kiegészítő adó terhelné ugyanazon anyavállalatnak más alacsony adómértéket alkalmazó tagállamban található csoporttagjait is.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 2

Irányelvre irányuló javaslat

7 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(7) Biztosítani kell az adókikerülési gyakorlatok visszaszorítását, ugyanakkor el kell kerülni a belső piacon működő kisebb multinacionális vállalatokra gyakorolt kedvezőtlen hatásokat is. E célból ez az irányelv csak azokra az Unióban található szervezetekre alkalmazandó, amelyek az éves összevont árbevétel 750 000 000 EUR összegű küszöbértékét elérő multinacionális vállalatcsoportok vagy nagy árbevételű belföldi vállalatcsoportok tagjai. Ez a küszöbérték összhangban lenne a meglévő nemzetközi adószabályok, például az országonkénti adatszolgáltatási szabályok szerinti küszöbértékkel ([9]). Az irányelv a hatálya alá tartozó szervezeteket csoporttagként említi. Egyes szervezeteket sajátos céljuk és jogállásuk alapján ki kell zárni a rendelet hatálya alól. Az ilyen szervezetek nem nyereségorientáltak, közérdekű tevékenységeket végeznek, ennélfogva valószínűleg nem adókötelesek a helyük szerinti tagállamban. E sajátos érdekek védelme érdekében helyénvaló kizárni ezen irányelv hatálya alól a kormányzati szerveket, a nemzetközi szervezeteket, a nonprofit szervezeteket és a nyugdíjalapokat. Szintén helyénvaló kizárni a rendelet hatálya alól a befektetési alapokat és az ingatlanbefektetési vállalkozásokat, amennyiben azok a tulajdonosi lánc legfelső szintjén helyezkednek el, mivel az úgynevezett áteresztő szervezetek esetében az elért nyereség adóztatása a tulajdonosok szintjén történik.	(7) Biztosítani kell az adókikerülési gyakorlatok visszaszorítását, ugyanakkor el kell kerülni a belső piacon működő kisebb multinacionális vállalatokra gyakorolt kedvezőtlen hatásokat is. E célból ez az irányelv csak azokra az Unióban található szervezetekre alkalmazandó, amelyek az éves összevont árbevétel 750 000 000 EUR összegű küszöbértékét elérő multinacionális vállalatcsoportok vagy nagy árbevételű belföldi vállalatcsoportok tagjai. Ez a küszöbérték összhangban lenne a meglévő nemzetközi adószabályok, például az országonkénti adatszolgáltatási szabályok szerinti küszöbértékkel ([9])***, ezért azt valamennyi tagállamnak tiszteletben kell tartania. A Bizottságnak nyomon kell követnie, hogy a tagállamok hogyan és milyen mértékben alkalmazzák a GloBE-modellszabályokat a kisebb szervezetekre, és megfelelő intézkedéseket kell hoznia, ha azokat az uniós jog elveivel ellentétes vagy a belső piac integritását aláásó módon alkalmazzák***. Az irányelv a hatálya alá tartozó szervezeteket csoporttagként említi. Egyes szervezeteket sajátos céljuk és jogállásuk alapján ki kell zárni a rendelet hatálya alól. Az ilyen szervezetek nem nyereségorientáltak, közérdekű tevékenységeket végeznek, ennélfogva valószínűleg nem adókötelesek a helyük szerinti tagállamban. E sajátos érdekek védelme érdekében helyénvaló kizárni ezen irányelv hatálya alól a kormányzati szerveket, a nemzetközi szervezeteket, a nonprofit szervezeteket és a nyugdíjalapokat. Szintén helyénvaló kizárni a rendelet hatálya alól a befektetési alapokat és az ingatlanbefektetési vállalkozásokat, amennyiben azok a tulajdonosi lánc legfelső szintjén helyezkednek el, mivel az úgynevezett áteresztő szervezetek esetében az elért nyereség adóztatása a tulajdonosok szintjén történik.

([9]) A Tanács (EU) 2016/881 irányelve (2016. május 25.) a 2011/16/EU irányelvnek az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról (HL L 146., 2016.6.3., 8. o.) [DAC 4].

([9]) A Tanács (EU) 2016/881 irányelve (2016. május 25.) a 2011/16/EU irányelvnek az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról (HL L 146., 2016.6.3., 8. o.) [DAC 4].

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 3

Irányelvre irányuló javaslat

13 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(13) Annak érdekében, hogy részesülhessenek a területükön található, alacsony adóterhelésű csoporttagok után beszedett kiegészítőadó-bevételekből, ***lehetővé*** kell ***tenni*** a tagállamok számára, hogy a belföldi kiegészítő adó rendszerének alkalmazását válasszák. A multinacionális vállalatcsoport azon tagjainak, amelyek olyan tagállamban találhatók, amely saját belföldi adórendszerén belül a jövedelem-hozzászámítási szabállyal és az aluladóztatott kifizetések szabályával egyenértékű szabályok végrehajtását választotta, a kiegészítő adót e tagállam részére kell megfizetniük. Amellett, hogy bizonyos fokú rugalmasságot enged a tagállamok számára a belföldi kiegészítő adó ***rendszerének*** technikai végrehajtása terén, a ***rendszernek biztosítania kell az elismert nyereség vagy veszteség tényleges minimum-adómérték szerinti adóztatását az ebben az irányelvben szereplő jövedelem-hozzászámítási szabállyal és aluladóztatott kifizetések szabályával azonos vagy azzal egyenértékű módon***.	(13) Annak érdekében, hogy részesülhessenek a területükön található, alacsony adóterhelésű csoporttagok után beszedett kiegészítőadó-bevételekből, ***lehetőséget*** kell ***biztosítani*** a tagállamok számára, hogy a belföldi kiegészítő adó rendszerének alkalmazását válasszák. A multinacionális vállalatcsoport azon tagjainak, amelyek olyan tagállamban találhatók, amely saját belföldi adórendszerén belül a jövedelem-hozzászámítási szabállyal és az aluladóztatott kifizetések szabályával egyenértékű szabályok végrehajtását választotta, a kiegészítő adót e tagállam részére kell megfizetniük. Amellett, hogy bizonyos fokú rugalmasságot enged a tagállamok számára a belföldi kiegészítő adó technikai végrehajtása terén, a ***Tanács magatartási kódexszel foglalkozó csoportjának (társasági adózás) gondosan nyomon kell követnie ezen adó alkalmazását. A Bizottságnak segítséget kell nyújtania e tekintetben***.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 4

Irányelvre irányuló javaslat

14 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(14) Az arányos megközelítés biztosítása érdekében ennek során figyelembe kell venni egyes konkrét helyzeteket, amelyekben az adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással kapcsolatos kockázatok mérsékeltek. Ezért az irányelvnek tartalmaznia kell az adott joghatóságon belül a munkavállalókkal kapcsolatos költségeken és a tárgyi eszközök értékén alapuló gazdasági tartalomtól függő kivételt. Ez bizonyos mértékig lehetővé tenné az olyan helyzetek kezelését, amikor egy multinacionális vállalatcsoport vagy egy nagy árbevételű belföldi vállalatcsoport olyan gazdasági tevékenységeket folytat, amelyek tényleges jelenlétet igényelnek egy alacsony adómértéket alkalmazó joghatóságban, mivel ilyen esetben valószínűtlen, hogy az adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással kapcsolatos gyakorlatok jelentős méreteket öltenének. A nemzetközi tevékenységük kezdeti szakaszában lévő multinacionális vállalatcsoportok sajátos esetét is figyelembe kell venni annak érdekében, hogy a szabályok ne tartsák vissza a határokon átnyúló tevékenységek fejlesztésétől a működésük elsődleges helye szerinti joghatóságban alacsony adóterhelésű multinacionális vállalatcsoportokat. Ezért az ilyen csoportok alacsony adóterhelésű belföldi tevékenységeit ötéves átmeneti időszakra ki kell zárni a szabályok hatálya alól, feltéve, hogy a multinacionális vállalatcsoportnak legfeljebb ***hat*** másik joghatóságban van tagja. A nagy árbevételű belföldi vállalatcsoportokkal szembeni egyenlő bánásmód biztosítása érdekében az ilyen csoportok tevékenységeiből származó nyereséget ***ötéves*** átmeneti időszakra szintén ki kell zárni.	(14) Az arányos megközelítés biztosítása érdekében ennek során figyelembe kell venni egyes konkrét helyzeteket, amelyekben az adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással kapcsolatos kockázatok mérsékeltek. Ezért az irányelvnek tartalmaznia kell az adott joghatóságon belül a munkavállalókkal kapcsolatos költségeken és a tárgyi eszközök értékén alapuló gazdasági tartalomtól függő kivételt. Ez bizonyos mértékig lehetővé tenné az olyan helyzetek kezelését, amikor egy multinacionális vállalatcsoport vagy egy nagy árbevételű belföldi vállalatcsoport olyan gazdasági tevékenységeket folytat, amelyek tényleges jelenlétet igényelnek egy alacsony adómértéket alkalmazó joghatóságban, mivel ilyen esetben valószínűtlen, hogy az adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással kapcsolatos gyakorlatok jelentős méreteket öltenének. A nemzetközi tevékenységük kezdeti szakaszában lévő multinacionális vállalatcsoportok sajátos esetét is figyelembe kell venni annak érdekében, hogy a szabályok ne tartsák vissza a határokon átnyúló tevékenységek fejlesztésétől a működésük elsődleges helye szerinti joghatóságban alacsony adóterhelésű multinacionális vállalatcsoportokat. Ezért az ilyen csoportok alacsony adóterhelésű belföldi tevékenységeit ötéves átmeneti időszakra ki kell zárni a szabályok hatálya alól, feltéve, hogy a multinacionális vállalatcsoportnak legfeljebb ***három*** másik joghatóságban van tagja. A nagy árbevételű belföldi vállalatcsoportokkal szembeni egyenlő bánásmód biztosítása érdekében az ilyen csoportok tevékenységeiből származó nyereséget ***hároméves*** átmeneti időszakra szintén ki kell zárni.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 5

Irányelvre irányuló javaslat

16 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(16) ***Annak érdekében, hogy egyensúly alakuljon ki egyfelől a globális minimumadóra irányuló reform célkitűzései, másfelől az adóhatóságokra és az adózókra háruló adminisztratív terhek között, ennek*** az ***irányelvnek*** de minimis kivételt ***kell előírnia*** azon multinacionális vállalatcsoportok és nagy árbevételű belföldi vállalatcsoportok esetében, amelyek egy adott joghatóságban 10 000 000 EUR alatti átlagos árbevételt, valamint 1 000 000 EUR alatti átlagos elismert nyereséget vagy veszteséget érnek el. Nem helyénvaló, hogy az ilyen multinacionális vállalatcsoportok vagy nagy árbevételű belföldi vállalatcsoportok kiegészítő adót fizessenek, még akkor sem, ha tényleges adókulcsuk az adott joghatóságban nem éri el a minimum-adómértéket.	(16) ***A BEPS-szel foglalkozó inkluzív keretről az OECD/G20 által elért megállapodással összhangban ez*** az ***irányelv*** de minimis kivételt ***ír elő*** azon multinacionális vállalatcsoportok és nagy árbevételű belföldi vállalatcsoportok esetében, amelyek egy adott joghatóságban 10 000 000 EUR alatti átlagos árbevételt, valamint 1 000 000 EUR alatti átlagos elismert nyereséget vagy veszteséget érnek el. Nem helyénvaló, hogy az ilyen multinacionális vállalatcsoportok vagy nagy árbevételű belföldi vállalatcsoportok kiegészítő adót fizessenek, még akkor sem, ha tényleges adókulcsuk az adott joghatóságban nem éri el a minimum-adómértéket.

Módosítás 6

Irányelvre irányuló javaslat

18 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(18) A rendszer hatékony alkalmazásához elengedhetetlen az eljárások csoportszintű összehangolása. Olyan rendszert kell működtetni, amely biztosítja az akadálytalan információáramlást a multinacionális vállalatcsoporton belül, valamint a csoporttagok helye szerinti adóhatóságok felé. Az adatszolgáltatás benyújtásáért elsődlegesen magának a csoporttagnak kell felelnie. A csoporttagot azonban mentesíteni kell e felelősség alól abban az esetben, ha a multinacionális vállalatcsoport az adatszolgáltatás benyújtásával és csoporton belüli továbbításával más csoporttagot bíz meg. Ez lehet helyi szervezet vagy olyan másik joghatóságban található szervezet, amelynek illetékes hatósága megállapodást kötött a mentesített csoporttag tagállama szerinti illetékes hatósággal. A hatálybalépést követő első tizenkét hónapban a Bizottságnak felül kell vizsgálnia ezt az irányelvet azzal a megállapodással összhangban, amely a GloBE végrehajtási kerete szerinti adatszolgáltatási követelményekre vonatkozóan jött létre az Inclusive Framework keretében. Figyelembe véve az e rendszer miatt a megfelelés terén szükséges kiigazításokat, az ezen irányelv hatálya alá első alkalommal tartozó csoportok számára 18 hónapos időszakot kell biztosítani a tájékoztatási követelményeknek való megfelelésre.	(18) A rendszer hatékony alkalmazásához elengedhetetlen az eljárások csoportszintű összehangolása. Olyan rendszert kell működtetni, amely biztosítja az akadálytalan információáramlást a multinacionális vállalatcsoporton belül, valamint a csoporttagok helye szerinti adóhatóságok felé. Az adatszolgáltatás benyújtásáért elsődlegesen magának a csoporttagnak kell felelnie. A csoporttagot azonban mentesíteni kell e felelősség alól abban az esetben, ha a multinacionális vállalatcsoport az adatszolgáltatás benyújtásával és csoporton belüli továbbításával más csoporttagot bíz meg. Ez lehet helyi szervezet vagy olyan másik joghatóságban található szervezet, amelynek illetékes hatósága megállapodást kötött a mentesített csoporttag tagállama szerinti illetékes hatósággal. A hatálybalépést követő első tizenkét hónapban a Bizottságnak – ***vonatkozó felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén*** – felül kell vizsgálnia ezt az irányelvet azzal a megállapodással összhangban, amely a GloBE végrehajtási kerete szerinti adatszolgáltatási követelményekre vonatkozóan jött létre az Inclusive Framework keretében. Figyelembe véve az e rendszer miatt a megfelelés terén szükséges kiigazításokat, az ezen irányelv hatálya alá első alkalommal tartozó csoportok számára 18 hónapos időszakot kell biztosítani a tájékoztatási követelményeknek való megfelelésre.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 7

Irányelvre irányuló javaslat

19 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(19) Az adózási átláthatóság előnyeit figyelembe véve biztató, hogy valamennyi részt vevő joghatóság adóhatóságához jelentős mennyiségű információ érkezik be. Az ezen irányelv hatálya alá tartozó multinacionális vállalatcsoportokat kötelezni kell arra, hogy átfogó és részletes tájékoztatást nyújtsanak nyereségükről és tényleges adókulcsukról minden olyan joghatóságban, ahol csoporttaggal rendelkeznek. Az átfogó adatszolgáltatástól az átláthatóság javulása várható.	(19) Az adózási átláthatóság előnyeit figyelembe véve biztató, hogy valamennyi részt vevő joghatóság adóhatóságához jelentős mennyiségű információ érkezik be. Az ezen irányelv hatálya alá tartozó multinacionális vállalatcsoportokat kötelezni kell arra, hogy átfogó és részletes tájékoztatást nyújtsanak nyereségükről és tényleges adókulcsukról minden olyan joghatóságban, ahol csoporttaggal rendelkeznek. Az átfogó adatszolgáltatástól az átláthatóság javulása várható. ***A pénzügyi információk nagyobb átláthatósága előnyökkel jár az adóigazgatás számára, az adófizetők számára pedig növeli az adózási biztonságot. Ezzel összefüggésben a 2011/16/EU tanácsi irányelv ([1a]) szerepet fog játszani ezen irányelv végrehajtásának megkönnyítésében, és a 2011/16/EU irányelv jövőbeli felülvizsgálata 2022. december 31. előtt hatásvizsgálat tárgyát fogja képezni.***
	([1a]) A Tanács 2011/16/EU irányelve (2011. február 15.) az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 64., 2011.3.11., 1. o.).

Módosítás 8

Irányelvre irányuló javaslat

19 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(19a) Nyomon kell követni azokat a potenciálisan káros és torzító intézkedéseket, amelyek célja a társasági adó esetleges növekedésének ellensúlyozása, és szükség szerint aktualizálni kell az állami támogatási szabályoknak a vállalkozások közvetlen adóztatásával kapcsolatos intézkedésekre történő alkalmazásáról szóló bizottsági közleményt.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 9

Irányelvre irányuló javaslat

19 b preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(19b) A Tanács magatartási kódexszel foglalkozó csoportjának (társasági adózás) folyamatosan figyelemmel kell kísérnie a számviteli standardok alakulását és minimumadózást érintő alkalmazását. Szükség esetén javaslatokat tesz a nyereségmegállapítási szabályok kiigazítására. A Bizottságnak segítséget kell nyújtania e tekintetben.

Módosítás 10

Irányelvre irányuló javaslat

20 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(20) A globális minimumadóra irányuló reform eredményessége és méltányossága nagymértékben függ az egész világra kiterjedő végrehajtástól. Ezért elengedhetetlen, hogy az Unió valamennyi fő kereskedelmi partnere vagy elismert jövedelem-hozzászámítási szabályt, vagy azzal egyenértékű, a minimum-adómértékre vonatkozó szabályokat alkalmazzon. Ezzel összefüggésben, valamint a globális minimum-adómértékre vonatkozó szabályok jogbiztonságának és hatékonyságának támogatása érdekében fontos pontosabban meghatározni azokat a feltételeket, amelyek mellett a globális megállapodás szabályait át nem ültető harmadik országbeli joghatóságban végrehajtott szabályok egyenértékűnek tekinthetők valamely elismert jövedelem-hozzászámítási szabállyal. E célból ennek az irányelvnek rendelkeznie kell arról, hogy a Bizottság bizonyos paraméterek alapján ***értékelje*** az egyenértékűségi kritériumok teljesítését, továbbá jegyzéket állítson össze az egyenértékűségi kritériumokat teljesítő harmadik országbeli joghatóságokról. Amikor egy harmadik országbeli joghatóság módosítja a belföldi jogában végrehajtott jogi keretét, az ezt követő értékelés alapján a jegyzéket felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján módosítani kell.	(20) A globális minimumadóra irányuló reform eredményessége és méltányossága nagymértékben függ az egész világra***, valamint az uniós tagállamokra*** kiterjedő***, gyors és következetes, 2023 végéig teljesülő*** végrehajtástól. Ezért elengedhetetlen, hogy az Unió valamennyi fő kereskedelmi partnere vagy elismert jövedelem-hozzászámítási szabályt, vagy azzal egyenértékű, a minimum-adómértékre vonatkozó szabályokat alkalmazzon. Ezzel összefüggésben, valamint a globális minimum-adómértékre vonatkozó szabályok jogbiztonságának és hatékonyságának támogatása érdekében fontos pontosabban meghatározni azokat a feltételeket, amelyek mellett a globális megállapodás szabályait át nem ültető harmadik országbeli joghatóságban végrehajtott szabályok egyenértékűnek tekinthetők valamely elismert jövedelem-hozzászámítási szabállyal. E célból ennek az irányelvnek rendelkeznie kell arról, hogy a Bizottság bizonyos paraméterek alapján ***kellő időben első értékelést készít*** az egyenértékűségi kritériumok teljesítését, továbbá jegyzéket állítson össze az egyenértékűségi kritériumokat teljesítő harmadik országbeli joghatóságokról. Amikor egy harmadik országbeli joghatóság módosítja a belföldi jogában végrehajtott jogi keretét, az ezt követő értékelés alapján a jegyzéket felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján módosítani kell. ***Ezen irányelv végrehajtása fokozott információcserét tesz szükségessé a tagállamok és a harmadik országbeli joghatóságok között. E célból felül kell vizsgálni a 2011/16/EU irányelvet azzal a munkával összhangban, amelyet a későbbiek során az OECD végez az illetékes hatóságok közötti, 2022 végéig kidolgozandó megállapodással kapcsolatban.***

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 11

Irányelvre irányuló javaslat

21 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(21a) A GloBE-modellszabályokat valószínűleg módosítani fogják, különösen a biztonságos kikötőkre vonatkozó szabályokat, amelyek célja, hogy egyszerűsítsék a létesítő okiratot alkotó szervezetekre vonatkozó bejelentési követelményeket. Ezen irányelvnek biztosítania kell, hogy megfelelő biztosítékok álljanak rendelkezésre e szervezetek ellenőrzésére. Ezért a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el annak biztosítása érdekében, hogy ez az irányelv összhangban marad a tagállamok nemzetközi kötelezettségvállalásaival.

Módosítás 12

Irányelvre irányuló javaslat

23 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(23a) Ez az irányelv felülvizsgálati záradékot tartalmaz annak biztosítása érdekében, hogy ezen irányelv alkalmazását a hatálybalépése után öt évvel megfelelő értékelésnek vessék alá. E felülvizsgálat során értékelni kell és újra kell gondolni az OECD-megállapodás/a GloBE-modellszabályok globális végrehajtása terén elért eredményeket, valamint bizonyos mentességeket és eltéréseket, különös tekintettel a forgalmazási adórendszerekre és az anyagalapú jövedelemkizárásra, a multinacionális vállalatcsoportra és a hatályuk alá tartozó nagy méretű belföldi vállalkozásokra vonatkozó küszöbérték relevanciájára, valamint a fejlődő országokban az adóbevételekre gyakorolt hatásra. A felülvizsgálat részeként szükség esetén a GloBE-modellszabályok módosításait is be lehetne építeni az uniós jogba.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 13

Irányelvre irányuló javaslat

24 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(24a) Az OECD/G20-ak BEPS-szel foglalkozó inkluzív keretében az úgynevezett 2. pillér a nemzeti adójogszabályokba bevezetendő két szabályon kívül egy szerződésen alapuló szabályból áll, nevezetesen az adózásra vonatkozó szabályból (STTR), amely lehetővé teszi a forrásadóztatást a forrás szerinti joghatóságok számára, hogy korlátozott forrásadót vessenek ki egyes kapcsolt felek által teljesített olyan kifizetésekre, amelyek egy minimális adómérték alatti adó hatálya alá tartoznak. A Bizottságnak azt kell ajánlania a tagállamoknak, hogy módosítsák az alacsony jövedelmű országokkal kötött kétoldalú adómegállapodásukat a rendelkezés beépítése érdekében.

Módosítás 14

Irányelvre irányuló javaslat

4 cikk – 1 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
Az áteresztő szervezettől eltérő csoporttag esetében úgy kell tekinteni, hogy az abban a joghatóságban található, amelyben ügyvezetésének helye, létrehozásának helye vagy hasonló ***kritérium*** alapján adóügyi illetőséggel rendelkezik.	Az áteresztő szervezettől eltérő csoporttag esetében úgy kell tekinteni, hogy az abban a joghatóságban található, amelyben ***tényleges*** ügyvezetésének helye – ***azaz az a hely, ahol az üzleti tevékenység folytatásához szükséges kulcsfontosságú ügyvezetési és kereskedelmi döntéseket meghozzák*** –, létrehozásának helye vagy hasonló ***kritériumok*** – ***amelyek ezen irányelvvel és a GloBE-modellszabályokkal összhangban valós gazdasági tevékenységeket tükröznek*** – alapján adóügyi illetőséggel rendelkezik.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 15

Irányelvre irányuló javaslat

4 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	4a. cikk
	Adókikerülés elleni szabályok
	(1) A kiegészítő adó kiszámítása céljából a tagállamok figyelmen kívül hagyják az olyan jogügyleteket vagy jogügylet-sorozatokat, amelyek – mivel alapvető céljuk az irányelv tárgyával vagy céljával ellentétes adóelőny megszerzése – az összes tény és körülmény mérlegelése alapján nem tekinthetők valódinak. Egy konstrukció több lépésből vagy részből is állhat.
	(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában egy jogügylet vagy jogügylet-sorozat nem tekinthető valódinak, amennyiben nem valós gazdasági tevékenységeket tükröző, valós kereskedelmi okokból jött létre.
	(3) Az (1) bekezdés szerint figyelmen kívül hagyott jogügyletet vagy jogügylet-sorozatot az adóalap számításának alkalmazásában a gazdasági lényegére való hivatkozással kell kezelni.
	(4) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az 52. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az adókikerülés elleni részletesebb szabályok meghatározása céljából, különösen a GloBE-modellszabályok jövőbeli módosításainak figyelembevétele érdekében.

Módosítás 16

Irányelvre irányuló javaslat

10 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(3) Ha az adott pénzügyi évre vonatkozó, joghatóság szerinti kiegészítő adó 26. cikk szerinti számítása során az elismert belföldi kiegészítő adóból figyelembe vett részt a következő ***három*** pénzügyi évben nem fizették meg teljes mértékben, a meg nem fizetett belföldi kiegészítő adó összegét hozzá kell adni a joghatóság szerinti kiegészítő adó 26. cikk (3) bekezdése szerint kiszámított összegéhez.	(3) Ha az adott pénzügyi évre vonatkozó, joghatóság szerinti kiegészítő adó 26. cikk szerinti számítása során az elismert belföldi kiegészítő adóból figyelembe vett részt a következő pénzügyi évben nem fizették meg teljes mértékben, a meg nem fizetett belföldi kiegészítő adó összegét hozzá kell adni a joghatóság szerinti kiegészítő adó 26. cikk (3) bekezdése szerint kiszámított összegéhez.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 17

Irányelvre irányuló javaslat

13 cikk – 8 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(8a) A Bizottság – végrehajtási jogi aktusok útján – tovább pontosíthatja az (5) és (6) bekezdésben használt kifejezések jelentését. E végrehajtási jogi aktusokat a 52a. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

Módosítás 18

Irányelvre irányuló javaslat

13 cikk – 8 b bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(8b) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az 52. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az e cikk (5) bekezdésében szereplő képlet módosítása érdekében, hogy az figyelembe vegye a GloBE-modellszabályok ennek megfelelő módosításait.

Módosítás 19

Irányelvre irányuló javaslat

15 cikk – 11 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(11a) A Bizottság az 52. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el az e cikk (1) bekezdésében meghatározott fogalmak módosítása vagy az e cikk (2), (3), (6), (7), (10) és (11) bekezdésében foglalt kiigazítások hatálya alá tartozó bármely tétel módosítása céljából, különösen a GloBE-modellszabályok jövőbeli módosításainak figyelembevétele érdekében.

Módosítás 20

Irányelvre irányuló javaslat

19 cikk – 3 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(3a) A Bizottság – végrehajtási jogi aktusok útján – tovább pontosíthatja az e cikk (1) bekezdésben használt kifejezések jelentését. E végrehajtási jogi aktusokat a 52a. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

Módosítás 21

Irányelvre irányuló javaslat

21 cikk – 7 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
A következő ***öt*** pénzügyi évben meg nem fizetett vagy vissza nem írt halasztott adókötelezettséget újra meg kell állapítani olyan mértékben, amennyiben azt a csoporttag halasztott adóhoz kapcsolódó kiigazításának teljes összegében figyelembe vették.	A következő ***három*** pénzügyi évben meg nem fizetett vagy vissza nem írt halasztott adókötelezettséget újra meg kell állapítani olyan mértékben, amennyiben azt a csoporttag halasztott adóhoz kapcsolódó kiigazításának teljes összegében figyelembe vették.

Módosítás 22

Irányelvre irányuló javaslat

21 cikk – 7 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
A pénzügyi évre vonatkozóan újramegállapított halasztott adókötelezettség összegét a megelőző ***ötödik*** pénzügyi év fedezett adóját csökkentő tételként kell kezelni, és az adott pénzügyi évre vonatkozó tényleges adókulcsot, valamint kiegészítő adót a 28. cikk (1) bekezdésének megfelelően újra kell számítani.	A pénzügyi évre vonatkozóan újramegállapított halasztott adókötelezettség összegét a megelőző ***harmadik*** pénzügyi év fedezett adóját csökkentő tételként kell kezelni, és az adott pénzügyi évre vonatkozó tényleges adókulcsot, valamint kiegészítő adót a 28. cikk (1) bekezdésének megfelelően újra kell számítani.

Módosítás 23

Irányelvre irányuló javaslat

21 cikk – 8 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(8a) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az 52. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el bármely olyan tétel módosítására vonatkozóan, amelyre az e cikk (8) bekezdése értelmében az eredményszemléletű elszámolás alkalmazandó, különösen a GloBE-modellszabályok jövőbeli módosításainak figyelembevétele érdekében.

Módosítás 24

Irányelvre irányuló javaslat

27 cikk – 9 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(9a) A Bizottság – végrehajtási jogi aktusok útján – tovább pontosíthatja az e cikk (1) bekezdésében szereplő fogalommeghatározásokban használt kifejezések jelentését. E végrehajtási jogi aktusokat az 52a. cikkben említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 25

Irányelvre irányuló javaslat

29 cikk – 5 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(5a) A Bizottság az 52. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el az e cikk (1) bekezdésében meghatározott összegek módosítása céljából, különösen a GloBE-modellszabályok jövőbeli módosításainak figyelembevétele érdekében.

Módosítás 26

Irányelvre irányuló javaslat

31 cikk – 4 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(4) Egy multinacionális vállalatcsoport két vagy több csoportra történő szétválásakor a szétválással létrejött egyes vállalatcsoportok saját összevont árbevételi küszöbértékét akkor kell teljesítettnek tekinteni, ha a vállalatcsoport:	(4) Egy multinacionális vállalatcsoport két vagy több csoportra történő szétválásakor – ***a szétválástól számított legalább hat éven keresztül*** – a szétválással létrejött egyes vállalatcsoportok saját összevont árbevételi küszöbértékét akkor kell teljesítettnek tekinteni, ha a vállalatcsoport:

Módosítás 27

Irányelvre irányuló javaslat

41 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(1) Az adatszolgáltató csoporttag választása szerint a befektetési szervezet csoporttag tulajdonosa a befektetési szervezetben lévő tulajdonosi érdekeltsége tekintetében adóköteles nyereségfelosztási módszert alkalmazhat. feltéve, hogy a csoporttag tulajdonos nem befektetési szervezet, és észszerűen feltételezhető, hogy a befektetési szervezettől kapott osztalékok után a minimum-adómértéket elérő vagy azt meghaladó kulccsal adózik.	(1) Az adatszolgáltató csoporttag választása szerint a befektetési szervezet csoporttag tulajdonosa a befektetési szervezetben vagy a ***biztosítási befektetési szervezetben*** lévő tulajdonosi érdekeltsége tekintetében adóköteles nyereségfelosztási módszert alkalmazhat. feltéve, hogy a csoporttag tulajdonos nem befektetési szervezet, és észszerűen feltételezhető, hogy a befektetési szervezettől kapott osztalékok után a minimum-adómértéket elérő vagy azt meghaladó kulccsal adózik.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 28

Irányelvre irányuló javaslat

42 cikk – 2 bekezdés – 2 a albekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	Amennyiben a multinacionális vállalatcsoport más tagszervezetei nem jelöltek ki tagszervezetet, a kiegészítő adóinformációk benyújtásáért felelős kijelölt helyi szervezet a multinacionális vállalatcsoport ugyanazon tagállamban található legnagyobb szervezete az utolsó két egymást követő évben elért éves bevétel tekintetében.

Módosítás 29

Irányelvre irányuló javaslat

42 cikk – 7 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(7a) A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament véleményének kikérését követően egyhangúlag elfogadja az ezen irányelv szerinti bejelentési kötelezettségek végrehajtásához szükséges intézkedéseket, és biztosítja a szükséges információcserét.

Módosítás 30

Irányelvre irányuló javaslat

47 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(1) A valamely tagállamban található végső anyavállalat által az 5. cikk (2) bekezdésével összhangban fizetendő kiegészítő adót – az V. fejezetben meghatározott követelmények ellenére – a multinacionális vállalatcsoport által folytatott nemzetközi tevékenység kezdeti szakaszának első ***öt*** évében nullára kell csökkenteni.	(1) A valamely tagállamban található végső anyavállalat által az 5. cikk (2) bekezdésével összhangban fizetendő kiegészítő adót – az V. fejezetben meghatározott követelmények ellenére – a multinacionális vállalatcsoport által folytatott nemzetközi tevékenység kezdeti szakaszának első ***három*** évében nullára kell csökkenteni.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 31

Irányelvre irányuló javaslat

47 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(2) Amennyiben a multinacionális vállalatcsoport végső anyavállalata harmadik országbeli joghatóságban található, a valamely tagállamban található csoporttag által a 13. cikk (2) bekezdésével összhangban fizetendő kiegészítő adót – az V. fejezetben meghatározott követelmények ellenére – a multinacionális vállalatcsoport által folytatott nemzetközi tevékenység kezdeti szakaszának első ***öt*** évében nullára kell csökkenteni.	(2) Amennyiben a multinacionális vállalatcsoport végső anyavállalata harmadik országbeli joghatóságban található, a valamely tagállamban található csoporttag által a 13. cikk (2) bekezdésével összhangban fizetendő kiegészítő adót – az V. fejezetben meghatározott követelmények ellenére – a multinacionális vállalatcsoport által folytatott nemzetközi tevékenység kezdeti szakaszának első ***három*** évében nullára kell csökkenteni.

Módosítás 32

Irányelvre irányuló javaslat

47 cikk – 4 bekezdés – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
Az (1) és a (2) bekezdésben említett, ***öt*** pénzügyi évből álló időszak annak a pénzügyi évnek a kezdetétől számítandó, amelyben a multinacionális vállalatcsoport első alkalommal tartozik ezen irányelv hatálya alá.	Az (1) és a (2) bekezdésben említett, ***három*** pénzügyi évből álló időszak annak a pénzügyi évnek a kezdetétől számítandó, amelyben a multinacionális vállalatcsoport első alkalommal tartozik ezen irányelv hatálya alá.

Módosítás 33

Irányelvre irányuló javaslat

47 cikk – 4 bekezdés – 2 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
Azon multinacionális vállalatcsoportok esetében, amelyek ezen irányelv hatálybalépésekor az irányelv hatálya alá tartoznak, az (1) bekezdésben említett ***ötéves*** időszak 2023. január 1-jén kezdődik.	Azon multinacionális vállalatcsoportok esetében, amelyek ezen irányelv hatálybalépésekor az irányelv hatálya alá tartoznak, az (1) bekezdésben említett ***hároméves*** időszak 2023. január 1-jén kezdődik.

Módosítás 34

Irányelvre irányuló javaslat

47 cikk – 4 bekezdés – 3 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
Azon multinacionális vállalatcsoportok esetében, amelyek ezen irányelv hatálybalépésekor az irányelv hatálya alá tartoznak, a (2) bekezdésben említett ***ötéves*** időszak 2024. január 1-jén kezdődik.	Azon multinacionális vállalatcsoportok esetében, amelyek ezen irányelv hatálybalépésekor az irányelv hatálya alá tartoznak, a (2) bekezdésben említett ***hároméves*** időszak 2024. január 1-jén kezdődik.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 35

Irányelvre irányuló javaslat

50 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(1) A valamely tagállamban található végső anyavállalat által a 49. cikkel összhangban fizetendő kiegészítő adót az első ***öt*** pénzügyi évben nullára kell csökkenteni azon pénzügyi év első napjától kezdődően, amelyben a nagy árbevételű belföldi vállalatcsoport első alkalommal tartozik ezen irányelv hatálya alá.	(1) A valamely tagállamban található végső anyavállalat által a 49. cikkel összhangban fizetendő kiegészítő adót az első ***három*** pénzügyi évben nullára kell csökkenteni azon pénzügyi év első napjától kezdődően, amelyben a nagy árbevételű belföldi vállalatcsoport első alkalommal tartozik ezen irányelv hatálya alá.

Módosítás 36

Irányelvre irányuló javaslat

50 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(2) Az irányelv hatálybalépésekor annak hatálya alá tartozó nagy árbevételű belföldi vállalatcsoport esetében az említett ötéves időszak 2023. január 1-jén kezdődik.	***törölve***

Módosítás 37

Irányelvre irányuló javaslat

52 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(2) A Bizottságnak az 51.cikk (3) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól, ezen irányelv hatálybalépésének időpontjától kezdődő hatállyal.	(2) A Bizottságnak ***a 4a.cikk (4) bekezdésében, a 13.cikk (8b) bekezdésében, a 15.cikk (11a) bekezdésében, a 21.cikk (8a) bekezdésében, a 29.cikk (5a) bekezdésében és*** az 51.cikk (3) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól, ezen irányelv hatálybalépésének időpontjától kezdődő hatállyal.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 38

Irányelvre irányuló javaslat

52 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(3) A Tanács bármikor visszavonhatja az 51. cikk (3) ***bekezdésben*** említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti a benne meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.	(3) A Tanács bármikor visszavonhatja ***a 4a. cikk (4) bekezdésében, a 13. cikk (8b) bekezdésében, a 15. cikk (11a) bekezdésében, a 21. cikk (8a) bekezdésében, a 29. cikk (5a) bekezdésében és*** az 51. cikk (3) ***bekezdésében*** említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti a benne meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

Módosítás 39

Irányelvre irányuló javaslat

52 cikk – 5 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(5) **Az** 51. cikk (3) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha a Tanács a jogi aktusról való értesítést követő két hónapon belül nem emelt ellene kifogást, vagy ha a Tanács az említett időtartam leteltét megelőzően tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem emel kifogást. A Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.	(5) ***A 4a. cikk (4) bekezdése, a 13. cikk (8b) bekezdése, a 15. cikk (11a) bekezdése, a 21. cikk (8a) bekezdése, a 29. cikk (5a) bekezdése és az*** 51. cikk (3) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha a Tanács a jogi aktusról való értesítést követő két hónapon belül nem emelt ellene kifogást, vagy ha a Tanács az említett időtartam leteltét megelőzően tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem emel kifogást. A Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

Módosítás 40

Irányelvre irányuló javaslat

52 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	52a. cikk
	A bizottsági eljárás
	(1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
	(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 41

Irányelvre irányuló javaslat

53 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
Az Európai Parlament tájékoztatást kap arról, ha a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadott el, továbbá ha a Tanács a jogi aktussal kapcsolatban kifogást emelt vagy a hatáskör-átruházását visszavonta.	Az Európai Parlament ***kellő időben*** tájékoztatást kap arról, ha a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadott el, továbbá ha a Tanács a jogi aktussal kapcsolatban kifogást emelt vagy a hatáskör-átruházását visszavonta.

Módosítás 42

Irányelvre irányuló javaslat

53 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	53a. cikk
	Felülvizsgálat
	… [öt évvel ezen irányelv hatálybalépését követően]-ig a Bizottság felülvizsgálja ezen irányelv alkalmazását, és jelentést tesz a Tanácsnak annak működéséről. A jelentés kitér arra, hogy szükség van-e ezen irányelv módosítására a nemzetközi adózási környezetben bekövetkezett változások és fejlemények fényében, különös tekintettel a GloBE-modellszabályok Unión kívüli végrehajtására, valamint a multinacionális vállalatcsoportok minimális tényleges adóztatására vonatkozó egyéb egyoldalú megközelítések kidolgozására. A mentességek és eltérések alkalmazására, valamint a belső piac koherenciájára gyakorolt hatásukra is összpontosítania kell.
	A jelentés értékeli az anyagi alapú jövedelembevonásra vonatkozó rendelkezésnek, a választható minősített nemzeti kiegészítő adó végrehajtásának és az elosztási adórendszerek kezelésének hatását a minimális tényleges adómérték biztosításának hatékonyságára.
	A jelentés megvizsgálja az irányelvnek a legkevésbé fejlett országok bevételeire és a tagállamok adóbevételeire, a vállalatok befektetési döntéseire, valamint az Unió globális gazdasági versenyképességére gyakorolt hatását. Értékeli a küszöbérték csökkentésének a multinacionális vállalatcsoportokra és a nagy méretű belföldi vállalkozásokra gyakorolt hatását. Adott esetben a jelentést jogalkotási javaslat kíséri.

2022. május 19., csütörtök

Módosítás 43

Irányelvre irányuló javaslat

53 b cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	53b. cikk
	Korlátozó záradék
	(1) Ez az irányelv nem érinti az ellenőrzött külföldi társaságokra vonatkozó, az (EU) 2016/1164 tanácsi irányelv ([1a]) 7. cikke szerinti szabályhoz kapcsolódó, a belföldi társaságiadó-alapok magasabb szintű védelmének biztosítását célzó hazai vagy megállapodáson alapuló rendelkezések tagállamok általi alkalmazását, különösen, ha a szigorúbb ellenőrzött külföldi társaságokra vonatkozó szabály követi az OECD/G20-ak adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással kapcsolatos projektjének 3. fellépéséről szóló 2015. évi zárójelentés ajánlásait.
	(2) Ez az irányelv nem érinti a belföldi csoportok vagy társaságok minimális adóztatásának alternatív formáira vonatkozó nemzeti rendelkezések alkalmazását.
	([1a]) A Tanács (EU) 2016/1164 irányelve (2016. július 12.) a belső piac működését közvetlenül érintő adókikerülési gyakorlatok elleni szabályok megállapításáról (HL L 193., 2016.7.19., 1. o.).

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU